
AH 5HP6 .

HIERONYMUS
ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY

[Bible. N.T. Greek. 1809. Griesbach.] Jas. Walker

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

NOVUM TESTAMENTUM

GRAECE

EX RECENSIONE

JO. JAC. GRIESBACHII

CUM

SELECTA LECTIONUM VARIETATE

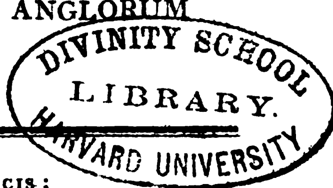
TOMUS SECUNDUS.

LIPSIÆ, G. J. GÖSCHEN. 1805.

ITERUM

CANTABRIGIÆ NOV. ANGLORUM

IMPRESSA.

TYPIS ACADEMICIS;

SUMTIBUS W. WELLS ET W. HILLIARD.

MDCCCIX.

6. A final restoration of the Jews & a spiritual reign of Christ to prevail over that restoration has been supposed to be foretold in scripture, by many from y earliest ages of Xianity. Vid. Deut. 30; 1-5. Isai. 2; 1-4. 11;. 30; 18-26. 33; 20-24. 49; 18-26. 51; 3-23. 54; 11-14. 60;. 65; 17-25. Hosea 3; 5. Joel 2; & 3;. Amos 9; 11-15. Mich. 2; 12. 4; 3-15. 7; 11-20. Zeph. 3; 8-20. Jer. 3; 16-18. 16; 15. 23; 3-8. 30; 3-20. 31; 4-14, 35-40. 33; 7-11. Ezek. 20; 40-44. 28; 25, 26. 34; 26-29. 36;. 37;. 38;. & 39;. Dan. 7; 26, 27. Zech. 8; 7, 8. Rev. 20;. 21;. & passim. Matth 20; 21 Acts. 3; 21. Grey's Key. p. 359.

ΠΡΑΞΕΙΣ

ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων,
ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδά-
2 σκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος τοῖς ' ἀποστόλοις,
3 διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη. Οἷς
καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν,
ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτα-
νόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
4 Θεοῦ. Καὶ ' συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀπὸ
Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν
5 ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν " ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰω-
άννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε
ἐν πνεύματι ἁγίῳ, οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ' ἡμέ-
6 ρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐ-
τὸν, λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀπο-
7 καθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπε δὲ πρὸς
αὐτούς· Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς,
8 οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λή-
ψεσθε ' δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ'
ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ

2. ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς 4. συν-αυλιζόμενος " ἠκούσατε, φησὶν, διὰ τοῦ στόματός μου. 5. ἡμέρας, ἕως τῆς πεντηκοστῆς. Οἱ 8. δύναμιν, ἐπελθόντες

ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου
τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν 9
ἐπήρθη· καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
μῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ' ἦσαν εἰς τὸν οὐρα- 10
νὸν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο παρει-
στήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον· Ἄν- 11
δρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐ-
ρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς
τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε
αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέ- 12
στρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου
Ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον
ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, 13
οὗ ἦσαν καταμένοντες ὅ, τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ
Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθο-
λομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων
ὁ ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ', σὺν γυ-
ναιξὶ, καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ '' σὺν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν 15
μέσῳ τῶν ' μαθητῶν, εἶπεν· (ἦν τε ὄχλος '' ὀνομάτων
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν·) Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἔδει 16
πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ' ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυῒδ, περὶ Ἰούδα τοῦ γε-
νομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι. τὸν Ἰησοῦν· ὅτι κα- 17
τηριθμημένος ἦν ' ἐν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς
διακονίας ταύτης. Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ 18
' μισθοῦ τῆς ἀδικίας· καὶ πρηνὴς γενόμενος, '' ἐλάκησε
μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· καὶ 19
γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ,

10. ἦσαν, εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου 14. † καὶ τῇ δεήσει, '' ⊐ σὺν 15. ∾ ἀδελφῶν, '' ἀνδρῶν 16. → ταύτην, 17. r. σὺν 18. † τοῦ '' ἐλάκισε

ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ
20 αὐτῶν, Ἀκελδαμά, τοῦτ᾽ ἔστι, χωρίον αἵματος. Γέ-
γραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις
αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ·
21 καί· Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν
τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ
22 εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξά-
μενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας
ἧς ἀνελήφθη ἀφ᾽ ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐ-
23 τοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ 'ἔστη-
σαν δύο, ''Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον '''Βαρσαβᾶν, ὃς
24 ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματθίαν. Καὶ προσευξάμενοι
εἶπον· Σὺ, κύριε, καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον
25 'ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, λαβεῖν τὸν
'κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς
παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ''ἴδιον.
26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν· καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ
Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀπο-
στόλων.

2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεν-
τηκοστῆς, ἦσαν 'ἅπαντες ''ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό.
2 Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερο-
μένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον,
3 οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμε-
ναι γλῶσσαι ὡσεὶ 'πυρός· ''ἐκάθισέ τε ἐφ᾽ ἕνα ἕκαστον
4 αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ
ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα
5 ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσα-
λὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παν-

23. ἔστησε ''Ἰωσῆν '''Βαρνάβαν, 24. r. ἐκ τού-
των τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω, 25. ∽τόπον ''δί-
καιον. 1. om. ἅπαντες *Alii*: πάντες οἱ ἀπόστολοι
om. ὁμοθυμαδὸν *Alii*: ὁμοῦ 3. πυρὸς, ἐκάθι-
σέ τε ἑ. ἕ. ἕ. αὐτῶν· καὶ ''καὶ ἐκάθισεν

τὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς 6
φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη·
ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων
αὐτῶν. Ἐξίσταντο δὲ ' πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγον- 7
τες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ
λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκα- 8
στος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν, ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν, Πάρ- 9
θοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν
Μεσοποταμίαν, ' Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόν-
τον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυ- 10
πτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ
οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,
Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς 11
ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; Ἐξίσταν- 12
το δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέ-
γοντες· Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ ' δια- 13
χλευάζοντες ἔλεγον· Ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι
εἰσί. Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆ- 14
ρε ' τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς· Ἄν-
δρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαν-
τες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ
ῥήματά μου. Οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι 15
μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦ- 16
τό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· Καὶ 17
ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεὸς, ἐκχεῶ
ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προ-
φητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ
οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτε-
ροι ὑμῶν ' ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται· καίγε ἐπὶ τοὺς 18
δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφη-

7. — πάντες 9. *Conj.* Ἰνδίαν *s.* Λυδίαν *s.* Ἰδουμαίαν *s.* Βιθυνίαν 13. *r.* χλευάζοντες 14. *add.* πρῶτος 17. *r.* ἐνύπνια

30. In this verse Griesb. has rejected a clause upon the authority of a powerful body of evidence of ~~both~~ all of them kinds. Newcome & the "Imp. Vers." have very improperly supplied "successors" – though the sense manifestly requires a singular object. The spurious clause has the air of a gloss to fill up the ellipsis – Eclectic Review of Imp. Vers.

19 τεύσουσι. Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα
20 καπνοῦ· ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ
σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ' ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου
21 τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν
22 ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται. "Ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν
τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον
εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, (οἷς ἐποίη-
σε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς ' καὶ αὐτοὶ
23 οἴδατε,) τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει
τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον ' λαβόντες, διὰ " χειρῶν ἀνόμων
24 προσπήξαντες ''' ἀνείλατε· Ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, λύσας
τὰς ὠδῖνας τοῦ ' θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν
25 κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυῒδ γὰρ λέγει εἰς
αὐτόν· Προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαν-
26 τός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Διὰ
τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ
γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει
27 ἐπ' ' ἐλπίδι, ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς
' ᾅδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύ-
29 νης μετὰ τοῦ προσώπου σου. "Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν
εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου
Δαυῒδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα
30 αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προ-
φήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐ-
τῷ ὁ Θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ' καθίσαι ἐπὶ
31 τοῦ θρόνου αὐτοῦ· προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀνα-
στάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ' οὐ κατελείφθη " εἰς ᾅδου,

20. → ἢ 22. ⇉ καὶ 23. ⇉ λαβόντες, " ≈ χειρὸς
''' r. ἀνείλετε. 24. ∾ ᾅδου, 26. ἐλπίδι. " Ὅτι
27. ≈ ᾅδην, 30. † τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν
Χριστὸν, 31. ≈ οὔτε ἐγκατελείφθη " † ἡ ψυχὴ αὐτοῦ

ⁱⁱⁱ οὐδὲ ἡ σάρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. Τοῦτον τὸν Ἰη- 32
σοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυ-
ρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε ἐπαγ- 33
γελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς,
ἐξέχεε τοῦτο, ὃ ¹ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ 34
Δαυῒδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· λέγει δὲ αὐτός· Εἶ-
πεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν 35
σου. Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, 36
ⁱ ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε,
τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἶπόν τε 37
πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· Τί
ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐ- 38
τούς· Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν·
καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ὑμῖν 39
γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ
πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος
ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι ¹διεμαρτύ- 40
ρετο, καὶ παρεκάλει, λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς
τῆς σκολιᾶς ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ¹ἀσμένως ἀποδεξάμε- 41
νοι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. Ἦσαν 42
δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων, καὶ
τῇ κοινωνίᾳ, καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, καὶ ταῖς
προσευχαῖς. Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά 43
τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο.
Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον 44
ἅπαντα κοινὰ, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπί- 45

31. ⁱⁱⁱ ≈ οὔτε 33. † νῦν 36. r. ὅτι κύριον καὶ Χρι-
στὸν αὐτὸν ὁ 40. ≈ διεμαρτύρατο, 41. ⇉ ἀσμέ-
νως

πρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ ' πᾶσι, καθότι ἄν τις
46 χρείαν εἶχε. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμο-
θυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον,
μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι
47 καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεὸν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς
ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σωζο-
μένους ' καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

3 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωαννης ἀνέβαινον
εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην.
2 Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρ-
χων, ἐβαστάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν
' θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν
ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν.
3 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς
4 τὸ ἱερὸν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην ' λαβεῖν. Ἀτενίσας δὲ
Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε· Βλέψον εἰς
5 ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐ-
6 τῶν λαβεῖν. Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσίον
οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειραι
7 καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς
ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις
8 καὶ τὰ σφυρά. Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιεπάτει·
καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν, περιπατῶν καὶ ἁλ-
9 λόμενος, καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ
10 λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· ἐπεγίνωσκόν
τε αὐτὸν, ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθή-
μενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν
θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.
11 Κρατοῦντος δὲ ' αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην,

45. καθ' ἡμέραν πᾶσι, καθότι ἄν τις χρείαν εἶ-
χε καθ' ἡμέραν. Προσεκαρτέρουν τε 47. καθ' ἡμέ-
ραν ἐπὶ τὸ αὐτό. Πέτρος δὲ 2. πύλην 3. ⇄ λα-
βεῖν. 11. r. τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ

συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ
καλουμένῃ Σολομῶνος, ἔκθαμβοι. Ἰδὼν δὲ Πέτρος 12
ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί
θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ; ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ
δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;
Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ὁ θεὸς τῶν 13
πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν
ὑμεῖς ' μὲν παρεδώκατε, καὶ ἠρνήσασθε " αὐτὸν κα-
τὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.
Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτή- 14
σασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν 15
τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε· ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνό- 16
ματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ' ἐστε-
ρέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδω-
κεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων
ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπρά- 17
ξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἃ προ- 18
κατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν ' αὐ-
τοῦ, παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. Μετα- 19
νοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι
ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύ- 20
ξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν
' προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν· ὃν δεῖ οὐρα- 21
νὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάν-
των, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος ' τῶν ἁγίων
Deut. 18; 15. αὐτοῦ προφητῶν " ἀπ' αἰῶνος. Μωϋσῆς μὲν ' " πρὸς 22
τοὺς πατέρας εἶπεν· Ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ·

13. *r. om.* μὲν "→αὐτὸν 16. ἐστερέωσε· τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ 18. ∾παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ, 20. *r.* προκεκηρυγμένον 21. *r.* πάντων ἁγίων *Alii:* ∾πάντων τῶν ἁγίων "⇉ἀπ' αἰῶνος. 22. † γὰρ "⇉πρὸς τοὺς πατέρας

22. Sunt qui hanc pericopam (in Deut. 18; 15) de Messia agere statu-
unt. Hi praecipue urgent vocem כמני mei similem, simulque provocan[t]
ad Deut. 34; 10. coll. Num. 12; 6, 7. ubi prophetam Mosi similem exti-
tisse negatur. Hinc sub נביא neminem alium posse intelligi quam
Christum. Sed ad istam vocem illustrandam non omnia quae in
Mose reperiebantur, arcessi debere: nec comparatio ad omnia ejus
officia omnesque virtutes extendenda; sed restringenda omnino ex
praecedens נביא. — Prophetam mihi similem, cui scil. Deus eadem
ratione ut mihi voluntatem suam patefaciat, quique eam ad vos referat
ut ego retuli, talem, inquam, prophetam, semper hic futura tempora
vobis excitabit Deus. Orationis series hanc de Messia interpretationem
omnino repugnare, primo intuitu quisque intelligit. Quomodo enim haec
cohaererent: Nolite hariolos adire — nam Deus vobis prophetam Messiam
excitabit? Rosenmulleri Scholia ad D. c. 18. 15

συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ
καλουμένῃ Σολομῶνος, ἔκθαμβοι. Ἰδὼν δὲ Πέτρος 12
ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί
θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ; ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ
δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;
Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ὁ θεὸς τῶν 13
πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν
ὑμεῖς ' μὲν παρεδώκατε, καὶ ἠρνήσασθε " αὐτὸν κα-
τὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.
Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτή- 14
σασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν 15
τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε· ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνό- 16
ματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ' ἐστε-
ρέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδω-
κεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων
ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπρά- 17
ξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἃ προ- 18
κατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν ' αὐ-
τοῦ, παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. Μετα- 19
νοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι
ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύ- 20
ξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν
' προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν· ὃν δεῖ οὐρα- 21
νὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάν-
των, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος ' τῶν ἁγίων
Deut. 18; 15. αὐτοῦ προφητῶν " ἀπ' αἰῶνος. Μωϋσῆς μὲν ' " πρὸς 22
τοὺς πατέρας εἶπεν· Ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ·

13. r. om. μὲν " → αὐτὸν 16. ἐστερέωσε· τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ 18. ∾ παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ; 20. r. προκεκηρυγμένον 21. r. πάντων ἁγίων *Alii:* ∾ πάντων τῶν ἁγίων " ⇉ ἀπ' αἰῶνος. 22. † γὰρ " ⇉ πρὸς τοὺς πατέρας

22. Sunt qui hanc pericopam (in Deut: 18; 15) de Messia agere statuunt. Hi praecipue urgent vocem כמני mei similem, simulque provocant ad Deut. 34; 10. coll. Num. 12; 6, 7. ubi prophetam Mosi similem extitisse negatur. Hinc sub נביא neminem alium posse intelligi quam Christum. Sed ad istam voculam illustrandam non omnia quae in Mose reperiebantur, arcessi debere: nec comparatio ad omnia ejus officia omnesque virtutes extendenda; sed restringenda omnino ad vocabulum נביא. — Prophetam mihi similem, cui scil. Deus eadem ratione ut mihi voluntatem suam patefaciat, quisque eam ad vos referat ut ego retuli, talem, inquam, prophetam, semper in futura tempora vobis excitabit Deus. Orationis seriem hanc de Messia interpretationem prorsus repugnare, primo intuitu quisque intelligit. Quomodo enim haec cohaererent: Nolite hariolos adire — nam Deus vobis prophetam Messiam excitabit? Rosenmulleri Scholia ad D. . 18. 15

αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα, ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς
23 ὑμᾶς. Ἔσται δὲ, πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ
προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ.
24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν
καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ ' κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας
25 ταύτας. Ὑμεῖς ' ἐστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς
διαθήκης, ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμων,
λέγων πρὸς Ἀβραάμ· Καὶ " ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευ-
26 λογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶ-
τον ὁ Θεὸς, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ', ἀπέστειλεν
αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον
ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.
4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν, ἐπέστησαν
αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ
2 Σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς
τὸν λαὸν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνά-
3 στασιν ' τὴν ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς
χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ
4 ἑσπέρα ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον
ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ
5 χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον
συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους
6 καὶ γραμματεῖς ' εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ Ἄνναν τὸν ἀρ-
χιερέα, καὶ Καϊάφαν· καὶ ' Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον,
7 καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. Καὶ στήσαν-
τες αὐτοὺς ἐν ' μέσῳ, ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ δυνάμει,
8 ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε
Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς·
9 Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ
ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου
10 ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται· γνωστὸν ἔστω πᾶ-

24. r. προκατήγγειλαν 25. r. ∾ ἐστε υἱοὶ " r. om. ἐν
26. † Ἰησοῦν, 2. ∾ τῶν 5. ∾ ἐν 6. Ἰωνάθαν
7. † τῷ

σιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνό-
ματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυ-
ρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος
παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής ˡ. Οὗτός ἐστιν ὁ λί- 11
θος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν ˡ οἰκοδομούντων,
ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. ˡ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 12
ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτε-
ρον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, τὸ δεδομένον ˡˡ ἐν ἀνθρώποις,
ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ 13
Πέτρου παῤῥησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι,
ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμα-
ζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς, ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν·
τὸν ˡ δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν 14
τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. Κελεύσαντες 15
δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλον
πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώ- 16
ποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε
δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανε-
ρὸν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ 17
πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα
αὐτοῖς, μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ
ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν 18
ˡ αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης 19
ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· Εἰ δίκαιόν ἐστιν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ,
κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἴδομεν καὶ 20
ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι 21
ἀπέλυσαν αὐτοὺς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολά-
σωνται αὐτοὺς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι πάντες ἐδόξαζον
τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων 22

10. *add.* καὶ ἐν ἄλλῳ οὐδενί. 11. ≈ οἰκοδόμων,
12. → Καὶ οὐκ . . . σωτηρία· *Alii om.* ἡ σωτηρία·
ˡˡ *om.* ἐν 14. ≈ τε 18. ⇄ αὐτοῖς

τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος, ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον
τοῦτο τῆς ἰάσεως.
23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγ-
γειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
24 τεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦραν φω-
νὴν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς,
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,
25 καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· 'ὁ διὰ στόματος Δαυῒδ'' παιδός
σου εἰπών· Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτη-
26 σαν κενά; Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ
ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κατὰ τοῦ κυρίου,
27 καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Συνήχθησαν γὰρ ἐπ'
' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου
Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος,
28 σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου
29 καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ τανῦν, κύ-
ριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δού-
λοις σου μετὰ παῤῥησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,
30 ἐν τῷ τὴν χειρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ ση-
μεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
31 παιδός σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσα-
λεύθη ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι· καὶ ἐπλήσθη-
σαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ μετὰ παῤῥησίας.
32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία
καὶ ἡ ψυχὴ μία'· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων
αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.
33 Καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπό-

25. Ὁ διὰ πνεύματος ἁγίου, διὰ στόματος τοῦ πα-τρὸς ἡμῶν Δαυῒδ, παιδός σου, *Alii*: Ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δαυῒδ, παιδός σου, '' † τοῦ 27. *r.* ∾ ἀληθείας ἐπὶ τὸν 32. *add.* καὶ οὐκ ἦν διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία. *Alii add.* καὶ οὐκ ἦν χωρισμὸς ἐν αὐτοῖς τις.

στολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· χάρις τε
μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις 34
ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰ-
κιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πι-
πρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀπο- 35
στόλων· διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ, καθότι ἄν τις χρείαν
εἶχεν. 'Ἰωσῆς δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς "Βαρνάβας ὑπὸ 36
τῶν ἀποστόλων, (ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, υἱὸς πα-
ρακλήσεως,) Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος 37
αὐτῷ 'ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε
παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων. Ἀνὴρ δέ τις 5
Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,
ἐπώλησε κτῆμα· καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνει- 2
δυίας καὶ τῆς γυναικὸς 'αὐτοῦ· καὶ ἐνέγκας μέρος τι,
παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπε δὲ 3
Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρ-
δίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νο-
σφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; Οὐχὶ μένον, σοὶ 4
ἔμενε, καὶ πραθὲν, ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι
ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω
ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Ἀκούων δὲ 'ὁ Ἀνανίας 5
τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε. Καὶ ἐγένετο
φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας "ταῦτα. Ἀνα- 6
στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν, καὶ ἐξε-
νέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν 7
διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσ-
ῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ 8
τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ, τοσού-
του. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφω- 9
νήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδοὺ οἱ πόδες
τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοί-
σουσί σε. Ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐ- 10

36. ∾ Ἰωσὴφ " Βαρσαββᾶς 37. χωρίου, 2. ⇉ αὐ-
τοῦ· 5. r. → ὁ " ⇉ ταῦτα.

b. νεωτεροι) This word & νεανισκοι Mosheim thinks means the "deacons" in the same way that πρεσβυτεροι means the "Presbyters." – Here it means the deacons or ministers of the church of Jerusalem. Mosheim's Eccles. Hist. Cent. 1. P. 1. Ch. 2. vol. 1. p. 101. see Luke 22:26. – 1 Pet. 5:5. – Acts.

τοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον
αὐτὴν νεκρὰν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν
11 ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόϐος μέγας ἐφ᾽ ὅλην
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦ-
12 τα. Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμο-
13 θυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνος· τῶν δὲ λοι-
πῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς. Ἀλλ᾽ ἐμεγά-
14 λυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· (μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πι-
στεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναι-
15 κῶν·) ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθε-
νεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ ˈκλινῶν καὶ κραϐϐάτων, ἵνα
ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν''.
16 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων ˈεἰς
Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων· οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαν-
τες.
17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ,
ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου,
18 καὶ ἐπέϐαλον τὰς χεῖρας ˈαὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους,
19 καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ
κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
20 ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπε· Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες
λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς
21 ˈζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρ-
θρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ
ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέ-
δριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ
22 ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ
δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ

15. ∾κλιναρίων '' *add.* καὶ ῥυσθῶσιν ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ἧς εἶχον. *Alii add.* ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ὡς εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν. 16. → εἰς 18. ⇉ αὐτῶν 20. *Conj.* ὁδοῦ

φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες· Ὅτι 23
τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ
ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ˈἑστῶτας πρὸ τῶν θυ-
ρῶν· ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. Ὡς δὲ 24
ἤκουσαν τοὺς λόγους ˈτούτους ὅ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρα-
τηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ
αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δέ τις 25
ἀπήγγειλεν αὐτοῖςˈ· Ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε
ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδά-
σκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν 26
τοῖς ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς, ˈοὐ μετα βίας· ἐφο-
βοῦντο γὰρ τὸν λαὸν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. Ἀγαγόν- 27
τες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπηρώ-
τησεν αὐτοὺς ὁ ˈἀρχιερεὺς, λέγων· ˈΟὐ παραγγελίᾳ 28
παρηγγείλαμεν ὑμῖν, μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τού-
τῳ; καὶ ἰδοὺ. πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς δι-
δαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ αἷμα
τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος 29
καὶ οἱ ἀπόστολοι, εἶπον· Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ
ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, 30
ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· τοῦτον 31
ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ ˈδεξιᾷ αὐτοῦ,
δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ˈαὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τού- 32
των, καὶ τὸ πνεῦμα ˈˈδὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς
τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες διε- 33
πρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. Ἀναστὰς 34
δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιὴλ,
νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω
ˈβραχύ τι τοὺς ˈˈἀποστόλους ποιῆσαι. Εἶπέ τε πρὸς 35

23. † ἔξω 24. τούτους ὅ, τε στρατηγὸς 25. † λέγων·
26. om. οὐ 27. ἱερεὺς, 28. → Οὐ 31. δόξῃ
32. ⇄ αὐτοῦ *Al. transp. Al.* αὐτῷ *f.* ἐν αὐτῷ ˈˈ → δὲ
34. *om.* βραχύ τι *Al. transp. Al.* → τι ˈˈ ∾ ἀνθρώπους

αὐτούς· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς, ἐπὶ
36 τοῖς ἀνθρώποις ' τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. Πρὸ
γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί
τινα ἑαυτὸν', ᾧ '' προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ
τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο
37 αὐτῷ, διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦ-
τον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ' ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ·
κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ,
38 διεσκορπίσθησαν. Καὶ τανῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε
ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ' ἐάσατε αὐτούς''·
ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ ''' αὕτη ἢ τὸ ἔργον
39 τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστιν, οὐ ' δύνα-
σθε καταλῦσαι '' αὐτούς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρε-
40 θῆτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμε-
νοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λα-
λεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.
41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ
συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ' κατηξιώθησαν ἀτι-
42 μασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον
οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν
τὸν Χριστόν.
6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν
μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς
τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ
2 καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ
δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν
ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διακο-

35. τούτοις· τί μέλλετε πράσσειν; 36. *add.* μέγαν,
'' ≈ προσεκλίθη *Alii*: προσεκλήθη *Alii*: προσετέθη
37. → ἱκανὸν *Alii transp. Alii*: πολὺν 38. ∾ ἄφετε
'' *add.* μὴ μιάναντες (*ſ.* μολύνοντες) τὰς χεῖρας
ὑμῶν. ''' → αὕτη 39. ≈ δυνήσεσθε '' *r.* ∾ αὐτό,
41. † αὐτοῦ *Alii*: Ἰησοῦ *ſ.* Χριστοῦ *ſ.* κυρίου *ſ.* Θεοῦ

πεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοὶ, ἄνδρας 3
ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις πνεύματος '
καὶ σοφίας, οὓς " καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύ-
της· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου 4
προσκαρτερήσομεν. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παν- 5
τὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα
πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον,
καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρ-
μενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα· οὓς ἔστη- 6
σαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· ' καὶ προσευξάμενοι ἐπέ-
θηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ 7
ηὔξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν
Ἱερουσαλὴμ σφόδρα· πολύς τε ὄχλος τῶν ' ἱερέων
ὑπήκουον τῇ πίστει.

Στέφανος δὲ πλήρης ' χάριτος καὶ δυνάμεως ἐποίει 8
τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν 9
δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης ' Λι-
βερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ
τῶν ἀπὸ Κιλικίας " καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στε-
φάνῳ· καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ 10
πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας, λέγον- 11
τας· Ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα ' βλάσ-
φημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν τε τὸν 12
λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ
ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέ-
δριον, ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς, λέγοντας· Ὁ ἄν- 13
θρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα ' λαλῶν κατὰ τοῦ
τόπου τοῦ ἁγίου " καὶ τοῦ νόμου. Ἀκηκόαμεν γὰρ 14
αὐτοῦ λέγοντος· Ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος κα-
ταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη, ἃ πα-

3. † ἁγίου *Alii*: κυρίου " *r.* καταστήσωμεν 6. οἵτι-
νες 7. ' Ἰουδαίων 8. *r.* πίστεως 9. Λιβυστίνων,
" *om.* καὶ Ἀσίας, 11. βλασφημίας 13. † βλάσφημα
" † τούτου

15 ρέδωκεν ¹ἡμῖν Μωϋσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν
ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ
7 πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου. Εἶπε
2 δὲ ὁ ἀρχιερεύς· Εἰ ¹ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη·
Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τῆς
δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Με-
3 σοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαῤῥάν· καὶ
εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς
συγγενείας σου, καὶ δεῦρο ¹εἰς γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω.
4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαῤ-
ῥάν· κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
¹μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην, εἰς ἣν ὑμεῖς
5 νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν
αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι
εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐ-
6 τὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ
Θεός· Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλ-
λοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη
7 τετρακόσια· καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ
ἐγὼ, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
8 λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. (Καὶ ἔδω-
κεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε
τὸν Ἰσαὰκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·
καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα
9 πατριάρχας. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες, τὸν Ἰω-
σὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ,
10 καὶ ¹ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ,
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ
βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον
11 ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθε δὲ
λιμὸς ἐφ' ὅλην ¹τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν, καὶ
θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέ-

1. ⇉ἄρα · 3. ≈ εἰς τὴν γῆν, 4. μετῴκησεν
10. r. ἐξείλετο 11. ≈ τὴν Αἴγυπτον

ρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα ' σῖτα ἐν Αἰγύ- 12
πτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ 13
ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐ-
τοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος ' τοῦ
Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πα- 14
τέρα αὐτοῦ ' Ἰακὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν'', ἐν
ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴ- 15
γυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.
Καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνή- 16
ματι, ' ᾧ ὠνήσατο'' Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
υἱῶν Ἐμμὸρ ''' τοῦ Συχέμ.) Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ 17
χρόνος τῆς ἐπαγγελίας, ἧς ' ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ,
ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ· ἄχρις οὗ 18
ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗ- 19
τος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς
πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν,
εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη 20
Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος ' τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας
τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός''. ' Ἐκτεθέντα δὲ αὐ- 21
τὸν, '' ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνεθρέ-
ψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς 22
πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ
' ἐν ἔργοις '' αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρα- 23
κονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπι-
σκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.
Καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν 24
ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.
Ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς 25

12. ≈ σιτία εἰς Αἴγυπτον, 13. αὐτοῦ. 14. → Ἰα-
κὼβ, *Al. transp.* '' † αὐτοῦ, 16. *r.* ὃ '' *Conject.* Ἰα-
κὼβ *f.* ρ' ἀμνῶν ''' ἐν Συχέμ. *f.* τοῦ ἐν Συχέμ.
17. ≈ ὡμολόγησεν *Al.* ἐπηγγείλατο 20. *Conj.* τῇ θέᾳ·
'' † αὐτοῦ. 21. Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ, '' *r.* ἀνείλετο
22. ⇉ ἐν '' *r.* → αὐτοῦ.

16 Either Stephen or the reporter of his speech or some copyist has here made an egregious blunder — See Gen. ch. 23. Also 33;19 & Joshua 24;32 — The consent of all MSS. seems to establish the present reading. Middleton therefore attributes the mistake to Luke the compiler — who being a convert from heathenism was not probably much acquainted with ye O.T. & might easily fall into an error of this kind. Middleton's Reflect. on Var. of Evang. Works. Vol 2. p 54. —

διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ
26 συνῆκαν. Τῇ ' δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχο-
μένοις, καὶ '' συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών·
''' Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλή-
27 λους; Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον, ἀπώσατο αὐτὸν, εἰ-
πών· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽
28 ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες
29 χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; Ἔφυγε δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ
τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιὰμ, οὗ ἐγέν-
30 νησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαρά-
κοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγ-
31 γελος ' κυρίου ἐν '' φλογὶ πυρὸς βάτου. Ὁ δὲ Μωϋ-
σῆς ἰδὼν ' ἐθαύμαζε τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐ-
τοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου '' πρὸς αὐτόν·
32 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ
ὁ θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γενό-
33 μενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. Εἶπε δὲ αὐτῷ
ὁ κύριος· Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ
34 τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν
κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ
στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐ-
τούς· καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.
35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες· Τίς σε
κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς ἄρ-
χοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ' ἐν χειρὶ ἀγγέλου
36 τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. Οὗτος ἐξήγαγεν αὐ-
τοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ ' Αἰγύπτῳ, καὶ
ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσαρά-
37 κοντα. Οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς, ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς
Ἰσραήλ· Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ' κύριος ὁ θεὸς ''

26. ≈ ς‡ '' ∽ συνήλλασσεν ''' ≈ Ἄνδρες ἀδελφοί ἐστε· ἱνατί 30. → κυρίου '' ≈ πυρὶ φλογὸς
31. r. ἐθαύμασε '' ⇉ πρὸς αὐτόν· 35. ≈ σὺν
36. r. Αἰγύπτου, 37. ⇉ κύριος '' † ὑμῶν Al. ἡμῶν

ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ· ''' αὐτοῦ ἀκούσεσθε.
Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρή- 38
μῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ
ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια
ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι 39
οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφησαν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών· 40
Ποίησον ἡμῖν θεοὺς, οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν 41
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώ-
λῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐ-
τῶν. Ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λα- 42
τρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν
Amos V. 25. βίβλῳ τῶν προφητῶν· Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσ-
ηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος
Ἰσραήλ; Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ 43
τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ' Ῥεμφὰν, τοὺς τύπους, οὓς
ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέ-
κεινα Βαβυλῶνος. Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν 44
' ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετά-
ξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
τύπον ὃν ἑωράκει· ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ 45
πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν
ἐθνῶν, ὧν ἔξωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυΐδ. Ὃς εὗρε χάριν 46
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ
Θεῷ Ἰακώβ. Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 47
Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις' κατοικεῖ, καθὼς 48
ὁ προφήτης λέγει· Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ 49
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. Ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ
μοι; λέγει κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

37. ''' → αὐτοῦ ἀκούσεσθε. 43. ∾ Ῥεφὰν, *Al.* Ῥεφ-
φᾶ, *f.* Ῥομφᾶ, 44. ⇉ ἐν 48. † ναοῖς

1. Apud Judeos XII prophetae minores, ut liber unus, sign-
niati sunt. Idcirco S. Stephanus, adducens Amosi verba, ait:
ἐν βίβλω των προφητων.

50.51 Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; ... Σκλη-
ροτράχηλοι, καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν·
ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ
52 πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ
ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προ-
καταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ
53 νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε· οἵτινες ἐλά-
βετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυ-
λάξατε...
54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐ-
55 τῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων
δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν,
εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ
56 Θεοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳ-
γμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶ-
57 τα τοῦ Θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον
τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν·
58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν. Καὶ
οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς
59 πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν
τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰη-
60 σοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξε
φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν
8 ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ ἦν
συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.
Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ
τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες τε διε-
σπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμα-
2 ρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν δὲ τὸν
Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν
3 μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλη-
σίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄν-
δρας καὶ γυναῖκας, παρεδίδου εἰς φυλακήν.
4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι
5 τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σα-

μαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. Προσεῖχόν 6
τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυ-
μαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα
ἃ ἐποίει. ˈΠολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκά- 7
θαρτα, βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένε- 8
το χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ 9
τις, ὀνόματι Σίμων, προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει, μα-
γεύων, καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων
εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν· ᾧ προσεῖχον ˈπάντες ἀπὸ 10
μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύνα-
μις τοῦ Θεοῦ ἡ " καλουμένη μεγάλη. Προσεῖχον δὲ 11
αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι
αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζο- 12
μένῳ ˈτὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνό-
ματος "Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ 13
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν
τε ˈδυνάμεις καὶ σημεῖα "μεγάλα γινόμενα, ἐξίστα-
το. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστο- 14
λοι, ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵ- 15
τινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λά-
βωσι πνεῦμα ἅγιον. (ˈΟὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν 16
ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.) Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας 17
ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. ˈἸδὼν 18
δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν
αὐτοῖς χρήματα, λέγων· Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν 19

7. Πολλοὶ . . . ἐξήρχοντο· 10. → πάντες *Al. transp.* " *r. om.* καλουμένη 12. ⇉ τὰ " † τοῦ 13. *r.* σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας, " ⇉ μεγάλα 16. ≈ Οὐδέπω 18. *r.* Θεασάμενος

ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦ-
20 μα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν
σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν· ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ
21 Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. Οὐκ ἔστι σοι
μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία
22 σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα 'ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Μετανόησον
οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ
'Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας
23 σου. Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
24 ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· Δεήθητε
ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλ-
25 θῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε'. Οἱ μὲν οὖν διαμαρ-
τυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέ-
στρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλάς τε κώμας τῶν Σα-
μαρειτῶν εὐηγγελίσαντο.
26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέ-
γων· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ
τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς 'Γά-
27 ζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ
ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης 'τῆς
βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐ-
28 τῆς· ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἦν τε
ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ,
29 καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. Εἶπε δὲ τὸ
πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε, καὶ κολλήθητι τῷ
30 ἅρματι τούτῳ. Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν
αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶ-
31 πεν· Ἆρά γε γινώσκεις, ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπε·
Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; Παρε-
κάλεσέ τε τὸν Φίλιππον, ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.
32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη·

21. *r.* ἐνώπιον 22. ∾ κυρίου 24. *add.* ὃς πολ-
λὰ κλαίων οὐ διελίμπανεν. 26. Γάζαν. Αὕτη, *Al.*
Γάζαν· αὐτή 27. → τῆς

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον
τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ
στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐ- 33
τοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι
αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 34
εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπε· Δέομαί σου, περὶ τίνος
ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου
τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ 35
ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐ-
τῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, 36
ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ·
τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ 38
ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ, τε Φί-
λιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε 39
δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασε
τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦ-
χος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιπ- 40
πος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελί-
ζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Και-
σάρειαν.

Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς 9
τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ,
ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς 2
συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄν-
δρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσα-
λήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν 3
τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς

37. † Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. *Alii:* Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἐὰν πιστ. ἐξ ὅ. τ. καρδίας σου, σωθήσῃ. Ἀποκρ. δ. ε. Πιστεύω εἰς τὸν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. 39. πνεῦμα ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δὲ κυρίου

4 ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε
φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ, Σαούλ· τί με διώ-
5 κεις; Εἶπε δέ· Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ ¹ κύριος εἶπεν·
6 Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς" ὃν σὺ διώκεις· ¹ ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ
εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι " τί σε δεῖ
7 ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ, εἱστήκει-
σαν ¹ ἐννεοὶ, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεω-
8 ροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμέ-
νων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ¹ οὐδένα ἔβλεπε· χειρα-
9 γωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. Καὶ
ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων· καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ
10 ἔπιεν. Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι
Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι·
11 Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος
πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν
καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦ-
12 λον ὀνόματι, Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶ-
δεν ¹ ἐν ὁράματι ἄνδρα, ὀνόματι Ἀνανίαν, εἰσελθόντα
13 καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. Ἀπεκρίθη
δὲ ¹ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ
ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν
14 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιε-
ρέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
15 σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· Πορεύου, ὅτι
σκεῦος ἐκλογῆς μοι ἐστιν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνο-
μά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ.
16 Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ
17 ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς

5. ⇉ κύριος εἶπεν· " *add.* ὁ Ναζωραῖος, 6. *r.* σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάστηθι "∾ ὅ, τι 7. ≈ ἐνεοὶ 8. οὐδὲν 12. *om.* ἐν ὁράματι *Al. transp.* 13. † ὁ

χεῖρας, εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέ με,
(' Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου,) ὅπως ἀνα-
βλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως 18
ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες,
ἀνέβλεψέ τε'· καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. Καὶ λαβὼν 19
τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ' μετὰ τῶν ἐν
Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς 20
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν 'Ἰησοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, 21
καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερου-
σαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο; καὶ ὧδε
εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦ- 22
το', καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦν-
τας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χρι-
στός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναὶ, συνεβου- 23
λεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ 24
Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· 'παρετήρουν τε τὰς πύ-
λας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. Λα- 25
βόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ
τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. Παραγενόμενος 26
δὲ' "εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθη-
ταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες ὅτι
ἐστὶ μαθητής. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν, ἤγα- 27
γε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς
ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ,
καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαῤῥησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ 28
ἐκπορευόμενος ' ἐν Ἱερουσαλὴμ, " καὶ παῤῥησιαζόμενος
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Ἐλάλει τε καὶ 29

17. ⇉ Ἰησοῦς 18. † παραχρῆμα· 19. † ὁ Σαῦλος
20. r. Χριστὸν, 22. *add.* τῷ λόγῳ, 24. παρετη-
ροῦντο δὲ καὶ τὰς 26. † ὁ Σαῦλος " 'ε 28. ⇝ εἰς
" → καὶ

συνεζήτει πρὸς τοὺς ''Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν
30 αὐτὸν ἀνελεῖν. Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον
αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς
Ταρσόν.
31 'Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας
καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδο-
μούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ "κυρίου καὶ
τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐπληθύνοντο.
32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον, διερχόμενον διὰ πάντων, κα-
τελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδ-
33 δαν. Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι,
ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, ὃς ἦν
34 παραλελυμένος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα,
ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον
35 σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάν-
τες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν 'Σάρωνα, οἵτι-
νες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθὰ,
ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης
37 ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο
δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀπο-
38 θανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. Ἐγ-
γὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαν-
τες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν 'δύο ἄνδρας
πρὸς αὐτὸν, "παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως
39 αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν πα-
ραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστη-
σαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμε-
ναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα

29. 'Ἕλληνας· 31. Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία . . . εἶχεν εἰρ. οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη . . . ἐπληθύνετο. "κυρίου· καὶ τῇ π. τ. ἁ. πνεύματος ἐπληθύνοντο. 35. Σαρωνᾶν, *f.* Ἀσσάρωνα, 38. → δύο ἄνδρας "παρακαλοῦντες· Μὴ ὀκνήσῃς δ. ἑ. ἡμῶν.

ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θεὶς 40
τὰ γόνατα προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα,
εἶπε· Ταβιθὰ, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισε. Δοὺς δὲ 41
αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους
καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν 42
δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης· καὶ πολλοὶ ἐπίστευ-
σαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι 43
αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ, παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ἀνὴρ δέ ˈτις ἐν Καισαρείᾳ, ὀνόματι Κορνήλιος, 10
ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,
εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ 2
αὐτοῦ, ποιῶν ˈτε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ
δεόμενος τοῦ θεοῦ διαπαντός· εἶδεν ἐν ὁράματι φανε- 3
ρῶς, ὡσεὶ ὥραν ἐννάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ
θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορ-
νήλιε. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος, 4
εἶπε· Τί ἐστι, κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ· Αἱ προσευχαί
σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον
ˈἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄν- 5
δρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα, ˈὃς ἐπικαλεῖται Πέ-
τρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ 6
ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν.ˈ Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγε- 7
λος, ὁ λαλῶν ˈαὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν ˈˈαὐ-
τοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων
αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν 8
αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ὁδοι- 9
πορούντων ˈἐκείνων, καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη
Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην.

1. r. ∾ τις ἦν ἐν 2. → τε 4. ἔμπροσθεν 5. ∾ τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον· 6. † Οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. *Al.* ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 7. r. τῷ Κορνηλίῳ, ˈˈ ⇉ αὐτοῦ, 9. *et* 10. ∾ αὐτῶν,

10 Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι· παρα-
σκευαζόντων δὲ ˡἐκείνων, ˡˡἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκ-
11 στασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ κα-
ταβαῖνον ˡ σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν
12 ἀρχαῖς ˡˡδεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ
ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα ˡτῆς γῆς ˡˡκαὶ τὰ θηρία
13 καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐγέ-
νετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ
14 φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· Μηδαμῶς, κύριε· ὅτι οὐδέ-
15 ποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πά-
λιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ
16 μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ ˡπάλιν
17 ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. Ὡς δὲ ἐν
ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε,
καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνη-
λίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν
18 ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ Σί-
19 μων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. Τοῦ
δὲ Πέτρου ˡδιενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν
20 αὐτῷ τὸ πνεῦμα· Ἰδοὺ, ἄνδρες ˡˡτρεῖς ζητοῦσί σε· ἀλ-
λὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν
21 ˡδιακρινόμενος ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. Κα-
ταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας ˡ, εἶπεν· Ἰδοὺ, ἐγώ
22 εἰμι, ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν πάρεστε; Οἱ δὲ
εἶπον· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φο-
βούμενος τὸν θεὸν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ
ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου,
μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι

10. ˡˡ∾ἐγένετο 11. † ἐπ' αὐτὸν ˡˡ⇉δεδεμένον, καὶ 12. → τῆς γῆς, *Al. transp. post.* ἑρπετὰ ˡˡ⇉καὶ τὰ θηρία, *Al. transp.*. 16. ⇉πάλιν *Al. transp. Al.* εὐθὺς *f.* εὐθέως 19. *r.* ἐνθυμουμένου ˡˡ⇉τρεῖς *Al.* δύο 20. *r.* ∾διακρινόμενος· διότι 21. † τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτόν.

ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξέ- 23
νισε. Τῇ δὲ ' ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε σὺν αὐ-
τοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἀπὸ '' Ἰόππης, συν-
ῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Και- 24
σάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγ-
καλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγ-
καίους φίλους. ' Ὡς δὲ ἐγένετο '' τοῦ εἰσελθεῖν 25
τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν
ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν 26
ἤγειρε, λέγων. Ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰ-
μι. Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ, εἰσῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνε- 27
ληλυθότας πολλούς. Ἔφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς 28
ἐπίστασθε, ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ, κολ-
λᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς
ἔδειξε, μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον.
Διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. Πυνθάνο- 29
μαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με; Καὶ ὁ Κορνή- 30
λιος ἔφη· Ἀπὸ ' τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς
ὥρας, ἤμην '' νηστεύων, καὶ τὴν ἐννάτην ''' ὥραν προσ-
ευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώ-
πιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, καί φησι· Κορνήλιε, εἰσ- 31
ηκούσθη σου ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ- 32
πην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος·
οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θά-
λασσαν· ' ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς 33
οὖν ἔπεμψα πρός σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγε-

23. r. ἐπαύριον ὁ Πέτρος ἐξῆλθε '' † τῆς 25. Προσ-
εγγίζοντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς τὴν Καισάρειαν, προ-
δραμὼν εἷς τῶν δούλων διεσάφησεν, παραγεγονέ-
ναι αὐτόν. Ὁ δὲ Κορνήλιος, ἐκπηδήσας καὶ συναν-
τήσας αὐτῷ, πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας προσεκύνη-
σεν αὐτόν. '' r. om. τοῦ 30. τῆς τρίτης '' om. νη-
στεύων, καὶ ''' ⇉ ὥραν 32. → ὃς παραγενόμενος
λαλήσει σοι

28 Michaelis asserts that this command to preach the gospel to Cornelius does not imply that Peter had before not considered it unlawful – And if we admit that St. Peter, before he had this vision retained the national prejudice wh. the Jews in general had against the heathens we must still ascribe his conduct, not to an error of the understanding, but simply to a want of energy in the will. Our Saviour's instructions on this subject seem to be too plain to be misunderstood. v. Matth. 28; 19–20 also 3; 19 – 8. 10–12 & 26; 13 &c. – Michaelis Introd. Vol. 3. P. 1. Chap. IV. Sect. 1. p. 103.

νόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον ' τοῦ Θεοῦ
πάρεσμεν, ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ
34 του " Θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν·
Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσ-
35 ωπολήπτης ὁ Θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμε-
νος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐ-
36 τῷ ἐστι. Τὸν λόγον ' ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,
εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός
37 ἐστι πάντων κύριος. Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα
καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ' ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλι-
38 λαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν
τὸν ἀπὸ Ναζαρὲτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς πνεύματι
ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος
πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου,
39 ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἡμεῖς ' μάρτυρες πάν-
των, ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ
ἐν Ἱερουσαλήμ· ὃν " καὶ ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύ-
40 λου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδω-
41 κεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, ' οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλ-
λὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν " αὐτῷ μετὰ
42 τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ‴· καὶ παρήγγειλεν
ἡμῖν, κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι, ὅτι ' αὐ-
τός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων
43 καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν,
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάν-
44 τα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος
τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ
45 ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ
ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ
Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύ-

33. ∾σου *Al.* τοῦ κυρίου " ≈κυρίου. 36. *om.* ὃν
37. ἀρξάμενος 39. † ἐσμεν " *r. om.* καὶ 41. (σὺ
" αὐτῷ,) ‴ *add.* δι' ἡμερῶν μ'· 42. ∾οὗτός

ματος ἐκκέχυται· ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσ- 46
σαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ
Πέτρος· Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ 47
βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλα-
βον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆ- 48
ναι ἐν τῷ ὀνόματι ' τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐ-
τὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες 11
κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ. ' Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυ- 2
μα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες· 3
Ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ
συνέφαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετί- 4
θετο αὐτοῖς ' καθεξῆς, λέγων· Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει 5
Ἰόππῃ προσευχόμενος· καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα,
καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν
ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις
ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετρά- 6
ποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης 7
μοι· Ἀναστὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Εἶπον δέ· 8
Μηδαμῶς, κύριε· ὅτι ' κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε
εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ 9
δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ
κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνε- 10
σπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς 11
τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπε-

48. ∾ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 2. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος διὰ ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλησε πορευθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπιστηρίξας αὐτοὺς, πολὺν λόγον ποιούμενος, διὰ τῶν χωρῶν διδάσκων αὐτούς· ὃς καὶ κατήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ ἐκ περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν, λέγοντες· 4. *add.* τὰ 8. † πᾶν

12 σταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με. Εἶπε δέ μοι τὸ
πνεῦμα, συνελθεῖν αὐτοῖς, ' μηδὲν διακρινόμενον· ἦλ-
θον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλ-
13 θομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. Ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν,
πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα
καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην', καὶ με-
14 τάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον· ὃς λα-
λήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ
15 οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς
16 ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος ' τοῦ κυρίου, ὡς
ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βα-
17 πτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην δω-
ρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν
ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐγὼ ' δὲ τίς ἤμην,
18 δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦ-
τα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν, λέγοντες· Ἄρα-
γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς
ζωήν.
19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γε-
νομένης ἐπὶ ' Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύ-
πρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ
20 μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες
Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες, ' ἐλθόντες εἰς Ἀντιό-
χειαν, ἐλάλουν πρὸς τοὺς '' Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμε-
21 νοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐ-
τῶν· πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν
22 κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλη-
σίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστει-
23 λαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας. Ὃς παρα-
γενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, ἐχάρη, καὶ

12. → μηδὲν διακρινόμενον· *Al.* μηδὲν διακρίναντα·
13. † ἄνδρας, 16. *r.* → τοῦ 17. → δὲ 19. ≈ Στεφά-
νου, 20. *r.* εἰσελθόντες '' *r.* Ἑλληνιστὰς,

παρεκάλει πάντας, τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμέ-
νειν τῷ κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ πλήρης πνεύ- 24
ματος ἁγίου καὶ πίστεως. Καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκα-
νὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ' ὁ Βαρνάβας, 25
ἀναζητῆσαι Σαῦλον· καὶ εὑρὼν '' αὐτὸν, ἤγαγεν ''' αὐ-
τὸν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον 26
συναχθῆναι ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκα-
νὸν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθη-
τὰς Χριστιανούς.
Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱερο- 27
σολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. ' Ἀναστὰς δὲ εἷς 28
ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Ἄγαβος, ἐσήμανε διὰ τοῦ πνεύμα-
τος, λιμὸν '' μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰ-
κουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου'''. Τῶν δὲ 29
μαθητῶν καθὼς ηὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐ-
τῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς 30
τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.
Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ 12
βασιλεὺς τὰς χεῖρας, κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας. Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου, 2
μαχαίρᾳ. Καὶ ἰδὼν, ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰου- 3
δαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· (ἦσαν δὲ
' αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων·) ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς 4
φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν
φυλάσσειν αὐτὸν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγα-
γεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν 5
τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς
ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ' ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ 6
ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ

25. ⇉ὁ Βαρνάβας, '' → αὐτὸν, ''' → αὐτὸν
26. *om.* ἐν 28. Ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις. Συνε-
στραμμένων δὲ ἡμῶν, ἔφη εἷς '' ≈ μεγάλην ... ἥτις
''' + Καίσαρος. 3. *r.* → αἱ 5. ≈ περὶ

ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δε-
δεμένος ἁλύσεσι δυσὶ, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτή-
7 ρουν τὴν φυλακήν. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,
καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· 'πατάξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων· Ἀνάστα
ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χει-
8 ρῶν. Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· 'Περίζωσαι,
καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ οὕτω.
Καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκο-
9 λούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ
ᾔδει, ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου,
10 ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην φυ-
λακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδη-
ρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοί-
χθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες 'προῆλθον ῥύμην μίαν,
11 καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέ-
τρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· Νῦν 'οἶδα ἀληθῶς,
ὅτι ἐξαπέστειλε κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ "ἐξεί-
λατό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης τῆς προσδο-
12 κίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ
τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικα-
λουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ
13 προσευχόμενοι. Κρούσαντος δὲ 'αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ
πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥό-
14 δη· καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς
χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα· εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγ-
15 γειλεν, ἑστᾶναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. Οἱ δὲ
πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως
16 ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον· 'Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ δὲ
Πέτρος ἐπέμενε κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν,
17 καὶ ἐξέστησαν. Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾷν,

7. νύξας 8. ∾ Ζῶσαι, 10. *add.* κατέβησαν τοὺς ἑπτὰ βαθμοὺς, καὶ 11. οἶδα, ὅτι ἀληθῶς " *r.* ἐξείλετό 13. *r.* τοῦ Πέτρου 15. Τυχὸν ὁ

διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ
τῆς φυλακῆς. Εἶπε δέ· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτε-
ρον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος 18
οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγέ-
νετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν, καὶ μὴ εὑρὼν, 19
ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι· καὶ
κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέ-
τριβεν.

Ἦν δὲ ¹θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμο- 20
θυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες Βλά-
στον, τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦντο
εἰρήνην· διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς
βασιλικῆς. Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος 21
ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδη-
μηγόρει πρὸς αὐτούς. ¹Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Θεοῦ 22
φωνὴ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα δὲ ἐπάτα- 23
ξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε ¹δό-
ξαν τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυ-
ξεν. Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπλη- 24
θύνετο. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ¹ἐξ 25
Ἱερουσαλὴμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαρα-
λαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

Ἦσαν δέ ¹τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκ- 13
κλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ, τε Βαρνάβας καὶ
Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρη-
ναῖος, Μαναήν τε, Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντρο-
φος, καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυ- 2
ρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφο-
ρίσατε δή μοι τὸν ¹Βαρνάβαν καὶ ¹¹τὸν Σαῦλον εἰς

20. † ὁ Ἡρώδης 22. Καταλλαγέντος δὲ αὐτοῦ τοῖς Τυρίοις, ὁ δῆμος 23. † τὴν 25. εἰς Ἱερουσαλὴμ, Al. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, Al. ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἀντιόχειαν, 1. ⇉ τινες 2. † τε ¹¹⇉ τόν

3 τὸ ἔργον, ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαν-
τες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐ-
4 τοῖς, ἀπέλυσαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες
ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατῆλθον εἰς τὴν Σε-
λεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον.
5 Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον
6 δὲ καὶ Ἰωάννην ' ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ ' ὅλην τὴν
νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν τινα '' μάγον, ψευδοπροφή-
7 την Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα ''' Βαριησοῦς, ὃς ἦν σὺν τῷ
ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος
προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν
8 ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς
' Ἐλύμας ὁ μάγος, (οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ,) ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς
9 πίστεως''. Σαῦλος δὲ (ὁ καὶ Παῦλος) πλησθεὶς πνεύ-
10 ματος ἁγίου, ' καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν, εἶπεν· Ὦ πλή-
ρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβό-
λου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων
11 τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας; Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ
' κυρίου ἐπὶ σὲ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον
ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς
12 καὶ σκότος· καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. Τότε
ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς, ἐπίστευσεν, ἐκπλησσό-
μενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.
13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον,
ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ, ἀπο-
14 χωρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐ-

5. ὑπηρετοῦντα αὐτοῖς. *Alii :* εἰς διακονίαν.
6. r. *om.* ὅλην '' *add.* ἄνδρα ''' Βαριησοῦν, *f.* Βαρ-
ιησοῦ, *f.* Βαριησουὰν, *f.* Βαρσοῦμα, *Al. add.* ὃ με-
θερμηνεύεται Ἐλύμας *f.* ἕτοιμος, 8. Ἑτοίμας
'' *add.* ἐπειδὴ ἥδιστα ἤκουεν αὐτῶν. 9. ⇉ καὶ
11. † τοῦ

τοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀν-
τιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συνα-
γωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ 15
τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέ-
στειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες· Ἄν-
δρες ἀδελφοὶ, εἰ 'ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν "παρακλήσεως
πρὸς τὸν λαὸν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, 16
καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,
καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τοῦ 17
λαοῦ τούτου 'ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν· καὶ τὸν
λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ με-
τὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· καὶ 18
ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον 'ἐτροφοφόρησεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν, 19
'κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν "αὐτῶν. Καὶ μετὰ 20
ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε
κριτὰς, ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Κἀκεῖθεν ᾐτή- 21
σαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ
υἱὸν Κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ἔτη τεσσαράκον-
τα· καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυῒδ 22
εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας· Εὗρον Δαυῒδ,
τὸν τοῦ Ἰεσσαὶ, 'ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς
ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ 23
τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν 'ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ
"σωτῆρα Ἰησοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσ- 24
ώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας 'παντὶ
τῷ λαῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρό- 25

15. *add.* τις "παρακλήσεως, πρὸς τὸν λαὸν λέγετε. 17. † Ἰσραὴλ 18. *r.* ∾ ἐτροποφόρησεν 19. *r.* κατεκληροδότησεν "∾ αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρακ. καὶ πεντήκοντα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε *Al.* αὐτῶν· καὶ ἕως ἔτεσι τετρακ. καὶ πεντήκ. ἔδωκε 22. → ἄνδρα 23. *r.* ἤγειρε "σωτηρίαν, προκηρύξαντος *Al.* σωτηρίαν Ἰησοῦν, προκηρύξ. *Al.* σωτῆρα, προκηρύξ. 24. *om.* παντὶ τῷ λαῷ

20. τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα) – Many chronologers have imagined that τετρακοσίοις is a mistake of ye copyist of ye Acts for τριακοσίοις, in wh case St Paul speaking loosely (ws) might well reckon 350 years. For the 450 years did not intervene between the division of Canaan & Samuel's time (for Samuel's government is included under ye 40 years assigned in ye next verse to Saul) as is clear from I Kings VI. 1. The interval was really about 349 years. Usher accepts from ancient MSS a different reading of this verse according to wh. the 450 years are referred not to ye duration of ye Judges, but to ye period wh intervened between ye promise of Canaan made to Abraham & the division of the lands. Gray's Key p. 150. not. – Usser Chron. Sac. C XII. – Poli Synop. in I Kings VI. 1.

33. Anciently, the Psalm, now numbered the first was considered as a kind of proem to the whole collection and the numeration commenced with the following one. Πρωτω is therefore evidently the preferable reading. Eclectic Review of Imp. Vers.

μου, ἔλεγε· Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγὼ,
ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ
26 ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γέ-
νους Ἀβραὰμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεὸν,
27 ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ
κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν,
τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν
τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες
28 ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες,
29 ἠτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλε-
σαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες
30 ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ Θεὸς
31 ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερου-
σαλὴμ, ' οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.
32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέ-
33 ρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπε-
πλήρωκε τοῖς ' τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰη-
σοῦν· ὡς καὶ ἐν τῷ " πρώτῳ ψαλμῷ γέγραπται· Υἱός
34 μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέ-
στησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέ-
φειν εἰς διαφθορὰν, οὕτως εἴρηκεν· Ὅτι δώσω ὑμῖν
35 τὰ ὅσια Δαυῒδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει·
36 Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Δαυῒδ μὲν
γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ' ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ, ἐκοι-
μήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ
37 εἶδε διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε δια-
38 φθοράν. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοὶ,
ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·

31. ∾ οἵτινες νῦν εἰσι 33. τέκνοις ἡμῶν, ἀναστή-σας *Al.* τέκνοις αὐτῶν, ἀναστήσας *Al.* τέκνοις αὐτῶν, ἡμῖν ἀναστήσας " *r.* ∾ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ *Al.* ψαλμῷ *omisso* δευτέρῳ *Al. transp.* δευτέρῳ 36. ὑπηρετήσας, τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη,

καὶ ἀπὸ πάντων, ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ
Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δι- 39
καιοῦται. Βλέπετε οὖν, μὴ ἐπέλθῃ ' ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρη- 40
μένον ἐν τοῖς προφήταις· Ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ, καὶ 41
θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι
ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ', '' ἔργον, ''' ᾧ οὐ μὴ πιστεύση-
τε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.
Ἐξιόντων ' δὲ αὐτῶν, '' παρεκάλουν εἰς τὸ ''' με- 42
ταξὺ ' σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς '' τὰ ῥήματα ''' ταῦ-
τα. Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολ- 43
λοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες
' αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς '' προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ
θεοῦ. ' Τῷ '' τε ἐχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πό- 44
λις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ ''' θεοῦ. Ἰδόν- 45
τες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου,
καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ' ἀν-
τιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. Παῤῥησιασάμενοι δὲ 46
ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ
ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτω 74
γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος· Τέθεικά σε εἰς φῶς
ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς
γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν 48

40. *om.* ἐφ' ὑμᾶς 41. *add.* ὅτι ὁ θεὸς σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει, '' → ἔργον, ''' ∾ ὃ 42. *r.* δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς '' *om.* παρεκάλουν *Al.* ἠξίουν ''' ἑξῆς ' *Conj.* σαββάτων '' τὸν λόγον ''' → ταῦτα. 43. → αὐτοῖς, '' *r.* ἐπιμένειν 44. *add.* Ἐγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς πόλεως (*ſ.* κατὰ πᾶσαν πόλιν) διελθεῖν (*ſ.* φημισθῆναι) τὸν λόγον (*ſ.* λ. τοῦ θεοῦ). '' *r.* ∾ δὲ ἐρχομένῳ ''' ∾ κυρίου. 45. → ἀντιλέγοντες καὶ *Al.* ἐναντιόμενοι καὶ

λόγον τοῦ κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμέ-
49 νοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυ-
50 ρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώ-
τρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας ' τὰς εὐσχήμονας, καὶ
τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν
ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ " τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον
51 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι
τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς, ἦλθον
52 εἰς Ἰκόνιον. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ
πνεύματος ἁγίου.
14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν
αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆ-
σαι οὕτως, ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων
2 πολὺ πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν '
καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελ-
3 φῶν." Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παῤῥησιαζό-
μενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς
χάριτος αὐτοῦ, ' διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι
4 διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς
πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
5 τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε
καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ
6 λιθοβολῆσαι αὐτοὺς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πό-
λεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν
7 περίχωρον· κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.
8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκά-
θητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ', ὃς οὐδέποτε
9 " περιπεπατήκει. Οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦν-
τος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ

50. † καὶ " ⇄ τὸν 2. *add.* διωγμὸν " *add.* Ὁ δὲ κύριος εἰρήνην ἐποίησεν *f.* ταχὺ ἔδωκεν. 3. † καὶ 8. † ὑπάρχων, " *r.* ∾ περιεπεπατήκει. *Alii:* περιεπάτησεν.

σωθῆναι, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ''Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς 10
πόδας σου ὀρθός. Καὶ '' ἥλατο, καὶ περιεπάτει. Οἱ 11
δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν, Λυκαονιστὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιω-
θέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε 12
τὸν ' μὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν·
ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς 13
τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, ταύρους καὶ
στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ' ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις
ἤθελε θύειν. ''Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας 14
καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, '' ἐξεπή-
δησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἄν- 15
δρες, τί ταῦτα ποιεῖτε, καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν
ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ ' τὸν θεὸν τὸν ζῶντα,
ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασ-
σαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρῳχη- 16
μέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοιγε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, 17
' ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ''ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ και-
ροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης
τὰς καρδίας ''' ὑμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κα- 18
τέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. Ἐπ- 19
ῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι· ' καὶ
πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον,
ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.

10. *add.* Σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ''*r.* ἥλλετο, *Al.* ἥλλατο, *Al.* παραχρῆμα ἐξήλλατο, *Al.* εὐθέως παραχρῆμα ἀνήλατο, 12. ⇉ μὲν 13. † αὐτῶν 14. Ἀκούσας δὲ Βαρνάβας καὶ '' *r.* εἰσεπήδησαν 15. ∾ θεὸν ζῶντα, 17. ∾ ἀγαθουργῶν, '' *r.* ἡμῖν *Al.* ⇉ ὑμῖν ''' *r.* ἡμῶν 19. *add.* καὶ διαλεγομένων αὐτῶν παῤῥησίᾳ, ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἀποστῆναι αὐτῶν, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται.

20 Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλ-
θεν εἰς τὴν πόλιν.
Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρ-
21 βην. Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μα-
θητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ
22 Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν· ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς
τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ
ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν
23 βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσ-
βυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νη-
στειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, εἰς ὃν πεπι-
24 στεύκεισαν. Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς
25 Παμφυλίαν· καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κα-
26 τέβησαν εἰς Ἀττάλειαν· κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀν-
τιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ
27 εἰς τὸ ἔργον, ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ
καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποί-
ησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι
28 θύραν πίστεως. Διέτριβον δὲ ' χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν
τοῖς μαθηταῖς.

15 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ', ἐδίδα-
σκον τοὺς ἀδελφούς· Ὅτι ἐὰν μὴ " περιτέμνησθε τῷ
2 ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν
στάσεως ' καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτοὺς, " ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον
καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς
ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ, περὶ

28. † ἐκεῖ 1. *add.* τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων, " ≈ περιτμηθῆτε 2. *r.* καὶ συζητήσεως *Al.* ⇉ καὶ ζητήσεως " ἔλεγεν γὰρ ὁ Παῦλος, μένειν οὕτως καθὼς ἐπίστευσαν, διϊσχυριζόμενος. Οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ παρήγγειλαν αὐτοῖς, τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ καὶ τισιν ἄλλοις, ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς ἀποστ. καὶ πρεσβυτ. εἰς Ἱερουσ. ὅπως κριθῶσιν ἐπ' αὐτοῖς περὶ

τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες 3
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σα-
μάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν·
καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. Πα- 4
ραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς
ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέ-
ρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν.
Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν 5
Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες· Ὅτι δεῖ περι-
τέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι 6
ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως 7
γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες
ἀδελφοὶ, ὑμεῖς ἐπίστασθε, ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ
Θεὸς ' ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦ-
σαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι.
Καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς 8
αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐ- 9
δὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει
καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε 10
' τὸν Θεὸν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μα-
θητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσα-
μεν βαστάσαι; Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος ' τοῦ κυρίου 11
Ἰησοῦ '' πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖ-
νοι. ' Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρ- 12
νάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων, ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. Με- 13
τὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέγων·
Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἀκούσατέ μου. Συμεὼν ἐξηγήσατο, 14

7. *om.* ἐν ἡμῖν *Al. transp. Al.* ἐν ὑμῖν 10. *om.* τὸν Θεὸν, 11. *r. om.* τοῦ '' † Χριστοῦ 12. Συγκατατεθεμένων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου εἰρημένοις, ἐσίγησεν ἅπαν

καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς 'ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν
15 λαὸν "ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦ-
16 σιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται· Μετὰ
ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυῒδ
τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικο-
17 δομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν
οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα
τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐ-
18 τούς· λέγει κύριος ὁ ποιῶν 'ταῦτα γνωστὰ ἀπ' αἰῶ-
19 νος. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν
20 ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν· ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι
αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν 'εἰ-
δώλων καὶ τῆς "πορνείας '''καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ
21 αἵματος''''. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ
πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.
22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,
Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἄν-
23 δρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς· γράψαντες διὰ χει-
ρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι
'καὶ οἱ ἀδελφοὶ, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν
24 καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς, τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν. Ἐπει-
δὴ ἠκούσαμεν, ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάρα-
ξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν,

14. ἐπελέξατο "⇉ἐπὶ 17. 18. r. ταῦτα πάν-
τα. Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔρ-
γα αὐτοῦ. Διὸ *Al.* ταῦτα. Γνωστὰ ἀπ' αἰ. ἐ. τ. Θ.
π. τ. ἔ. αὐτοῦ. Διὸ *Al.* ταῦτα. Γνωστὸν ἀπ' αἰ.
τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Διὸ *Al.* ταῦτα πάν-
τα, ἅ ἐστι γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ. Διὸ θρ. εἰ-
δωλοθύτων "*Conj.* πορκείας *s.* χοιρείας '''→καὶ
τοῦ πνικτοῦ ''''*add.* καὶ ὅσα μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς
γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν. 23. →καὶ οἱ

' λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς
οὐ διεστειλάμεθα· ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, 25
' ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις πα- 26
ραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰού- 27
δαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας
τὰ αὐτά. Ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν, 28
μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν τῶν ἐπά-
ναγκες ' τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος 29
' καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυ-
τοὺς, εὖ πράξετε ". Ἔῤῥωσθε. Οἱ μὲν οὖν ἀπο- 30
λυθέντες ' ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συναγαγόντες τὸ
πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. Ἀναγνόντες δὲ, 31
ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. Ἰούδας ' τε καὶ Σίλας, 32
καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκά-
λεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήριξαν. Ποιήσαντες 33
δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελ-
φῶν πρὸς τοὺς ' ἀποστείλαντας αὐτούς. ' Ἔδοξε δὲ τῷ 34
Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ." Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέ- 35
τριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι,
μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνά- 36
βαν· Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς '
κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον
τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσι. Βαρνάβας δὲ ' ἐβουλεύσατο 37
συμπαραλαβεῖν " καὶ Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρ-

24. ⇉ λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, 25. ∾ ἐκλεξαμένοις 28. ⇉ τούτων, *Alii transp.* 29. → καὶ πνικτοῦ " *add.* φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. 30. ≈ κατῆλθον 32. r. δὲ 33. r. ∾ ἀποστόλους. 34. ⇉ Ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. " *add.* Μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη. 36. † ἡμῶν 37. ≈ ἐβούλετο " r. τὸν Ἰωάννην *Al.* ∾ Ἰωάννην

38 κον. Παῦλος δὲ ' ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν
ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔρ-
39 γον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παρο-
ξυσμὸς, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων,
τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦ-
σαι εἰς Κύπρον.
40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδο-
41 θεὶς τῇ χάριτι τοῦ ' Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχε-
το δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκ-
16 κλησίας. Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν· καὶ
ἰδοὺ, μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς
2 γυναικὸς ' '' Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνος· ὃς
ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελ-
3 φῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν·
καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς
ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες
4 τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διε-
πορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν
τὰ δόγματα, τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ
5 τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Αἱ μὲν οὖν
ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ
6 ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. Διελθόντες δὲ τὴν Φρυ-
γίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ
7 ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐλ-
θόντες κατὰ τὴν Μυσίαν, ἐπείραζον ' εἰς τὴν Βιθυνίαν
πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα '' Ἰη-
8 σοῦ. Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέβησαν εἰς
9 Τρωάδα. Καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύ-
λῳ· ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν,
καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν.

38. οὐκ ἐβούλετο, 40. ∾κυρίου 1. † τινος
'' *om.* Ἰουδαίας *Alii:* χήρας *Alii:* Ἰουδαίας χήρας
7. *r.* κατὰ '' *r.* → Ἰησοῦ.

' Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν 10
εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες, ὅτι προσκέκλη-
ται ἡμᾶς " ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.
Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσα- 11
μεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν·
ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ ' πρώτη " τῆς με- 12
ρίδος ''' τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώνια. Ἦμεν δὲ ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. Τῇ τε 13
ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς ' πόλεως
παρὰ ποταμὸν, οὗ " ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ κα-
θίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί. Καί 14
τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυα-
τείρων, σεβομένη τὸν θεὸν, ἤκουεν· ἧς ὁ κύριος διή-
νοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ
τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, 15
παρεκάλεσε, λέγουσα· Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ
κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε.
Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομέ- 16
νων ἡμῶν εἰς ' προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν
πνεῦμα " πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολ-
λὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη. Αὕτη 17
κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ' ἡμῖν, ἔκραζε λέ-
γουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψί-
στου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν " ἡμῖν ὁδὸν σωτη-
ρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονη- 18
θεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε·
Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελ-
θεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. Ἰδόν- 19

10. Διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὅραμα ἡμῖν, καὶ ἐνοήσαμεν, ὅτι προσκέκληται " ∾ ὁ θεὸς 12. κεφαλὴ *Conj.* πρώτης " → τῆς μερίδος *Alii*: μερὶς ''' ⇉ τῆς 13. ∾ πύλης " ἐνομίζομεν προσευχὴν 16. ∾ τὴν προσευχὴν " ∾ πύθωνα 17. τῷ Σίλᾳ " r. ὑμῖν

τες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς, ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργα-
σίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,
20 εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας· καὶ προσ-
αγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄν-
θρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρ-
21 χοντες· καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη, ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν
22 παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὖσι. Καὶ συνε-
πέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιῤῥή-
23 ξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίζειν· πολλάς
τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, πα-
ραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐ-
24 τούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην ¹ εἰληφὼς, ἔβαλεν αὐ-
τοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐ-
25 τῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσο-
νύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν
26 Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. Ἄφνω δὲ σει-
σμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ
δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶ-
27 σαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ¹ ἀνέθη. Ἔξυπνος δὲ γενό-
μενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας
τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν
28 ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. Ἐφώ-
νησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· Μηδὲν πρά-
29 ξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. Αἰτή-
σας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσ-
30 έπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ. Καὶ προαγαγὼν αὐ-
τοὺς ἔξω, ¹ ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα σωθῶ;
31 Οἱ δὲ εἶπον· Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χρι-
32 στὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν
αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ¹ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰ-
33 κίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ

24. ~ λαβὼν 26. ἀνείθη. *f.* ἀνεῴχθη. *f.* ἀνελύ-
θη. 30. *add.* τοὺς λοιποὺς ἀσφαλισάμενος, καὶ
32. *r.* καὶ

τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἐβαπτίσθη
αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα. Ἀναγαγών τε 34
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ
ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ. Ἡμέ- 35
ρας δὲ γενομένης,' ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥα-
βδούχους, λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκεί-
νους. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τού- 36
τους πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατη-
γοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες, πορεύεσθε
'ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείραν- 37
τες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους
ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς
ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς
ἐξαγαγέτωσαν. Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ 38
ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα'· καὶ ἐφοβήθησαν, ἀκού-
σαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι. Καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν 39
αὐτοὺς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πό-
λεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον' πρὸς 40
τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, παρεκάλεσαν
αὐτοὺς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, 17
ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν 'ἡ συναγωγὴ τῶν -
Ἰουδαίων. Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε 2

35. συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγο-
ρὰν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα,
ἐφοβήθησαν καὶ ἀπέστειλαν τοὺς 36. om. ἐν εἰρήνῃ.
38. τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς. Οἱ δὲ ἀκού-
σαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παρα-
γενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, πα-
ρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες· Ἠγνοήσαμεν
τὰ καθ' ὑμᾶς, ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγα-
γόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς λέγοντες· ἐκ τῆς πό-
λεως ταύτης ἐξέλθατε, μήποτε πάλιν συστραφῶ-
σιν ἡμῖν ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ
40. r. ∾ εἰς 1. om. ἡ.

πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο ' αὐτοῖς
3 ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι
τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ
ὅτι οὗτός ἐστιν ' ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλ-
4 λω ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσ-
εκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβο-
μένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώ-
5 των οὐκ ὀλίγαι. ' Προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι
τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιή-
σαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ
6 '' Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· μὴ
εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελ-
φοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν οἰ-
7 κουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν·
οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι
τῶν δογμάτων Καίσαρος πράττουσι, βασιλέα λέγον-
8 τες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν δὲ τόν ὄχλον
9 καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες
τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυ-
10 σαν αὐτούς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυ-
κτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέ-
ροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
11 Ἰουδαίων ἀπῄεσαν. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν
ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πά-
σης προθυμίας, ' τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γρα-
12 φὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν
ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχη-
13 μόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ

2. αὐτοῖς, ἀπὸ τῶν γραφῶν διανοίγων καὶ 3. Ἰη-
σοῦς ὁ Χριστὸς, ὃν *Alii:* ὁ Χριστὸς, Ἰησοῦς ὃν
5. *r.* Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ
προσλαβόμενοι τῶν *Al. transp.* ἀπειθοῦντες *Al.. ha-
bent* ἀπειθήσαντες *f.* συστρέψαντες '' Ἰάσονος,
11. *om.* τὸ

ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ
κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον
κἀκεῖ σαλεύοντες ' τοὺς ὄχλους''. Εὐθέως δὲ τότε 14
τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ' ὡς
ἐπὶ τὴν '' θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὅ, τε Σίλας καὶ ὁ Τι-
μόθεος ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον 15
' αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν·'' καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς
αὐτὸν, ἐξῄεσαν.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύ- 16
λου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ' θεω-
ροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο μὲν 17
οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομέ-
νοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
παρατυγχάνοντας. Τινὲς δὲ ' τῶν Ἐπικουρείων καὶ 18
τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καὶ τι-
νες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν;
Οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· '' ὅτι
τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο.
Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγα- 19
γον, λέγοντες· ' Δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη
ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσ- 20
φέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. Βουλόμεθα οὖν γνῶναι,
' τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ 21
ἐπιδημοῦντες ξένοι, εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ λέ-
γειν ' τι καὶ ἀκούειν καινότερον. Σταθεὶς δὲ ὁ 22
Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου, ἔφη· Ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεω-

13. *add.* καὶ ταράσσοντες '' *add.* οὐ διελίμπανον.
14. *om.* ὡς *Al.* ἕως '' *Conj.* Θεσσαλίαν· 15. ⇉ αὐτὸν '' *add.* παρῆλθε δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρύξαι τὸν λόγον· 16. ∾ θεωροῦντος 18. ∾ καὶ τῶν '' → ὅτι τὸν . . . εὐηγγελίζετο. 19. *add.* Οὐ 20. ∾ τίνα θέλοι 21. ἢ καὶ

26. From this & the 8 & 9 verses of ye 32 Chap. Deut. Kennicott infers that there was a _general_ distribution of ye earth made by ye express command of God wh. took place in ye day of Peleg — 500 years (Sam. Chron.) prior to y^e _partial_ dispersion from Babel. In this disposition of ye earth (probably by lot) Africa fell to Ham (Ps. 78:51 — 105; 23, 27 — & 106:22) Europe to Japhet — & Asia to Shem — with an _express_ reserve of Palestine, to be the Lord's portion for _some_ _one_ peculiar people — Kennicott Rem. on O.T. See also Winder's Hist. of Knowledge & Bryant's Mythology — 3, 14.

23 ρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ ' ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα
ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· Ἀγνώ-
στῳ Θεῷ. Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ
24 καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος
25 ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ
ὑπὸ χειρῶν ' ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τι-
νος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν '' καὶ τὰ πάν-
26 τα· ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς ' αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώ-
πων κατοικεῖν ἐπὶ '' πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας
''' προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κα-
27 τοικίας αὐτῶν· ζητεῖν ' τὸν Θεὸν, εἰ ἄραγε ψηλαφή-
σειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, '' καίτοιγε οὐ μακρὰν ἀπὸ
28 ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ''' ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶ-
μεν καὶ κινούμεθα καί ἐσμεν· ὥς καί τινες τῶν καθ'
ὑμᾶς ' ποιητῶν εἰρήκασι· Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.
29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομί-
ζειν, χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ
30 ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ Θεῖον εἶναι ὅμοιον. Τοὺς
μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς, τανῦν
παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις ' πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν·
31 ' διότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκου-
μένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ '' ᾧ ὥρισε, πίστιν παρα-
32 σχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν... Ἀκού-
σαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ
33 εἶπον· Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕ-
34 τως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ
ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διο-

23. ἱστορῶν f. διϊστορῶν 25. ~ ἀνθρωπίνων '' κα-
τὰ πάντα 26. → αἵματος '' παντὸς προσώπου
''' r. ∽ προτεταγμένους 27. r. ~ τὸν κύριον, Alii:
τὸ Θεῖον, '' ~ καίγε Alii: καίτοι ''' ἀπέχοντα.
28. → ποιητῶν 30. ~ πάντας 31. ~ καθότι '' Ἰη-
σοῦ, ᾧ ὥρισε πίστιν παρασχεῖν f. παρέσχειν

νύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ
ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθη- 18
νῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον. Καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον 2
ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐλη-
λυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, (διὰ τὸ διατεταχέναι ˈ Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάν-
τας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,) προσῆλθεν αὐτοῖς· 3
καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ
εἰργάζετο· ˈ ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. Διελέ- 4
γετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον ˈ, ἔπειθέ
τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς 5
Μακεδονίας ὅ,τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο ˈ τῷ
λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις " τὸν
Χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασ- 6
φημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς
ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μετα- 7
βὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι ˈ Ἰούστου,
σεβομένου τὸν Θεὸν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ
συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε 8
τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν
Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον, καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶ- 9
πε δὲ ὁ κύριος δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ· Μὴ
φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς· διότι ἐγώ εἰμι 10
μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε·
διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκά- 11
θισέ τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Γαλλίωνος δὲ ˈ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατε- 12

2. *om.* Κλαύδιον 3. → ἦσαν . . . τέχνην. 4. *add.* ἐν-τιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, 5. *r.* τῷ πνεύ-ματι *Conject. om. utrumque.* " ∾ εἶναι τὸν 7. Τίτου *s.* Τίτου Ἰούστου, 12. ∾ ἀνθυπάτου ὄντος

πέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγα-
13 γον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες· Ὅτι παρὰ τὸν νό-
μον οὗτος ' ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν
14 Θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα,
εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Εἰ μὲν ' οὖν,
ἦν ἀδίκημά τι, ἢ ῥαδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι,
15 κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ ' ζήτημά ἐστι
περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς,
ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς " γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλο-
16 μαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.
17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες ' οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν
ἀρχισυνάγωγον, ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ
οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν.

18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς
ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ
σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κε-
19 φαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. Κατήντησε δὲ
εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσ-
ελθὼν εἰς τὴν συναγωγήν, διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις.
20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ'
21 αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν· ἀλλ' ' ἀπετάξατο αὐτοῖς, εἰ-
πών· " Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποι-
ῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν ''' δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς,
22 τοῦ Θεοῦ θέλοντος. Καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου· καὶ
κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβάς, καὶ ἀσπασάμενος
23 τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ ποιήσας
χρόνον τινά, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλα-
τικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς
μαθητάς.

13. ἀνατρέπει 14. → οὖν 15. ∾ ζητήματά " → γὰρ 17. ⇉ οἱ Ἕλληνες *Al.* Ἰουδαῖοι 21. ∾ ἀποταξάμενος καί εἰπών· Πάλιν ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος· ἀνήχθη " ⇉ Δεῖ με . . . Ἱεροσόλυμα· ''' ⇉ δὲ

Ἰουδαῖος δέ τις ''Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς 24
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνα-
τὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν κατηχημένος ' τὴν 25
ὁδὸν τοῦ κυρίου· καὶ ζέων τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ
ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ '' κυρίου, ἐπιστάμενος
μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. Οὗτός τε ἤρξατο παῤ- 26
ῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ
Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκρι-
βέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ' τοῦ Θεοῦ ὁδόν. ' Βου- 27
λομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, '' προτρε-
ψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξα-
σθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος, ''' συνεβάλετο πολὺ
τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος. Εὐτόνως γὰρ τοῖς 28
Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν
γραφῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
''Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίν- 19
θῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ '' ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν
εἰς Ἔφεσον. Καὶ εὑρών τινας μαθητὰς, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ 2
' εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν '' ἐστιν,
ἠκούσαμεν. Εἶπέ τε ' πρὸς αὐτούς· Εἰς τί οὖν ἐβα- 3

24. Ἀπολλώνιος *Al.* Ἀπελλῆς 25. *add.* ἐν τῇ πα-
τρίδι '' Ἰησοῦ 26. ⇄ τοῦ Θεοῦ *Alii transp. Alii:*
τοῦ κυρίου 27. Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τι-
νες Κορίνθιοι καὶ ἀκούσαντες αὐτοῦ, παρεκάλουν
διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Συγ-
κατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ, οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς
ἐν Κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄν-
δρα· ὃς ἐπιδημήσας εἰς τὴν Ἀχαΐαν πολὺ συνεβάλ-
λετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Εὐτόνως '' προπεμψάμε-
νοι ''' συνελάβετο 1. Θέλοντος δὲ τοῦ Παύλου κα-
τὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶ-
πεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ὑποστρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν.
Διελθὼν δὲ τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἔρχεται εἰς Ἔφε-
σον. '' ἀνατολικὰ 2. ⇄ εἶπον '' λαμβάνουσί τινες,
3. ⇄ πρὸς αὐτούς·

4. Ειπε δε Παυλος — / This probably understood & paraphrase this verse thus — "Paul described John's baptism & said John verily baptised with the baptism of repentance saying unto the people that they should believe on him which should come after him i.e. added Paul on Jesus: and when they (ye disciples of John) heard John say this they were baptised by John in ye name of ye Lord Jesus" — They contend therefore that there is but one baptism & that the Ephesians were not rebaptized. Robinson Hist of Bapt. ch. 2. p. 8. Also see Gill.

πτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον· Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.
4 Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης ' ἐβάπτισε βάπτισμα μετα-
νοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
5 ἵνα πιστεύσωσι· τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν " Ἰησοῦν. Ἀκού-
σαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰη-
6 σοῦ. Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας,
ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ἐλάλουν τε
7 γλώσσαις καὶ προεφήτευον. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄν-
δρες ὡσεὶ δεκαδύο.
8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐπαῤῥησιάζετο,
ἐπὶ ' μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς
9 βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ
ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλή-
θους ', ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν, ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς
καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τι-
10 νός ". Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας
τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ
11 κυρίου ', Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας. Δυνάμεις τε οὐ
τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου·
12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ' ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ
χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσε-
σθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονη-
13 ρὰ " ἐκπορεύεσθαι "'. Ἐπεχείρησαν δέ τινες ' ἀπὸ
τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν
ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· "Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰη-
14 σοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ
Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ, οἱ τοῦτο ποιοῦντες.
15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε· Τὸν Ἰη-

4. † μὲν " † Χριστὸν 8. ἡμέρας 9. *add.* τῶν ἐθνῶν, " *add.* ἀπὸ ὥρας πέμπτης ἕως δεκάτης. 10. † Ἰησοῦ, 12. ∾ ἀποφέρεσθαι " *r.* ἐξέρχεσθαι "' † ἀπ' αὐτῶν. 13. ∾ καὶ *Alii:* ἐκ *s.* καὶ ἐκ *s.* καὶ ἀπὸ " *r.* Ὁρκίζομεν

σοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ
τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, 16
ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, ' καὶ '' κατακυριεύσας
''' αὐτῶν, ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τε-
τραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦ- 17
το δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι
τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ
πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ. Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξο- 18
μολογούμενοι ' καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.
Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, συνενέγκαντες 19
τὰς βίβλους, κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνε-
ψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριά-
δας πέντε. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυρίου 20
ηὔξανε καὶ ἴσχυεν.
Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ 21
πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πο-
ρεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπών· Ὅτι μετὰ τὸ γενέ-
σθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ 22
εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τι-
μόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον ' εἰς τὴν
Ἀσίαν. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τά- 23
ραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις 24
ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς ' Ἀρτέ-
μιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην.
Οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, 25
εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
σίας ἡ εὐπορία ' ἡμῶν ἐστι· καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε, 26
ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας
ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέ-
γων, ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ 27

16. ⇄ καὶ '' ∾ κατακυριεῦσαν ''' ≈ ἀμφοτέρων, *Al. om.* 18. *add.* τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν 22. *add.* ὀλίγον 24. *add.* ἴσως ὡς κιβώρια μικρὰ 25. ≈ ὑμῶν

μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγ-
μὸν ἐλθεῖν· ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμι-
δος ἱερὸν εἰς οὐδὲν ˈλογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ κα-
θαιρεῖσθαι ˈˈ τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία
28 καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. Ἀκούσαντες δὲ, καὶ
γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες· Μεγάλη
29 ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. Καὶ ˈἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη ˈˈ τῆς
συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον,
συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συν-
30 εκδήμους ˈˈˈ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί.
31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμ-
ψαντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς
32 τὸ θέατρον. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ
ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν,
33 τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου ˈπρο-
εβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰου-
δαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθε-
34 λεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. ˈἘπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰου-
δαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας
35 δύο κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. Κα-
ταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· Ἄνδρες
Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν
Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης ˈ Ἀρτέ-
36 μιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων
τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν,
37 καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν. Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄν-
δρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦντας
38 ˈτὴν θεὸν ˈˈ ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν

ˈ 27. λογισθήσεται, μέλλει τε καὶ καθαιρ. *Al.* λογι-
σθῆναι μέλλει, καθαιρ. τε ˈˈ τῆς μεγαλειότητος
29. συνεχύθη ὅλη ἡ πόλις αἰσχύνης· ˈˈ *r.* → τῆς
ˈˈˈ † τοῦ 33. συνεβίβασαν *f.* κατεβίβασαν 34. *r.* Ἐπι-
γνόντων 35. † θεᾶς 37. *r.* τὴν θεὰν *Al.* τὸν θεὸν
ˈˈ ≈ ἡμῶν.

αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρός τινα λόγον, ' ἀγόραιοι ἄγον-
ται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. Εἰ 39
δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ
ἐπιλυθήσεται. Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στά- 40
σεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος,
περὶ ' οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς
ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προσκαλεσά- 20
μενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς, καὶ ' ἀσπασάμενος, ἐξ-
ῆλθε πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν. Διελθὼν δὲ τὰ 2
μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ,
ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενο- 3
μένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, μέλλοντι
ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑπο-
στρέφειν διὰ Μακεδονίας. Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι 4
τῆς Ἀσίας Σώπατρος ' Πύῤῥου '' Βεροιαῖος. Θεσσαλο-
νικέων δὲ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερ-
βαῖος καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικὸς καὶ ''' Τρό-
φιμος· οὗτοι προελθόντες ἔμενον ' ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι· 5
ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων 6
ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν
Τρῳάδα ' ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας
ἑπτά. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμέ- 7
νων ' ἡμῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς,
μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον
μέχρι μεσονυκτίου. Ἦσαν δὲ ' λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8
ὑπερῴῳ, οὗ '' ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις 9
νεανίας, ὀνόματι Εὔτυχος, ἐπὶ τῆς θυρίδος, ' καταφε-
ρόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ

38. r. ἀγοραῖοι   40. ∾ οὗ οὐ δυνήσομεθα δοῦναι
1. παρακαλέσας ἀσπασάμενός τε,   4. r. → Πύῤῥου
'' r. Βεροιαῖος·   ''' r. Τρόφιμος. Οὗτοι   5. αὐτὸν
6. πεμπταῖοι, ἐν ᾗ καὶ διετρίψαμεν   7. r. τῶν μα-
θητῶν τοῦ κλάσαι   8. ὑπολαμπάδες   '' r. ἦσαν
9. κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ,

Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν,
καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
Καὶ νῦν ἰδοὺ, δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι, πορεύομαι 22
εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰ-
δὼς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν δια- 23
μαρτύρεταί ' μοι, λέγον, ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μέ-
νουσιν. Ἀλλ' ' οὐδενὸς λόγον '' ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω 24
τὴν ψυχήν ''' μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ' ὡς τελειῶσαι τὸν
δρόμον μου '' μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλα-
βον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα, 25
ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν ' τοῦ Θεοῦ. Διὸ 26
μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς
ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην 27
τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ.
Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ 28
ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαί-
νειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ' κυρίου, ἣν περιεποιήσατο διὰ
τοῦ '' αἵματος τοῦ ἰδίου. Ἐγὼ ' γὰρ οἶδα '' τοῦτο, ὅτι 29
εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς
ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐ- 30
τῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ
' ἀποσπᾷν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖ- 31
τε, μνημονεύοντες, ὅτι ' τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν
οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.
Καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ' ἀδελφοὶ, τῷ Θεῷ καὶ 32

23. r. om. μοι, 24. οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τῆς ψυχῆς μου, ὡς Al. οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς '' ἔχω οὐδὲ ποιοῦμαι τὴν ''' ⇉ μου ' ὥστε Al. τοῦ '' ⇉ μετὰ χαρᾶς, 25. ⇉ τοῦ Θεοῦ. 28. r. ∾ Θεοῦ, Al. κυρίου καὶ Θεοῦ, f. Θεοῦ καὶ κυρίου, f. κυρίου Θεοῦ, Al. Χριστοῦ, f. σωτῆρος, '' r. ∾ ἰδίου αἵματος. 29. ⇉ γὰρ '' ⇉ τοῦτο, 30. ἐπαστρέφειν 31. διετίαν 32. → ἀδελφοί,

28. τοῦ κυρίου). In this place there are no fewer than six varying readings viz. 1. Χριστου — No Greek MS but the ancient Syr. ver. & the Arabic of Erpenius' edition — Origen probably & a few later & inferior fathers. 2. Θεου. the common reading — MSS. in 5 ascertained; in 9 conjectured; but if No 56 of Wetst. & Griesb. be esteemed the representative of four Medicean, we must say 12; and in one doubtful (No. 66 of W. & G.) from the obliteration of the writing — Versions. The modern text of Vulg. & y Philox. Syr. but "Lord" in the margin. — Fathers. Epiphanius, Ambrose, Cassiodorus, Fulgentius, Beda & a few others inferiour. Griesb. has Theophilus of Antioch but we apprehend it is a mistake. 3. Κυριου Θεου — One MS. & Arab. ver. in Par. & Lond. Polyglotts. good for nothing. 4. Θεου και Κυριου. One MS an apograph in y 16 century ~~from one~~ written by Jas. Faber of Daventer from one of 1292. 5. Κυριου και Θεου. One Uncial MS. (Passionei) assigned by Bianchini to y eighth & by Montfaucon to y ninth century — & 44 more recent MSS. which form y majority of mere numbers, but none of them are among y most correct & authoritative. The Slavonic version of the 9 century. Of y Fathers only Theophylact & him questionable.
6. Κυριου. MSS. 4 Uncial viz Alex. Camb. Ephrem & the Laudian 3; [illegible] all the [illegible] MSS. of the Acts but —

the Vatican wh. has not been collated with sufficient accuracy. 6 more recent MSS. but wh. Griesb. esteems as the best & most independent — Versions. the old Latin, the Coptic of Sais, the Armenian & probably ye Ethiopic. Fathers. Irenaeus, Const. Apost. Eusebius, Athanasius, Chrysostom, Jerome. Augustine & several besides —— On seriously weighing all ye evidence. every impartial mind, we conceive, will admit that the last has the fairest claims to acceptance as ye genuine reading! Eclectic Review of Impr. Vers.

τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ''ἐποικο-
δομῆσαι, καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγια-
33 σμένοις πᾶσιν. Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐ-
34 δενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ ' γινώσκετε, ὅτι ταῖς χρείαις
μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗ-
35 ται. Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ
ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε
τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μα-
36 κάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι, ἢ λαμβάνειν. Καὶ
ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐ-
37 τοῖς προσηύξατο. Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάν-
των· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου,
38 κατεφίλουν αὐτόν· ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ
ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
θεωρεῖν. Προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.
21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ'
αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν ' Κῶ, τῇ δὲ
2 ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα''. Καὶ
εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες
3 ἀνήχθημεν. Ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ κατα-
λιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ
κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀπο-
4 φορτιζόμενον τὸν γόμον. Καὶ ἀνευρόντες ' τοὺς μαθη-
τὰς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύ-
λῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς ''Ἱε-
5 ροσόλυμα. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέ-
ρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς
πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πό-
λεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, ' προσ-
6 ηυξάμεθα. Καὶ ' ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς

32. ''∾οἰκοδομῆσαι, 34. † δὲ 1. r. Κῶν, '' add. καὶ Μύρα. 4. om. τοὺς '' r. Ἱερουσαλήμ. 5. προσευξάμενοι. 6. ἠσπασάμεθα (ſ. ἀπησπασάμεθα ſ. ἀπησπάσμεθα) ἀλλήλους καὶ ἀνέβημεν Conj. ἀπεσπάσμεθα ἀλλήλων καὶ ἐπέβημεν

τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς 7
δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν
εἰς Πτολεμαΐδα· καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς, ἐμεί-
ναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελ- 8
θόντες ' ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς
τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, '' ὄντος ἐκ τῶν
ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέ- 9
ρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμε- 10
νόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς 11
ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας ' τε
αὐτοῦ '' τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε· Τάδε λέγει
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη
αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν 12
ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ
μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἀπεκρίθη δὲ 13
ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ ' συνθρύπτοντές
μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ
καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐ- 14
τοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες· Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
γενέσθω. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ' ἀποσκευα- 15
σάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς '' Ἱερουσαλήμ. Συνῆλθον δὲ 16
καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες
' παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ
μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ' ἐδέ- 17
ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦ- 18

8. † οἱ περὶ τὸν Παῦλον '' † τοῦ 11. ∾ ἑαυτοῦ *Al.* τε αὐτοῦ '' τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας, 13. θορυβοῦντές 15. ∾ ἐπισκευασάμενοι *Al.* παρασκευασ. *f.* ἐπισκεψ. *f.* ἀποταξάμενοι '' ∾ Ἱεροσόλυμα. 16. ἡμᾶς πρὸς οὓς ξενισθῶμεν· καὶ παραγενόμενοι εἴς τινα κώμην, ἐγενόμεθα παρὰ Νάσωνί 17. ∾ ἀπεδέξαντο

τὰς χεῖρας, κράζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· 28
οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ
νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας ' πανταχοῦ διδά-
σκων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν,
καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. (Ἦσαν γὰρ 29
' προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν
αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦ-
λος.) Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρο- 30
μὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, εἷλκον
αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύ-
ραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις 31
τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἱερου-
σαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκα- 32
τοντάρχους, κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς. Οἱ δὲ ἰδόντες
τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύ-
πτοντες τὸν Παῦλον. Τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος ἐπε- 33
λάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί· καὶ
ἐπυνθάνετο, τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. Ἄλ- 34
λοι δὲ ἄλλο τι ' ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ. Μὴ δυνάμενος
δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν
ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. Ὅτε δὲ ἐγένετο 35
ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ
τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει 36
γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ' κράζον· Αἶρε αὐτόν. Μέλ- 37
λων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος, λέ-
γει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν ' τι πρός σε;
Ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ 38
Αἰγύπτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας
καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς ' τετρακισχιλίους
ἄνδρας τῶν σικαρίων; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ ἄν- 39
θρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεὺς, τῆς Κιλικίας οὐκ
ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι

28. ≈ πανταχῇ 29. ἑωρακότες 34. ≈ ἐπεφώνουν
36. ≈ κράζοντες 37. → τι 38. τετρακοσίους

40 λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ
Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ
τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ
ˈἙβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων·
22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς
2 πρὸς ὑμᾶς ˈνυνὶ ἀπολογίας. Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ
Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέ-
3 σχον ἡσυχίαν. Καί φησιν· Ἐγὼ ˈμέν εἰμι ἀνὴρ Ἰου-
δαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατε-
θραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας
Γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου
νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες
4 ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι
θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄν-
5 δρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ˈμαρτυρεῖ
μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ᾽ ὧν καὶ ἐπιστολὰς
ˈˈδεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ἐπο-
ρευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς
6 Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πο-
ρευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ, περὶ μεσημβρίαν
ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν
7 περὶ ἐμέ· ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς
8 λεγούσης μοι· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ
δὲ ἀπεκρίθην· Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέ τε πρός με· Ἐγώ
9 εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν
ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, ˈκαὶ ἔμφοβοι ἐγέ-
νοντο· τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
10 Εἶπον δέ· Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπε πρός
με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν· κἀκεῖ σοι λαλη-
11 θήσεταί περὶ πάντων, ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. Ὡς
δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,

40. ἰδίᾳ 1. *r.* νῦν 3. ⇉μὲν 5. *add.* Ἀνανίας ˈˈδεξάμενος, πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς 9. ⇉καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο·

χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι, ἦλθον εἰς
Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ ' εὐσεβὴς κατὰ τὸν 12
νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούν-
των '' Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι· 13
Σαοὺλ ἀδελφὲ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέ-
βλεψα εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων 14
ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ
ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ· ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, 15
ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀνα- 16
στὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπι-
καλεσάμενος τὸ ὄνομα ' αὐτοῦ. Ἐγένετο δέ μοι 17
ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ προσευχομένου μου
ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, καὶ ἰδεῖν αὐτὸν 18
λέγοντά μοι· Σπεῦσον, καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερου-
σαλήμ· διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ
ἐμοῦ. Κἀγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται, ὅτι ἐγὼ 19
ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα ' Στε- 20
φάνου τοῦ '' μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς,
καὶ συνευδοκῶν ''', καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναι-
ρούντων αὐτόν. Καὶ εἶπε ' πρός με· Πορεύου· ὅτι 21
ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε...
Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ 22
ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς
γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ ' καθῆκεν αὐτὸν ζῆν. Κραυ- 23
γαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ' ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια, καὶ
κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν '' ἀέρα, ἐκέλευσεν ὁ χι- 24
λίαρχος ' εἰσάγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολὴν, εἰπὼν
μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγνῷ, δι' ἣν αἰτίαν

12. εὐλαβὴς *Al. om.* ''*add.* ἐν Δαμασκῷ 16. *r.* τοῦ κυρίου. 20. → Στεφάνου ''πρωτομάρτυρός ''' † τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, 21. *add.* ἡ φωνὴ 22. *r.* καθῆκον 23. ῥιπτόντων '' ∾οὐρανὸν, 24. *r.* ἄγεσθαι

25 οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. Ὡς δὲ ' προέτειναν αὐτὸν
τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ
Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξε-
26 στιν ὑμῖν μαστίζειν; Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, προσ-
ελθὼν τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλε, λέγων· ' τί μέλλεις
27 ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. Προσ-
ελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε ' μοι, '' σὺ
28 Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη· Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρ-
χος· Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην
ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέν-
29 νημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλον-
τες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη,
ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδε-
κώς.
30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς,
τὸ τί κατηγορεῖται ' παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐ-
τὸν'', καὶ ἐκέλευσεν ''' συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
πᾶν τὸ συνέδριον''· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον, ἔστη-
23 σεν εἰς αὐτούς. Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνε-
δρίῳ, εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει
ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέ-
2 ρας... Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρε-
3 στῶσιν αὐτῷ, τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦ-
λος πρὸς αὐτὸν εἶπε· Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεὸς, τοῖχε
κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον,
4 καὶ ' παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; Οἱ δὲ παρε-
5 στῶτες εἶπον· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; Ἔφη
τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐστὶν ἀρχιε-
ρεύς· γέγραπται γάρ· Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ
6 ἐρεῖς κακῶς. Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος, ὅτι τὸ ἓν μέρος

25. r. προέτεινεν *Alii:* προέτεινον ʃ. προσέτειναν
26. † Ὅρα, 27. μοι σὺ, '' † εἰ 30. ≈ ὑπὸ '' † ἀπὸ
τῶν δεσμῶν, ''' r. ἐλθεῖν ' r. ὅλον '' † αὐτῶν
3. παρὰ τὸν νόμον

ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν
τῷ συνεδρίῳ· "Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς
'Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος " καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στά- 7
σις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχί-
σθη τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶ- 8
ναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι
δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα. Ἐγένετο δὲ κραυγὴ με- 9
γάλη· καὶ ἀναστάντες 'οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὑρί-
σκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλη-
σεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος" .. Πολλῆς δὲ γενομένης στά- 10
σεως, 'εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦ-
λος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρ-
πάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμ-
βολήν.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶ- 11
πε· Θάρσει'· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς
Ἱερουσαλὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆ-
σαι· Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντες ' συστρο- 12
φὴν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε
φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον·
ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνω- 13
μοσίαν 'πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιε- 14
ρεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον· Ἀναθέματι ἀνεθε-
ματίσαμεν ἑαυτοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀπο-
κτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε 15
τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως ' αὐτὸν κατα-

6. ∾ Φαρισαίων· " *om.* καὶ 9. ∾ τινες τῶν γραμματέων τοῦ μ. τ. Φαρισαίων, *Al.* τινες τῶν Φαρισαίων, *Al.* γραμματεῖς τοῦ μ. τ. Φαρισαίων, " † μὴ θεομαχῶμεν. 10. ∾ φοβηθεὶς 11. † Παῦλε· 12. *r.* τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν, 13. ∾ ποιησάμενοι· 15. † αὔριον

γάγη πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέ-
στερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐ-
16 τὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας
δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου ˈτὴν ἐνέδραν, παρα-
γενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἀπήγ-
17 γειλε τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα
τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγα-
γε πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.
18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλίαρ-
χον, καί φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμε-
νός με, ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρός σε,
19 ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς
αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν, ἐπυν-
20 θάνετο· Τί ἐστιν, ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπε δέ·
Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως
αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς
ˈμέλλοντές τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.
21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ
αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμά-
τισαν ἑαυτοὺς, μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλω-
σιν αὐτόν· καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ
22 σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν
νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι, ὅτι ταῦτα
23 ἐνεφάνισας πρός με. Καὶ προσκαλεσάμενος δύο
τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων, εἶπεν· Ἑτοιμάσατε στρατιώ-
τας διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ
ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ ˈδεξιολάβους ˈˈδιακοσίους,
24 ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη τε παραστῆσαι,
ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα
25 τὸν ἡγεμόνα· γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν ˈτύ-
26 πον τοῦτον· Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι

16. ∾τὸ ἔνεδρον, 20. μέλλων *f.* μελλόντων *f.* μέλ-
λοντά 23. δεξιοβόλους ˈˈὀγδοήκοντα, *Al. om.*
25. *Conj.* τρόπον

Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ 27
τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν,
ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην ' αὐτὸν, μαθὼν
ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι. Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν 28
δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέ-
δριον αὐτῶν· ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων 29
τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν
ἔγκλημα ἔχοντα. Μηνυθείσης δέ μοι ' ἐπιβουλῆς εἰς 30
τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυ-
τῆς ἔπεμψα πρός σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις
λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. '' Ἔρρωσο.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον 31
αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυ-
κτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες 32
τοὺς ἱππεῖς ' πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν. Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, 33
καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν
καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ', καὶ ἐπερωτή- 34
σας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ
Κιλικίας· Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατή- 35
γοροί σου παραγένωνται. Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ
πραιτωρίῳ ' τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς ' Ανα- 24
νίας μετὰ ' τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου
τινὸς, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύ-
λου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρ- 2
τυλλος, λέγων· Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, 3
καὶ ' κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ

27. → αὐτὸν, 30. ἐπιβουλῆς, ἐξαυτῆς ἔπεμψα *Al.* ἐπιβ. ἔσεσθαι, ἐξαυτῆς ἔπεμψα *Al.* ἐπιβ. εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι (*ſ.* μέλλειν ἔσεσθαι) ἐξ αὐτῶν, ἔπεμψα '' → Ἔρρωσο. 32. ∾ ἀπέρχεσθαι 34. † ὁ ἡγεμὼν, 35. *om.* τοῦ *Al.* τῷ 1. πρεσβυτέρων τινῶν 3. ∾ διορθωμάτων

τῆς σῆς '' προνοίας, πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχό-
4 μεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. Ἵνα
δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε
5 ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. Εὑρόντες γὰρ τὸν
ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν, καὶ κινοῦντα ' στάσιν πᾶσι τοῖς
Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε
6 τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπεί-
ρασε βεβηλῶσαι· ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, καὶ κατὰ τὸν
7 ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. Παρελθὼν δὲ
Λυσίας ὁ χιλίαρχος, ' μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χει-
8 ρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ
ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς, ἀνακρίνας,
περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι, ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦ-
9 μεν αὐτοῦ. ' Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκον-
10 τες ταῦτα οὕτως ἔχειν. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος,
νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· Ἐκ πολλῶν
ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν ' τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,
11 '' εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι· δυναμέ-
νου σου γνῶναι, ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι ' δε-
καδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων '' ἐν Ἱερουσαλήμ.
12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμε-
νον, ἢ ' ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς
13 συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν· οὔτε παραστῆσαι
14 δύνανται', περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. Ὁμολογῶ
δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν, ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,
οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς
κατὰ τὸν νόμον ' καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμ-
15 μένοις· ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι

3. '' προνοίας πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ, ἀποδεχόμεθα, 5. ∾ στάσεις 6.7.8. ⇉ καὶ κατὰ . . . ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ 7. βίᾳ πολλῇ ἐκ τ. χ. ἡμῶν ἀφείλετο καὶ πρό, σε ἀπέστειλε, 9. *r.* Συνέθεντο 10. *add.* δίκαιον '' ∾ εὐθύμως 11. † ἢ '' εἰς 12. ∾ ἐπίστασιν 13. *add.* σοι *f.* με 14. *r.* καὶ ἐν τοῖς προφήταις *Al.* καὶ τοῖς προφήταις

προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι ' νεκρῶν, δι-
καίων τε καὶ ἀδίκων. Ἐν τούτῳ ' δὲ αὐτὸς ἀσκῶ, 16
ἀπρόσκοπον συνείδησιν " ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς
ἀνθρώπους διαπαντός· Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παραγε- 17
νόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου, καὶ
προσφοράς· Ἐν ' οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, 18
οὐ μετὰ ὄχλου, οὐδὲ μετὰ " θορύβου. Τινὲς δὲ ἀπὸ 19
τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς ' ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, καὶ
κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρός με. Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπά- 20
τωσαν, ' τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ
τοῦ συνεδρίου· ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα 21
ἑστὼς ἐν αὐτοῖς· Ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. ' Ἀνεβάλετο δὲ αὐ- 22
τοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
εἰπών· Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, διαγνώσο-
μαι τὰ καθ' ὑμᾶς. Διαταξάμενός ' τε τῷ ἑκατοντάρχῃ 23
τηρεῖσθαι " αὐτὸν, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κω-
λύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν, ''' ἢ προσέρχεσθαι
αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν 24
Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ ', οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο
τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν
πίστεως. Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ 25
ἐγκρατείας καὶ τοῦ ' κρίματος τοῦ μέλλοντος ", ἔμφο-
βος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· Τὸ νῦν ἔχον πο-
ρεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε. Ἅμα 26
' καὶ ἐλπίζων, ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
Παύλου, " ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐ-

15. ⇉ νεκρῶν, 16. ≈ καὶ " ∾ ἔχων 18. ∾ αἷς " r. θορύβου, τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι· 19. ∾ δεῖ 20. † εἰ 22. r. ∾ Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ, ἀνεβάλετο αὐτούς, 23. ⇉ τε " r. τὸν Παῦλον, ''' ⇉ ἢ προσέρχεσθαι 24. † αὐτοῦ, *Al.* ἰδίᾳ, 25. ≈ μέλλοντος κρίματος " † ἔσεσθαι, 26. † δὲ " ⇉ ὅπως λύσῃ αὐτόν·

27 τὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ. Διετίας δὲ
πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον·
θέλων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ,
κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.
25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας
2 ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας. Ἐνεφάνισαν
δὲ αὐτῷ ' ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων
3 κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, αἰτούμενοι
χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ· ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν
4 ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν
Παῦλον ' ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει
5 ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησὶ, δυνατοὶ, συγκα-
ταβάντες, εἴ τι ἐστὶν ' ἐν τῷ ἀνδρὶ ", κατηγορείτω-
6 σαν αὐτοῦ. Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας ' οὐ
πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ
ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσε τὸν Παῦ-
7 λον ἀχθῆναι. Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν
' οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ
καὶ βαρέα " αἰτιώματα φέροντες ''' κατὰ τοῦ Παύλου,
8 ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι· ἀπολογουμένου αὐτοῦ· Ὅτι
οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν,
9 οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος δὲ, τοῖς Ἰου-
δαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύ-
λῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ
10 τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ
τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνε-
σθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον
11 ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν ' γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου

2. ∾ οἱ ἀρχιερεῖς 4. ≈ εἰς Καισάρειαν, 5. *add.* ἄτο-
πον " † τούτῳ, 6. *r.* πλείους ἢ δέκα, *Al.* ∾ πλείους
ὀκτὼ ἢ δέκα, 7. *add.* ∾ αὐτὸν *f.* αὐτῷ " *r.* αἰ-
τιώματα ''' ⇄ κατὰ τοῦ Παύλου, *Al.* κατ' αὐτοῦ;
11. ≈ οὖν

πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐ-
δέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με δύνα-
ται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. Τότε 12
ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρί-
θη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι· ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βα- 13
σιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπα-
σόμενοι τὸν Φῆστον. Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον 14
ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦ-
λον, λέγων· Ἀνήρ τις ἐστὶ καταλελειμμένος ὑπὸ Φή-
λικος δέσμιος· περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυ- 15
μα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν
Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ ' δίκην. Πρὸς οὓς 16
ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί
' τινα ἄνθρωπον '', πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσ-
ωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λά-
βοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. Συνελθόντων οὖν αὐτῶν 17
ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς κα-
θίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα.
Περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ' ἐπέ- 18
φερον, ὧν ὑπενόουν ἐγώ ''· Ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς 19
ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περί τινος
Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπο- 20
ρούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ ' τούτου ζήτησιν, ἔλε-
γον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, κἀκεῖ
κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσα- 21
μένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνω-
σιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν, ἕως οὗ ' πέμψω αὐτὸν
πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· 22
Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ·
Αὔριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

15. ∾ καταδίκην. 16. ∾ τινι '' † εἰς ἀπώλειαν,
18. ∾ ἔφερον, '' *add.* ∾ πονηράν· ∫. πονηρῶν·
20. ∾ τούτων 21. ἀναπέμψω

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς
Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς
τὸ ἀκροατήριον, σύν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι
τοῖς κατ' ἐξοχὴν ' οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος
24 τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. Καί φησιν ὁ Φῆστος·
Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν
ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον, περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν
Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,
25 ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. Ἐγὼ δὲ κα-
ταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι,
καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν,
26 ἔκρινα πέμπειν ' αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι
τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν,
καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς
27 ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι ' γράψαι. Ἄλογον γάρ
μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ
αἰτίας σημᾶναι.

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπεταί
σοι ' ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖ-
2 το, ἐκτείνας τὴν χεῖρα· Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι
ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μα-
3 κάριον, ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον ἀπολογεῖσθαι· μάλι-
στα ' γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους
ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων. Διὸ δέομαί '' σου, μακροθύ-
4 μως ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν
ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει
5 μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι· προ-
γινώσκοντές με ἄνωθεν, (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι
κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας
6 ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς ' πρὸς τοὺς
πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἕστηκα

23. ⇄ οὖσι 25. ⇄ αὐτόν. 26. ≈ γράψω. 1 ≈ περὶ
3. *add.* ἐπιστάμενος *f.* εἰδώς, '' ⇄ σου, 6. ≈ εἰς
τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας

κρινόμενος· εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν, ἐν ἐκτενείᾳ 7
νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον, ἐλπίζει καταντῆσαι· πε-
ρὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, ' βασιλεῦ '' Ἀγρίππα, ὑπὸ
''' Ἰουδαίων. Τί; ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς 8
νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ 9
πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναν-
τία πρᾶξαι. Ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ πολ- 10
λοὺς ' τῶν ἁγίων ἐγὼ '' ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν
παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών· ἀναιρουμένων
τε αὐτῶν, κατήνεγκα ψῆφον· καὶ κατὰ πάσας τὰς συν- 11
αγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασ-
φημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον
ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς ' καὶ πο- 12
ρευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτρο-
πῆς '' τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ 13
τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν, ὑπὲρ τὴν λαμ-
πρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν
ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν 14
εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα ' φωνὴν λαλοῦσαν πρός με, καὶ
λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί
με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Ἐγὼ 15
δὲ εἶπον· Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰη-
σοῦς, ὃν σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ 16
τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρί-
σασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα, ὧν τε εἶδες, ὧν τε
ὀφθήσομαί σοι· ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν 17
ἐθνῶν, εἰς οὓς ' ἐγώ σε ἀποστέλλω, ἀνοῖξαι ὀφθαλ- 18
μοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ
τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεὸν, τοῦ λαβεῖν
αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμέ-

7. *om.* βασιλεῦ '' ⇉ Ἀγρίππα, ''' † τῶν 10. ∾ τε τῶν '' *r.* → ἐν 12. ⇉ καὶ '' → τῆς παρὰ 14. ∾ φωνὴν λαλοῦσαν πρός με τῇ Ἑβραΐδι *Al.* φωνὴν λέγουσαν πρός με τῇ Ἑβρ. 17. *r.* ∾ νῦν

19 νοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίπ-
20 πα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ· ἀλλὰ
τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν
τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπήγ-
γελλον μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἄξια
21 τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. Ἕνεκα τούτων με
οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο δια-
22 χειρίσασθαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ
Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα, μαρτυρούμενος
μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων, ὧν τε οἱ
προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι, καὶ Μωϋ-
23 σῆς· εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως
νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς
24 ἔθνεσι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆ-
στος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη· Μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά
25 σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. Ὁ δέ· Οὐ μαί-
νομαι, φησὶ, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ' ἀληθείας καὶ σω-
26 φροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. Ἐπίσταται γὰρ περὶ
τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παῤῥησιαζόμενος λα-
λῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων ' οὐ πείθομαι οὐ-
27 δέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. Πι-
στεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; Οἶδα, ὅτι
28 πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ' ἔφη·
29 Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦ-
λος ' εἶπεν· Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ
ἐν " πολλῷ, οὐ μόνον σὲ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκού-
οντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους, ὁποῖος κἀγώ
εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.

30 ' Ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἥ τε Βερνί-
31 κη, καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες
ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι οὐδὲν θανάτου

26. οὐ πείθομαι· οὐδὲ γὰρ *Al.* πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ 28. ⊐ ἔφη· 29. ⊐ εἶπεν· " ∾ μεγάλῳ 30. r. ≈ Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ

ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας 32
δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος
οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.
Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, 27
παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώ-
τας ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς.
Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ, ' μέλλοντες πλεῖν 2
" τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν
ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. Τῇ τε 3
ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰού-
λιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος, ἐπέτρεψε πρὸς ' τοὺς φί-
λους " πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. Κἀκεῖθεν ἀνα- 4
χθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέ-
μους εἶναι ἐναντίους. Τό, τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κι- 5
λικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς
' Μύρα τῆς Λυκίας. Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρ- 6
χος πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐνε-
βίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυ- 7
πλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ
προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρή-
την κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, 8
ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμένας,
ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις ' Λασαία. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγε- 9
νομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς, διὰ τὸ
καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦ-
λος, λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες, θεωρῶ, ὅτι μετὰ ὕβρεως 10
καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ ' φορτίου καὶ τοῦ
πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι
τὸν πλοῦν. Ὁ δὲ ' ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ 11
τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύ-
λου λεγομένοις. Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχον- 12

2. ~ *μέλλοντι* " *add.* *εἰς* 3. *om.* *τοὺς* " *πορευθέντι*
5. *Σμύρναν* *Al.* *Λύστρα* *Conject.* *Λίμυρα* 8. *Ἀλασ-*
σα. 10. *r.* *φόρτου* 11. *r.* *ἑκατόνταρχος*

τος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν
ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες
εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέπον-
13 τα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον. Ὑποπνεύσαντος δὲ
Νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραν-
14 τες, ¹ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. Μετ' οὐ πολὺ
δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμε-
15 νος ¹Εὐρυκλύδων. Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου,
καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες
16 ἐφερόμεθα. Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον
¹Κλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς
17 σκάφης· ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες
τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσω-
18 σι, χαλάσαντες ¹τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς
δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο·
19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ¹ἔρ-
20 ριψαν. Μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων
ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικει-
μένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι
21 ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε στα-
θεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἔδει μὲν, ὦ ἄν-
δρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρή-
της, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
22 Καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυ-
23 χῆς ¹οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Πα-
ρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ
24 εἰμὶ, ᾧ καὶ λατρεύω, λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε·
Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι
25 ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυ-
μεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται,

13. Ἄσσον 14. r. Εὐροκλύδων. *Alii:* Εὐρακλύ-
δων. *Alii:* Εὐρακύλων. 16. Κλαύδαν, *Alii:* Καῦδα,
17. τὰ ἱστία, *f.* τὸ ἱστίον, 19. r. ἐῤῥίψαμεν.
22. οὐδεμιᾶς

τος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν
ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες
εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέπον-
13 τα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον. Ὑποπνεύσαντος δὲ
Νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραν-
14 τες, ˈἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. Μετ' οὐ πολὺ
δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμε-
15 νος ˈΕὐρυκλύδων. Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου,
καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες
16 ἐφερόμεθα. Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον
ˈΚλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς
17 σκάφης· ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες
τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσω-
18 σι, χαλάσαντες ˈτὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς
δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο·
19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ˈἔρ-
20 ριψαν. Μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων
ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικει-
μένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι
21 ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε στα-
θεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἔδει μὲν, ὦ ἄν-
δρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρή-
της, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
22 Καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυ-
23 χῆς ˈοὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Πα-
ρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ
24 εἰμὶ, ᾧ καὶ λατρεύω, λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε·
Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι
25 ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυ-
μεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται,

13. Ἄσσον 14. r. Εὐροκλύδων. *Alii:* Εὐρακλύδων. *Alii:* Εὐρακύλων. 16. Κλαύδαν, *Alii:* Καῦδα, 17. τὰ ἱστία, *f.* τὸ ἱστίον, 19. r. ἐρρίψαμεν. 22. οὐδεμιᾶς

καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ 26
ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ 27
ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέ-
σον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐ-
τοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι· 28
βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον
ὀργυιὰς δεκαπέντε· φοβούμενοί τε, ' μήπως '' εἰς τρα- 29
χεῖς τόπους ''' ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύ-
ρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυ- 30
τῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάν-
των τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ
πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, εἶπεν ὁ Παῦ- 31
λος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ
οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνα-
σθε. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς 32
σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελ- 33
λεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας με-
ταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμε-
ρον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν
προσλαβόμενοι. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς ' μεταλαβεῖν τρο- 34
φῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει·
οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ''' ἀπολεῖται.
Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ 35
Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.
Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβον- 36
το τροφῆς. Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ, 37
διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. Κορεσθέντες δὲ τροφῆς, 38
ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν
θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπε- 39
γίνωσκον· κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν,
εἰς ὃν ' ἐβουλεύσαντο, εἰ '' δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

29. ∾ μήπου '' ∾ κατὰ ''' r. ἐκπέσωσιν, 34. r. προσ-
λαβεῖν '' r. πεσεῖται. 39. ∾ ἐβουλεύοντο, f. ἐβού-
λοντο, '' ∾ δυνατὸν,

40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν,
ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπά-
ραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰ-
41 γιαλόν. Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπώ-
κειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν
ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν
42 κυμάτων. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο,
ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας
43 'διαφύγῃ. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος βουλόμενος διασῶσαι
τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέ-
λευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾷν, ἀποῤῥίψαντας
44 πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς
μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου.
Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
28 Καὶ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ
2 νῆσος καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν
τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν,
προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφε-
3 στῶτα, καὶ διὰ τὸ ψῦχος. Συστρέψαντος δὲ τοῦ
Παύλου φρυγάνων 'πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν
πυρὰν, ἔχιδνα ''ἐκ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς
4 χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον
τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλή-
λους· Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν δια-
σωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῇν οὐκ εἴασεν.
5 Ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν
6 οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμ-
πρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ δὲ
αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον
εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον, θεὸν αὐ-
7 τὸν εἶναι. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον
ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ·

42. r. διαφύγοι. 3. ∾τι πλῆθος, ''∾ἀπὸ τῆς θέρ-
μης διεξελθοῦσα καθήψατο

ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξέ-
νισεν. Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς 8
καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ
Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖ-
ρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ 9
οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ, προσήρ-
χοντο, καὶ ἐθεραπεύοντο· οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτί- 10
μησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν
χρείαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρα- 11
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ
Διοσκούροις. Καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας, ἐπε- 12
μείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν περιελθόντες κατηντήσα- 13
μεν εἰς Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου
Νότου, δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους· οὗ εὑρόν- 14
τες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέ-
ρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. Κἀκεῖ- 15
θεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς
ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρου, καὶ Τριῶν τα-
βερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ,
ἔλαβε θάρσος.

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος πα- 16
ρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύ-
λῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι
αὐτὸν στρατιώτῃ. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς 17
συγκαλέσασθαι αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώ-
τους. Συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς·
Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ
ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων
παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· οἵτινες ἀνα- 18
κρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν
αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων δὲ 19

8. δυσεντερίῳ 16. ~ Ῥώμην, ἐπετράπη τῷ Παύ-
λῳ μένειν 17. r. τὸν Παῦλον

τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα·
20 οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι. Διὰ
ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ
προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν
21 ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον·
Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγ-
22 γειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιοῦμεν δὲ
παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι, ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέ-
σεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ ἀντι-
23 λέγεται. Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ' ἧκον πρὸς
αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρ-
τυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς
" τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ
24 τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. Καὶ οἱ μὲν
25 ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. Ἀσύμφω-
νοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ
Παύλου ῥῆμα ἕν· Ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας
26 ἡμῶν, λέγον· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ
' εἰπόν· Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέ-
27 ποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκου-
σαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε
ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ
τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ' ἰάσωμαι αὐ-
28 τούς. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπε-
στάλη ' τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.
29 ' Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολ-
λὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

23. ∾ἦλθον "⇉τὰ 26. r. εἰπέ· 27. ∾ἰάσομαι
28. *add.* τοῦτο 29. ⇉Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

Ἔμεινε δὲ ¹ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι· καὶ 30
ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτὸν,
κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ 31
περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥη-
σίας, ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, 1
ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, (ὃ προεπηγγείλατο 2
διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις,) περὶ 3
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ
κατὰ σάρκα· τοῦ ¹ ὁρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει, 4
κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν,) Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, (δι' οὗ ἐλάβομεν χά- 5
ριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς
ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ἐν οἷς ἐστε καὶ 6
ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·) πᾶσι τοῖς οὖσιν ¹ ἐν 7
Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.

Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ 8
Χριστοῦ ¹ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν κα-
ταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. Μάρτυς γάρ μού 9

30. † ὁ Παῦλος 4. προορισθέντος 7. ἐν ἀγά-
πῃ Θεοῦ, *Al. om.* ἀγαπητοῖς Θεοῦ, 8. ∾ περὶ

4. αναστασεως νεκρων — "through his resurrection from the dead". Imp. Vers. — Wakef.
vel — "Ab eo tempore, quo ex mortuis resurrexit" sc. quum nimirum J.Ch. ex mortuis in vitam revocatus & in coelum evectus Sp. Sc. largissime super Judaeos & gentes effudisset &c. Rosenmuller
Ex interdum significat "post" — ut Matth. 19;12 — 2 Peter 2;8. vid. Vigerus de Id. p. 598.

11. Χαρισμα πνευματικον) vid. Schleusner ad verbum. Michaelis disagrees & thinks it means some "spiritual gift" wh. it was impossible they should receive but from ye hands of an apostle. No apostle had at this time been at Rome. Int. to N.T. Vol. 4. "Romans"

17. Εκ πιστεως εις πιστιν) propter fidem in credentes πιστιν (per metonym.) pro εις παντας τους πιστευοντας Rosenmuller. Schleusner. vid. Gal. 3; 23

ἐστὶν ὁ Θεὸς, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν
10 ὑμῶν ' ποιοῦμαι, πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεό-
μενος, εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι
11 τοῦ Θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς,
ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν, εἰς τὸ στη-
12 ριχθῆναι ὑμᾶς· τοῦτο δέ ἐστι, συμπαρακληθῆναι ἐν
ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.
13 ' Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι πολλάκις
προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ
δεῦρο,) ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ
14 ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις,
15 σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· οὕτω, τὸ κατ'
ἐμὲ, πρόθυμον καὶ ὑμῖν ' τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσα-
16 σθαι. Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον'· δύναμις
γὰρ '' Θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι,
17 Ἰουδαίῳ τε '' πρῶτον καὶ Ἕλληνι. Δικαιοσύνη γὰρ
Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν,
καθὼς γέγραπται· Ὁ δὲ ' δίκαιος ἐκ πίστεως, ζή-
σεται.
18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ
πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλή-
19 θειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων. Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ
Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφα-
20 νέρωσε· (τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου,
τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ
δύναμις καὶ θειότης·) εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογή-
21 τους. Διότι γνόντες τὸν Θεὸν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδό-
ξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν· ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς
διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν

9. 10. ποιοῦμαι πάντοτε, *f.* ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, – 13. Οὐκ οἶμαι 15. *om.* τοῖς ἐν Ῥώμῃ 16. † τοῦ Χριστοῦ· '' θείου σταυροῦ εἰς .''' *om.* πρῶτον 17. δίκαιος, ἐκ πίστεως ζήσεται.

καρδία· φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλ- 22.23
λαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι
εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, καὶ πετεινῶν καὶ τετρα-
πόδων καὶ ἑρπετῶν. Διὸ 'καὶ παρέδωκεν αὐ- 24
τοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν
εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
ἑαυτοῖς· οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν 25
τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει
παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶ-
νας· ἀμήν. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς 26
πάθη ἀτιμίας. Αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν
τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως 'τε 27
καὶ οἱ ἄῤῥενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θη-
λείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους,
ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι,
καὶ τὴν ἀντιμισθίαν, ἣν ἔδει, τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν
ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν 28
τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς
εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα· πεπλη- 29
ρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, 'πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ·
μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας·
ψιθυριστὰς, καταλάλους, 'θεοστυγεῖς, ὑβριστὰς, ὑπερ- 30
ηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπει-
θεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, 'ἀσπόνδους, 31
ἀνελεήμονας· οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόν- 32
τες, '(ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου
εἰσὶν,) οὐ μόνον ''αὐτὰ '''ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδο-
κοῦσι τοῖς πράσσουσι.

24.⇉καὶ 27.≈δὲ *Al. om.* 29. πορνείᾳ, πλ. *Al. r.* πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλ. *Al. transp. Al.* ἀκαθαρσίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλ. 30. θεοστύγεις, 31.⇉ἀσπόνδους, *Al. transp.* 32. *add.* οὐκ ἐνόησαν, *s.* οὐκ ἔγνωσαν, *s.* οὐ συνῆκαν, '' *add.* γὰρ *s.* καὶ ''' ποιοῦντες, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦντες

30. ἀστόργους] Here St. Paul seems to have alluded the horrid practice of exposing children – universal in ye pagan world – Warburton.

1. τον ετερον) the other i.e. the Gentile. Wakef. &c.

15. και μεταξυ —) the sense is "and from the debates
hich arise among them about right & wrong when either
ey accuse others or defend themselves. — κατηγορουντων
απολογουμενων are law terms & correspond to plaintiff
defendant. Taylor.
bi λογισμοι sensum veri et falsi, honesti et turpis,
ique a natura insitum, significat; ut sensus est: et ipsae
de honesto et turpi sententiae eos aliquando aut
cilicet dictamen rectae rationis negligunt)

1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων·
Ἐν ᾧ γὰρ ˈκρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις·
2 τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. Οἴδαμεν δὲ, ὅτι τὸ
κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστι κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοι-
3 αῦτα πράσσοντας. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ
κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτὰ,
4 ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου
τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μα-
κροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν, ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ
5 Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά
σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ
ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ˈἀποκαλύψεως ˮδικαιοκρι-
6 σίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
7 τοῦ· τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ
8 τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον· τοῖς δὲ
ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι ˈμὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομέ-
9 νοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ θυμός. Θλίψις καὶ στενο-
χωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομέ-
10 νου τὸ κακὸν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· δό-
ξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ
11 ἀγαθὸν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. Οὐ γάρ
12 ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ὅσοι γὰρ
ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν
13 νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται, (οὐ γὰρ οἱ
ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ
14 ποιηταὶ ˈτοῦ νόμου δικαιωθήσονται. Ὅταν γὰρ ἔθνη
τὰ μὴ νόμον ˈἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι
15 νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος· οἵτινες ἐνδεί-
κνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ
μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων, ἢ καὶ

1. κατακρίνεις *Al.* κρίματι κρίνεις 5. ἀνταποδόσεως ˮ∾καὶ δικαιοκρισίας 8. *om.* μὲν 13. ⇉τοῦ 14. ἔχοντα φύσει,

ἀπολογουμένων.) ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυ- 16
πτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ. ˈΕἰ δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, 17
καὶ ἐπαναπαύῃ ˈˈτῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, καὶ 18
γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα,
κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου· πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδη- 19
γὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν 20
ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν
τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ὁ οὖν 21
διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ ˈδιδάσκεις; ὁ κηρύσσων
μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοι- 22
χεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς; ὃς 23
ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν
Θεὸν ἀτιμάζεις; Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι᾽ ὑμᾶς βλασ- 24
φημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται. Πε- 25
ριτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ
παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέ-
γονεν. Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νό- 26
μου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν
ˈλογισθήσεται; καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ ˈφύσεως ἀκροβυστία, 27
τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτο-
μῆς παραβάτην νόμου; Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ, Ἰου- 28
δαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ, ἐν σαρκὶ, περι-
τομή· ἀλλ᾽ ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ 29
καρδίας, ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ
ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ Θεοῦ.
Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου; ἢ τίς ἡ ὠφέλεια 3
τῆς περιτομῆς; Πολὺ, κατὰ πάντα τρόπον. ˈΠρῶτον 2
μὲν γὰρ, ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Τί 3
γάρ; εἰ ἠπίστησάν τινες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν

17. r. Ἰδὲ *Al.* Ἴδε ˈˈ⇉τῷ 21. διδάσκεις· 26. μετατραπήσεται; 27. πίστεως 2. Πρῶτοι μὲν γὰρ ἐπιστεύθησαν *Al.* Πρῶτον γὰρ ἐπιστ. *Al.* ∾Πρῶτον μὲν, ὅτι ἐπιστ.

accusabunt, aut (quando dictamini sanae rationis conformiter vivunt) excusabunt. Schleusner.

22. ὁ βδελυσσομενος — qui abominaris idola ipse sacrilegium committis, h. e. tu veram illam religionem violas, ad quam alios ab idololatria revocare conaris. Sclceusner.

Thou who abhorrest idols, dost thou rob temples of tithes destined for the support of worship of the true God? as if impiety were criminal in heathens but pardonable in thee. see Mal. 3;8. Macknight.

4. Οπως αν δικαιωθης —) This is said to be taken from ye LXX — Ps. 51;6 — but I do not find much resemblance.

21.) "But now the gospel opens to us more happy & encouraging prospects: as it discovers a way of salvation not founded on the law — not founded upon the claim & right which results from obedience to law: but upon the grace and favour of the lawgiver, being provided for us by the mercy of God; & is spoken of & established in the law of Moses & the [illegible]ings of the prophets" — "Law" in this chap. means simply [illegible] of obedience" equally applicable to the Jews & [illegible] [illegible] "acquittal" Wakef

4 'πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει; Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ
ὁ Θεὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέ-
γραπται· Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ
5 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν
Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος
ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν 'ὀργήν; (κατὰ ἄνθρωπον λέ-
6 γω.) Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κό-
7 σμον; Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύ-
σματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, 'τί ἔτι κἀγὼ
8 ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; Καὶ μὴ (καθὼς βλασφημού-
μεθα, καὶ καθώς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν,) 'ὅτι ποιή-
σωμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα
9 ἔνδικόν ἐστι. 'Τί οὖν; προεχόμεθα; ‖ Οὐ πάντως·
προῃτιασάμεθα γὰρ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάν-
10 τας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι· καθὼς γέγραπται· 'Ὅτι οὐκ
11 ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς· οὐκ ἔστιν 'ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν
12 ''ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν· πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρει-
ώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως
13 ἑνός. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς
γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. Ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ
14 χείλη αὐτῶν. Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει.
15.16 Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ
17 ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καὶ ὁδὸν εἰρήνης
18 οὐκ ἔγνωσαν. Οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν
19 ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Οἴδαμεν δὲ, ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέ-
γει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ,
20 καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ. Διότι
ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον
αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.

21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρω-

3. δόξαν 5. ὀργὴν κατ' ἀνθρώπων; 7. τί ἔτι;
8. *om.* ὅτι *Conject.* ἔτι 9. Τί οὖν προεχόμεθα; Οὐ
π. προητ. *Al.* Τί οὖν προκατέχομεν περισσόν; ᾐτια-
σάμεθα 10. *om.* Ὅτι 11. →ὁ '' *om.* ὁ

ται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν·
δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς 22
πάντας ¹καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ
ἐστι διαστολή. Πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται 23
τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν, τῇ αὐτοῦ 24
χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον ¹διὰ τῆς πίστεως ἐν 25
τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ,
διὰ τὴν ¹πάρεσιν τῶν προγεγονότων ¹¹¹ἁμαρτημάτων
ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ· πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης 26
αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον,
καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως ¹Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν 27
ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔρ-
γων; οὐχὶ, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως· λογιζόμεθα 28
¹γὰρ, δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νό-
μου. Ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ ¹καὶ ἐθνῶν; 29
ναὶ καὶ ἐθνῶν. ¹Ἐπείπερ εἷς ὁ Θεὸς, ὃς δικαιώσει 30
περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πί-
* στεως. *Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; 31
Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ¹ἱστῶμεν.

Τί οὖν ἐροῦμεν ¹Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρη- 4
κέναι κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαι- 2
ώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. Τί γὰρ 3
ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ 4
ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ¹ὀφεί-
λημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν 5

22. ⇉ καὶ ἐπὶ πάντας 25. om. διὰ τῆς πίστεως Al. διὰ τῆς πίστεως, Al. ∾ διὰ πίστεως ¹¹¹ πώρωσιν ¹¹¹ ἁμαρτημάτων· ἐν τ. ἀ. τ. Θεοῦ πρὸς 26. → Ἰησοῦ. Al. Ἰησοῦν. 28. r. οὖν 29. † δὲ 30. ∾ Εἴπερ 31. ∾ ἱστάνομεν. Al. συνιστῶμεν. 1. ≈ εὑρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν πατέρα (≈ προπάτορα) ἡμῶν κατὰ 4. † τὸ

* 31. Ostenditur ab h. comm. ad cp. 4:25 doctrinam de fide non repugnare doctrinae V.T. — νομος h. l. non potest referri ad legem ritualem Mosaicam; nec etiam legem de moribus [illegible] intelligitur ergo doctrina quae in sac. libris V.T. continetur. Nempe [illegible]

5. μη εργαζομενον, 1, qui non operatur [illegible]

21. Χωρις νομου) i.e. χωρις εργων νομου — nullo respectu ad legem Dei Iudaeis notam —

Δικαιοσυνη Θεου) — felicitas, quam Deus largitur v. 20 imprimis autem absolutio a peccatis, quae fit a Deo quae est fundamentum hujus felicitas. Rosenmuller Schleus.

25. ιλαστηριον) mercy-seat — so ὁ LXX. — All this verse is figurative — As the mercy-seat was the place from God made known his communications to ye Jews — so Christ was ye mercy seat from which he made his communications in new dispensation. Taylor. Priestley. Locke. — δια — with respect to — Taylor. Macknight. Gerard § 935. εν τω αυτου αιματι) By omitting δια της πιστεως some render this 'in his own blood — i.e. a mercy seat sprinkled with his blood — For as Christ died a violent death the apostle represents his blood (by way of figure) as sprinkled upon it in allusion to Jews sprinkling it once a year see Priestley. Locke. See Imp. Ver.

27. The "law of works" is when God bestows any blessing in consequence of such obedience as he is pleased to accept, be it perfect or imperfect for either will suit the Apostles argument — The "law of faith" is that way of bestowing blessings which only obliges us to faith or thankful acceptance; & that is the way of gratuitous donation — The apostle is here referring to the first justification. Taylor.

1, 2. Τι ουν; ερουμεν Αβρααμ — σαρκα; Ει γαρ — καυχημα, αλλ' ου, προς τον Θεον. sensus est 'Quid enim? Num dicemus, Abrahamum, gentis nostrae auctorem, per observationem legis Mosaicae ritualis obtinuisse favorem divinum? Nam &c — haberet, de quo gloriari jure suo posset sed profecto non habet id, quod hoc Deum affirmo. Schleusner

5. ἀσεβῆ) This does not imply that Abraham was an ungodly person when he was justified. The apostle's meaning is "justified him who had been ungodly" as Mat. 14:31. "The dumb spake" signifies "Those who had been d—" Macknight.

11. σφραγιδα) Abraham received all the promises because of his (πιστεως) "willing to believe - trust in God" & before his circumcision that being only the seal of them - Hence he may be styled the father of those who are uncircumcised provided they believe willingly God's communications & have this "trust in God" - for they will then be saved in the same way & for the same reasons as he was.
12. And he is also the father of the circumcised, not merely because they are circumcised but only so far as they have this same willingness to believe & trust in God which Abraham had before he was circumcised — Taylor.
13. δια νομου) — Νομος sine articulo indicat certam quendam legem ~~positivam~~ quaecunque demum sit. Hoc, nempe vult Apostolus, nonnisi ex peculiari quodam Dei favore, nulla legis alicujus, vel ritualis vel politicae observandae conditione adjecta, promissam esse Abrahamo et posteris ejus terram. Rosenmuller.

quamobrem Paulus clare dixerat v. 21. Hanc vero stationem amplificat Paulus universa disputatione c. IV quae ex V.T. scriptis demonstrat Abrahamum fide sua placuisse Deo, et hactenus δίκαιον declaratum fuisse. Rosenmuller

δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς
6 δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρι-
σμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην
7 χωρὶς ἔργων· Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
8 ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ
9 μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗ-
τος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ ' καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
Λέγομεν γὰρ, ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς
10 δικαιοσύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ
ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ·
11 καὶ σημεῖον ἔλαβε ' περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιο-
σύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυ-
στίας, (εἰς τὸ λογισθῆναι '' καὶ αὐτοῖς ''' τὴν δικαιοσύ-
12 νην,) καὶ πατέρα περιτομῆς, ' τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς
μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι '' τῆς ἐν
13 ''' ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. Οὐ
γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ τῷ σπέρ-
ματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι ' κόσμου, ἀλ-
14 λὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου,
κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ
15 ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ ' γὰρ
16 οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί-
στεως, ἵνα κατὰ χάριν· εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν
ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραὰμ, ὅς ἐστι πα-
17 τὴρ πάντων ἡμῶν· (καθὼς γέγραπται· Ὅτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε·) κατέναντι οὗ ἐπίστευσε
Θεοῦ, τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος
18 τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπί-
στευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν,

9. om. καὶ   11. περιτομὴν, '' om. καὶ ''' om. τὴν Al. εἰς   12. οὐ τοῖς ἐκ '' ∾ τῆς πίστεως τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ τοῦ ''' † τῇ   13. † τοῦ   15. ∾ δὲ

5. ἀσεβῆ) This does not imply that Abraham was an ungodly person when he was justified. The apostle's meaning is "justified him who had been ungodly" as Mat. 14:31. "The dumb spake" signifies "Those who had been dumb". Macknight.

11. σφραγῖδα) Abraham received all the promises because of his (πίστεως) "willing to believe – trust in God" & before his circumcision that being only the seal of them – Hence he may be styled the father of those who are uncircumcised provided they believe willingly God's communications & have this "trust in God" – for they will then be saved in the same way & for the same reasons as he was.

12. And he is also the father of the circumcised, not merely because they are circumcised but only so far as they have this same willingness to believe & trust in God such Abraham had before he was circumcised – Taylor.

13. διὰ νόμου) – Νομος sine articulo indicat certam quandam legem ~~[illegible]~~ quaecunque demum sit. Hoc, nempe vult Apostolus, non nisi ex peculiari quodam Dei favore, nulla legis alicujus, vel ritualis vel politicae observandae conditione adjecta, promissam esse Abrahamo et posteris ejus terram. Rosenmüller.

quamobrem Paulus clare dixerat v. 21. Hanc rem statim amplificat Paulus universa disputatione c. IV quae ex V.T. scriptis demonstrat Abrahamum fide sua placuisse Deo, et hactenus δίκαιον declaratum fuisse. Rosenmuller

δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς
6 δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρι-
σμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην
7 χωρὶς ἔργων· Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
8 ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ
9 μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗ-
τος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ ' καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
Λέγομεν γὰρ, ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς
10 δικαιοσύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ
ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ·
11 καὶ σημεῖον ἔλαβε ' περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιο-
σύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυ-
στίας, (εἰς τὸ λογισθῆναι '' καὶ αὐτοῖς ''' τὴν δικαιοσύ-
12 νην,) καὶ πατέρα περιτομῆς, ' τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς
μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι '' τῆς ἐν
13 ''' ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. Οὐ
γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ τῷ σπέρ-
ματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι ' κόσμου, ἀλ-
14 λὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου,
κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ
15 ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ ' γὰρ
16 οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί-
στεως, ἵνα κατὰ χάριν· εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν
ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραὰμ, ὅς ἐστι πα-
17 τὴρ πάντων ἡμῶν (καθὼς γέγραπται· Ὅτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε·) κατέναντι οὗ ἐπίστευσε
Θεοῦ, τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος
18 τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπί-
στευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν,

9. om. καὶ 11. περιτομὴν, '' om. καὶ ''' om. τὴν Al. εἰς 12. οὐ τοῖς ἐκ '' ∾ τῆς πίστεως τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ τοῦ ''' † τῇ 13. † τοῦ 15. ∾ δὲ

(κατὰ τὸ εἰρημένον· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου)
καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, | οὐ κατενόησε τὸ ἑαυ- 19
τοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρ-
χων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάῤῥας· εἰς δὲ 20
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ,
ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ,
| καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι 21
καὶ ποιῆσαι. Διὸ | καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύ- 22
νην. Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλο- 23
γίσθη αὐτῷ· ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογί- 24
ζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν
τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν· ὃς παρεδόθη διὰ τὰ 25
παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν | δικαίωσιν
ἡμῶν. —

Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην | ἔχομεν 5
πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·
δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν | τῇ πίστει εἰς 2
τὴν χάριν ταύτην, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν· καὶ καυχώμεθα
ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ 3
καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες, ὅτι ἡ θλί-
ψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, 4
ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει· ὅτι 5
ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. | Ἔτι γὰρ 6
Χριστὸς, ὄντων ἡμῶν || ἀσθενῶν ||| ἔτι, κατὰ καιρὸν
ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. Μόλις γὰρ ὑπὲρ | δικαίου τις 7
ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολ-
μᾷ ἀποθανεῖν· συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς 8
ἡμᾶς | ὁ Θεὸς, ὅτι, || ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, Χρι-

19. ⇉ οὐ 21. *om.* καὶ 22. → καὶ 25. δικαιοσύνην
1. ἔχωμεν 2. → τῇ πίστει 6. Εἴγε || ἀσθενῶν, ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ *Al.* ἀσθενῶν (ἔτι) κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ||| *r.* → ἔτι 7. ἀδίκου 8. *om.* ὁ Θεὸς, *Al.* *transp.* || εἰ *f.* εἰ ἔτι *et mox om.* οὖν

18. σπερμα σου) — namely as the stars of heaven for multitude see Gen. 15; 5. —

7. δικαιου ..... αγαθου) Vix mortem quis pro reo ac sonte sustineat; pro insonte fortasse quis mortem sustineat. Schleus.

δικαιος — vir bonus, virtute praeditus — αγαθου pro viro benefico (qui magnis nos ornavit beneficiis) — Rosenmuller.

12. Cavere nobis debemus ne nimis extendamus Christi & Adami similitudinem, quae profecto est quaedam sed levissima — Vid. Rosenmuller.

9 τὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ οὖν μᾶλλον, δικαι-
ωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐ-
10 τοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλά-
γημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολ-
λῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ
11 αὐτοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ¹καυχώμενοι ἐν τῷ
Θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν
τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς
τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος·
καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ¹ὁ θάνατος διῆλθεν,
13 ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν
ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νό-
14 μου. Ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι
Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς ¹μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοι-
ώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ· ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλ-
15 λοντος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ
τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ
πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ
καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ
16 Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε. Καὶ οὐχ ὡς
δι' ἑνὸς ¹ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα. Τὸ μὲν γὰρ κρί-
μα, ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα· τὸ δὲ χάρισμα, ἐκ πολ-
17 λῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. Εἰ γὰρ ¹τῷ τοῦ
ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνὸς,
πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ ¹¹τῆς
δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασι-
18 λεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν ὡς
δι' ἑνὸς ¹παραπτώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς
κατάκριμα· οὕτω καὶ δι' ἑνὸς ¹¹δικαιώματος, εἰς πάν-

11. καυχώμεθα 12. → ὁ θάνατος *Al. transp.* 14. → μὴ
16. ∾ ἁμαρτήματος, 17. ∾ ἐν ἑνὶ *f.* ἐν τῷ ἑνὶ *Al.*
ἐν ἑνός ¹¹ → τῆς δωρεᾶς *Al.* τὴν δωρεὰν *Al.* τῆς δω-
ρεᾶς καὶ 18. τὸ παράπτωμα εἰς ¹¹ τὸ δικαίωμα εἰς

τας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. Ὥσπερ γὰρ διὰ 19
τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατε-
στάθησαν οἱ πολλοί· οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ
ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. Νόμος 20
δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ
ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις· ἵνα 21
ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω
καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώ-
νιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Τί οὖν ἐροῦμεν; ˈἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ 6
χάρις πλεονάσῃ; Μὴ γένοιτο. Οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ 2
ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; Ἢ ἀγνοεῖτε, ὅτι 3
ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνα-
τον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ 4
τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη
Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω
καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. Εἰ γὰρ 5
σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ, ˈἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο γινώ- 6
σκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώ-
θη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι
δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ˈὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδι- 7
καίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν 8
Χριστῷ, πιστεύομεν, ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδό- 9
τες, ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνή-
σκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. Ὃ γὰρ ἀπέ- 10
θανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ
θεῷ. ˈΟὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς 11
μὲν ˈˈ τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ, ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ ˈˈˈ. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ 12

1. r. ∾ἐπιμενοῦμεν 5. ἅμα 7. om. ὁ γὰρ ... ἁμαρ-
τίας. 11. Οὕτω καὶ ὑμεῖς· λογίζεσθε ἑαυτοὺς f. Οὕ-
τω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτούς, ˈˈ † εἶναι ˈˈˈ † τῷ
κυρίῳ ἡμῶν.

13 θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ' ὑπακούειν· μηδὲ παρι-
στάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλ-
λὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ, ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶν-
τας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ.
14 Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νό-
15 μον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. Τί οὖν; ' ἁμαρτήσομεν,
ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γέ-
16 νοιτο. Οὐκ οἴδατε, ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς ' δού-
λους εἰς ὑπακοὴν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι
ἁμαρτίας " εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;
17 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπη-
κούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδα-
18 χῆς. Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδου-
19 λώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. (Ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν
ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν.) Ὥσπερ γὰρ παρεστή-
σατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνο-
μίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν· οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη
20 ὑμῶν ' δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. Ὅτε γὰρ
δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιο-
21 σύνῃ. Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε ' τότε; ἐφ' οἷς νῦν
22 ἐπαισχύνεσθε· τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων, θάνατος. Νυνὶ
δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ
τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ
23 τέλος, ζωὴν αἰώνιον. Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας,
θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος, ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
7 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοὶ, (γινώσκουσι γὰρ νόμον λα-
λῶ,) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον
2 χρόνον ζῇ; Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ

12. ὑπακούειν αὐτῇ· μηδὲ *Al.* ὑπακούειν ταῖς ἐπι-
θυμίαις αὐτοῦ· μηδὲ *Al. r.* ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις αὐτοῦ *s.* αὐτῆς· μηδὲ 15. ∾ ἁμαρτήσω-
μεν, 16. *om.* δούλους " ⇉ εἰς θάνατον, 19. ὅπλα
21. τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε;

δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ
τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς 3
μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν
δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου,
τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.
Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ 4
διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς
ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσω-
μεν τῷ Θεῷ. Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκὶ, τὰ παθή- 5
ματα τῶν ἁμαρτιῶν, τὰ διὰ τοῦ νόμου, ἐνηργεῖτο ἐν
τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ.
Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ˡἀποθανόντες, 6
ἐν ᾧ κατειχόμεθα· ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι
πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος. Τί 7
οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων, εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε
γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν· Οὐκ
ἐπιθυμήσεις. Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ˡἡ ἁμαρτία, διὰ 8
τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν·
χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. Ἐγὼ δὲ ἔζων χω- 9
ρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία
ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ 10
ἡ εἰς ζωὴν, ˡαὕτη εἰς θάνατον. Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορ- 11
μὴν ˡλαβοῦσα, διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με, καὶ
δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ 12
ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν ἀγαθὸν, 13
ἐμοὶ ˡγέγονε θάνατος; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία·
ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη
θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. Ὀἴδαμεν γὰρ, ὅτι ὁ νόμος 14
πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ ˡˡσάρκινός εἰμι, πε-

6. r. ἀποθανόντος, Al. τοῦ θανάτου, 8. ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, 10. ∾αὕτη 11. λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, 13. ∾ἐγένετο 14. Οἶδα μὲν ˡˡr. σαρκικός

15 πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ὃ γὰρ κατεργάζομαι,
οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω, 'τοῦτο πράσσω· ἀλλ'
16 ὃ μισῶ, τοῦτο ποιῶ. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ,
17 σύμφημι τῷ νόμῳ, ὅτι καλός. Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ
κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.
18 Οἶδα γὰρ, ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ
σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ
19 δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, 'οὐχ εὑρίσκω. Οὐ γὰρ
ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο
20 πράσσω. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω 'ἐγὼ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι
ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρ-
21 τία. Εὑρίσκω ἄρα τὸν 'νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν
22 "τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. Συνήδο-
μαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ 'θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον·
23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρα-
τευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζον-
τά με 'τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί
24 μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσε-
25 ται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; 'Εὐχαρι-
στῶ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοΐ δουλεύω νόμῳ θεοῦ·
τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.
8 Οὐδὲν ἄρα 'νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰη-
2 σοῦ". Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς 'ζωῆς ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρ-
3 τίας καὶ τοῦ θανάτου. Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου,
ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν
'πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρ-

15. → τοῦτο 18. ≈ οὐ. Οὐ *Al.* οὐ γινώσκω. Οὐ
20. ⇉ ἐγὼ 21. νόμον, " *Conj. om.* τὸ καλὸν, 22. νοὸς
23. *add.* ἐν 25. ≈ Χάρις τῷ θεῷ *Al.* Ἡ χάρις τοῦ
θεοῦ *f.* κυρίου 1. *om.* νῦν *Al. transp. Al. conject.* οὖν
" † μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦ-
μα. *Al.* μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν. *omissis rel.*
2. ζωῆς, ἐν Χ. Ἰ. ἠλευθέρωσέ 3. πέμψας,

τίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί· ἵνα τὸ δι- 4
καίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ
σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Οἱ γὰρ κα- 5
τὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ
πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρ- 6
κὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ
εἰρήνη. Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς θεόν· 7
τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ
δύναται· οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες, θεῷ ἀρέσαι οὐ δύναν- 8
ται. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' ἐν πνεύ- 9
ματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις
πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. Εἰ 10
δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν·
τὸ δὲ πνεῦμα ' ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. Εἰ δὲ τὸ πνεῦ- 11
μα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν,
ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ
θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ ' τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα
ἐν ὑμῖν. Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ 12
τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα 13
ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πρά-
ξεις ' τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. Ὅσοι 14
γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. Οὐ 15
γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα ' δουλείας '' πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ'
ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· Ἀββᾶ, ''' ὁ
πατήρ. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι 16
ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κλη- 17
ρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χρι-
στοῦ· εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

Λογίζομαι γὰρ, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ 18
νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι
εἰς ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς ' κτίσεως τὴν ἀπο- 19

10. ζῶν ʃ. ζῇ 11. r. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος 13. ∾ τῆς σαρκὸς 15. δειλίας '' om. πάλιν ''' *Conject.* ὁ 19. πίστεως

20 κάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. Τῇ γὰρ
'ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, (οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ
21 τὸν ''ὑποτάξαντα,) ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι καὶ 'αὐτὴ ἡ κτίσις
ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν
22 ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Οἴδαμεν
γὰρ, ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις 'συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι
23 τοῦ νῦν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ 'αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν
τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
στενάζομεν, ''υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρω-
24 σιν τοῦ σώματος ἡμῶν. Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν.
Ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ 'βλέπει
25 τις, τί καὶ ''ἐλπίζει; Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζο-
26 μεν δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
πνεῦμα συναντιλαμβάνεται 'ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ
γὰρ τί ''προσευξώμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ'
αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει '''ὑπὲρ ἡμῶν στενα-
27 γμοῖς ἀλαλήτοις. Ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας, οἶδε τί
τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει
28 ὑπὲρ ἁγίων. Οἴδαμεν δὲ, ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν
Θεὸν πάντα συνεργεῖ 'εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν
29 κλητοῖς οὖσιν. Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμ-
μόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐ-
30 τὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. Οὓς δὲ προώ-

20. φθορᾷ ''ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι *f.* διότι 21. αὕτη 22. στενάζει καὶ ὠδίνει 23. ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν ἀπ. τοῦ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ (*f.* καὶ αὐτοὶ *f.* ἡμεῖς αὐτοὶ) *Al.* ἡμεῖς, οἱ τὴν ἀπ. τοῦ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ *Al.* ἡμεῖς (*f.* ἡμεῖς αὐτοὶ) τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, ἡμεῖς αὐτοὶ *Al.* αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, καὶ αὐτοὶ (*f.* καὶ ἡμεῖς) *Al.* αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες ἡμεῖς, καὶ αὐτοι *Al.* αὐτοὶ, τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, ''*om.* υἱοθεσίαν 24. βλέπει, τίς ἐλπίζει; *Al. om.* καὶ ''ἀπομένει; *f.* ὑπομένει; 26. ~τῇ ἀσθενείᾳ *Al.* τῆς δεήσεως ''~προσευξόμεθα '''→ὑπὲρ ἡμῶν 28. *add.* ὁ Θεός

ρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους
καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδό-
ξασε. Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ 31
ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὅσγε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφεί- 32
σατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν· πῶς
οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ ' τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; Τίς 33
ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ ' δικαιῶν;
Τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανών; μᾶλλον δὲ 34
' καὶ ἐγερθείς; ὃς " καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ; ὃς
καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν; Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς 35
ἀγάπης τοῦ ' Χριστοῦ; Θλίψις; ἢ στενοχωρία; ἢ διω-
γμός; ἢ λιμός; ἢ γυμνότης; ἢ κίνδυνος; ἢ μάχαιρα;
(καθὼς γέγραπται· Ὅτι ' ἕνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην 36
τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.) Ἀλλ' 37
ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ ' τοῦ ἀγαπήσαντος
ἡμᾶς. Πέπεισμαι γάρ, ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωή, 38
οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ ', " οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλ-
λοντα, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος, οὔ- 39
τε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς
ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν.

Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ· οὐ ψεύδομαι, (συμ- 9
μαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου,) ἐν πνεύματι
ἁγίῳ· ὅτι λύπη μοι ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος 2
ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. ' Ηὐχόμην γὰρ " αὐτὸς ἐγὼ ἀνά- 3
θεμα εἶναι ''' ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου,
τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα· οἵτινές εἰσιν Ἰσραη- 4
λῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ ' αἱ διαθῆκαι,

32. *om.* τὰ 33. δικαιῶν. 34. ⇉καὶ "→καὶ
35. Θεοῦ; *Al.* Θεοῦ τῆς ἐν Χ. Ἰ. 36. *r.* ἕνεκα
37. τὸν ἀγαπήσαντα 38. *add.* οὔτε ἐξουσίαι, *Al.* *transp.* " *r.* οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα, 3. ∾Εὐχόμην "∾ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ ''' ὑπὸ 4. ἡ διαθήκη,

καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λατρεία, καὶ " αἱ ἐπαγγελίαι,
5 ὧν οἱ πατέρες, ' καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ " κατὰ σάρ-
κα, " ὁ ὢν ἐπὶ ' πάντων " Θεὸς ''' εὐλογητὸς εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.
6 Οὐχ οἷον δὲ, ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ·
7 οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι ' Ἰσραήλ. Οὐδ'
' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραὰμ, πάντες τέκνα, ἀλλ'· ἐν
8 Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα, τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ
τέκνα τῆς σαρκὸς, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ
9 τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. Ἐπαγ-
γελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον
10 ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάῤῥᾳ υἱός. Οὐ μόνον δὲ,
ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαὰκ τοῦ
11 πατρὸς ἡμῶν. Μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πρα-
ξάντων τὶ ἀγαθὸν ἢ ' κακὸν, (ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν
πρόθεσις τοῦ Θεοῦ μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ
12 " καλοῦντος,) ἐῤῥήθη ' αὐτῇ· Ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει
13 τῷ ἐλάσσονι· καθὼς γέγραπται· Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα,
τὸν δὲ Ἡσαῦ ἐμίσησα.
14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ
15 γένοιτο. Τῷ γὰρ Μωϋσῇ λέγει· Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ,
16 καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέ-
λοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ' ἐλεοῦντος
17 Θεοῦ. Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραώ· Ὅτι εἰς αὐτὸ
τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύνα-
μίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ

4. " ἡ ἐπαγγελία, 5. *om.* καὶ " κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. *Al.* κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων. Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. *Al.* κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός· εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. *Al.* κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων, Θεός· εὐλογητὸς ε. τ. αἰ. ''' *Conj.* ὧν ὁ ' πάντας *f.* πάντα " *om.* Θεὸς *Al. transp.* ''' *om.* εὐλογητὸς... Ἀμήν. 6. Ἰσραηλῖται. 7. ὅτοι *f.* ὅσοι 11. ~ φαῦλον " λαλοῦντος, 12. *om.* αὐτῇ· 16. ἐλεῶντος

τῇ γῇ. Ἄρα οὖν ὃν θέλει, 'ἐλεεῖ· ὃν δὲ θέλει, σκλη- 18
ρύνει. Ἐρεῖς οὖν μοι· Τί ἔτι μέμφεται; τῷ 19
'γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; Μενοῦνγε, ὦ 20
ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ, ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ;
Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι· Τί με "ἐποίησας
οὕτως; Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, 21
ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν
σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; 'Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐν- 22
δείξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ,
"ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτι-
σμένα εἰς ἀπώλειαν· 'καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον 23
τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν
εἰς δόξαν· οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ 24
Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν· ὡς καὶ ἐν τῷ Ὠσηὲ 25
λέγει· Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου, λαόν μου· καὶ τὴν
οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημένην. Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τό- 26
πῳ οὗ ἐῤῥέθη αὐτοῖς· Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κλη-
θήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ 27
τοῦ Ἰσραήλ· Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς
ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ 'κατάλειμμα σωθήσεται.
Λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων 'ἐν δικαιοσύνῃ· 28
ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.
Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας· Εἰ μὴ κύριος σαβαὼθ 29
ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν,
καὶ ὡς Γόμοῤῥα ἂν ὡμοιώθημεν.
Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιο- 30
σύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ
πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς 31
νόμον 'δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε. Διατί; Ὅτι οὐκ ἐκ 32

18. ἐλεᾷ· 19. *r. om.* γὰρ 20. → Μενοῦνγε, *Al. transp.* "ἔπλασας 22. *om.* Εἰ δὲ "*om.* ἤνεγκεν *et mox leg.* εἰς σκεύη 23. *om.* καὶ 27. ὑπόλειμμα 28. *om.* ἐν δικαιοσ. . . . συντετμημένον *Al. om.* συντελῶν . . . λόγον 31. → δικαιοσύνης

πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων ' νόμου. Προσέκοψαν
33 " γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, καθὼς γέγραπται·
Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέ-
τραν σκανδάλου· καὶ ' πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ
10 καταισχυνθήσεται. Ἀδελφοὶ, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς
ἐμῆς καρδίας, καὶ ' ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν, ὑπὲρ
2 " αὐτῶν ‴ εἰς σωτηρίαν. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς, ὅτι ζῆ-
3 λον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. Ἀγνο-
οῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν '
ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετά-
4 γησαν. Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην
5 παντὶ τῷ πιστεύοντι. Μωϋσῆς γὰρ γράφει ' τὴν δι-
καιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου· Ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄν-
6 θρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιο-
σύνη οὕτω λέγει· Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς
ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν κατα-
7 γαγεῖν. Ἤ· Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ'
8 ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. Ἀλλὰ τί λέγει ';
Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν
τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ
9 κηρύσσομεν· ὅτι, ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου
κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι
10 ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. (Καρδίᾳ
γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην· στόματι δὲ ὁμολογεῖ-
11 ται εἰς σωτηρίαν.) Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Πᾶς ὁ πι-
12 στεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται. Οὐ γάρ ἐστι
διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς κύ-
ριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμέ-
13 νους αὐτόν. Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα

32. ⇉ νόμου " ⇉ γὰρ 33. ⇉ πᾶς 1. ⇉ ἡ " r. τοῦ Ἰσραήλ· ‴ † ἐστιν 3. † δικαιοσύνην 5. ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὁ ποιήσας ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτῇ. 8. add. ἡ γραφή;

κωρίου, σωθήσεται. Πῶς οὖν ¹ἐπικαλέσονται, εἰς ὃν 14
οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν, οὗ οὐκ ἤκου-
σαν; πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ 15
κηρύξουσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται·
Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην,
τῶν εὐαγγελιζομένων ¹τὰ ἀγαθά. Ἀλλ' οὐ πάντες 16
ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει· Κύ-
ριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; (Ἄρα ἡ πίστις ἐξ 17
ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος ¹θεοῦ.) Ἀλλὰ λέγω· 18
Μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλ-
θεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκου-
μένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ἀλλὰ λέγω· Μὴ Ἰσραὴλ 19
οὐκ ἔγνω; Πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· Ἐγὼ παραζηλώ-
σω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ
ὑμᾶς. Ἡσαΐας δὲ ¹ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· Εὑρέθην ''τοῖς 20
ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπε-
ρωτῶσι. Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· Ὅλην τὴν ἡμέ- 21
ραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα
καὶ ἀντιλέγοντα.

Λέγω οὖν· Μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; 11
Μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρ-
ματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. Οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς 2
τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω. Ἢ οὐκ οἴδατε, ἐν Ἠλίᾳ
τί λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ
Ἰσραήλ¹· Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, ¹καὶ 3
τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπελείφθην
μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου. Ἀλλὰ τί λέγει 4
αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχι-
λίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ.
Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλο- 5

14. ἐπικαλέσωνται . . . πιστεύσωσιν, . . . ἀκούσω-
σι . . . κηρύξωσιν, 15. ⇉τὰ 17. om. θεοῦ. Al. Χρι-
στοῦ. 20. om. ἀποτολμᾷ ''add. ἐν 2. † λέγων·
3. ⇉καὶ

6 γὴν χάριτος γέγονεν. Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων·
7 ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις '. Τί οὖν; Ὃ ' ἐπι-
ζητεῖ Ἰσραὴλ, '' τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ
8 ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ''' ἐπωρώθησαν, (καθὼς γέ-
γραπται· Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως,
ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν,)
9 ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ Δαυὶδ λέγει· Γενηθή-
τω ἡ τράπεζα αὐτῶν ' εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ
10 εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς· σκοτισθή-
τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, τοῦ μὴ βλέπειν· καὶ τὸν
νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον.
11 Λέγω οὖν· Μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοι-
το· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς
12 ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. Εἰ δὲ τὸ παρά-
πτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν
πλοῦτος ἐθνῶν· πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;
13 Ὑμῖν ' γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν· ἐφ' ὅσον '' μέν εἰμι ἐγὼ
14 ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἴπως
παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐ-
15 τῶν. Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου·
16 τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; Εἰ δὲ ἡ
ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ
17 οἱ κλάδοι. Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθη-
σαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ
συγκοινωνὸς ' τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας
18 ἐγένου, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυ-
χᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ.

6. † εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. *Al. om.* εἰ δὲ ἐξ . . . χάρις· *Al. om.* ἐπεὶ τ. ἔ. οὐ. ἐ. ἔργον. *Al.* εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι χάρις· ἐπεὶ. τ. ἔ. οὐ. ἐστὶ χάρις. 7. ἐπεζήτει ''τ. τούτου ''' ἐπηρώθησαν 9. *add.* ἐνώπιον αὐτῶν 13. δὲ '' *om.* μὲν *Al.* μὲν οὖν 17. *om.* τῆς ῥίζης

Ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθησαν ' κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεν- 19
τρισθῶ. Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ 20
πίστει ἕστηκας· μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ. Εἰ 21
γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο,
' μήπως οὐδὲ σοῦ " φείσεται. Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ 22
ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ' ἀποτομίαν·
ἐπὶ δὲ σὲ, " χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι·
ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. Κἀκεῖνοι δὲ, ἐὰν μὴ 23
ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς
γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. Εἰ γὰρ 24
σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ πα-
ρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλ-
λον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ
ἐλαίᾳ. Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, τὸ 25
μυστήριον τοῦτο, (ἵνα μὴ ἦτε ' παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι,)
ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις
οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ· καὶ οὕτω πᾶς 26
Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· Ἥξει ἐκ Σιὼν
ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. Καὶ 27
αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς
ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ 28
δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς
πατέρας. Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆ- 29
σις τοῦ Θεοῦ. Ὥσπερ γὰρ ' ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ 30
Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ· οὕτω καὶ 31
οὗτοι νῦν ' ἠπείθησαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐ-
τοὶ " ἐλεηθῶσι. Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας 32
εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. Ὦ βά- 33
θος πλούτου ' καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. Ὡς
ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ

19. r. ∾οἱ κλάδοι 21. ⇉μήπως " r. φείσηται. 22. ∾ἀποτομία· "∾χρηστότης, 25. om. παρ' *Al.* ἐν 30. † καὶ 31. ἠπείθησαν τῷ ὑμ. ἐλέει, " *add.* νῦν *s.* ὕστερον 33. *om.* καὶ

34 ὁδοὶ αὐτοῦ. Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς σύμ-
35 βουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ
36 ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ,
καὶ ' εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας· Ἀμήν.

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν
τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶ-
σαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν
2 ὑμῶν· καὶ μὴ ' συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ
μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς '' ὑμῶν, εἰς
τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς, τί τὸ θέλημα τοῦ ''' Θεοῦ, τὸ ἀγα-
3 θὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. Λέγω γὰρ διὰ τῆς
χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ
ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ
σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ' ἐμέρισε μέτρον πί-
4 στεως. Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχο-
μεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν·
5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ' ὁ δὲ
6 καθ' εἷς, ἀλλήλων '' μέλη. Ἔχοντες δὲ χαρίσματα
κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα· εἴτε προ-
7 φητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· εἴτε δια-
κονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδα-
8 σκαλίᾳ· ' εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ με-
ταδιδοὺς, ἐν ἁπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ·
9 ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι. Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος·
ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ·
10 τῇ φιλαδελφίᾳ, εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι· τῇ τιμῇ
11 ἀλλήλους προηγούμενοι· τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· τῷ
12 πνεύματι ζέοντες· τῷ ' καιρῷ δουλεύοντες· τῇ ἐλπίδι
χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομένοντες· τῇ προσευχῇ προσ-

36. ἐν αὐτῷ 2. ≈ συσχηματίζεσθαι ... μεταμορφοῦσθαι '' ⇄ ὑμῶν, ''' Θεοῦ τὸ 3. ἐμέτρησε AL ἐχάρισε 5. τὸ '' μέλη, ἔχοντες 8. → εἴτε 11. r. ≈ κυρίῳ

καρτεροῦντες· ταῖς ' χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες· 13
τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας 14
ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. Χαίρειν μετὰ 15
χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. Τὸ αὐτὸ 16
εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες· μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες·
ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρό- 17
νιμοι παρ' ἑαυτοῖς. Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀπο-
διδόντες. προνοούμενοι καλὰ ' ἐνώπιον '' πάντων ἀν-
θρώπων· εἰ δυνατὸν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀν- 18
θρώπων εἰρηνεύοντες· μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγα- 19
πητοί· ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ '· γέγραπται γάρ·
Ἐμοὶ ἐκδίκησις· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. ''Ἐὰν 20
οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πό-
τιζε αὐτόν. Τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σω-
ρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ 21
κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

' Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. 13
Οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ '' ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ''',
ὑπὸ '''' Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος 2
τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ
ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται. Οἱ γὰρ ἄρ- 3
χοντες οὐκ εἰσὶ φόβος ' τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν
κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγα-
θὸν ποίει· καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· Θεοῦ γὰρ διά- 4
κονός ἐστι, ' σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν· Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν
ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῆ τὴν μάχαιραν φορεῖ. Θεοῦ
γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος '' εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν

13. μνείαις 16. *add.* ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ſ. οὐ μόνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ '' *om.* πάντων *Al.* τῶν 19. *add.* Θεοῦ 20. ~ Ἐὰν πεινᾷ *Al.* Ἀλλὰ ἐὰν π. 1. Πάσαις ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτάσσεσθε. '' ~ ὑπὸ ''' † ἐξουσίαι '''' † τοῦ 3. ~ τῷ ἀγάθῳ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ. 4. *om.* σοὶ '' → εἰς ὀργὴν *Al. pon. ante* ἐκδ.

5 πράσσοντι. 'Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ
6 τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. Διὰ τοῦτο
γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν,
7 εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. Ἀπόδοτε ' οὖν πᾶσι
τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος,
τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον, τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν,
τὴν τιμήν·

8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγα-
πᾷν· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε.
9 Τὸ γάρ· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ φονεύσεις· Οὐ κλέψεις·'
Οὐκ ἐπιθυμήσεις· καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολὴ, ἐν τούτῳ
τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλη-
10 σίον σου ὡς " ἑαυτόν. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ
11 ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. Καὶ
τοῦτο, ' εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ
ὕπνου ἐγερθῆναι· (νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτη-
12 ρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν· ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέ-
ρα ἤγγικεν·) ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους,
13 καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ' ὅπλα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ,
εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις,
14 μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ· ἀλλ'
ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τῆς σαρ-
κὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε ' εἰς ἐπιθυμίας.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ
2 εἰς διακρίσεις ' διαλογισμῶν. Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν
3 πάντα· ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ' ἐσθίει. Ὁ ἐσθίων, τὸν
μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν
ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.
4 Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυ-

5. ∾ Διὸ ὑποτάσσεσθε, *Al.* Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθε,
7. *om.* οὖν 9. † Οὐ ψευδομαρτυρήσεις· *Al. transp.*
" σεαυτόν. 11. ἰδόντες 12. ἔργα 14. ἐν ἐπιθυ-
μίαις. 1. λογισμῶν. *Conj.* διὰ λογισμῶν. 2. ἐσθιέ-
τω.

ρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· 'δυνατὸς γάρ
ἐστιν ὁ "θεὸς στῆσαι αὐτόν. Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν 5
παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν
τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, 6
κυρίῳ φρονεῖ· 'καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ
οὐ φρονεῖ. "Καὶ ὁ ἐσθίων, κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ
γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ
εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ 7
οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ 8
κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε 'ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀπο-
θνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε "ἀποθνήσκω-
μεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς 'καὶ 9
ἀπέθανε "καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων
κυριεύσῃ. Σὺ δέ, τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου'; ἢ καὶ 10
σύ, τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ πα-
ραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ "Χριστοῦ. Γέγραπται 11
γάρ· Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν
γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ.
Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει 'τῷ 12
θεῷ. Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ 13
τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ
ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. Οἶδα, καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ 14
Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' 'αὐτοῦ, εἰ μὴ τῷ λογιζο-
μένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν· εἰ 'δὲ διὰ βρῶ- 15
μα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην πε-
ριπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ
οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. Μὴ βλασφημείσθω οὖν 'ὑμῶν 16
'τὸ ἀγαθόν. Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶ- 17

4. ∾δυνατεῖ γὰρ *f.* δύναται γὰρ "κύριος 6. → καὶ ὁ μὴ φρονῶν . . . οὐ φρονεῖ. "*r. om.* Καὶ 8. ἀποθνήσκομεν, "ἀποθνήσκομεν, 9. ⇉καὶ "*r.* καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, *Al. om.* καὶ ἀνέστη *al. om.* καὶ ἀνέζησεν 10. *add.* ἐν τῷ μὴ ἐσθίειν; "∾θεοῦ. 12. *om.* τῷ θεῷ. 14. *r.* ἑαυτοῦ, *Al.* αὐτοῦ, 15. ∾γὰρ 16. ἡμῶν "ἡ πίστις.

23. πιστεως) — not "justifying faith" — not "a warrant from scripture" but "a full persuasion of its lawfulness." This is the natural meaning of πιστις — & though not frequent in Scripture is the only sense of it through this chapter & alone can suite the argument. Taylor, Locke, Macknight. Gerard. Inst. of Crit. p. 44 & 455.

σις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη ' καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ
18 ἐν πνεύματι ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν ' τούτῳ δουλεύων τῷ
Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ Θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώ-
19 ποις. Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς
20 οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. Μὴ ἕνεκεν βρώματος
κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρά· ἀλ-
λὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι.
21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν
ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ' ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθε-
22 νεῖ. Σὺ πίστιν ' ἔχεις· κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμά-
23 ζει. Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται,
ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρ-
τία ἐστίν. (16, 25) Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στη-
ρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ
Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰω-
26 νίοις σεσιγημένου, φανερωθέντος δὲ ' νῦν, διά " τε γρα-
φῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς
ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος·
27 μόνῳ σοφῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ' ᾧ ἡ δόξα εἰς
τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.
15 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν
2 ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν· ἕκα-
στος ' ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς
3 οἰκοδομήν. Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν,
ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόν-
4 των σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς
τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ' προεγράφη· ἵνα διὰ τῆς
ὑπομονῆς " καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν, τὴν

17. *add.* καὶ ἄσκησις 18. *r.* ≈ τούτοις 21. → ἢ σκαν-
δαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. 22. ἣν ἔχεις κατὰ σαυτὸν, ἔχε
16, 25.26.27. *r. transp. in finem epistolae.* 26. νῦν διά
" *om.* τε 27. *om.* ᾧ ἡ *Al.* αὐτῷ ἡ *Al.* εἴη 2. † γὰρ
4. ≈ ἐγράφη· " ≈ καὶ διὰ τῆς

ἐλπίδα ἔχωμεν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς πα- 5
ρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις,
κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν· ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι 6
δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, 7
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ' ὑμᾶς εἰς δόξαν
Θεοῦ. Λέγω ' δὲ, " Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον γεγενῆ- 8
σθαι περιτομῆς, ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶ-
σαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ 9
ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεὸν, καθὼς γέγραπται· Διὰ τοῦ-
το ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου
ψαλῶ. Καὶ πάλιν λέγει· Εὐφράνθητε ἔθνη, μετὰ τοῦ 10
λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν· Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ 11
ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Καὶ πά- 12
λιν Ἡσαΐας λέγει· Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ
ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.
Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς 13
καὶ εἰρήνης ' ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς
" ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.

Πέπεισμαι δὲ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ 14
ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπλη-
ρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ' ἀλλήλους
νουθετεῖν. Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοὶ, 15
ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν
τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ εἶναί με λει- 16
τουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν
ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
Ἔχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ ' πρὸς τὸν 17
Θεόν· οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργά- 18
σατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ

7. r. ἡμᾶς εἰς *Al.* ὑμᾶς, εἰς   8. ∾ γὰρ   " ⇉ Ἰησοῦν
13. *om.* ἐν τῷ πιστεύειν,   " *om.* ἐν   14. ∾ ἄλλους
17. r. πρὸς Θεὸν

19 ἔργῳ, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει
πνεύματος ' ἁγίου· ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύ-
κλῳ, μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγ-
20 γέλιον τοῦ Χριστοῦ· οὕτω δὲ ' φιλοτιμούμενον εὐαγ-
γελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ᾽
21 ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ· ἀλλὰ, καθὼς γέγρα-
πται· Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται· καὶ οἳ
22 οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι. Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην
23 ' τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Νυνὶ δὲ μηκέτι τό-
πον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων
24 τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν· ὡς ἐὰν πο-
ρεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ' ἐλπίζω '' διαπορευόμενος
θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ᾽ ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν
25 ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. Νυνὶ δὲ πορεύο-
26 μαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις. Εὐδόκησαν
γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι
27 εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ' Εὐ-
δόκησαν γὰρ, καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἰσιν. Εἰ γὰρ τοῖς
πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι
28 καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. Τοῦτο οὖν
ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦ-
29 τον, ἀπελεύσομαι δι᾽ ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν. Οἶδα
δὲ, ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν ' πληρώματι εὐλο-
30 γίας '' Χριστοῦ ἐλεύσομαι. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν
31 ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν· ἵνα ῥυσθῶ
ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ' ἵνα ἡ '' δια-
κονία μου, ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ, εὐπρόσδεκτος γένηται

19. r. ∽ θεοῦ· *Al.* ⇉ ἁγίου· 20. φιλοτιμοῦμαι
22. πολλάκις 24. † ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς. '' † γὰρ
27. Ὀφειλέται γάρ εἰσιν αὐτῶν. 29. πληροφορίᾳ
'' † τοῦ εὐαγγελίου τοῦ 31. ⇉ ἵνα '' δωροφορία

τοῖς ἁγίοις· ἵνα ἐν χαρᾷ ¹ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελή- 32
ματος θεοῦ, ¹¹καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. Ὁ δὲ θεὸς 33
τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. ¹ Ἀμήν.
Συνίστημι ¹δὲ ὑμῖν Φοίβην, τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, 16
οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς· ἵνα 2
αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ
παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζῃ πράγματι· καὶ
γὰρ ¹αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ
ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε ¹Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, τοὺς 3
συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· (οἵτινες ὑπὲρ τῆς 4
ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν· οἷς οὐκ
ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
τῶν ἐθνῶν·) καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. 5
Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον, τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν
ἀπαρχὴ τῆς ¹¹Ἀσίας εἰς Χριστόν. Ἀσπάσασθε Μαριάμ, 6
ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ¹εἰς ἡμᾶς. Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνι- 7
κον καὶ Ἰουνίαν, τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώ-
τους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις,
¹οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε 8
Ἀμπλίαν, τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε 9
Οὐρβανόν, τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Στά-
χυν, τὸν ἀγαπητόν μου. Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν, τὸν 10
δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστο-
βούλου. Ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα, τὸν συγγενῆ μου. 11
Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν
κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν, τὰς 12
κοπιώσας ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα, τὴν ἀγα-
πητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε 13

32. ἐλθὼν π. ὑ. δ. θ. θεοῦ, συναναπ. ¹¹→ καὶ συν-
αναπ. ὑμῖν. *Al.* καὶ συναναπαύσω ὑμᾶς. *Al.* καὶ
ἀναψύξω μεθ' ὑμῶν. 33. → Ἀμήν. 1. → δὲ
2. r. ∾ αὕτη 3. r. Πρίσκιλλαν 5. ∾ Ἀχαΐας
6. ∾ εἰς ὑμᾶς *f.* ἐν ὑμῖν. 7. τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἐν

21. That this Λουκιος was a different person from Λουκας Luke the Evang. See proved in Marsh's Michaelis Vol 3. P.1. Ch. 6 Sect. 3. p. 234 & P.2 p. 153.

Ῥοῦφον, τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐ-
14 τοῦ καὶ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα,
Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελ-
15 φούς. Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ
τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐ-
16 τοῖς πάντας ἁγίους. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλή-
ματι ἁγίῳ. ' Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι " πᾶσαι
17 τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ' σκο-
πεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν
διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, " ποιοῦντας· καὶ ἐκκλίνατε
18 ἀπ' αὐτῶν. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ ' κυρίῳ ἡμῶν Χρι-
στῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ
διὰ τῆς χρηστολογίας " καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς
19 καρδίας τῶν ἀκάκων. Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάν-
τας ἀφίκετο. Χαίρω οὖν ' τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς
σοφοὺς " μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ
20 κακόν. Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν
ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.

' Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ'
ὑμῶν. "

21 Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος, ὁ συνεργός μου, καὶ
Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, οἱ συγγενεῖς
22 μου '. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν
23 ' ἐπιστολὴν, ἐν κυρίῳ. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος, ὁ ξένος
μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔρα-

16. *om.* ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ. " *r. om.* πᾶσαι 17. ἀσφαλῶς σκοπεῖτε " *add.* λέγοντας ἢ 18 *r.* κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ *Al.* ∾ κυρίῳ Χριστῷ ἡμῶν " *om.* καὶ εὐλογίας 19. → τὸ " ⇉ μὲν 20. *om.* Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησου Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν " † Ἀμήν. 21. *add.* καὶ αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ. 22. ἐπιστολὴν ἐν

στος, ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελ-
φός.
ˈˈΗ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ 24
πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.ˈˈ ˈˈˈ

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος, ˈκλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θε- 1
λήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλη- 2
σίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικα-
Lu. 22; 3. λουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ 3
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ 4
τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ 5
καὶ πάσῃ γνώσει, (καθὼς τὸ ˈμαρτύριον τοῦ Χριστοῦ 6
ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν·) ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν 7

24. *om.* Ἡ χάρις . . . Ἀμήν. (*Al. transp. post vs.* 27.) ˈˈ*r. add.* vs. 25. 26. 27: Τῷ δὲ δυναμένῳ κ. τ. ἑ. *Vide post Cap.* 14, 23. ˈˈˈ*r. add.* Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης, τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρέαις ἐκκλησίας. 1. → κλητὸς 6. κήρυγμα

μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ
8 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς
ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
9 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστὸς ὁ Θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε
εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν.
10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀνόματος
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε
πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτι-
11 σμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αυτῇ γνώμῃ. Ἐδη-
λώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδέλφοί μου, ὑπὸ τῶν
12 Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι
ἕκαστος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου· ἐγὼ δὲ,
13 Ἀπολλώ· ἐγὼ δὲ, Κηφᾶ· ἐγὼ δὲ, Χριστοῦ. Μεμέ-
ρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν;
14 ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ
Θεῷ, ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ
15 Γάϊον· ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβά-
16 πτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν
οὐκ οἶδα, εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.
17 Οὐ γάρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγ-
γελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ
18 σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ λόγος γάρ ὁ τοῦ σταυροῦ
τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις
19 ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστι. Γέγραπται γάρ· Ἀπολῶ τὴν
σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν
20 ἀθετήσω. Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητη-
τὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν
21 σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γάρ ἐν τῇ σοφίᾳ
τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεὸν,
εὐδόκησεν ὁ Θεὸς, διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶ-

8. παρουσίᾳ 12. *Conject.* Κρίσπου. 13. Χριστός. Μὴ
15. ἐβαπτίσθητε. *f.* ἐβαπτίσθη. 16. Βεβάπτικα
20. ☞ τούτου;

σαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι ' σημεῖα 22
αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· ἡμεῖς δὲ κη- 23
ρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάν-
δαλον, ' ἔθνεσι δὲ μωρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, 24
Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ
Θεοῦ σοφίαν. Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ, σοφώτερον 25
τῶν ἀνθρώπων ἐστί· καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχυ-
ρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. Βλέπετε ' γὰρ τὴν 26
κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρ-
κα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ 27
μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς
καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ
Θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ 28
κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, ' καὶ
τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως μὴ καυχή- 29
σηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον ' τοῦ Θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ 30
ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία
ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρω-
σις· ἵνα, καθὼς γέγραπται· Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ 31
καυχάσθω.

2 Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ'
ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ ' μαρ-
τύριον τοῦ Θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινά ' τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν, 2
εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Καὶ 3
ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ
ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά 4
μου οὐκ ' ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν " ἀποδείξει
πνεύματος καὶ δυνάμεως· ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν 5
σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

22. r. σημεῖον 23. r. Ἕλλησι 26. οὖν 28. ⇉ καὶ
29. r. αὐτοῦ. 1. ≈ μυστήριον 2. r. τοῦ εἰδέναι τι
4. r. ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ'. Al.
≈ ἐν πειθοῖ σοφίας. ἀλλ' Al. conject. ἐν πειθοῖ καὶ ʃ.
ἐν πειστοῖς ʃ. ἐν πιθανοῖς (ἀνθρωπίνης) σοφίας λό-
γοις, ἀλλ'. " ἀποκαλύψει

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ
οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶ-
7 νος τούτου, τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν Θεοῦ
σοφίαν ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώ-
8 ρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων, εἰς δόξαν ἡμῶν· ἣν
οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· (εἰ
γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρω-
9 σαν·) ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε,
καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ
10 ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν
δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος ' αὐτοῦ· τὸ
11 γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. Τίς
γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
12 οὐδεὶς ' οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ οὐ
τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ
ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα
13 ἡμῖν· ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης
σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ' διδακτοῖς πνεύματος'', πνευ-
14 ματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. Ψυχικὸς δὲ ἄν-
θρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία
γὰρ αὐτῷ ἐστι, καὶ οὐ δύναται γνῶναι· ὅτι πνευμα-
15 τικῶς ἀνακρίνεται. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει ' μὲν
16 '' πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. Τίς γὰρ
ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ
νοῦν ' Χριστοῦ ἔχομεν.

3 ' Κἀγὼ, ἀδελφοὶ, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς
πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς '' σαρκίνοις, ''' ὡς νηπίοις ἐν
2 Χριστῷ. Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, ' οὐ βρῶμα· οὔτω γὰρ

10. ⇉ αὐτοῦ· 11. ἔγνωκεν, 13. διδαχῇ '' † ἁγίου,
15. → μὲν '' τὰ πάντα, *Al.* πάντας, 16. κυρίου
1. ' *r.* Καὶ ἐγὼ, '' *r.* σαρκικοῖς, ''' Ὡς νηπίοις ἐν
Χριστῷ γάλα 2. † καὶ

ἐδύνασθε. Ἀλλ' "οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε· ἔτι γὰρ ' σαρ- 3
κικοί ἐστε. Ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις " καὶ
διχοστασίαι, οὐχὶ ' σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον
περιπατεῖτε; Ὅταν γὰρ λέγῃ τις· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύ- 4
λου· ἕτερος δέ· Ἐγὼ, Ἀπολλώ· οὐχὶ ' σαρκικοί ἐστε;
Τίς οὖν ἐστι ' Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλώς; "Διάκο- 5
νοι, δι' ὧν ἐπιστεύσατε, ''' καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος
ἔδωκεν. Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ 6
Θεὸς ηὔξανεν· ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ 7
ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. Ὁ φυτεύων δὲ καὶ 8
ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψε-
ται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· 9
Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. Κατὰ τὴν χάριν 10
τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων
θεμέλιον τέθεικα· ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ
βλεπέτω, πῶς ἐποικοδομεῖ. Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐ- 11
δεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰη-
σοῦς ' Χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέ- 12
λιον ' τοῦτον, χρυσὸν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα,
χόρτον, καλάμην· ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσε- 13
ται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτε-
ται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκι-
μάσει. Εἴ τινος τὸ ἔργον ' μενεῖ ὃ ἐπῳκοδόμησε, μι- 14
σθὸν λήψεται· εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιω- 15
θήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς διὰ πυρός.
Οὐκ οἴδατε, ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ 16
Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, 17
φθερεῖ ' τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός
'στιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· 18

2. " r. οὔτε 3. ∾ σάρκινοι " ⊐ καὶ διχοστασίαι,
4. ἄνθρωποί 5. ∾ Ἀπολλὼς, τίς δὲ Παῦλος;
" † ἀλλ' ἢ ''' Καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν, ἐγὼ
11. † ὁ 12. → τοῦτον, 14. r. μένει 17. ∾ αὐτὸν
18. *add.* κενοῖς λόγοις·

εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ‖ ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
19 μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ
κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι· γέγραπται
γάρ· Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐ-
20 τῶν· καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς
21 τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω
22 ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος,
εἴτε Ἀπολλὼς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε
θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν
23 4 'ἐστιν· ὑμεῖς δὲ, Χριστοῦ· Χριστὸς δὲ, Θεοῦ. Οὕ-
τως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ,
2 καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. 'Ὃ δὲ λοιπὸν, ‖ ζη-
3 τεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. Ἐμοὶ
δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ
4 ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· (οὐ-
δὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίω-
5 μαι·) ὁ δὲ ἀνακρίνων με, κύριός ἐστιν. Ὥστε μὴ πρὸ
καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φω-
τίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βου-
λὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκά-
στῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.
6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοὶ, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν
καὶ Ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε 'τὸ μὴ ὑπὲρ
ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυ-
7 σιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; τί
δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι
8 ὡς μὴ λαβών; Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστὲ, ἤδη ἐπλουτή-
σατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβα-
9 σιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. Δο-
κῶ γὰρ, 'ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους
ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν

18. ‖ ὑμῖν, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς 22. ⇉ ἐστιν· 2. 'Ὧδε ‖ ζητεῖτε 6. τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται ἵνα εἷς 9. ⇉ ὅτι

τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ 10
διὰ Χριστὸν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθε-
νεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.
Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ 11
γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ 12
κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμε-
νοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα· ' βλασφημού- 13
μενοι, παρακαλοῦμεν· '' ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου
ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ 14
ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγα-
πητὰ ' νουθετῶ. Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε 15
ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ
Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρα- 16
καλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε'. Διὰ τοῦτο 17
ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν
καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς
μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλη-
σίᾳ διδάσκω. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, 18
ἐφυσιώθησάν τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, 19
ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
' τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν· οὐ γὰρ ἐν 20
λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέ- 21
λετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύ-
ματί τε πρᾳότητος;

Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ- 5
νεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν', ὥστε γυναῖκά τινα
τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ; καὶ 2
οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ' ἀρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν
ὁ τὸ ἔργον τοῦτο '' ποιήσας; Ἐγὼ μὲν γὰρ ' ὡς ἀπὼν 3
τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς

13. ∾ δυσφημούμενοι, '' ὡσπερεὶ καθάρματα
14. ∾ νουθετῶν. 16. add. καθὼς ἐγὼ Χριστοῦ.
19. τὸν πεφυσιωμένον, 1. † ὀνομάζεται 2. r. ἐξαρ-
θῇ '' ∾ πράξας; 3. ⇉ ὡς

12. Ουχι· τους εσω υμεις κρινετε.) as it should be pointed." Not at all. Judge ye them that are within, but those which are without God judgeth; & put away from among yourselves that wicked person". Knatchbull. Gerard 958.

4 παρὼν, τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ' ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, " (συναχθέντων
ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος,) σὺν τῇ δυνάμει τοῦ
5 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον
τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα
6 σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν
τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε, ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον
7 τὸ φύραμα ' ζυμοῖ ; Ἐκκαθάρατε' τὴν παλαιὰν ζύμην,
ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ
8 πάσχα ἡμῶν " ὑπὲρ ἡμῶν ''' ἐτύθη, Χριστός. Ὥστε
ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κα-
κίας καὶ ' πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ
9 ἀληθείας. Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ
10 συναναμίγνυσθαι πόρνοις. ' Καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρ-
νοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, " ἢ ἅρ-
παξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ''' ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ
11 κόσμου ἐξελθεῖν. Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν, μὴ συναναμί-
γνυσθαι, ἐάν τις, ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος, ' ᾖ πόρνος,
ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυ-
12 σος, ἢ ἅρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Τί γάρ
μοι ' καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν ; " Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς
13 κρίνετε ; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς ' κρινεῖ. " Ἐξάρατε τὸν
''' πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον,
κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων ;
2 ' Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι ; καὶ
εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων

4. (ἐν τῷ ὀνόματι . . . Χριστοῦ, συναχθέντων . . . πνεύματος,) " (συναχθέντων . . . πνεύματος σὺν . . . Χριστοῦ,) 6. ∾ ζυμοῖ ; 7. † οὖν " ⇉ ὑπὲρ ἡμῶν ''' r. ἐθύθη 8. πορνείας, 10. ⇉ Καὶ " ∾ καὶ ''' ὠφείλετε 11. r. ἦ 12. ⇉ καὶ " Οὐχί. Τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, τοὺς δὲ 13. r. κρίνει. " r. ∾ Καὶ ἐξαρεῖτε ''' Conj. πόρνον 2. r. om. Ἢ

ἐλαχίστων; Οὐκ οἴδατε, ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μή- 3
τιγε βιωτικά; Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, 4
τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθί-
ζετε; Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω· οὕτως οὐκ ' ἔνι ἐν 5
ὑμῖν σοφὸς '' οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέ-
σον τοῦ ἀδελφοῦ ''' αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελ- 6
φοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; Ἤδη μὲν οὖν 7
ὅλως ἥττημα ' ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυ-
τῶν. Διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλ-
λον ἀποστερεῖσθε; Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε, καὶ ἀποστε- 8
ρεῖτε, καὶ ' ταῦτα ἀδελφούς. Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ἄδι- 9
κοι θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσι; Μὴ πλανᾶ-
σθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί,
οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε 10
πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες,
βασιλείαν θεοῦ ' οὐ κληρονομήσουσι. Καὶ ταῦτά τινες 11
ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδι-
καιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ
πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ' ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάν- 12
τα μοι ' ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό
τινος. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13
βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργή-
σει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ
ὁ κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρε, 14
καὶ ' ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴ- 15
δατε, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ' ἄρας
οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ
γένοιτο. ' Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ, 16
ἓν σῶμά ἐστιν; (ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν·) ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι; 17

5. *r.* ἐστιν '' → οὐδὲ εἷς, *Al. transp.* ''' *add.* καὶ τοῦ ἀδελφοῦ 7. † ἐν 8. ~ τοῦτο 10. → οὐ 12. ἔξεστιν; 14. *r.* ὑμᾶς 15. ἄρα 16. *om.* Ἢ

18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ
ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων,
19 εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι 'τὸ
σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν,
20 οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; Ἠγοράσθη-
τε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε 'δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι
ὑμῶν''.

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναι-
2 κὸς μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν
ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα
3 ἐχέτω. Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν 'ὀφειλὴν ἀποδιδότω·
4 ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου
σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ
ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ
5 γυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ἂν ἐκ συμ-
φώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα 'σχολάσητε ''τῇ προσευχῇ·
καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ '''ἦτε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς
6 ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω
7 κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. Θέλω 'γὰρ πάν-
τας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν''· ἀλλ' ἕκαστος
ἴδιον ἔχει χάρισμα ἐκ θεοῦ, '''ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ
8 οὕτως. Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις· κα-
9 λὸν αὐτοῖς', ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγκρα-
τεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι 'γαμῆσαι,
10 ἢ πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ
ἐγὼ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆ-
11 ναι, (ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀν-
δρὶ καταλλαγήτω·) καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

19. ∾τὰ σώματα 20. δὴ ἄρα τὸν Al. δὴ, ἄρατε τὸν Al. καὶ ἄρατε τὸν '' † καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ θεοῦ. 3. r. ὀφειλομένην εὔνοιαν 5. r. σχολάζητε '' † τῇ νηστείᾳ καὶ ''' r. συνέρχεσθε, Al. συνέρχησθε, 7. ∾δὲ '' add. ἐν ἐγκρατείᾳ· ''' ὁ . . . ὁ 8. † ἐστιν, 9. ∾γαμεῖν,

Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος· εἴ τις ἀδελ- 12
φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν
μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· καὶ γυνὴ ' ἥτις ἔχει 13
ἄνδρα ἄπιστον, καὶ " αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐ-
τῆς, μὴ ἀφιέτω ''' αὐτόν. Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπι- 14
στος ἐν τῇ γυναικὶ', καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος
ἐν τῷ " ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά
ἐστι, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, 15
χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν
τοῖς τοιούτοις. Ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός.
Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας 16
ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα ' σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέ- 17
ρισεν ὁ ' κύριος, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ " Θεός, οὕτω
περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις
διατάσσομαι. Περιτετμημένος τις ἐκλήθη, μὴ ἐπισπά- 18
σθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη, μὴ περιτεμνέσθω.
Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, 19
ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. Ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει 20
ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης, μή σοι 21
μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλ-
λον χρῆσαι. Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπε- 22
λεύθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κλη-
θεὶς, δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ 23
γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. Ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, 24
ἀδελφοὶ, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ ' Θεῷ. Περὶ δὲ 25
τῶν παρθένων, ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμην
δὲ δίδωμι, ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι.
Νομίζω οὖν, τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶ- 26
σαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.
Δέδεσαι γυναικί, μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναι- 27

13. εἴ τις " ∾ οὗτος ''' ∾ τὸν ἄνδρα. 14. *add.* τῇ πιστῇ " ἀδελφῷ· *Al.* ἀνδρὶ τῷ πιστῷ· 16. σώσεις, ἢ μή; Ἑκάστῳ 17. *r.* Θεὸς, " *r.* κύριος, 24. † τῷ

23. Τιμῆς ἠγοράσθητε·) Should be interrogative — "Are ye bought with a price? (i.e. redeemed from slavery —) be not" &c. Knatch. Gerard § 957.

28 κὸς, μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ ˡ γήμῃς, οὐχ ἥμαρ-
τες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτε. Θλίψιν
δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδο-
29 μαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοὶ, ˡ ὁ καιρὸς ˡˡ συνεσταλ-
μένος τὸ λοιπόν ἐστιν· ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας,
30 ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι· καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίον-
τες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγο-
31 ράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χρώμενοι ˡ τῷ
κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. Παράγει γὰρ
32 τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.ʹ Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερί-
μνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς
33 ἀρέσει τῷ κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κό-
34 σμου, πῶς ἀρέσει ˡ τῇ γυναικί. Μεμέρισται ἡ γυνὴ
καὶ ἡ παρθένος· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα
ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα με-
35 ριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. Τοῦτο
δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω· οὐχ ἵνα βρό-
χον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ ˡ εὐ-
36 πάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. Εἰ δέ τις ἀσχη-
μονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρα-
κμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι· ὃ θέλει ποιείτω,
37 οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν. Ὃς δὲ ἕστηκεν ˡ ἑδραῖος
ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει
περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, κα-
38 λῶς ποιεῖ. Ὥστε καὶ ὁ ˡ ἐκγαμίζων, καλῶς ποιεῖ·

28. λάβῃς γυναῖκα, 29. † ὅτι ˡˡ συνεσταλμένος· (ſ. συνεσταλμένος ἐστί·) τὸ λοιπὸν, ἵνα (ſ. τὸ λοιπόν ἐστιν, ἵνα) 31. τὸν κόσμον, ὡς 33. 34. ∾ τῇ γυναικί. Καὶ μεμέρισται καὶ ἡ γυνή. Ἡ ἄγαμος (ſ. Ἡ παρθένος ſ. Καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγαμος) μεριμνᾷ *Al.* ∾ τῇ γυναικὶ, καὶ μεμέρισται. Καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ 35. r. εὐπρόσεδρον 37. → ἑδραῖος *Al. transp.* 38. ∾ γαμίζων,

31. Referens ad scenas theatri. Cyrl. H.

" καὶ ὁ μὴ γαμίζων, κρεῖσσον ποιεῖ. Γυνὴ δέδε- 39
ται ' ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμη-
θῇ ὁ ἀνὴρ " αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι,
μόνον ἐν κυρίῳ. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν, ἐὰν οὕτω 40
μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα
θεοῦ ἔχειν.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, ' οἴδαμεν· (ὅτι πάντες 8
γνῶσιν ἔχομεν· ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκο-
δομεῖ· εἰ ' δέ τις δοκεῖ " εἰδέναι τι, οὐδέπω ''' οὐδὲν 2
ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεὸν, 3
οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ·) περὶ τῆς βρώσεως οὖν 4
τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν, ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κό-
σμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ' ἕτερος, εἰ μὴ εἷς. Καὶ γὰρ 5
εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ, εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ
' γῆς· (ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοί·)
ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς, ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ 6
ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς κύριος, Ἰησοῦς Χριστὸς, ' δι'
οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς " δι' αὐτοῦ.''' Ἀλλ' οὐκ ἐν 7
πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ ' συνειδήσει τοῦ εἰδώλου
ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις
αὐτῶν, ἀσθενὴς οὖσα, μολύνεται. Βρῶμα δὲ 8
ἡμᾶς οὐ ' παρίστησι τῷ θεῷ· οὔτε " γὰρ ἐὰν φάγω-
μεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερού-
μεθα. Βλέπετε δὲ, μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσ- 9
κομμα γένηται τοῖς ' ἀσθενοῦσιν. Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σὲ, 10
τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ
ἡ συνείδησις αὐτοῦ, ἀσθενοῦς ὄντος, οἰκοδομηθήσεται

38. *r.* ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων, 39. † νόμῳ " ⇉ αὐ-
τῆς, 1. οἴδαμεν, ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν· (ἡ
γνῶσις 2. ⇉ δέ " ἐγνωκέναι ''' → οὐδὲν
4. ⇉ ἕτερος, 5. † τῆς 6. δι' ὃν " δι' αὐτόν.
''' *add.* καὶ ἓν πνεῦμα ἅγιον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ
ἡμεῖς ἐν αὐτῷ. 7. ≈ συνηθείᾳ 8. ∾ παραστήσει *Al.*
συνίστησι " *om.* γὰρ 9. ≈ ἀσθενέσιν.

6. και οι αδελφοι — και Κηφας) Here και is ideomatical — indicating some singularity or pre-eminence & is to be rendered "especially" — [illegible] 764. & 937.

11 εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθε-
νῶν ἀδελφὸς ' ἐπὶ τῇ σῇ '' γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέ-
12 θανεν. Οὕτω δὲ, ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ
τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χρι-
13 στὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν
ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα
μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

9 ' Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐχὶ
Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔρ-
2 γον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ
ἀπόστολος, ἀλλάγε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς
3 ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν ' κυρίῳ. ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς
4 ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί. Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
5 σίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ' ἀδελ-
φὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι,
6 καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; Ἢ μόνος ἐγὼ
καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζε-
7 σθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυ-
τεύει ἀμπελῶνα, καὶ ' ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει;
ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποί-
8 μνης οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ;
9 ' ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ' Ἐν γὰρ τῷ Μωϋ-
σέως νόμῳ γέγραπται· Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα.
10 Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέ-
γει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ' ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ
ἀροτριῶν ἀροτριᾷν· καὶ ὁ ἀλοῶν, '' ἐπ' ἐλπίδι τοῦ
11 μετέχειν. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν,

11. ∾ ἐν '' βρώσει, 1. r. ∾ Οὐκ εἰμὶ ἀπόστο-
λος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; 2. κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ . . . αὕ-
τη ἐστί· μὴ 5. ἀδελφὰς γυναῖκας *Al.* γυναῖκας
7. τὸν καρπὸν 8. ∾ ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει;
9. Γέγραπται γάρ· Οὐ κημώσεις 10. *Conj.* ἐπ' ἐλ-
πίδι, ὁ ἀροτριῶν· καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ με-
τέχειν. '' *r.* τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι.

μέγα, εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; Εἰ ἄλλοι 12
τῆς ὑμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ'
οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέ-
γομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
Χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ 13
τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ ˡ προσεδρεύον-
τες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; Οὕτω καὶ ὁ κύ- 14
ριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ
τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ ˡ οὐ κέχρημαι οὐδενὶ 15
τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν
ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύ-
χημά μου ἵνα τις κενώσῃ. Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, 16
οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται·
οὐαὶ ˡˡ γάρ μοι ἐστὶν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ 17
γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· ˡ εἰ δὲ ἄκων,
οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοι ἐστὶν ὁ μι- 18
σθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγ-
γέλιον ⌈τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ
ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν 19
ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείο-
νας κερδήσω· καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰου- 20
δαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς
ὑπὸ νόμον, ˡ(μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον,) ἵνα τοὺς ὑπὸ
νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, (μὴ ὢν ἄνο- 21
μος ˡ θεῷ, ἀλλ' ἔννομος ˡˡ Χριστῷ,) ἵνα ˡˡˡ κερδήσω ἀνό-
μους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς 22
ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα ˡ τὰ πάντα, ἵνα
ˡˡ πάντως τινὰς σώσω. ˡ Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγ- 23

13. ∾ παρεδρεύοντες, 15. r. οὐδενὶ ἐχρησάμην τού-
των. 16. χάρις· ˡˡ r. δὲ 17. εἰ δὲ ἄκων οἰκονο-
μίαν πεπίστευμαι, τίς οὖν 18. ⇉ τοῦ Χριστοῦ,
20. r. om. μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, 21. ∾ θεοῦ,
ˡˡ Χριστοῦ, ˡˡˡ ∾ κερδανῶ τοὺς 22. → τὰ ˡˡ πάν-
τας σώσω. 23. ∾ Πάντα

24 γέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ
οἴδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέ-
χουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω τρέχετε,
25 ἵνα καταλάβητε. Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγ-
κρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν, ἵνα φθαρτὸν στέφανον
26 λάβωσιν· ἡμεῖς δὲ, ἄφθαρτον. Ἐγὼ τοίνυν οὕτω
τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα
27 δέρων· ἀλλ' 'ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλα-
γωγῶ, μήπως "ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γέ-
νωμαι.

10 Οὐ θέλω 'γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι οἱ πα-
τέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάν-
2 τες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν
Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσ-
3 σῃ, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον,
4 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· (ἔπινον
γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ δὲ πέ-
5 τρα ἦν ὁ Χριστός·) ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐ-
τῶν εὐδόκησεν ὁ θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ
6 ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς
τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι
7 ἐπεθύμησαν. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς τι-
νες αὐτῶν· 'ὡς γέγραπται· Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν
8 καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Μηδὲ πορνεύωμεν,
καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ
9 ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν
'Χριστὸν, καθὼς "καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ
10 τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς 'καί
τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλο-
11 θρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα 'τύποι συνέβαινον ἐκείνοις·
ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν

27. ∾ὑποπιάζω *Al.* ὑποπιέζω "*Conject.* ἄλλους
1. r. δὲ. 7. ∾ὥσπερ 9. ≈κύριον, *Al.* θεὸν
" ⊐καί 10. ⊐καί: 11. τυπικῶς

αἰώνων κατήντησεν. Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέ- 12
τω μὴ πέσῃ. Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀν- 13
θρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πει-
ρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε', ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ
πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι" ὑπενεγ-
κεῖν. Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς 14
εἰδωλολατρείας. Ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς 15
ὅ φημι. Τὸ ποτήριον τῆς 'εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, 16
οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸν
ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ
"Χριστοῦ ἐστιν; Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί 17
ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν.
Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες 18
τὰς θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί; Τί οὖν 19
φημι; 'ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί
ἐστιν; Ἀλλ', ὅτι 'ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ 20
οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ 21
ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου με-
τέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. Ἢ παραζηλοῦμεν τὸν 22
κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;

Πάντα 'ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα" 23
ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ 24
ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου'. Πᾶν τὸ ἐν μακέλ- 25
λῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν
συνείδησιν· τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐ- 26
τῆς. Εἰ 'δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων", καὶ θέ- 27
λετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε,
μηδὲν ἀνακρίνοντες, διὰ τὴν συνείδησιν. Ἐὰν δέ τις 28

13. *add.* ὑπενεγκεῖν, 14 † ὑμᾶς 16. εὐχαριστίας " κυρίου 19. ⇄ ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; ἢ *Al. transp.* *Al. om.* ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; 20. ∾ ἃ θύουσι, δαιμονίοις θύουσι, 23. † μοι " † μοι 24. † ἕκαστος. 27. → δὲ " *add.* εἰς δεῖπνον,

14. See the remaining verses of this chap. explained at length in Bell on the Lord's Supper Appendix No. 3. p. 66–93.

17. This verse is wrongly translated in ye common version It should be "Because ye bread is one, we who are many are one body; for we all partake of the one bread." St Paul styles the bread one not because it is one loaf but because it is a representation of one thing to all christians. Bell on ye Supp Appendix No. 3. p. 78. & note on ye passage p. 182–84.

30. χαριτι — with thanksgiving. Pearce ad Loc. & Bele on the Supper. Appendix No. 3. p. 89.

ὑμῖν εἴπῃ· Τοῦτο 'εἰδωλόθυτόν ἐστι· μὴ ἐσθίετε, δι'
29 ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα, καὶ τὴν συνείδησιν." Συνεί-
δησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέ-
ρου. Ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης
30 συνειδήσεως; εἰ 'ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦ-
31 μαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε
πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε.
32 Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ
33 ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ· καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέ-
σκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν
11 πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς
κἀγὼ Χριστοῦ.
2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνη-
σθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κα-
3 τέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ
κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς, ὁ ἀνήρ·
4 κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ θεός. Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος
ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν
5 κεφαλὴν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προ-
φητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν
κεφαλὴν 'ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρη-
6 μένῃ. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κειρά-
σθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι,
7 κατακαλυπτέσθω. Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατα-
καλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρ-
8 χων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ
9 ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ
ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄν-
10 δρα. Διὰ τοῦτο 'ὀφείλει ἡ γυνὴ "ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ

28. ~ ἱερόθυτον " † Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 30. † δὲ 5. αὐτῆς· *f.* αὑτῆς· 10. *add.* οὐκ " *Conj.* ἐξουσίαν *f.* ἐξιοῦσα

τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς ''' ἀγγέλους. Πλὴν ' οὔτε γυνὴ 11
χωρὶς ἀνδρὸς, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, ἐν κυρίῳ.
Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ 12
διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ἐν ὑμῖν 13
αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον
τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; ' ἢ οὐδὲ '' αὐτὴ ἡ φύσις διδά- 14
σκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι;
γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ 15
περιβολαίου δέδοται ' αὐτῇ. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνει- 16
κος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ
αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

Τοῦτο δὲ ' παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς 17
τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. Πρῶτον 18
μὲν γὰρ, συνερχομένων ὑμῶν ἐν ' ἐκκλησίᾳ, ἀκούω
σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν· καὶ μέρος τι πιστεύω·
δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ' ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι 19
φανεροὶ γένωνται '' ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν 20
ἐπὶ τὸ αὐτὸ, οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκα- 21
στος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν,
καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ 22
ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ
Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχον-
τας; Τί ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ' ὑμᾶς; Ἐν τούτῳ οὐκ
ἐπαινῶ. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, 23
ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ
ᾗ παρεδίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλα- 24
σε, καὶ εἶπε· Τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν

10. ''' *Conj.* ἀγελαίους. *ſ.* ὄχλους. 11. *r.* οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς, 14. ⇄ ἢ '' → αὐτὴ *Al. transp.* 15. ⇄ αὐτῇ. 17. ∾ παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν, 18. † τῇ 19. *om.* ἐν ὑμῖν *om.* ἐν ὑμῖν. 22. ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ 24. † Λάβετε, φάγετε·

10. αγγελους) "Messengers or spies" [v. James II. 25.] suborned by the ene
mies of Xty & commissioned to discover & report every impropriety & indecor
of ye early converts." Harwood. Int. N. T. –

3. The Gnostics believe in ye double nature of Christ.
hese deceivers affected to acknowledge & honour the *divinity* wh-
welt in the *man* Jesus, while they anathematized *Jesus him-*
lf. They pretended to be divinely inspired & on that authority
communicated, with cursing, the *man* whom Paul preached
the Son of God, & yet affected to believe in the *Christ*
at dwelt in him. Jones's Illustrations of ye Gospels. Pref. p. XVII.

"κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων·
Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ
αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, 'ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν
26 ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον
τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον 'τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον
27 τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ "ἔλθῃ. Ὥστε ὃς
ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον', ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου
ἀναξίως", ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ ''' τοῦ αἵμα-
28 τος τοῦ κυρίου. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν,
καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτη-
29 ρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων 'ἀναξίως, κρί-
μα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα
30 "τοῦ κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ
31 ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. Εἰ 'γὰρ ἑαυτοὺς
32 διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι 'δὲ ὑπὸ
κυρίου, παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακρι-
33 θῶμεν. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φα-
34 γεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. Εἴ 'τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ
ἐσθιέτω· ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ,
ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.
12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοὶ, οὐ θέλω ὑμᾶς
2 ἀγνοεῖν. Οἴδατε, 'ὅτι ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ
3 "ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι· διὸ γνωρίζω ὑμῖν,
ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν, 'λέγει ἀνάθεμα
Ἰησοῦν· καὶ οὐδεὶς δύναται "εἰπεῖν κύριον Ἰησοῦν, εἰ

24. "*om.* κλώμενον· *Al.* θρυπτόμενον· *Al.* διδόμενον· 25. *om.* ὁσάκις ἂν πίνητε, 26. ⇄τοῦτο "† ἂν 27. † τοῦτον, "*add.* τοῦ κυρίου, '''*r. om.* τοῦ 29. ⇄ἀναξίως, "*om.* τοῦ κυρίου. 31. ≈δὲ 32. δὲ, ὑπὸ κυρίου παιδ. 34. † δὲ 2. ≈ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε, *Al.* ὅτε ἔθνη ἦτε, *Conj.* ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε, ἦτε, "ἄμορφα, 3. ∾λέγει· Ἀνάθεμα Ἰησοῦς· *f.* Ἰησοῦ· "εἰπεῖν· Κύριος Ἰησοῦς·

μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Διαιρέσεις δὲ χαρισμά- 4
των εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακο- 5
νιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργη- 6
μάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ' θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα
ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύ- 7
ματος πρὸς τὸ συμφέρον· ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύ- 8
ματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως,
κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ 9
πνεύματι· ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ
πνεύματι· ἄλλῳ δὲ ' ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ 10
προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ
γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν. Πάντα 11
δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν
' ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. Καθάπερ γὰρ τὸ 12
σῶμα ἕν ἐστι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ
μέλη τοῦ σώματος ' τοῦ ἑνὸς, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστι
σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι 13
ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν· εἴτε Ἰουδαῖοι,
εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάν-
τες ' εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα 14
οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· 15
Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ
τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ 16
οὖς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώμα-
τος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Εἰ 17
ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοὴ,
ποῦ ἡ ὄσφρησις; Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν 18
ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. Εἰ 19
δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; Νῦν δὲ 20

6. + ἐστι 10. ἐνέργεια δυνάμεως, 11. om. ἰδίᾳ *Al.* ἴδια 12. ⊐ τοῦ ἑνὸς, 13. ∾ ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. *Al.* ἓν *f.* εἰς ἓν πόμα ἐποτίσθημεν. *Al.* εἰς ἓν πνεῦμα ἐφωτίσθημεν. *Al.* ἓν σῶμά ἐσμεν.

τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα
" καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζη- 4
λοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ 5
ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ ' τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ
λογίζεται τὸ κακὸν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαί- 6
ρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα ' στέγει, πάντα πιστεύει, 7
πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε 8
ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε
γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται.
Ἐκ μέρους ' γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφη- 9
τεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, ' τότε τὸ ἐκ μέ- 10
ρους καταργηθήσεται. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος 11
ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην·
ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέ- 12
πομεν ' γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου " ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ
πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους,
τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ 13
δὲ μένει πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων
δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικὰ, 14
μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Ὁ γὰρ λαλῶν ' γλώσσῃ, 2
οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,
" πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώ- 3
ποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν.
Ὁ λαλῶν ' γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων, 4
ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν 5
γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων γὰρ ὁ
προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμη-
νεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. Νυνὶ δὲ, ἀδελ- 6
φοὶ, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς

3. " καυχήσωμαι, 5. τὸ μὴ ἑαυτῆς, 7. στέργει,
9. ∾ δὲ 10. ⇉ τότε 12. → γὰρ " *add.* ὡς *f.* καὶ
2. γλώσσαις, " πνεῦμα 4. γλώσσαις, '

ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν
7 γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ; 'Ὅμως τὰ ἄψυ-
χα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν δια-
στολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ "δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ
8 αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον
φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον;
9 Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λό-
γον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε
10 γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη
φωνῶν ἐστιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν 'αὐτῶν ἄφωνον.
11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ
λαλοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν, 'ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.
12 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε 'πνευμάτων, πρὸς
τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα "περισσεύη-
13 τε. Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, προσευχέσθω ἵνα διερ-
14 μηνεύῃ. Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά
15 μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. Τί
οὖν ἐστι; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ
καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ.
16 Ἐπεὶ, ἐὰν εὐλογήσῃς 'τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν
τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχα-
17 ριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε. Σὺ μὲν γὰρ κα-
18 λῶς εὐχαριστεῖς· ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐ-
χαριστῶ τῷ Θεῷ', πάντων ὑμῶν μᾶλλον "γλώσσαις
19 λαλῶν· ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους 'διὰ
τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ
20 μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. Ἀδελφοὶ, μὴ παιδία γίνε-
σθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ
21 φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται· Ὅτι
ἐν 'ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν "ἑτέροις λαλήσω

7. *Conj.* Ὁμῶς *f.* Ὁμοίως "∾διδῷ, 10. → αὐτῶν
11. *om.* ἐν 12. πνευματικῶν, " προφητεύητε.
16. → τῷ 18. † μου, "∾γλώσσῃ 19. ∾τῷ νοΐ μου
21. ἑτέραις γλώσσαις " ἑτέρων

τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου,
λέγει κύριος. Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ 22
τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία
οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν 23
συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάντες
γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται, ' ἢ ἄπιστοι,
οὐκ ἐροῦσιν, ὅτι μαίνεσθε; Ἐὰν δὲ πάντες προφη- 24
τεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος, ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχε-
ται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, 'τὰ κρυ- 25
πτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται· καὶ οὕτω πε-
σὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων,
ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελ- 26
φοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει,
διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμη-
νείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν 'γινέσθω. Εἴτε 27
γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς,
καὶ ἀνὰ μέρος· καὶ εἷς διερμηνευέτω. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ 28
διερμηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλείτω
καὶ τῷ Θεῷ. Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, 29
καὶ 'οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκα- 30
λυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. Δύνασθε γὰρ 31
καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι,
καὶ πάντες παρακαλῶνται. Καὶ 'πνεύματα προφητῶν 32
προφήταις ὑποτάσσεται· οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ 33
Θεὸς, ἀλλ' 'εἰρήνης. Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλη-
σίαις τῶν ἁγίων, 'αἱ γυναῖκες "ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλη- 34
σίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ '''ἐπιτέτραπται αὐταῖς λα-
λεῖν, ἀλλ' ''''ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.
Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας 35

23. *om.* ἢ ἄπιστοι. 25. † καὶ οὕτω 26. *r.* γενέσθω.
29. *om.* οἱ 32. ∾ πνεῦμα 33. εἰρήνης, ὡς ἐν π. τ. ἐκκλ. τ. ἁγίων. Αἱ γυναῖκες 34 *et* 35. *transp. post vs.* 40. 34. "→ ὑμῶν '''∾ ἐπιτρέπεται ''''ὑποτασσέσθωσαν,

ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι 'γυναιξὶν ἐν ἐκκλη-
36 σίᾳ λαλεῖν. Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν;
37 ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; Εἴ τις δοκεῖ
προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινωσκέτω ἃ γρά-
38 φω ὑμῖν, ὅτι 'κυρίου" εἰσὶν ἐντολαί· εἰ δέ τις ἀγνοεῖ,
39 'ἀγνοείτω. Ὥστε, ἀδελφοὶ, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν,
40 καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε· πάντα 'δὲ εὐ-
σχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.
15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγ-
γελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστή-
2 κατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε· '(τίνι λόγῳ εὐηγγελισά-
μην ὑμῖν 'εἰ κατέχετε·) ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.
3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον·
ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κα-
4 τὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ
5 τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ,
6 εἶτα τοῖς δώδεκα. Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις
ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρ-
7 τι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώ-
8 βῳ· εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. Ἔσχατον δὲ πάν-
9 των, 'ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. (Ἐγὼ
γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων· ὃς οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλη-
10 σίαν τοῦ Θεοῦ. Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμὶ ὅ εἰμι· καὶ ἡ
χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ, 'οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ πε-
ρισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ,
11 ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.) Εἴτε οὖν ἐγὼ,
εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύ-
12 σατε. Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν

35. ∾γυναικὶ 37. † τοῦ "ἐστιν ἐντολή· *Al.* ἐστιν *f.* εἰσιν *absque* ἐντολαί· 38. ἀγνοεῖται. *Al. conj.* ἀγνοείσθω. 40. *r.* → δὲ 2. (τίνι . . . ὑμῖν,) "ὀφείλετε κατέχειν· 8. ∾ ὡσπερεί τῳ 10. πτωχὴ οὐκ ἐγενήθη,

ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, 13
οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, 14
κενὸν ἄρα ' τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ '' δὲ καὶ ἡ πίστις
''' ὑμῶν. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ· 15
ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν Χρι-
στὸν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, ' εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρον-
ται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς 16
ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ 17
πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἄρα 18
καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῇ 19
ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεει-
νότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ Χριστὸς 20
ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων '.
Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώ- 21
που ἀνάστασις νεκρῶν. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάν- 22
τες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες
ζωοποιηθήσονται. Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· 23
ἀπαρχὴ Χριστὸς, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ, ' ἐν τῇ πα-
ρουσίᾳ αὐτοῦ· εἶτα τὸ τέλος, ὅταν ' παραδῷ τὴν βασι- 24
λείαν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρ-
χὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν 25
βασιλεύειν, ἄχρις οὗ ' ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ
τοὺς πόδας '' αὐτοῦ. Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ 26
θάνατος· πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 27
Ὅταν δὲ εἴπῃ, ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον, ὅτι
ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. Ὅταν δὲ 28
ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑπο-
ταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ
Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ 29

14. ∾ καὶ τὸ '' ⇉ δὲ ''' ἡμῶν· 15. *om.* εἴπερ ἄ. ν. οὐκ ἐγείρονται. 20. † ἐγένετο. 23. οἱ ἐν τ. π. αὐτοῦ ἐλπίσαντες· 24 ∾ παραδιδῷ 25. ⇉ ἂν '' αὐτοῦ.

βαπτιζόμενοι ' ὑπὲρ τῶν '' νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ
30 ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ ''' αὐτῶν; Τί καὶ
31 ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀπο-
θνήσκω, νὴ τὴν ' ὑμετέραν καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν Χρι-
32 στῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ' ἄνθρωπον ἐθη-
ριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ '' ὄφελος; εἰ νεκροὶ
οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀπο-
33 θνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε· Φθείρουσιν ἤθη ' χρηστὰ
34 ὁμιλίαι κακαί. Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνε-
τε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν
ὑμῖν λέγω.
35 Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ
36 δὲ σώματι ἔρχονται; Ἄφρον· σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ' ζωο-
37 ποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶ-
μα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ
38 τύχοι, σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ
δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερ-
39 μάτων ' τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σάρξ·
ἀλλὰ ἄλλη μὲν ' ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ '' σὰρξ κτηνῶν,
40 ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. Καὶ σώματα ἐπου-
ράνια καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν
41 ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. Ἄλλη
δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα
42 ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. Οὕτω
καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ,
43 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται
ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·
44 σπείρεται σῶμα ψυχικὸν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.

29. *Conj.* ἀπ' ἔργων νεκρῶν, '' νεκρῶν; εἰ ὁ. ν. οὐκ ἐγείρονται, τί ''' r. τῶν νεκρῶν; 31. ∧ ἡμετέραν 32. *Conj.* ἀνθρώπων '' ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; 33. r. χρῆσθ' 36. ζωογονεῖται, 38. ⇄ τὸ 39. † σὰρξ '' → σὰρξ

ᵛἜστι σῶμα ψυχικὸν, καὶ ἔστι ″ σῶμα πνευματικόν.
Οὕτω καὶ γέγραπται· Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος 45
Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα
ζωοποιοῦν. Ἀλλ᾽ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικὸν, ἀλλὰ 46
τὸ ψυχικόν· ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄν- 47
θρωπος, ἐκ γῆς χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ˡ ὁ κύ-
ριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊ- 48
κοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουρά-
νιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, 49
ˡ φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τοῦτο δέ 50
φημι, ἀδελφοὶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κλη-
ρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν
κληρονομεῖ.

Ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· ˡ Πάντες μὲν οὐ κοι- 51
μηθησόμεθα· πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμῳ, ἐν 52
ˡ ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι. (Σαλπίσει
γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς
ἀλλαγησόμεθα.) Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσα- 53
σθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθα-
νασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρ- 54
σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε
γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· Κατεπόθη ὁ θάνα-
τος εἰς ˡ νῖκος. Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ 55
σου, ᾅδη, τὸ νῖκος; Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ 56
ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. Τῷ δὲ 57
Θεῷ χάρις, τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγα- 58

44. Εἰ ἔστι σῶμα ψυχικὸν, ἔστι καὶ ″→σῶμα 47. ⇉ὁ κύριος 49. φορέσωμεν 51. ∾Πάντες μὲν (ſ. μὲν οὖν) κοιμηθησόμεθα· οὐ πάντες δὲ Al. Πάντες (ſ. Οἱ πάντες) μὲν κοιμ., πάντες (ſ. οἱ πάντες) δὲ Al. Οἱ πάντες μ. οὐ κοιμ., οὐ πάντες δὲ Al. Πάντες μὲν ἀναστησόμεθα. οὐ πάντες δὲ 52. ῥοπῇ 54. νεῖκος.

τητοὶ, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες
ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες, ὅτι ὁ κόπος
ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ
διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς
2 ποιήσατε. Κατὰ μίαν 'σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ'
ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ,τι ἂν εὐοδῶται· ἵνα μὴ
3 ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. Ὅταν δὲ παραγέ-
νωμαι, οὓς ἐὰν 'δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους
πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ·
4 ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύ-
5 σονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν
6 διέλθω· (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·) πρὸς ὑμᾶς δὲ
τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με
7 προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς
ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω 'γὰρ χρόνον τινὰ ἐπι-
8 μεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος "ἐπιτρέπῃ. Ἐπιμενῶ
9 δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· θύρα γάρ μοι
ἀνέῳγε μεγάλη καὶ 'ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολ-
λοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε, ἵνα ἀφόβως γέ-
νηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς
11 καὶ ἐγώ· μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. Προπέμψατε
δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ
12 αὐτὸν 'μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ
ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα,
13 ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ, ὅταν εὐκαιρήσῃ. Γρη-
γορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦ-
14.15 σθε· πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. Παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ ', ὅτι

2. ~σαββάτου 3. δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, 7. r. δὲ
"~ἐπιτρέψῃ. 9. ἐναργής. 11. om. μετὰ τῶν ἀδελ-
φῶν. 15. add. καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ.

ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς
ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε 16
τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπι-
ῶντι. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ 17
Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦ- 18
μα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιού-
τους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. 19
Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρί-
σκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ [1]. Ἀσπά- 20
ζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
ἐν φιλήματι ἁγίῳ.
Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φι- 21. 22
λεῖ τὸν κύριον [1] Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα· μαρὰν
ἀθά. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. 23
Ἡ ἀγάπη [1] μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 24
[11] Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ
τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν
ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ 2
πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

19. *add.* παρ' οἷς καὶ ξενίζομαι. 22. ⇄ Ἰησοῦν Χρι-
στόν. 24. *om.* μου ‖ ⇄ Ἀμήν.

3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πά-
4 σης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ
θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς
ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως, ἧς παρακα-
5 λούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅτι καθὼς περισσεύει
τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ ' τοῦ
6 Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. Εἴτε δὲ
θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
ρίας ' εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλή-
σεως, τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθη-
μάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· (καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν
7 βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν·) εἰδότες, ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε
8 τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ
θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ' ὑπὲρ τῆς θλίψεως
ἡμῶν τῆς γενομένης '' ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερ-
βολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι
9 ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκρι-
μα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν
ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νε-
10 κρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐῤῥύσατο ἡμᾶς, ' καὶ
11 ῥύεται· εἰς ὃν ἠλπίκαμεν, ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυ-
πουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ
πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν
εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.
12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον

5. *r. om.* τοῦ 6. *r.* τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν. *Al.* ∾ τῆς ἐνεργ. ἐν ὑπομ. τ. αὐτῶν παθημ. ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμ. βεβ. ὑπὲρ ὑμῶν εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τ. ὑ. παρακλ. καὶ σωτηρίας· εἰδότες 8. ∾ περὶ '' ⇄ ἡμῖν 10. καὶ ῥύσεται *Al. om.*

τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ᾽ἁπλότητι καὶ εἰλικρι-
νείᾳ Θεοῦ, (οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ᾽ ἐν χάριτι
Θεοῦ) ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ
πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἢ ἃ 13
ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ, ὅτι
᾽καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, καθὼς καὶ ἐπέγνωτε 14
ἡμᾶς ἀπὸ μέρους· ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ
καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς 15
ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν ᾽χάριν ἔχητε· καὶ δι᾽ 16
ὑμῶν ᾽διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μα-
κεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ᾽ ὑμῶν προπεμφθῆ-
ναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν ᾽βουλευόμενος, μήτι 17
ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ
σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ᾽ ἐμοὶ ״τὸ ναὶ ναὶ, καὶ
τὸ οὒ οὔ; Πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς 18
ὑμᾶς οὐκ ᾽ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ. Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς 19
Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ ἐν ὑμῖν δι᾽ ἡμῶν κηρυχθεὶς, (δι᾽
ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου,) οὐκ ἐγένετο ναὶ
καὶ οὒ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν, (ὅσαι γὰρ ἐπαγ- 20
γελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ, ᾽καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν,)
τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι᾽ ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς 21
σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεός· ὁ καὶ 22
σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύ-
ματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ μάρτυρα 23
τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδό-
μενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· οὐχ ὅτι κυ- 24
ριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς
χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε. Ἔκρινα δὲ 2
ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν.

12. ἁγιότητι 13. ⊐καὶ 15. χαρὰν 16. ∾ἀπελθεῖν
17. ∾βουλόμενος, ״Conj. τὸ ναὶ οὒ, καὶ τὸ οὒ ναί;
18. ∾ἐστι 20. καὶ δι᾽ αὐτοῦ τὸ Al.∾διὸ καὶ δι᾽ αὐ-
τοῦ τὸ

2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ˈἐστιν ὁ εὐφραίνων
3 με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ˈὑμῖν
τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με
χαίρειν· πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ
4 πάντων ὑμῶν ἐστιν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ
συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,
οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε, ἣν
ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ'
6 ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ˈἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς. Ἱκανὸν
τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ˈἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων·
7 ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακα-
λέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦ-
8 τος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.
9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν,
10 εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. Ὧ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ
ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ ˈὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι,
11 δι' ὑμᾶς, ἐν προσώπῳ Χριστοῦ· ἵνα μὴ πλεονεκτη-
θῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα
ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ
ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με
13 Τίτον τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς,
ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς
ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ
15 φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι Χριστοῦ
εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς
16 ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν, ˈὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον·
οἷς δὲ, ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωήν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς

2. →ἐστιν 3. ⥮ὑμῖν 5. ἐπιβαρῶ πάντας 6. *om.* ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων· 10. *r.* [illegible] κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, 16. ὀσμὴ ἐκ θ[illegible]ου ... ὀσμὴ ἐκ ζωῆς

14 — Allusio ad triumphum Ro[illegible] — Horn.

ἱκανός; Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ, καπηλεύοντες 17
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ᾽ ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ᾽
ὡς ἐκ Θεοῦ, '' κατενώπιον ''' τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λα-
λοῦμεν. Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; 3
' ἢ μὴ χρήζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς
ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν '' συστατικῶν; Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν 2
ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γι-
νωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
πων· φανερούμενοι, ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ δια- 3
κονηθεῖσα ὑφ᾽ ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ
πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ
ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναις. Πεποίθησιν δὲ τοι- 4
αύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν· οὐχ 5
ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ' ἀφ᾽ ἑαυτῶν, λογίσασθαί τι, ὡς ἐξ
ἑαυτῶν, ἀλλ᾽ ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ· ὃς καὶ 6
ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ ' γράμ-
ματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα '' ἀποκτείνει,
τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανά- 7
του ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη ' ἐν λίθοις, ἐγενήθη
ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως, διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσ-
ώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην· πῶς οὐχὶ μᾶλλον 8
ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ' ἡ 9
διακονία τῆς κατακρίσεως, δόξα· πολλῷ μᾶλλον πε-
ρισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης '' ἐν δόξῃ. Καὶ 10
γὰρ ' οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέ-
ρει, εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. Εἰ γὰρ τὸ κα- 11
ταργούμενον, διὰ δόξης· πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν
δόξῃ. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ 12

17. ∾ λοιποὶ, '' ≈ κατέναντι ''' ⇉ τοῦ 1. r. ∾ εἰ μὴ '' → συστατικῶν; 5. om. ἀφ᾽ ἑαυτῶν, *Al. transp.* 6. γράμματι, ἀλλὰ πνεύματι· '' ≈ ἀποκτένει, *f.* ἀποκτέννει, 7. ⇉ ἐν 9. τῇ διακονίᾳ '' om. ἐν 10. r. ∾ οὐδὲ

6. διαθηκης) This word occurs in Scripture both in the sense of a testament or will & of a covenant, Heb. 9:16 & Gal. 3:15. It seems improperly applied to ye antient Scriptures in ye former sense, & even with respect to ye Christian dispensation it would, perhaps have been better translated by ye word <u>covenant</u>, as referring to ye conditions upon wh. God is pleased to offer salvation to his sinful creatures through ye mediation of his only son Jesus Christ. Pretyman's Theology - Vol. I. P. I. C. I. — N. B. The Heb. word - Berith wh. is translated by διαθηκη in ye LXX. always signifies a covenant —

δίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης
'' τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις 7
σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ,
καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενο- 8
χωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι·
διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλό- 9
μενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε τὴν νέκρωσιν 10
τοῦ ' Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι '' ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ γὰρ 11
ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰη-
σοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ
σαρκὶ ' ἡμῶν. Ὥστε ὁ ' θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνερ- 12
γεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦ- 13
μα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον· Ἐπίστευσα,
διὸ ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦ-
μεν· εἰδότες, ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ 14
ἡμᾶς ' διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ 15
γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις ' πλεονάσασα διὰ τῶν
πλειόνων, τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν
τοῦ Θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ 16
ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνα-
καινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. Τὸ γὰρ παραυτίκα ' ἐλα- 17
φρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβο-
λὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν· μὴ σκο- 18
πούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμε-
να· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπό-
μενα, αἰώνια. Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν 5
οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχο-
μεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον, ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

6. ''' ∾ αὐτοῦ ἐν 10. † κυρίου '' Conj. ὑμῶν
11. Conj. ὑμῶν 12. † μὲν 14. om. διὰ Ἰησοῦ Al.
∾ σὺν Ἰησοῦ 15. πλεονάσασα, διὰ τῶν πλειό-
νων τὴν 17. add. πρόσκαιρον καὶ

2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν
3 τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες. 'Εἴγε καὶ
4 ''ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ
ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι· 'ἐφ᾽ ᾧ οὐ
θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ᾽ ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταπο-
5 θῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, θεός· ὁ 'καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥα-
6 βῶνα τοῦ πνεύματος. Θαῤῥοῦντες οὖν πάντοτε, καὶ
εἰδότες, ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν
7 ἀπὸ τοῦ κυρίου· (διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ
8 διὰ εἴδους·) θαῤῥοῦμεν 'δὲ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον
ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν
9 κύριον· διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε
10 ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάν-
τας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ
Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ 'διὰ τοῦ σώματος,
πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε ''κακόν.
11 Εἰδότες 'οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου, ἀνθρώπους
πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν
12 ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. Οὐ 'γὰρ πά-
λιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόν-
τες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς
13 ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ
14 ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγά-
πη τοῦ 'Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι
''εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθα-
15 νον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι
ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ
16 ἐγερθέντι. Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν
κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χρι-

3. Εἴπερ ''∾ἐκδυσάμενοι, 4. ἐπειδὴ οὐ 5. ⇉καὶ
8. →δὲ, *Al.* οὖν, *f.* γὰρ, 10. ἴδια ''∾φαῦλον.
11. οὖν, τὸν φ. τ. κυρίου ἀνθρώπους 12. ⇉γὰρ
14. θεοῦ ''→εἰ

στὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. Ὥστε εἴ τις ἐν 17
Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ,
γέγονε καινὰ τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ, 18
τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς. Ὡς 19
ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ,
μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ
θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ 20
Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦν-
τος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε
τῷ Θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν 21
ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη
Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακα- 6
λοῦμεν, μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι
ὑμᾶς· (λέγει γάρ· Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ 2
ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι. Ἰδοὺ, νῦν καιρὸς
εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας·) μηδεμίαν 3
ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ δια-
κονία· ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ 4
διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις,
ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκατα- 5
στασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις· ἐν 6
ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι,
ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ 7
ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δι-
καιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ 8
ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ
ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς 9
ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι,
καὶ μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίρον- 10
τες· ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν
ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες. Τὸ στόμα ἡμῶν 11

17. Χριστῷ καινὴ κτίσις, → τὰ πάντα. *Al. transp.*
18. ⇉ Ἰησοῦ 21. → γὰρ 9. πειραζόμενοι,

ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλά-
12 τυνται. Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν· ' στενοχωρεῖσθε δὲ
13 ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν,
14 (ὡς τέκνοις λέγω,) πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. Μὴ
γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ ' δι-
καιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; " τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς
15 σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς ' Βελίαρ; ἢ
16 τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις
ναῷ Θεοῦ μετὰ ' εἰδώλων; Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε
ζῶντος· καθὼς εἶπεν ὁ Θεός· Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐ-
τοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς, καὶ
17 αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐ-
τῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ
18 ἅπτεσθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς
πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,
7 λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς
ἐπαγγελίας, ἀγαπητοὶ, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παν-
τὸς μολυσμοῦ ' σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες
ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.
2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθεί-
3 ραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. Οὐ πρὸς κατάκρισιν
λέγω· προείρηκα γὰρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε
4 εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. Πολλή μοι παῤῥησία
πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλή-
ρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ
5 πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν
εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν,
ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φό-
6 βοι. Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρακάλε-
7 σεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ

12. *Conj.* στενοχωρούμεθα δὲ 14. δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας; " ≈ ἢ τίς κοινωνία 15. *r*, Βελίαλ; *Al.* Βελίαν; *f.* Βελίαβ; 16. *Conj.* εἰδωλείων; 1. σαρκὸς, καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες

ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει
' ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν
ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμὸν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ
ἐμοῦ· ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα 8
ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ ' μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετε-
μελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, '' εἰ καὶ
πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυ- 9
πήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε
γὰρ κατὰ Θεὸν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.
Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμε- 10
ταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνα-
τον κατεργάζεται. Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ Θεὸν 11
λυπηθῆναι ' ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο '' ὑμῖν σπουδήν·
ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλ-
λὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν· ἐν παντὶ
συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ''' ἐν τῷ πράγματι.
Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, 12
οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος· ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανε-
ρωθῆναι τὴν σπουδὴν ' ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς
ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ' παρακε- 13
κλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ
μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυ-
ται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· ὅτι εἴ τι 14
αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην· ἀλλ'
ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ
καύχησις ἡμῶν ἡ ' ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· καὶ 15
τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἀνα-
μιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοὴν, ὡς μετὰ

7. ἣν παρεκλήθην 8. μεταμέλομαι· εἰ δὲ καὶ μετε-
μελόμεν, βλέπω, ὅτι '' εἰ καὶ, πρὸς ὥραν ἐλύπη-
σεν ὑμᾶς. 11. → ὑμᾶς, '' *add.* ἐν ''' → ἐν
12. ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν 13. παρακεκλήμεθα· ἐπὶ
δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχά-
ρημεν 14. πρὸς Τίτον,

9. Επτωχευσε — Wrongly translated in y public version. It does not signify to "become poor" but to "be poor." See Stephan. Thesaurus — Constantin. Lex. ad verb. — The construction also requires that the two states should be simultaneous. The aorist expresses a perfect action in past definite time; which time is ascertained by y connexion. Christ επτωχευσε "was poor." When? πλουσιος ων "at the time that he was rich." Belsham's C.

16 φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω', ὅτι ἐν
παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.
8 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·
2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς 'χαρᾶς
αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευ-
3 σεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς "ἁπλότητος αὐτῶν· ὅτι κατὰ
4 δύναμιν (μαρτυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, με-
τὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ
5 τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους'· καὶ
οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον
6 τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν, διὰ θελήματος θεοῦ· εἰς τὸ πα-
ρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο, οὕτω
7 καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ'
ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, (πίστει καὶ λόγῳ καὶ
γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
8 ἀγάπῃ,) ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε· οὐ
κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς,
9 καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων (γι-
νώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς
τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε·) καὶ γνώμην ἐν τού-
10 τῳ δίδωμι. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μό-
νον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ
11 πέρυσι· νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως κα-
θάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι
12 ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ
13 ἐὰν ἔχῃ 'τις, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. Οὐ
γὰρ, ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλίψις, ἀλλ' ἐξ ἰσό-
τητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῖν περίσσευμα εἰς τὸ
14 ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γέ-
νηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης·

16. † οὖν, 2. χάριτος " χρηστότητος 4. † δέξα-
σθαι ἡμᾶς· 12. ⇉ τις,

καθὼς γέγραπται· Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ 15
ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησε. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ 16
τῷ ' διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ Τίτου· ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο· σπου- 17
δαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.
Συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν, οὗ ὁ ἔπαι- 18
νος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ 19
μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλη-
σιῶν συνέκδημος ἡμῶν ' σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ, τῇ δια-
κονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν '' αὐτοῦ τοῦ κυρίου δό-
ξαν καὶ προθυμίαν ''' ἡμῶν· στελλόμενοι τοῦτο, μή τις 20
ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονου-
μένῃ ὑφ' ἡμῶν· ' προνοούμενοι '' γὰρ καλὰ οὐ μόνον 21
ἐνώπιον κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνε- 22
πέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμά-
σαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ
πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει ' πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς.
Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνερ- 23
γός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα
Χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ 24
ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ' ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε
'' εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους 9
περισσόν μοι ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν. Οἶδα γὰρ τὴν 2
προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν,
ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ' ἐξ ὑμῶν
ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. Ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελ- 3
φοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ
ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευα-
σμένοι ἦτε· μήπως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, 4
καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν

16. ≈δόντι 19. ∾ἐν '' → αὐτοῦ ''' r. ∾ ὑμῶν
21. ∾προνοοῦμεν '' r. om. γὰρ 22. om. πολλῇ
24. ὑμῶν εἰς αὐτοὺς, '' ✝ καὶ 2. om. ἐξ

ἡμεῖς (ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς) ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ '.
5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς,
ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν
' προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην
εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ " ὡς πλεονεξίαν.
6 Τοῦτο δὲ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θε-
ρίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ
7 θερίσει. Ἕκαστος καθὼς ' προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ· μὴ
ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ
8 ὁ Θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι
εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν
9 ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· καθὼς
γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δι-
10 καιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορη-
γῶν ' σπέρμα τῷ " σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν,
''' χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐ-
11 ξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ
πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται
12 δι' ' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ· ὅτι ἡ διακονία τῆς
λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα
τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα
13 διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς
διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ
τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,
καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,
14 καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς, διὰ
15 τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις
' δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.
10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς

4. † τῆς καυχήσεως. 5. ∾ προεπηγγελμένην
" r. ὥσπερ 7. προήρηται 10. σπόρον " σπεί-
ροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει, ''' r. χορη-
γήσαι κ. πληθύναι τ. σπ. ὑ. κ. αὐξήσαι τὰ γεννή-
ματα 11. ὑμῶν 15. ⇉ δὲ

πρᾳότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσ-
ωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαῤῥῶ εἰς ὑμᾶς·
δέομαι δὲ, τὸ μὴ παρὼν θαῤῥῆσαι τῇ πεποιθήσει, ᾗ λο- 2
γίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς
ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περι- 3
πατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα, (τὰ γὰρ 4
ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ
τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων,) λογισμοὺς 5
καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς
γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα
εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες 6
ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοὴν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ
ὑπακοή. Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις 7
πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ ' εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πά-
λιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ
ἡμεῖς ". Ἐάν ' τε γὰρ " καὶ περισσότερόν τι καυχήσω- 8
μαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν,
εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰ-
σχυνθήσομαι. Ἵνα ' μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς 9
διὰ τῶν ἐπιστολῶν· (ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ, φησὶ, βα- 10
ρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθε-
νὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος·) τοῦτο λογιζέσθω 11
ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν
ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ 12
τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι τῶν ἑαυ-
τοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς
μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, ' οὐ
συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ ' οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα " καυχησό- 13
μεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέρισεν
ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ 14
γὰρ, ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν

7. *add.* δοῦλος " † Χριστοῦ. 8. *om.* τε " *om.* καὶ
9. *add.* δὲ 12. ⇉ οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ 13. οὐκ
" → καυχησόμεθα, *Al.* καυχώμενοι,

οὐ ¹ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας.
Διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ Θεὸς οἶδεν. Ὃ δὲ 11.12
ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θε-
λόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσι κα-
θὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι ἐργά- 13
ται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χρι-
στοῦ. Καὶ οὐ ¹ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς με- 14
τασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός· οὐ μέγα οὖν, εἰ 15
καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι
δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
τῶν. Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· 16
εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ
μικρόν τι καυχήσωμαι. Ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύ- 17
ριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει
τῆς καυχήσεως. Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν 18
σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν 19
ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς 20
καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις
ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. Κατὰ ἀτι- 21
μίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν ¹· ἐν ᾧ δ' ἄν τις
τολμᾷ, (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω,) τολμῶ κἀγώ. Ἑβραῖοί 22
εἰσι; κἀγώ· Ἰσραηλῖταί εἰσι; κἀγώ· σπέρμα Ἀβραάμ
εἰσι; κἀγώ· διάκονοι Χριστοῦ εἰσι; (παραφρονῶν λα- 23
λῶ,) ¹ ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς
ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανά-
τοις πολλάκις· (ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα 24
παρὰ μίαν ἔλαβον, τρὶς ἐῤῥαβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, 25
τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα·)
ὁδοιπορίαις πολλάκις· κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις 26
λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κιν-
δύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν
θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις· ¹ ἐν κόπῳ καὶ 27

10. σφαγίσεται 14. ∾ θαῦμα· 21. *add.* ἐν τούτῳ τῷ μέρει· 23. *Conj.* ὑπερέχω· 27. → ἐν

μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει,
28 ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. Χω-
ρὶς τῶν παρεκτὸς, ἡ ⸀ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' ἡμέραν,
29 ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ
οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦ-
30 μαι; Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχή-
31 σομαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι
32 οὐ ψεύδομαι· ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασι-
λέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με ⸀θέ-
33 λων· καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ
12 τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ⸀Καυ-
χᾶσθαι δὴ οὐ ⸂συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτα-
2 σίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν
Χριστῷ, πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, (εἴτε ἐν σώματι,
οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς
οἶδεν·) ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.
3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι,
4 εἴτε ⸀ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν·) ὅτι
ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήμα-
5 τα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιού-
του καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ
6 μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχή-
σασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φεί-
δομαι δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με,
7 ἢ ἀκούει ⸀τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκα-
λύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ
σαρκὶ, ἄγγελος ⸀σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ⸂ἵνα μὴ
8 ὑπεραίρωμαι. Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκά-
9 λεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἴρηκέ μοι· Ἀρκεῖ

28. ἐπίστασίς μου ∫. μοι 32. → θέλων· 1. Καυ-
χᾶσθαι δεῖ; ⸂συμφέρον μέν· ἐλεύσομαι δὲ 3. χω-
ρὶς 6. om. τι 7. σατᾶν ἵνα ⸂→ ἵνα μὴ ὑπεραί-
ρωμαι.

σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς ' μου ἐν ἀσθενείᾳ τε-
λειοῦται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς
ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ
Χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν 10
ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ Χρι-
στοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. Γέ- 11
γονα ἄφρων '· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. Ἐγὼ γὰρ ὤφει-
λον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν
ὑπερλίαν ἀποστόλων, " εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. Τὰ μὲν ση- 12
μεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπο-
μονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. Τί γάρ 13
ἐστιν ὃ ' ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ
ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι
τὴν ἀδικίαν ταύτην. Ἰδοὺ, τρίτον ' τοῦτο ἑτοίμως ἔχω 14
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω " ὑμῶν· οὐ
γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ
τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς
τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθή- 15
σομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· ' εἰ καὶ περισσοτέρως
ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἧττον ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ· ἐγὼ 16
οὐ ' κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος, δό-
λῳ ὑμᾶς ἔλαβον. Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, 17
δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ 18
συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς
Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς
αὐτοῖς ἴχνεσι;
Πάλιν δοκεῖτε, ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; ' Κατενώ- 19
πιον τοῦ θεοῦ, " ἐν Χριστῷ, λαλοῦμεν τάδε πάντα

9. → μου " τελεῖται. 11. † καυχώμενος· " Εἰ καὶ οὐδέν εἰμι, τὰ μέντοι (*f.* ἀλλὰ τὰ) σημεῖα 13. ἡσσώθητε *f.* ἐλαττώθητε 14. *r. om.* τοῦτο " *om.* ὑμῶν· *Al.* ὑμᾶς· 15. *om.* εἰ καὶ *Al. om.* καὶ 16. κατενάρκησα 19. ≈ Κατέναντι· " *r.* ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ

20 ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. Φοβοῦμαι γάρ,
μήπως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρε-
θῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε· μήπως ¹ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί,
ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκατα-
21 στασίαι· μὴ πάλιν ¹ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου
πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκό-
των, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ
13 πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ, ᾗ ἔπραξαν. ¹Τρίτον τοῦ-
το ‖ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων
2 καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προείρηκα καὶ προ-
λέγω, ¹(ὡς παρὼν,) τὸ δεύτερον, (καὶ ἀπὼν νῦν,)
‖ τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν
3 ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι. Ἐπεὶ δοκιμὴν ζη-
τεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, (ὃς εἰς ὑμᾶς
4 οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ ¹εἰ ἐσταυ-
ρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ· καὶ
γὰρ ‖ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ‴ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ⁗ ζησόμεθα
5 σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς·) ἑαυτοὺς πει-
ράζετε, εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει· ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἢ
οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν
6 ἐστιν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώ-
7 σεσθε, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. ¹Εὔχομαι δὲ
πρὸς τὸν θεὸν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν· οὐχ ἵνα
ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆ-
8 τε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι
9 κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρο-
μεν γὰρ, ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε·
10 τοῦτο ¹δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. Διὰ
τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως

20. ἔρις, ζῆλος, 21. ἐλθόντος μου, ταπεινώσῃ με ὁ θεός 1. Ἰδοὺ, τρίτον ‖ ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν 2. (ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν,) ‖ † γράφω 4. om. εἰ ‖ † καὶ ‴ σὺν ⁗ ζήσομεν 7. ~ Εὐχόμεθα 9. → δὲ

χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκέ μοι ὁ κύ-
ριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.
Λοιπὸν, ἀδελφοὶ, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρα- 11
καλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς
τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε 12
ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι
πάντες. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ 13
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος
μετὰ πάντων ὑμῶν.†

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀν- 1
θρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς
τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ 2
πάντες ἀδελφοὶ, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· χάρις 3
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ ˡπατρὸς, καὶ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ˡπερὶ τῶν ἁμαρ- 4
τιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος
αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πα-
τρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· 5
ἀμήν.
Θαυμάζω, ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ 6
καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι ˡΧριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγ-

13. † Ἀμήν. 3. πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, 4. r. ὑπὲρ 6. → Χριστοῦ Al. Θεοῦ

7. ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο) "which is not owing to any thing else but only this, that ye are troubled by— &c."
If ὃ had refered to εὐαγγέλιον it would have been more natural to have kept the word ἕτερον & not to have changed it into ἄλλο — compare also with next verses— Locke on Epist. ad loc. also Grotius & Le Clerc

7 γέλιον· ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσ-
σοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον
8 τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐ-
ρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν,
9 ἀνάθεμα ἔστω. Ὡς ¹προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν
λέγω· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε,
10 ἀνάθεμα ἔστω. Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω, ἢ τὸν
Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ ¹γὰρ ἔτι ἀνθρώ-
11 ποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. Γνω-
ρίζω ¹δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελι-
12 σθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ
ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην,
13 ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε γὰρ
τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι
καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ
14 ¹ἐπόρθουν αὐτήν· καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ
ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισ-
σοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παρα-
15 δόσεων. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ¹ὁ Θεὸς, ὁ ἀφορίσας με ἐκ
κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐ-
16 τοῦ, ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ, ἵνα εὐαγ-
γελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· εὐθέως οὐ προσ-
17 ανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ¹ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσό-
λυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον
εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.
18 Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, ἱστο-
ρῆσαι ¹Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκα-
19 πέντε· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ
20 Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. (Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν,
21 ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι.) Ἔπειτα
ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας·

9. προείρηκα μὲν, ſ. προείρηκα, 10. ⇉ γὰρ
11. ∿ γὰρ 13. ἐπολέμουν 15. ⇉ ὁ Θεὸς,
17. ἀπῆλθον 18. ∿ Κηφᾶν,

ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς 22
Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν· 23
Ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πί-
στιν ἥν ποτε ἐπόρθει· καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν. 24
Ἔπειτα διὰ ' δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱε- 2
ροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον.
Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ 2
εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι· κατ' ἰδίαν δὲ
τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον.
Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοὶ, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη 3
' περιτμηθῆναι. Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλ- 4
φους· (οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευ-
θερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ' ἡμᾶς
καταδουλώσωνται·) ' οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ 5
ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς
ὑμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε 6
ἦσαν, οὐδέν μοι διαφέρει· (πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου
οὐ λαμβάνει·) ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες ' οὐδὲν προσανέ-
θεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες, ὅτι πεπίστευμαι τὸ 7
εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς πε-
ριτομῆς, (ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς 8
περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη,) καὶ γνόν- 9
τες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, ' Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς
καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδω-
καν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς '' μὲν εἰς
τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτω- 10
χῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο
ποιῆσαι. Ὅτε δὲ ἦλθε ' Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, 11
κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος
ἦν. Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινες ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ 12

1. *Conj.* τεσσάρων 3. *Conj.* περιτμηθῆναι διὰ τοὺς παρεισάκτους 4. *add.* μὴ 5. ⇄ οἷς οὐδὲ *Al. om.* οἷς *Al. om.* οὐδὲ 6. *add.* τι εἶναι 9. ∾ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος *Al. om.* καὶ Κηφᾶς '' *r. om.* μὲν 11. ∾ Κηφᾶς

11. Not only did I not acknowledge any superiority of Peter to myself; but when he came to Antioch I took the liberty to censure his conduct &c. Priestley Notes on Scripture —

17. αμαρτωλοι; viz. — by practising the rites of the law of Moses as necessary to salvation. contrary to our consciences — is Christ therefore the minister of sin — i.e. the occasion of our condemnation — See Macknight & Priestley's Notes —

τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ
13 ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. Καὶ
συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι· ὥστε
14 καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἀλλ᾽
ὅτε εἶδον, ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ
εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων· Εἰ
σὺ, Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ Ἰουδαϊ-
15 κῶς, πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; Ἡμεῖς
16 φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί· εἰδότες
δὲ, ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν
μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν
Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως
Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· διότι ἐξ ἔργων
17 νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σάρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες
δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτω-
λοὶ, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο.
18 Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παρα-
19 βάτην ἐμαυτὸν συνιστάνω. Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νό-
μῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρω-
20 μαι· ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ
νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ,
τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.
21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δι-
καιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.
3 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε; οἷς κατ᾽
ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυ-
2 ρωμένος. Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ᾽ ὑμῶν· ἐξ
ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ
4 ἐπιτελεῖσθε; Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴγε καὶ εἰκῇ.

12. ἦλθεν, 13. Conj. συνυπεκλίθησαν . . . τῇ ὑπο-
κλίσει. 14. ≈Κηφᾷ ‖ r. τί 16. r. → δὲ ‖ ≈ὅτι
18. r. συνίστημι. 20. τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ, 1. † τῇ
ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; ‖ ⇄ ἐν ὑμῖν

Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυ- 5
νάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
Καθὼς ' Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐ- 6
τῷ εἰς δικαιοσύνην. Γινώσκετε ἄρα, ὅτι οἱ ἐκ 7
πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. Προϊδοῦσα δὲ ἡ 8
γραφὴ, ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς, προευ-
ηγγελίσατο τῷ Ἀβραάμ· Ὅτι ' ἐνευλογηθήσονται ἐν
σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Ὥστε οἱ ἐκ πίστεως, εὐλογοῦνται 9
σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων 10
νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέγραπται γάρ· ⸢Ὅτι
ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμ-
μένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά.
Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ, δῆ- 11
λον· ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως, ζήσεται· ὁ δὲ νόμος 12
οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ †, ζήσεται
ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας 13
τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· (' γέγραπται
γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου·) ἵνα 14
εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ' ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν
διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοὶ, κατὰ ἄνθρωπον λέ- 15
γω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς
ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐῤῥήθησαν 16
αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει·
Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός·
Καὶ τῷ σπέρματί σου· ὅς ἐστι Χριστός. Τοῦτο δὲ 17
λέγω· διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ ' εἰς
Χριστὸν, ὁ μετὰ " τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γε-
γονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγ-
γελίαν· εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ 18

6. *add.* γέγραπται 8. *r.* εὐλογηθήσονται
10. *r. om.* Ὅτι 12. † ἄνθρωπος 13. ~ὅτι γέ-
γραπται 14. εὐλογίαν 17. ⊐ εἰς Χριστὸν,
" τριακόσια

11. ὅτι ὁ δίκαιος — ζήσεται) wrongly rendered in our common translation – which see. also Macknight's

20. In v.15 St Paul lays it down as a rule wh. cannot be broken - that a covenant once made cannot be annulled but by ye consent of both consenting parties Now he says in v.14 that God was one of the parties concerned in this promise - & the Jews together with the gentiles the other. But Moses only represented the Jews in his mediatorial capacity - Therefore with him (who was not a mediator of either of the parties) God (who was only one of the parties) could do any thing which should alter or disannul that previous promise - Lock on the Epistles.

ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι᾽ ἐπαγγελίας κεχάρισται
19 ὁ Θεός. Τί οὖν ' ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χά-
ριν '' ἐτέθη, (ἄχρις οὗ ἔλθη τὸ σπέρμα, ''' ᾧ ἐπήγγελ-
20 ται,) διαταγεὶς δι᾽ ' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ '' μεσίτου. Ὁ δὲ
21 μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν. Ὁ οὖν
νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; Μὴ γένοιτο.
Εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως
22 ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ
γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ
23 πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι. Πρὸ
τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα
συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυ-
24 φθῆναι. Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν, εἰς
25 Χριστὸν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· ἐλθούσης δὲ
26 τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. Πάντες
γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
27 ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσα-
28 σθε. Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην· οὐκ ἔνι δοῦλος,
οὐδὲ ἐλεύθερος· οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ
29 ὑμεῖς ' εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· εἰ δὲ ὑμεῖς ' Χρι-
στοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστὲ, '' καὶ κατ᾽ ἐπαγ-
4 γελίαν κληρονόμοι. Λέγω δὲ, ἐφ᾽ ὅσον χρόνον
ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύ-
2 ριος πάντων ὤν· ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκο-
3 νόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. Οὕτω καὶ
ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου
4 ἦμεν δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ
χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ' γενό-
5 μενον ἐκ γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς
ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν.

19. ὁ νόμος τῶν πράξεων; ἐτέθη '' r. ∾ προσετέθη ''' ὃ ' ἀγγέλου '' Μωϋσέως. 28. ἐστε Χριστοῦ Ἰησοῦ· Al. ἓν ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 29. εἷς (f. ἓν) ἐστε ἐν Χ. Ἰ., ἄρα '' → καὶ 4. γεννώμενον

Ὅτι δέ ἐστε υἱοὶ, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ 6
υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ' ἡμῶν, κρᾶζον· Ἀββᾶ,
ὁ πατήρ. Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ 7
υἱὸς, καὶ κληρονόμος ' θεοῦ διὰ Χριστοῦ.
Ἀλλὰ τότε μὲν, οὐκ εἰδότες θεὸν, ἐδουλεύσατε 8
τοῖς ' φύσει μὴ οὖσι θεοῖς· νῦν δὲ, γνόντες θεὸν, μᾶλ- 9
λον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν
ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν
δουλεύειν θέλετε; Ἡμέρας παρατηρεῖσθε; καὶ μῆνας 10
καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς; Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως 11
εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. Γίνεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι 12
κἀγὼ ὡς ' ὑμεῖς· ἀδελφοὶ, δέομαι ὑμῶν· οὐδέν με ἠδι-
κήσατε. Οἴδατε δὲ, ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐ- 13
ηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, καὶ τὸν ' πειρασμόν 14
μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξε-
πτύσατε· ἀλλ' ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χρι-
στὸν Ἰησοῦν. ' Τίς οὖν '' ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρ- 15
τυρῶ γὰρ ὑμῖν, ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι. Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέ- 16
γονα ἀληθεύων ὑμῖν; Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς· 17
ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ' ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
Καλὸν δὲ ' τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ 18
μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς '' ὑμᾶς. Τεκνία μου, 19
οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν·
ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν 20
φωνήν μου· ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νό- 21
μον οὐκ ' ἀκούετε; Γέγραπται γὰρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο 22

6. r. ∾ ὑμῶν, 7. ⇄ θεοῦ διὰ Χριστοῦ. *Al.* θεοῦ. *Al.* διὰ θεοῦ. *f.* διὰ θεόν. *Al.* διὰ Χριστοῦ. *Al.* μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ. 8. r. ∾ μὴ φύσει *Al.* om. φύσει 12. ὑμεῖς, ἀδελφοί· δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν 14. ≈ πειρασμὸν τὸν ἐν *Al.* ∾ πειρασμὸν ὑμῶν ἐν 15. Ποῦ οὖν '' ⇄ ἦν 17. r. ἡμᾶς 18. ζηλοῦσθε '' ὑμᾶς, τεκνία 21. ἀναγινώσκετε;

20. και αλλαξαι) – accommodate my observations to your peculiar case, for I am uncertain how you stand affected – Macknight. Schleusner.

υἱοὺς ἔσχεν· ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς
23 ἐλευθέρας. Ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα
γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγε-
24 λίας. Ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰσι
'δύο διαθῆκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν
25 γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ· 'τὸ γὰρ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος
ἐστιν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλὴμ,
26 δουλεύει "γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς· ἡ δὲ ἄνω
Ἱερουσαλὴμ, ἐλευθέρα ἐστὶν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ 'ἡμῶν.
27 Γέγραπται γάρ· Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα·
ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ
τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.
28 'Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, κατὰ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα
29 ἐσμέν. Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς
30 ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. Ἀλλὰ τί
λέγει ἡ γραφή; Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν
αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης
31 μετὰ τοῦ 'υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. 'Ἄρα, ἀδελφοὶ,
5 οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς "ἐλευθέρας. Τῇ
ἐλευθερίᾳ, ᾗ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ
μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
2 Ἰδὲ, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνη-
3 σθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει· μαρτύρομαι δὲ
'πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης

24. † αἱ 25. ∾ τὸ γὰρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν *Al.* τὸ δὲ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν *Al. conj.* τῇ δὲ Ἄγαρ συστοιχεῖ ἡ νῦν Ἱερουσαλὴμ, "*r.* δὲ 26. † πάντων 28. Ὑμεῖς . . . ἐστέ. 30. υἱοῦ μου, Ἰσαάκ. 31. ⇉ Ἄρα, *Al.* Ἡμεῖς δὲ, *Al.* Διὸ, *Al.* Ἄρα οὖν, *f.* Ἄρα δὲ, "∾ ἐλευθέρας, τῇ ἐλευθερίᾳ, ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν, καὶ *Al.* ∾ ἐλευθέρας. Ἡι ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ *Al. r.* ἐλευθέρας. Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ 3. *om.* πάλιν

ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. Κατηργήθητε ἀπὸ ' τοῦ 4
Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος ἐξ-
επέσατε. Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δι- 5
καιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε 6
περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία· ἀλλὰ πίστις δι'
ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ' ἐνέ- 7
κοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι ;'' Ἡ πεισμονὴ ' οὐκ ἐκ 8
τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα 9
' ζυμοῖ. Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν 10
ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ
κρίμα, ὅστις ἂν ᾖ. Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοὶ, εἰ περιτομὴν 11
' ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι ; ἄρα κατήργηται τὸ
σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ''. Ὄφελον καὶ ἀποκόψονται 12
οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μό- 13
νον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ
' διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. Ὁ γὰρ πᾶς 14
νόμος ' ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, '' ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ὡς ''' σεαυτόν. Εἰ δὲ ἀλλήλους δά- 15
κνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε, μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀνα-
λωθῆτε. Λέγω δέ· πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ 16
ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ ' τελέσητε. Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπι- 17
θυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς
σαρκός· ταῦτα ' δὲ ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ, ἃ ἂν
θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ 18
ἐστὲ ὑπὸ νόμον. Φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκός· 19
ἅτινά ἐστι ' πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολα- 20
τρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοὶ, ἐρι-

4. ⇉ τοῦ 7. r. ἀνέκοψε '' *add.* μηδενὶ πείθεσθε.
8. *om.* οὐκ 9. δολοῖ. 11. *om.* ἔτι '' *add.* τοῦ Χρι-
στοῦ. 13. τῇ ἀγάπῃ τοῦ πνεύματος δουλεύετε
14. ἐν ὀλίγῳ πληρ. *Al.* ὑμῖν πληρ. *Al.* ἐν ὑμῖν ἐν
ἑνὶ λόγῳ πληρ. '' *om.* ἐν τῷ· '' r. ἑαυτόν.
16. τελέσετε. 17. γὰρ 19. † μοιχεία,

21 θεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, ¹φόνοι, μέθαι,
κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, κα-
θὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασι-
22 λείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ
πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία,
χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πρᾳότης, ἐγκράτεια¹·
23.24 κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. Οἱ δὲ τοῦ Χρι-
στοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ
25 ταῖς ἐπιθυμίαις. εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ
26 στοιχῶμεν. Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους
6 προκαλούμενοι, ¹ἀλλήλοις φθονοῦντες. Ἀδελφοὶ, ἐὰν
καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς
οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι
πρᾳότητος· σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς.
2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ¹ἀναπληρώ-
3 σατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί
4 τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ· τὸ δὲ ἔργον ἑαυ-
τοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον
5 τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· ἕκαστος
6 γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνείτω δὲ
ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον, τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν
7 ἀγαθοῖς. Μὴ πλανᾶσθε· Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. Ὃ
8 γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ
σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει
φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύμα-
9 τος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ
ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμε-
10 νοι. Ἄρα οὖν, ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ
ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους
τῆς πίστεως.

11 Ἴδετε, πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ
12 χειρί. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκὶ, οὗτοι

21. om. φόνοι. 22. add. ἁγνεία· 26. ἀλλήλους
2. ἀναπληρώσετε.

ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι· μόνον, ἵνα μὴ τῷ
σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται. Οὐδὲ γὰρ οἱ ¹περι- 13
τεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν
ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχή-
σωνται. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ 14
σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ ἐμοὶ
κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ ¹τῷ κόσμῳ. ¹Ἐν γὰρ Χρι- 15
στῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ¹¹ἐστὶν, οὔτε ἀκροβυστία,
ἀλλὰ καινὴ κτίσις. Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ ¹στοι- 16
χήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ. Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μη- 17
δεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ ¹κυρίου
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ κυ- 18
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν,
ἀδελφοί. Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ¹ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ 2
πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν 3
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ
πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ¹ἐν Χριστῷ· καθὼς 4

13. ∾ περιτετμημένοι 14. ⇉ τῷ 15. ≈ Οὔτε γὰρ πε-
ριτομή ¹¹r. ∾ ἰσχύει, 16. ≈ στοιχοῦσιν, 17. ⇉ κυ-
ρίου. 1. om. ἐν Ἐφέσῳ 3. om. ἐν

ἐξελέξατο ἡμᾶς ' ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶ-
ναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον " αὐτοῦ· ἐν
5 ἀγάπῃ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ εἰς ' αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος
6 αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ' ἐν ᾗ
7 ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ", ἐν ᾧ ἔχομεν
τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν
τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος
8 αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ' ἡμᾶς, ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ
9 φρονήσει ' γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος
αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ
10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακε-
φαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ' ἐν τοῖς
11 οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ' ἐκλη-
ρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα
ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
12 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον ' τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς
13 προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ' ὑμεῖς,
(ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον
τῆς σωτηρίας ὑμῶν,) ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγί-
14 σθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅς ἐστιν
ἀῤῥαβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς
περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγὼ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν
ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ ' τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάν-
16 τας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν,
17 μνείαν ' ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· ἵνα
ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς

4. ἑαυτῷ *f.* ἐν αὐτῷ " *r.* αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ· προορί-
σας 5. αὐτὸν, 6. ∾ ἧς " *add.* υἱῷ αὐτοῦ,
8. ἡμᾶς ἐν π. σ. κ. φρονήσει· γνωρίσας 9. γνω-
ρίσαι 10. † τε 11. ∾ ἐκλήθημεν, 12. ⇉ τῆς
13. ἡμεῖς, 15. *om.* τὴν ἀγάπην 16. *om.* ὑμῶν

δόξης, δώη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ 'ἀποκαλύψεως
ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ· πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς 18
τῆς 'καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς, τίς ἐστιν ἡ
ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, "καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς
δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί 19
τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς 'ἡμᾶς,
τοὺς "πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους
τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγεί- 20
ρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ
ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξου- 21
σίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνό-
ματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ 22
τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ
πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλή- 23
ρωμα τοῦ 'τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου· καὶ ὑμᾶς 2
ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις·
(ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κό- 2
σμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ 'ἀέ-
ρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς
τῆς ἀπειθείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν 3
ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες
τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἦμεν
τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί· ὁ δὲ θεὸς, 4
πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ,
ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς,) καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς πα- 5
ραπτώμασι, συνεζωοποίησε 'τῷ Χριστῷ· ("χάριτί ἐστε
σεσωσμένοι·) καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς 6
ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς 7

17. ἀποκαλύψεως· ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ πεφωτισμένους 18. *r.* διανοίας "⇉καὶ 19. ὑμᾶς, "πιστεύοντας, κατὰ 23. *r. om.* τὰ 2. ἀέρος τούτου, πνεύματος 5. *add.* ἐν "οὗ τῇ χάριτί *Al.* χάριτι γάρ *s.* δέ

2. i.e. Jupiter. Ham.

8 & 9. The Apostle's meaning is — "We are not saved from heathenism, & translated into the chu. of Christ, for any prior goodness, obedience or righteousness we had performed. For which reason no man can boast as if he had merited the blessing — &c. — "ινα" signifies "so that" — See Rom. 3;19 — 1 Cor. 7;29 — 2 Cor. 1;17 & 7;9 — Gal. 5;7 Heb. 2;17 & 6;18 — Taylor's Key Ch. 7. §. 113 —

αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον
τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
8 Ἰησοῦ. Τῇ γὰρ ' χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ '' τῆς πί-
9 στεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ''' ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ
10 ἐξ ἔργων· ἵνα μή τις καυχήσηται. Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν
ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγα-
θοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπα-
τήσωμεν.
11 Διὸ μνημονεύετε, ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ,
(οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτο-
12 μῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,) ὅτι ἦτε ' ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ, χωρὶς Χριστοῦ. ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολι-
τείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι '' τῶν διαθηκῶν τῆς ''' ἐπ-
αγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι, ἐν τῷ κό-
13 σμῳ· νυνὶ δὲ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες
μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.
14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφό-
15 τερα ἓν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ ' λύσας, τὴν
ἔχθραν· ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν
ἐν δόγμασι καταργήσας· ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ
16 εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκα-
ταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ ' Θεῷ διὰ
17 τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν '' αὐτῷ. Καὶ
ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν ' καὶ
18 τοῖς ἐγγὺς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ
19 ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα
οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ' ἀλλὰ συμπολῖ-
20 ται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες

8. αὐτοῦ χάριτί ἐσμεν '' → τῆς ''' ἡμῶν· 12. ⇉ ἐν '' τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς διαθήκης, ''' ἐπαγγελίας ἐλπίδα 14. λύσας· τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, 16. Θεῷ, διὰ τοῦ σταυροῦ ἀποκτείνας '' αὐτῷ. 17. ∾ καὶ εἰρήνην τοῖς 19. ≈ ἀλλ' ἐστὲ συμπολῖται

ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος
ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ᾧ πᾶσα ' ἡ 21
οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν
κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε, εἰς κατοικη- 22
τήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος, ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ 3
Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν ' τῶν ἐθνῶν· εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰ- 2
κονομίαν ' τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς
ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ' ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστή- 3
ριον· (καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὃ δύνασθε 4
ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστη-
ρίῳ τοῦ Χριστοῦ·) ὃ ' ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη 5
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς
ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν '' πνεύματι·
εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέ- 6
τοχα τῆς ἐπαγγελίας ' αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ τοῦ
εὐαγγελίου· οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν 7
τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τῆς δοθείσης μοι κατὰ τὴν ἐνέρ-
γειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάν- 8
των ' '' ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ''' ἐν τοῖς ἔθνεσιν
εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ φωτίσαι ' πάντας, τίς ἡ '' οἰκονομία τοῦ 9
μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν
τῷ θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι '''· ἵνα γνωρισθῇ ' νῦν 10
ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,
διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ·
κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ 11

21. ⇉ ἡ 1. *add.* πρεσβεύω *f.* κεκαύχημαι 2. τοῦ θεοῦ τῆς χάριτος τῆς *Al.* τῆς χάριτος αὐτοῦ τῆς *Al.* τῆς χάριτος τῆς 3. *r.* ἐγνώρισε 5. † ἐν '' τῷ πνεύματι· *f.* πνεύματι ἁγίῳ· 6. → αὐτοῦ *Al.* τοῦ θεοῦ 7. *r.* ∾ τὴν δοθεῖσάν 8. † τῶν '' → ἁγίων *Al.* ἀποστόλων *Al.* ἀνθρώπων ''' *om.* ἐν 9. *om.* πάντας '' *r.* κοινωνία ''' † διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· 10 *om.* νῦν

‡ Griesbach has here rejected "δια Ιησου Χριστου" on the authority of the Alexand. Vatican, Ephrem, Clermont, Sangermanensis & Boernerianus — i.e of <u>all</u> the best MSS. & of several inferior — of every ancient version except the Sclavonic & Gothic — & of a commanding list of fathers. Eclectic Review of Imp. Ver.

12 Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ' παῤῥησίαν
καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως
13 αὐτοῦ. Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου
14 ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ' ὑμῶν. Τούτου χάριν
κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα ' τοῦ κυρίου
15 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς
16 καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦ-
τον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ
17 πνεύματος ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον· κατοικῆσαι
τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,
18 ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι καὶ ' τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξ-
ισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ
19 πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν
ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· ἵνα
20 ' πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. Τῷ
δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν
αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργου-
21 μένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς '' τοῦ αἰῶνος τῶν
αἰώνων· Ἀμήν.

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ,
2 ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πρᾳότητος, μετὰ μακρο-
3 θυμίας· ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες
τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ
4 τῆς εἰρήνης. Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ
5 ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ' ὑμῶν· εἷς κύ-

12. προσαγωγὴν εἰς τὴν παῤῥησίαν ἐν πεποιθήσει, *Al.* προσαγ. καὶ τὴν παῤῥησ. ἐν τῷ ἐλευθερωθῆναι, 13. ἡμῶν. 14. ⇉ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 16. αὐτοῦ· εἰς τ. ἔ. ἄνθρωπον κατοικ. 18. τεθεμελιωμένοι, ἵνα 19. πληρωθῇ πᾶν 21. *om.* ἐν τῇ ἐκκλ. *Al.* ἐν τῇ ἐκκλ. καὶ *Al. transp.* '' → τοῦ αἰῶνος 4. ἡμῶν·

ρίος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ 6
πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν
' ἡμῖν. Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κα- 7
τὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. (Διὸ λέγει· 8
Ἀναβὰς εἰς ὕψος ' ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, " καὶ
ἔδωκε δόματα ''' τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί 9
ἐστιν, εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη ' εἰς τὰ κατώτερα " μέρη
τῆς γῆς; Ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπερ- 10
άνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.)
Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προ- 11
φήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστὰς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ
διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς 12
ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χρι-
στοῦ· μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα 13
τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ ' πληρώμα-
τος τοῦ Χριστοῦ· ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνι- 14
ζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκα-
λίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ
πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης '· ἀληθεύοντες ' δὲ ἐν 15
ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ
κεφαλὴ, " ὁ Χριστός· ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, (συναρμο- 16
λογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς
' ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν,) ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου
" μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκο-
δομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
Τοῦτο οὖν λέγω, καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέ- 17
τι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ ' λοιπὰ ἔθνη περι-

6. ⇉ ἡμῖν. *Al. r.* ὑμῖν. 8. ∾ αἰχμαλωτεύσας *Al.* ἠχμαλώτευσας " ⇉ καὶ ''' *add.* ἐν 9. † πρῶτον " ⇉ μέρη 13. σώματος 14. *add.* τοῦ διαβόλου· 15. δὲ, ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν " → ὁ 16. ἐπιχορηγίας,) κατ' ἐνέργειαν ἐν *Al. om.* κατ' ἐνέργειαν " ∾ μέλους 17. ⇉ λοιπὰ

18 πατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ
διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ,
διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρω-
19 σιν τῆς καρδίας αὐτῶν· οἵτινες ' ἀπηλγηκότες, ἑαυ-
τοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας
20 πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε
21 τὸν Χριστὸν, εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδι-
22 δάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ ' Ἰησοῦ· ἀποθέ-
σθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν πα-
λαιὸν ' ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας
23 τῆς ἀπάτης· ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς
24 ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ
θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-
θείας.'
25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκα-
στος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων
26 μέλη. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ
27 ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν· μήτε δίδοτε τό-
28 πον τῷ διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω,
μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ' τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερ-
29 σὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. Πᾶς
λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω,
ἀλλ', εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς ' χρείας, ἵνα
30 δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσι· καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπο-
31 λυτρώσεως. Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ
κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ
32 κακίᾳ· γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, εὔσπλαγχνοι,
χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ
5 ἐχαρίσατο ' ὑμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς

19. ἀπηλπικότες, 21. Ἰησοῦ. Ἀποθέσθαι 28. ταῖς χερσὶ (*f.* ἰδίαις χερσὶ *f.* χερσὶν αὐτοῦ), τὸ ἀγαθὸν ἵνα *om.* ταῖς χερσὶ *Al. om.* τὸ ἀγαθὸν *Al. conj.* τὸν ἄρτον ταῖς χερσὶν, ἵνα 29. ∾ πίστεως, 32. ∾ ἡμῖν.

22-24. Hac loquendi ratio ducta sit ab actoribus. Har.st.

τέκνα ἀγαπητά· καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ 2
ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ
ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν, τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐω-
δίας.

Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ 3
ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, (καθὼς πρέπει ἁγίοις,) καὶ αἰ- 4
σχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνή-
κοντα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. Τοῦτο γὰρ ˈἴστε 5
γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέ-
κτης, "ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς 6
ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀρ-
γὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. Μὴ οὖν 7
γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν. Ἦτε γάρ ποτε σκότος, 8
νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε·
(ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ ˈφωτὸς ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ 9
δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·) δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐά- 10
ρεστον τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις 11
τοῖς ˈἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχε-
τε. Τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰσχρόν ἐστι 12
καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα, ˈἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φω- 13
τὸς, φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐστι.
Διὸ λέγει· ˈἜγειρε ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν 14
νεκρῶν, καὶ "ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε 15
ˈοὖν, πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ'
ὡς σοφοί· ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι 16
πονηραί εἰσι. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ 17
συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκε- 18
σθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν

5. *r.* ἐστε "ὅ 9. *r.* πνεύματος 11. ἀκαθάρτοις *Al.* ἀτάκτοις 13. ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· 14. *r.* Ἔγειραι "ἐπιψαύσεις τοῦ Χριστοῦ. *f.* ἐπιψαύσει σοι ὁ Χριστός. 15. οὖν ἀκριβῶς, πῶς περιπατεῖτε·

19 πνεύματι', λαλοῦντες ἑαυτοῖς ' ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ
ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ' ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν '' τῇ
20 καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ· εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ
πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
τῷ Θεῷ καὶ πατρί.
21.22 Ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ ' Χριστοῦ· αἱ
γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ' ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ
23 κυρίῳ· ὅτι ' ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ
ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας·'' αὐτός ''' ἐστι σωτὴρ
24 τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται
τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ' ἰδίοις ἀνδρά-
25 σιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας
ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλη-
26 σίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν
ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ' ὕδατος ἐν ῥήμα-
27 τι ''· ἵνα παραστήσῃ ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλη-
σίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιού-
28 των, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως ὀφείλου-
σιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ
ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυ-
29 τὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίση-
σεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν· καθὼς καὶ ὁ
30 ' Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος
αὐτοῦ, ' ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐ-
31 τοῦ. Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα
αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
32 μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω

18. *add.* ἁγίῳ. 19. *add.* ἐν '' ∾ ταῖς καρδίαις
21. *r.* Θεοῦ· 22. ⇉ ὑποτάσσεσθε, *Al. transp. Al.*
ὑποτασσέσθωσαν, 23. † ὁ '' † καὶ ''' ⇉ ἐστι
24. → ἰδίοις 26. ὕδατος, ἐν ῥήματι· ἵνα *Al.* ὕδα-
τος· ἐν ῥήματι ἵνα '' *add.* ζωῆς· 27. *r.* αὐτὴν
29. *r.* κύριος 30. → ἐκ τῆς . . . ὀστέων αὐτοῦ.

εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς 33
οἱ καθ' ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγα-
πάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄν-
δρα. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν 6
ˈἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. Τίμα τὸν πατέρα 2
σου καὶ τὴν μητέρα· (ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη, ἐν
ἐπαγγελίᾳ·) ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος 3
ˈἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε 4
τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
νουθεσίᾳ κυρίου. Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κυ- 5
ρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότη-
τι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ· μὴ κατ' ὀφθαλ- 6
μοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι ˈτοῦ
Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ ˈˈθεοῦ ἐκ ψυχῆς,
μετ' ˈεὐνοίας δουλεύοντες, ˈˈὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ 7
ἀνθρώποις· εἰδότες, ὅτι ˈὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγα- 8
θὸν, τοῦτο ˈˈκομιεῖται παρὰ ˈˈˈκυρίου, εἴτε δοῦλος,
εἴτε ἐλεύθερος. Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε 9
πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες, ὅτι καὶ
ˈὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσ-
ωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

Τὸ λοιπὸν, ˈἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ 10
καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε τὴν 11
πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι
πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ˈἡμῖν 12
ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς,
πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκό-
τους ˈˈ τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας, ἐν

1. → ἐν κυρίῳ· 3. ἐν κυρίῳ. 6. ⇄ τοῦ ˈˈθεοῦ· ἐκ ψυχῆς μετ' εὐνοίας δουλεύοντες, *Al.* θεοῦ ἐκ ψυχῆς μετ' εὐνοίας· δουλεύοντες 7. εὐμενείας ˈˈ *r. om.* ὡς 8. ∾ ἕκαστος ὃ ἂν ποιήσῃ ˈˈκομίσεται ˈˈˈ † τοῦ 9. ∾ αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ 10. → ἀδελφοί μου, *Al. om.* μου 12. ὑμῖν ˈˈ † τοῦ αἰῶνος

13 τοῖς ‴ ἐπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανο-
πλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ' ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι ″ στῆναι.
14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης,
15 καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγ-
16 γελίου τῆς εἰρήνης· ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυ-
ρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ
17 πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφα-
λαίαν τοῦ σωτηρίου ' δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ
18 πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ· διὰ πάσης προσευχῆς
καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύ-
ματι· καὶ εἰς αὐτὸ ' τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσ-
19 καρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ
ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι ' δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στό-
ματός ″ μου, ἐν παῤῥησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον ‴ τοῦ
20 εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐ-
τῷ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.
21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράσσω,
πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ
22 πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς
αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακα-
λέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ
24 Θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις
μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰη-
σοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.'

12. ‴ ὑπουρανίοις. 13. τῷ πονηρῷ, ″ *om.* στῆναι et οὖν 17. → δέξασθε, *Al.* δέξασθαι, 18. ⇉ τοῦτο 19. *r.* δοθείη ″ μου ἐν παῤῥησίᾳ, ‴ *om.* τοῦ εὐαγγελίου, 24. † Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι 1
τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις,
ʹσὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 2
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν 3
ʹπάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ʺμε- 4
τὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν 5
εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν·
πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔρ- 6
γον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ·
καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων 7
ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς
δεσμοῖς μου ʹκαὶ τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγ-
γελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς
ὄντας. Μάρτυς γάρ μου ʹἐστὶν ὁ Θεὸς, ὡς ἐπιποθῶ 8
πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ. Καὶ τοῦ- 9
το προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ
μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει·
εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλι- 10

1. συνεπισκόποις 4. (πάντοτε . . . ὑμῶν μετὰ . . . ποιούμενος) *Al.* (μετὰ χ. τ. δ. ποιούμενος) ʺ ποιούμενος τὴν δέησιν μετὰ χαρᾶς ἐπὶ 7. ∾ καὶ ἐν τῇ 8. → ἐστιν

11 κρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρω-
μένοι ' καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
δόξαν καὶ ἔπαινον '' Θεοῦ.
12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τὰ κατ'
ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν·
13 ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι
14 ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ
τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας
τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾷν ἀφόβως τὸν
15 λόγον ' λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ
ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσου-
17 σιν. Οἱ μὲν ' ἐξ ἀγάπης, εἰδότες, ὅτι εἰς ἀπολογίαν
16 τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι· οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας, τὸν Χριστὸν
καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλίψιν ' ἐπιφέ-
18 ρειν τοῖς δεσμοῖς μου. Τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ,
εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται·
19 καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. Οἶδα γὰρ,
ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν
δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χρι-
20 στοῦ, κατὰ τὴν ' ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι
ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς
πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώ-
21 ματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ γὰρ
22 τὸ ζῆν, ' Χριστὸς, καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. Εἰ δὲ
τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί
23 αἱρήσομαι, οὐ γνωρίζω· συνέχομαι ' δὲ ἐκ τῶν δύο,
τὴν ἐπιθυμίαν '' ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χρι-
24 στῷ εἶναι· πολλῷ ''' γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐπι-
25 μένειν ' ἐν τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. Καὶ τοῦ-

11. *r.* καρπῶν δικαιοσύνης τῶν '' μοι. 14. *add.* τοῦ Θεοῦ *f.* κυρίου 17. *r.* ἐξ ἐριθείας ... δεσμοῖς μου. Οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης ... κεῖμαι. Τί γάρ; πλὴν 16. ∾ ἐγείρειν 20. καραδοκίαν 21. ∾ χρηστὸν, 23. *r.* γὰρ '' ἔχων· τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον· ''' ⇉ γὰρ 24. ⇉ ἐν

το πεποιθὼς οἶδα, ὅτι μενῶ καὶ ' συμπαραμενῶ πᾶσιν
ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως·
ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν 26
ἐμοὶ, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολι- 27
τεύεσθε. ἵνα, εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ' ἀπὼν,
ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι,
μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ 28
μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἥτις
' ἐστὶν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπωλείας, '' ὑμῖν δὲ σωτηρίας·
καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ' ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χρι- 29
στοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ
ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν· τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, οἷον 30
' ἴδετε ἐν ἐμοὶ, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί. Εἴ τις 2
οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ ' τι παραμύθιον ἀγά-
πης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ '' τις σπλάγχνα καὶ
οἰκτιρμοί· πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ 2
φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν
φρονοῦντες· μηδὲν κατὰ ἐρίθειαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ 3
τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας
ἑαυτῶν· μὴ τὰ ἑαυτῶν ' ἕκαστος '' σκοποῦντες, ἀλλὰ 4
''' καὶ ' τὰ '' ἑτέρων ''' ἕκαστοι. Τοῦτο ' γὰρ '' φρονείσθω 5
ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ 6
ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ,
ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου ' λαβὼν, ἐν 7
ὁμοιώματι ἀνθρώπων '' γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρε- 8
θεὶς ὡς ἄνθρωπος· ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος

25. ∾ παραμενῶ 27. ἀπὼν ἀκούω 28. *r.* αὐτοῖς μέν ἐστιν ἐνδ. '' ∾ ὑμῶν 29. ἐχαρίσθη ἀπὸ Χριστοῦ, 30. ∾ εἴδετε 1. ∾ τις '' *r.* ∾ τινα 4. ἕκαστοι '' *r.* σκοπεῖτε, ''' *om.* καὶ ' τὸ τῶν '' ἑτέρων ἕκαστοι τοῦτο φρονεῖτε ἐν ''' *r.* ἕκαστος. *Al. om. Al. transp.* 5. ⇉ γὰρ '' ∾ φρονεῖτε 7. λαβών· ἐν ... ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν '' γενόμενος· καὶ ... ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν

5 – 9) – The sense of this difficult passage may be this. "Who being in the form of God" i.e. invested with miraculous powers & sent on a divine mission (contrast this v. with v. 7. see also John 10; 34, 36.) "Was not eagerly tenacious in retaining this likeness to God" – i.e. he considered his miraculous endowments as committed to him for the benefit of others & was therefore ever ready to resign them at the divine command. (All agree that ἴσα may merely express similarity but proper equality see – Job. 5;17 – Ch. 10:10 – ch. 11;12 – 13;12. 15;16 24;20. – 40;15. — ἁρπαγμὸν should be understood passively for the construction requires it. It would be trifling to say that being in the form of God he thought it no robbery to be in the form of likeness of God – So the early writers understood it see Euseb. Eccles. Hist. 1.5. Origen Comm. on John – Novatian De Trin. C. 17.) – "But divested himself of it assuming the form of a slave" – i.e. far from claiming any honour from men – far from usurping ye authority of a King as some of his ill-advised followers recommended – he appeared & chose to appear in the rank of a menial servant. (In the form of God he really existed (ὑπάρχων. v. 6) – the form of a servant he voluntarily [illegible]

"Becoming thus like other men" – i.e. as one who possessed no extra-
ordinary powers (see Judges 15;7, 11, 13, 17. Ps. 6;7) "And being
in outward appearance as an ordinary man" – (ευρισκω often
expresses nothing more than simple existence see 1. Cor. 15;15 – Also
Est. 1;5 – Isa. 53;9 – 1. Cor. 14;2 – Matth. 1;18.) "He humbled himself"
i.e. still further – "becoming obedient to death even the death of the
cross. Wherefore &c." – i.e. antecedently to his sufferings he was, though in
a very disguised character no more than a messenger of God working mir-
acles in His name – but he is now in reward for his humility &
obedience advanced to a much happier & more exalted state. Belsham's
C. Inquiry. P. 1. Sect 3. p. 128 – 145.

9 ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Διὸ καὶ
ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ˈὄνομα
10 τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν
γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθο-
11 νίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται, ὅτι κύριος
12 Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. Ὥστε,
ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ˈὡς
ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον
ἐν τῇ ἀπουσίᾳ ˈˈμου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν
13 ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· ˈὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ
ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ˈˈἐνεργεῖν, ὑπὲρ
14 τῆς εὐδοκίας. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς ˈγογγυσμῶν καὶ
15 διαλογισμῶν· ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέ-
κνα θεοῦ ἀμώμητα ˈἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ δι-
εστραμμένης· ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,
16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες· εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν
Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν
ἐκοπίασα.
17 Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουρ-
γίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν
18 ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε, καὶ συγχαίρετέ
19 μοι. Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως
πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ ˈεὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν.
20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ
21 ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν,
22 οὐ ˈτὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώ-
σκετε, ὅτι, ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν
23 εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι,
24 ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ, ἐξαυτῆς· πέποιθα δὲ ἐν
25 κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ˈἐλεύσομαι. Ἀναγ-

9. ∾ τὸ ὄνομα 12. *om.* ὡς ˈˈ μου μετὰ φόβου καὶ τρόμου, τὴν 13. ≈ θεὸς ˈˈ ἐνεργεῖν. Ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας πάντα 14. ὀργῆς 15. μέσον 19. ἐμψυχῶ, 21. *r.* τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. 24. ἐλεύσεται.

καῖον δὲ ἡγησάμην, Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ
συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον,
καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς·
ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς', καὶ ἀδημονῶν, διό- 26
τι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε. Καὶ γὰρ ἠσθένησε παρα- 27
πλήσιον 'θανάτῳ· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν· οὐκ
αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ
"λύπην σχῶ. Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτὸν, ἵνα 28
ἰδόντες 'αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ.
Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, 29
καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε· ὅτι διὰ τὸ ἔργον 30
'τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισε," παραβολευσά-
μενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
τῆς πρός με λειτουργίας.

Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ· τὰ 3
αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ
'ἀσφαλές.

Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά- 2
τας, βλέπετε τὴν κατατομήν. Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ πε- 3
ριτομὴ, οἱ πνεύματι 'Θεῷ λατρεύοντες, καὶ καυχώμε-
νοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες·
καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις 4
δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκὶ, ἐγὼ μᾶλλον· 'περι- 5
τομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμὶν,
Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ 6
ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. ''Ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι 7
κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. Ἀλλὰ 8
'μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερ-

26. *add.* ἰδεῖν, 27. θανάτου· "*r.* λύπῃ 28. αὐτὸν, πάλιν χαρῆτε, 30. → τοῦ Χριστοῦ *Al.* Χριστοῦ *Al.* κυρίου *f.* θεοῦ "*r.* ∾ παραβουλευσάμενος
1. *add.* τὸ 3. ∾ θεοῦ 5. περιτομὴ 7. *om.* Ἀλλ'
8. *r.* μενοῦνγε

ἔχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου,
(δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα
9 εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ
ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ
πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ ' δικαιοσύνην '' ἐπὶ τῇ
10 πίστει·) τοῦ γνῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀνα-
στάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων
11 αὐτοῦ, ' συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴπως
12 καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν. Οὐχ ὅτι
ἤδη ἔλαβον, ' ἢ ἤδη τετελείωμαι· διώκω δὲ, εἰ καὶ κα-
13 ταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ '' Χριστοῦ. Ἀδελ-
14 φοὶ, ἐγὼ ἐμαυτὸν ' οὐ λογίζομαι κατειληφέναι· ἓν δὲ,
τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν
ἐπεκτεινόμενος, ' κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον
15 τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι
οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρο-
16 νεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· πλὴν εἰς
17 ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν '. Συμμιμηταί μου
γίνεσθε, ἀδελφοὶ, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπα-
18 τοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. Πολλοὶ γὰρ περι-
πατοῦσιν ', οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ
κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χρι-
19 στοῦ· ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ
ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦν-
20 τες. Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει,
ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χρι-
21 στὸν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως
ἡμῶν ' σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ

9. δικαιοσύνην· ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ '' *om.* ἐπὶ τῇ πίστει· *Al.* ἐν πίστει· 10. ~ συμμορφιζόμενος 12. *add.* ἢ ἤδη δεδικαίωμαι, '' *r.* τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. 13. οὔπω 14. κατασκοπῶν 16. † κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. *Al. om.* κανόνι, *Al. om. vel transp.* τὸ αὐτὸ φρονεῖν. 18. *add.* ἑτέρως, *f.* κατὰ τὴν σάρκα, 21. † εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ

τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυ-
τῷ τὰ πάντα. Ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπι- 4
πόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν
κυρίῳ, ἀγαπητοί.

Εὐοδίαν παρακαλῶ, καὶ Συντύχην παρακαλῶ, 2
τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ· καὶ ἐρωτῶ καὶ σὲ, σύ- 3
ζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ
τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ
ζωῆς. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, 4
χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώ- 5
ποις. Ὁ κύριος ἐγγύς· μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν 6
παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας
τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν· καὶ 7
ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρου-
ρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοὶ, ὅσα ἐστὶν 8
ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνὰ, ὅσα προσ-
φιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος,
ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε, καὶ 9
ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ
Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀν- 10
εθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,
ἠκαιρεῖσθε δέ. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ 11
γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι. Οἶδα καὶ 12
ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν
πᾶσι μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾷν, καὶ πε-
ρισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι· πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυ- 13
ναμοῦντί με. Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε, συγκοινω- 14

2. Εὐωδίαν 3. r. καὶ γνήσιε γερμάνε σύζυγε, 4. κυρίῳ· πάντοτε, πάλιν 7. σώματα 8. *add.* ἐπιστήμης, 10. ὑστερεῖσθε 11. *Conj.* Οὐχ, ὅτι (*f.* ὡς) καθυστέρησα, λέγω· 12. r. δὲ 13. † Χριστῷ.

15 νήσαντές μου τῇ θλίψει. Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιπ-
πήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ
Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς
16 λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· ὅτι καὶ
ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς ' εἰς τὴν χρείαν μοι
17 ἐπέμψατε. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ
18 τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπέχω
δὲ πάντα, καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι, δεξάμενος
' παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας,
19 θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. Ὁ δὲ θεός μου
' πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον
20 αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τῷ δὲ θεῷ καὶ
πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.
21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπά-
22 ζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί· ἀσπάζονται ὑμᾶς
πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰ-
23 κίας. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ' ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. '' Ἀμήν.

16. *om.* εἰς 18. *om.* παρὰ Ἐπαφροδίτου 19. ∾ πληρώσαι 23. ⇉ ἡμῶν '' ⇉ Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησου Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τοῖς ἐν ' Κολοσσαῖς 2
ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν ''.
Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ' καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου 3
ἡμῶν Ἰησοῦ '' Χριστοῦ πάντοτε, ''' περὶ ὑμῶν προσευ-
χόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰη- 4
σοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην ' τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ 5
τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν
προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγε-
λίου, τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ 6
' κόσμῳ, καὶ ἔστι καρποφορούμενον '' καὶ αὐξανόμε-
νον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ
ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· καθὼς 7
' καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου
ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ '' ὑμῶν διάκονος τοῦ Χρι-
στοῦ· ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύ- 8
ματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμερας ἠκού- 9
σαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ

2. ≈ Κολασσαῖς '' † καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3. → καὶ *Al.* τῷ *f.* καὶ τῷ '' Χριστοῦ, πάντοτε περὶ
''' ∾ ὑπὲρ 4. ∾ ἣν ἔχετε 6. ≈ κόσμῳ ἐστι
'' *r. om.* καὶ αὐξανόμενον, 7. ⇉ καὶ '' ≈ ἡμῶν

αἰτούμενοι, ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελή-
ματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ·
10 περιπατῆσαι ' ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν,
ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμε-
11 νοι " τῇ ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ· ἐν πάσῃ δυνάμει δυνα-
μούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν
12 ὑπομονὴν καὶ ' μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς· εὐχαριστοῦν-
τες τῷ ' πατρὶ τῷ " ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα
τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί·
13 Ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους,
καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης
14 αὐτοῦ· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν ', τὴν ἄφεσιν
15 τῶν ἁμαρτιῶν· ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ
16 ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως· ὅτι ἐν αὐτῷ
ἐκτίσθη τὰ πάντα, ' τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε
κυριότητες, εἴτε ἀρχαὶ, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι'
17 αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· καὶ αὐτός ἐστι πρὸ
18 πάντων, καὶ ' τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε· καὶ
αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας·
ὅς ἐστιν ' ἀρχὴ, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γέ-
19 νηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων· ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδό-
20 κησε πᾶν τὸ πλήρωμα ' κατοικῆσαι, καὶ δι' αὐτοῦ ἀπο-
καταλλάξαι τὰ πάντα εἰς ' αὐτὸν, εἰρηνοποιήσας διὰ
τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ
21 ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς,
ποτὲ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς ' τῇ δια-
νοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλ-

10. † ὑμᾶς " r. ∾ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν *Al.* ἐν τῇ ἐπι-
γνώσει ' 11. μακροθυμίαν· μετὰ χαρᾶς εὐχαριστ.
12. *add.* θεῷ τῷ *f.* θεῷ καὶ " καλέσαντι 14. † διὰ
τοῦ αἵματος αὐτοῦ, 16. *om.* τὰ *Al.* τά τε 17. *om.* τὰ
18. ἡ ἀρχὴ, *f.* ἀπαρχὴ, 19. *add.* τῆς θεότητος
20. αὐτὸν, " → δι' αὐτοῦ, 21. τῆς διανοίας ὑμῶν *f.*
τῆς διανοίας αὐτοῦ

λαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς ' αὐτοῦ διὰ τοῦ θανά- 22
του, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγ-
κλήτους κατενώπιον " αὐτοῦ· εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει 23
τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι
ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ
κηρυχθέντος ἐν πάσῃ ' τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν·
οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.
' Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν " ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ 24
ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χρι-
στοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ
ἐστιν ἡ ἐκκλησία· ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ 25
τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,
πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀπο- 26
κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν,
' νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς " ἁγίοις αὐτοῦ· οἷς ἠθέλησεν 27
ὁ θεὸς γνωρίσαι, τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστη-
ρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ' ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν,
ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθε- 28
τοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες ' πάντα ἄν-
θρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄν-
θρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ "· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνι- 29
ζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην
ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.
Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι, ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ 2
ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ ', καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι
τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί· ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρ- 2
δίαι αὐτῶν, ' συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα
πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνω-
σιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ "· ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ 3

22. αὐτοῦ, " αὐτοῦ· 23. ⇉ τῇ 24. Ὃς νῦν " † μου 26. ὃ νῦν ἐφανερώθη ſ. νυνὶ δὲ φανερωθὲν " ἀποστόλοις 27. ὅ 28. → πάντα ἄνθρωπον " † Ἰησοῦ·
1. *add.* καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει, 2. *r.* συμβιβασθέντων " † καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ· *Al.* ἐν Χριστῷ· ſ. ὅ ἐστι Χριστός· ſ. πατρὸς τοῦ Χριστοῦ· *Alii aliter.*

θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι.
4 Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν
5 πιθανολογίᾳ. Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ
πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν
τὴν τάξιν, καὶ τὸ ' στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως
6 ὑμῶν. Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν
7 κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐῤῥιζωμένοι καὶ ἐποι-
κοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει,
καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ' ἐν αὐτῇ ἐν εὐχα-
8 ριστίᾳ. Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγω-
γῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν
παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κό-
9 σμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ
10 πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καί ἐστε
ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι· ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης
11 ' ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ
ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος ' τῆς σαρ-
12 κὸς, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ
ἐν τῷ βαπτίσματι· ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πί-
στεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν
13 ἐκ ' νεκρῶν· καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ' ἐν τοῖς παρα-
πτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, '' συνε-
ζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ''' ἡμῖν πάντα τὰ
14 παραπτώματα· ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον
τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ' ἦρκεν
15 ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· ἀπεκδυ-
σάμενος ' τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν
16 παῤῥησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς '' ἐν αὐτῷ.' Μὴ
οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν

5. ὑστέρημα 7. → ἐν αὐτῇ 10. ἐκκλησίας· ἐν
11. † τῶν ἁμαρτιῶν 12. † τῶν 13. → ἐν
'' ∾ συνεζωοποίησεν ὑμᾶς (ſ. ἡμᾶς) σὺν ''' r. ὑμῖν
14. ἦρεν 15. τὴν σάρκα τὰς ἐξουσίας, '' ἐν αὐ-
τῷ. Al. ἐν σταυρῷ. ſ. ἐν τῷ ξύλῳ.

15. Allusio ad triumphum Romanum. Harwood.

' μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων· ἅ ἐστι σκιὰ 17
τῶν ' μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα '' Χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς 18
καταβραβευέτω, θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρη-
σκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ ' μὴ '' ἑώρακεν ''' ἐμβατεύων,
εἰκῆ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ 19
οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ
τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβι-
βαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ. Εἰ ' ἀπε- 20
θάνετε σὺν '' Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου,
τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε· Μὴ ἅψῃ, μηδὲ 21
γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς; (ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀπο- 22
χρήσει,) κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀν-
θρώπων· ἅτινα ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθε- 23
λοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ ' καὶ ἀφειδίᾳ σώματος,
οὐκ ἐν τιμῇ τινι, πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ 3
οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ
Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω 2
φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ 3
ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ ' Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ·
ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ' ἡμῶν, τότε καὶ 4
ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.
Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ' ὑμῶν, τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, 5
πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ
τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία· δι' ἃ ἔρ- 6
χεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας·
ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν 7
' αὐτοῖς· νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, 8
θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στό-
ματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους· ἀπεκδυσάμε- 9

16. ἡμέρᾳ 17. *Conj.* μενόντων, '' † τοῦ 18. ⇉ μὴ *Al.* οὐχ '' ἑωράκαμεν ἐμβατεύειν, *Al. conj.* ἑώρα κενεμβατεύειν, ''' ἐμβατεύων εἰκῆ, 20. † οὖν '' † τῷ 23. *add.* τοῦ νοὸς 3. θεῷ ἐν Χριστῷ· 4. ∾ ὑμῶν, 5. *om.* ὑμῶν, 7. ∾ τούτοις·

νοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ,
10 καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπί-
11 γνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν· ὅπου οὐκ
ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος· περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία·
βάρβαρος, Σκύθης· δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ ¹τὰ
12 πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς
ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα
¹οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πρᾳότητα,
13 μακροθυμίαν· (ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι
ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ ¹μομφήν· καθὼς καὶ
14 ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·) ἐπὶ πᾶσι
δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ¹ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς ¹¹τε-
15 λειότητος· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ ¹Χριστοῦ βραβευέτω ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώ-
16 ματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ Χρι-
στοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν ¹πλουσίως· ἐν πάσῃ σοφίᾳ
διδάσκοντες, καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ
ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν
17 ¹¹ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ ¹¹¹Θεῷ· καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν ποι-
ῆτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι ¹κυρίου
Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ ¹¹καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.
18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ¹ἀνδράσιν, ὡς ἀν-
19 ῆκεν ἐν κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας¹,
20 καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπα-
κούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐά-
21 ρεστον ¹ἐν κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ¹ἐρεθίζετε τὰ τέ-
22 κνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ δοῦλοι, ὑπα-

11. → τὰ 12. r. οἰκτιρμῶν, 13. μέμψιν· Al. ὀργήν·
14. ∾ ὃ ∫. ὅς ¹¹ἑνότητος· 15. r. Θεοῦ 16. πλου-
σίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες
ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς ὕμνοις ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χά-
ριτι ᾄδοντες ¹¹r. τῇ καρδίᾳ ¹¹¹r. ∾ κυρίῳ·
17. ⊐ κυρίου ¹¹→ καὶ 18. † ἰδίοις 19. add. ὑμῶν,
20. r. τῷ κυρίῳ. 21. ∾ παροργίζετε

9. Haec ratio loquendi ducta sit ab actoribus. Har. tr.

κούετε ' κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν
'' ὀφθαλμοδουλείαις, ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλό-
τητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν ''' κύριον· καὶ πᾶν ' ὅ, τι 23
ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ '' καὶ
οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες, ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήψεσθε 24
τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ ' γὰρ κυρίῳ
Χριστῷ δουλεύετε. Ὁ ' δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκη- 25
σε· καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία. Οἱ κύριοι, τὸ δί- 4
καιον ' καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδό-
τες, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς.

Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐ- 2
τῇ, ' ἐν εὐχαριστίᾳ· προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, 3
ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ ' λόγου, λαλῆσαι τὸ
μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, '' δι' ὃ καὶ δέδεμαι· ἵνα φανε- 4
ρώσω αὐτὸ, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπα- 5
τεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. Ὁ 6
λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰ-
δέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγα- 7
πητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος και σύνδουλος ἐν
κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα ' γνῷ 8
τὰ περὶ ὑμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν·
σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν 9
ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε. Ἀσπάζε- 10
ται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρ-
κος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς·
(ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν·) καὶ Ἰησοῦς ὁ 11
λεγόμενος Ἰοῦστος· οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μό-
νοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγε-

22. *om.* κατὰ πάντα '' ∾ ὀφθαλμοδουλείᾳ, ''' *r.* ∾ Θε-
όν' 23. ≈ ὃ ἐὰν '' *add.* δουλεύοντες *ſ.* ἀρέσκοντες
24. ⇉ γὰρ 25. ≈ γὰρ 1. κατὰ 2. *om.* ἐν εὐχαρι-
στίᾳ 3. *om.* λόγου, '' διὸ *ſ.* δι' ὃν 8. ∾ γνῶτε
τὰ περὶ ἡμῶν,

1. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, 2
μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν ˈπροσευχῶν ἡμῶν,
ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ˈὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πί- 3
στεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς
ˈˈτῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔμπρο-
σθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· εἰδότες, ἀδελφοὶ 4
ἠγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν· ὅτι τὸ εὐ- 5
αγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη ˈεἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν
πληροφορίᾳ πολλῇ· καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ˈˈἐν
ὑμῖν δι' ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ 6
τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ με-
τὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου· ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς ˈτύ- 7
πους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ˈˈτῇ
Ἀχαΐᾳ. Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου 8
οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ˈἈχαΐᾳ, ἀλλὰ ˈˈκαὶ
ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελή-
λυθεν· ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. Αὐτοὶ 9
γὰρ περὶ ˈἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν, ὁποίαν εἴσοδον ˈˈἔσχο-
μεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν
ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ,
καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν 10
ἤγειρεν ἐκ ˈτῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν, τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς
ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοὶ, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν 2
πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν· ἀλλὰ ˈπροπαθόντες 2
καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρ-
ρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ

2. προσευχῶν ἡμῶν ἀδιαλείπτως, 3. τοῦ ἔργ. τῆς πίστ· ὑμῶν, ˈˈom. τῆς ἐλπίδος Al. καὶ τῆς ἐλπίδος Al. τῆς ἀγάπης 5. ∾ πρὸς ˈˈom. ἐν 7. ≈ τύπον Al. τύπος ˈˈ≈ ἐν τῇ 8. ≈ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, ˈˈ⇉ καὶ 9. ὑμῶν ˈˈr. ἔχομεν 10. r. om. τῶν
2. † καὶ

1. κενη here signifies false as in 1 Cor. 15;14, 15 Ephes. 5;6 so also in LXX Jer. 10; 8. & Exod. 5;9. — The Apostle's meaning is that his entrance among ye Thess.ns was not ye entrance of a deceiver, who with a view to draw money from his hearers, or to acquire power, or to live in pleasure among them, told them stories wh. he himself knew to be false. Macknight.

3 εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. Ἡ γὰρ παρά-
κλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας,
4 οὔτε ἐν δόλῳ· ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ
ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμά-
5 ζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ
κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε· οὔτε ἐν προφά-
6 σει πλεονεξίας, Θεὸς μάρτυς· οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀν-
θρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων· (δυ-
7 νάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι·) ἀλλ'
ἐγενήθημεν ' ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν. Ὡς ἂν τροφὸς θάλ-
8 πῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, οὕτως, ' ὁμειρόμενοι ὑμῶν, εὐ-
δοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπη-
9 τοὶ ἡμῖν " γεγένησθε. Μνημονεύετε γὰρ, ἀδελφοὶ, τὸν
κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς ' καὶ ἡμέρας ἐρ-
γαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύ-
10 ξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. Ὑμεῖς μάρ-
τυρες καὶ ὁ Θεὸς, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμ-
11 πτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν· καθάπερ οἴ-
δατε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ,
12 παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι, ' καὶ μαρ-
τυρούμενοι εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ,
τοῦ " καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ
13 δόξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ
ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ'
ἡμῶν τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε, οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλ-
λὰ, καθώς ἐστιν ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνερ-
14 γεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ
ἐγενήθητε, ἀδελφοὶ, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν
οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ' τὰ αὐτὰ

7. νήπιοι   8. r. ∾ ἱμειρόμενοι   " ∾ ἐγενήθητε.
9. † γὰρ   12. om. καὶ μαρτυρούμενοι   " καλέσαντος
14. r. ταῦτα

ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς
καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν "Ἰουδαίων· τῶν καὶ τὸν κύριον 15
ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ' προφήτας, καὶ " ἡμᾶς
ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀν-
θρώποις ἐναντίων· κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λα- 16
λῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς
ἁμαρτίας πάντοτε. Ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ ' εἰς
τέλος.

Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς 17
καιρὸν ὥρας, προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως
ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπι-
θυμίᾳ. 'Διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (ἐγὼ μὲν 18
Παῦλος,) καὶ ἅπαξ καὶ δίς· καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σα-
τανᾶς. Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος ' καυ- 19
χήσεως, ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς, ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ "Χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ὑμεῖς γάρ 20
ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά. Διὸ μηκέτι στέ- 3
γοντες, εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι,
καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ' καὶ συν- 2
εργὸν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ
στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι " ὑμᾶς ''' ὑπὲρ τῆς πί-
στεως ὑμῶν, ' τῷ " μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι 3
ταύταις· (αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα·
καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν, ὅτι 4
μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε·)
διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων, ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι 5
τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων,
καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. Ἄρτι δὲ, 6

14. " ἰδίων· 15. † ἰδίους " ὑμᾶς 16. *add.* τοῦ Θεοῦ
18. ∾ Διότι 19. ἀγαλλιάσεως, " ⇉ Χριστοῦ
2. *r.* καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν
Al. καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ ἐν " → ὑμᾶς ''' *r.* ∾ περὶ
3. τὸ *Al.* τοῦ " *Conj.* μηδὲν ἀσαίνεσθαι *f.* μηδένα
σιαίνεσθαι

16. Εφθασε — τελος.) i. e. mox evenient iis poenae gravissimae nec nisi cum ipso hominum interitu cessaturae. Schleusn. Lex. Priestley.
"But the wrath of God is coming upon them at length. — Macknight.

18. και ενεκοψεν — σατανας.) variis modis impeditus sum, inprimis adversariis meis, quos Athenis habeo. Schleus. Lex.

5. ο πειραζων.) The devil — Schleus. Macknight.

ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ᾽ ὑμῶν, καὶ εὐαγγε-
λισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ
ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες
7 ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς· διὰ τοῦτο παρε-
κλήθημεν, ἀδελφοὶ, ἐφ᾽ ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ
8 ἀνάγκῃ ' ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως· ὅτι νῦν ζῶμεν,
9 ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν κυρίῳ. Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν
δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ
τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι᾽ ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ
10 ἡμῶν; νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς
τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστε-
11 ρήματα τῆς πίστεως ὑμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ
πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατ-
12 ευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ ' ὁ κύ-
ριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλή-
13 λους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς· εἰς
τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρου-
σίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ' Χριστοῦ μετὰ πάντων
τῶν ἁγίων αὐτοῦ."

4 ' Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοὶ, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρα- 3.
καλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, " καθὼς παρελάβετε παρ᾽
ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ,'''
2 ἵνα περισσεύητε μᾶλλον· οἴδατε γὰρ, τίνας παραγγε-
3 λίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Τοῦτο
γάρ ἐστι θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν· ἀπέχε- ✓
4 σθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας· εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν
5 τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ
ἐν πάθει ' ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα
6 τὸν θεόν· τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ' ἐν τῷ

7. ὑμῶν, 12. →ὁ κύριος *Al.* ὁ θεὸς *Al.* ὁ κύριος Ἰησοῦς 13. ⇉Χριστοῦ " *add.* Ἀμήν. 1. *r.* Τὸ λοιπὸν "∾ἵνα καθὼς '''∾καθὼς καὶ περιπατεῖτε, ἵνα 5. ἀτιμίας, 6. ∾ἐν τῷ

πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἔκδικος ὁ κύριος
περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ "προείπομεν ὑμῖν
καὶ διεμαρτυράμεθα. Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς 7
ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. Τοιγαροῦν ὁ ἀθε- 8
τῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν, τὸν καὶ
δόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς 'ἡμᾶς.

Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας, οὐ χρείαν 'ἔχετε γρά- 9
φειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ
ἀγαπᾷν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας 10
τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακα-
λοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, περισσεύειν μᾶλλον· καὶ 11
φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ
ἐργάζεσθαι ταῖς 'ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρ-
ηγγείλαμεν· ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς 12
ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε.

4. Οὐ 'θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, περὶ τῶν 13
"κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοι-
ποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν, ὅτι Ἰη- 14
σοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς 'κοι-
μηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ. Τοῦτο γὰρ 15
ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες
οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, οὐ
μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας. Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος 16
ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι
Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χρι-
στῷ ἀναστήσονται 'πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς 'οἱ ζῶντες 17
οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν
νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕ-
τω "πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. Ὥστε παρακαλεῖτε 18
ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

6. "r. ∾ προείπαμεν 8. ≈ ὑμᾶς. 9. ≈ ἔχομεν
11. ⇉ ἰδίαις 13. r. θέλω "∾ κοιμωμένων,
14. κοιμηθέντας, διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει 16. πρῶτοι·
17. *om.* οἱ ζῶντες *Al.* οἱ περιλειπόμενοι "πάντες

1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοὶ,
2 οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς
οἴδατε, ὅτι ' ἡ ἡμέρα κυρίου, ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ,
3 οὕτως ἔρχεται. Ὅταν ' λέγωσιν· Εἰρήνη καὶ ἀσφά-
λεια· τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ
ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ· καὶ οὐ μὴ ἐκφύγω-
4 σιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει,
5 ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάντες ' γὰρ
ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν
6 νυκτὸς, οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν, ὡς
7 καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. Οἱ
γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκό-
8 μενοι, νυκτὸς μεθύουσιν· ἡμεῖς δὲ, ἡμέρας ὄντες ', νή-
φωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ
9 περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας· ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς
ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ
10 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος
ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα, εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν,
11 ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους,
καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.
12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, εἰδέναι τοὺς κοπιῶν-
τας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ
13 νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισ-
σοῦ ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν· εἰρηνεύετε ἐν
14 ' ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, νου-
θετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύ-
χους, ' ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς
15 πάντας. Ὁρᾶτε, μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ
ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε ' καὶ εἰς ἀλ-
16. 17 λήλους καὶ εἰς πάντας. Πάντοτε χαίρετε. Ἀδια-
18 λείπτως προσεύχεσθε· ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο
19 γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. Τὸ

2. *om.* ἡ 3. † γὰρ *Al.* δὲ 5. *r.* → γὰρ 8. *add.* υἱοὶ, 13. ~ αὐτοῖς. 14. ἀνέχεσθε 15. ⇉ καὶ

πνεῦμα μὴ σβέννυτε· προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· 20
'πάντα "δὲ δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε· ἀπὸ 21.22
παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς 23
τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον
ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως
ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρη-
θείη. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει'. 24
Ἀδελφοὶ, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. Ἀσπάσασθε 25.26
τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. 'Ὁρκίζω 27
ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι
τοῖς "ἁγίοις ἀδελφοῖς. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη- 28
σοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.'

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλησίᾳ 1
Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ
Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς 2
'ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, 3
ἀδελφοὶ, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πί-
στις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάν-
των ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν 4
καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς

21. *Conj.* πνεύματα "*r.* → δὲ 24. *add.* τὴν ἐλπί-
δα ὑμῶν βεβαίαν. 27. Ἐνορκίζω "⇉ ἁγίοις
28. † Ἀμήν. '2. → ἡμῶν;

19. πνευμα μη σβεννυτε) nolite committere, u
donorum, per Christum vobis partorum, jactura
faciatis – Schleus. Lex. Priestley.

24. ποιησει) "bene faciet" – Translata est h
significatio ex lingua Hebraea, ubi similia e
verbo עשה occurrunt Ps. 22; 32. – 37; 5. – 52; 1
Isaiae 44; 23. – 46; 4. Bos. Ellipses. p. 476.

ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως, ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς
5 ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν, αἷς ἀνέχεσθε· ἔνδειγμα τῆς
δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς
6 τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε. Εἴπερ
δίκαιον παρὰ θεῷ, ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς
7 θλίψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν,
ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, μετ'
8 ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν ' πυρὶ φλογὸς, διδόντος
ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι θεὸν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι
9 τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἵτι-
νες δίκην τίσουσιν, ' ὄλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου
10 τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν
ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆ-
ναι ἐν πᾶσι τοῖς ' πιστεύσασιν, (ὅτι '' ἐπιστεύθη τὸ μαρ-
11 τύριον ἡμῶν ἐφ' ''' ὑμᾶς,) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Εἰς ὃ
καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώ-
σῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν
εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει·
12 ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, ὑπὲρ τῆς παρουσίας
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυνα-
2 γωγῆς ἐπ' αὐτὸν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς
ἀπὸ τοῦ νοὸς ', μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος,
μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς
3 ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ '' κυρίου. Μή τις ὑμᾶς
ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι, ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ
ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς
4 ' ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ

5. ἐνδείγματι f. εἰς ἔνδειγμα   8. ∾ φλογὶ πυρὸς,
9. ὀλέθριον   10. r. πιστεύουσιν,   '' ἐπιστώθη
''' ὑμᾶς ἐν   2. add. ὑμῶν,   '' r. Χριστοῦ.   3. ἀνο-
μίας,

ὑπεραιρόμενος ἐπὶ ' πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα,
ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ " καθίσαι, ἀποδει- 5
κνύντα ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶ Θεός. Οὐ μνημονεύετε, ὅτι
ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ 6
κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ
ἑαυτοῦ καιρῷ. Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς 7
ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένη-
ται· καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος· ὃν ὁ κύ- 8
ριος ' Ἰησοῦς " ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
αὐτοῦ, καὶ καταργήσει ''' τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας
αὐτοῦ· οὗ ἐστιν ἡ παρουσία, κατ᾽ ἐνέργειαν τοῦ σα- 9
τανᾶ, ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύ-
δους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ' τῆς ἀδικίας, " ἐν τοῖς ἀπολ- 10
λυμένοις· ἀνθ᾽ ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέ-
ξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. Καὶ διὰ τοῦτο ' πέμψει 11
αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐ-
τοὺς τῷ ψεύδει· ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαν- 12
τες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ᾽ εὐδοκήσαντες ' ἐν τῇ ἀδικίᾳ.
Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε 13
περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι ' εἵ-
λατο ὑμᾶς ὁ Θεὸς " ἀπ᾽ ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγια-
σμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας· εἰς ὃ ἐκάλεσεν 14
ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, 15
στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε,
εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι᾽ ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ 16
κύριος ἡμῶν ' Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ
ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν
καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς 17

4. πᾶν τὸ " † ὡς Θεὸν 8. r. → Ἰησοῦς " ∾ ἀνελεῖ
''' τὴν ἐπιφάνειαν ... αὐτοῦ· 10. → τῆς ''' → ἐν
11. ∾ πέμπει 12. → ἐν 13. r. ∾ εἵλετο " ἀπαρχὴν
16. ∾ Ἰ. Χ. καὶ Θεὸς ὁ πατὴρ *Al.* καὶ Θεὸς Ἰ. Χ. καὶ
πατὴρ *Al. om.* Ἰησοῦς Χριστὸς,

καρδίας, καὶ στηρίξαι ' ὑμᾶς ἐν παντὶ " λόγῳ καὶ ἔρ-
γῳ ἀγαθῷ.
3 Τὸ λοιπὸν, προσεύχεσθε, ἀδελφοὶ, περὶ ἡμῶν, ἵνα
ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται, καθὼς καὶ
2 πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ
3 πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. Πιστὸς
δέ ἐστιν ὁ ' κύριος, ὃς " στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει
4 ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς,
ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.
5 Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν
ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς ' τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χρι-
6 στοῦ. Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, ἐν ὀνό-
ματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι
ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος,
καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν, ἣν ' παρελάβοσαν παρ'
7 ἡμῶν. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι
8 οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφά-
γομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα
καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα
9 ὑμῶν. Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυ-
10 τοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. Καὶ
γὰρ, ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν,
11 ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. Ἀκούο-
μεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν
12 ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. Τοῖς δὲ τοι-
ούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ' διὰ τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζό-
13 μενοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελ-
14 φοὶ, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες. Εἰ δέ τις οὐχ
ὑπακούει τῷ λόγῳ ' ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον

17. ⇄ ὑμᾶς " ∾ ἔργῳ καὶ λόγῳ 3. θεὸς, " τηρήσει
5. r. om. τὴν 6. r. παρέλαβε *Al.* ἐλάβοσαν *f.* παρέ-
λαβον *f.* παρελάβετε 12. ∾ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ,
14. ὑμῶν *Al.* ἡμῶν, διὰ (τῆς) ἐπιστολῆς σημειοῦσθε·

σημειοῦσθε· ''καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντρα-
πῇ· καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς 15
ἀδελφόν. Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη 16
ὑμῖν τὴν εἰρήνην διαπαντὸς ἐν παντὶ 'τρόπῳ· ὁ κύ-
ριος μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον 17
ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω· Ἡ χάρις τοῦ κυρίου 18
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. 'Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐπιταγὴν 1
θεοῦ, σωτῆρος ἡμῶν, 'καὶ ''Χριστοῦ Ἰησοῦ, τῆς ἐλπί-
δος ἡμῶν, Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, 2
ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς 'ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ
Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
'Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πο- 3
ρευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ
ἑτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ 'γενεα- 4
λογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλ-
λον ἢ ''οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει·
(Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ κα- 5
θαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως

14. ''⇉καὶ 16. ∾τόπῳ· 18. ⇉Ἀμήν. 1. *om.* καὶ *Al. transp. ante* σωτῆρος ''*r.* κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ 2. ⇉ἡμῶν, 3. *om.* Καθὼς 4. *Conj.* κενολογίαις ''≈οἰκοδομὴν *sed r.* οἰκοδομίαν

6 ἀνυποκρίτου· ὧν τινες ἀστοχήσαντες, ἐξετράπησαν εἰς
7 ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦν-
τες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.
8 Οἴδαμεν δὲ, ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομί-
9 μως χρῆται, εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται,
ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς,
ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, ' πατραλῴαις καὶ μητραλῴαις,
10 ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς,
ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ
11 διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, ' κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης
12 τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ· ' καὶ χάριν ἔχω
τῷ ἐνδυναμώσαντί με " Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
13 ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν, ⌞τὸν
πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν·
14 ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, ὑπερε-
πλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως
15 καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· πιστὸς ὁ λόγος,
καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν
εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι
16 ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ ' πρώτῳ
ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν,
πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ
17 εἰς ζωὴν αἰώνιον· τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ' ἀφθάρ-
τῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ " θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων· ἀμήν.)
18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον
Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα
19 στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν
καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι, περὶ τὴν
20 πίστιν ἐναυάγησαν· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξαν-

9. πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, *Al.* πατραλοίαις καὶ μητραλοίαις, 11. *add.* τῇ 12. → καὶ " *add.* ἐν *Al. add.* θεῷ 13. ∾ τὸ 16. *om.* πρώτῳ *Al.* πρῶτον 17. ἀθανάτῳ " † σοφῷ

θρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ
βλασφημεῖν.
'Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, 2
προσευχὰς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀν-
θρώπων· ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ 2
ὄντων· ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ
εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπό- 3
δεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὃς πάντας 4
ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας
ἐλθεῖν. Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀν- 5
θρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν 6
ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων· 'τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις,
'εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, (ἀλήθειαν 7
λέγω '', οὐ ψεύδομαι,) διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν ''' πίστει
καὶ ἀληθείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς 8
ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χω-
ρὶς ὀργῆς καὶ 'διαλογισμοῦ. Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖ- 9
κας ἐν καταστολῇ 'κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφρο-
σύνης, κοσμεῖν ἑαυτὰς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ,
ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ', (ὃ πρέ- 10
πει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν,) δι' ἔργων
ἀγαθῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποτα- 11
γῇ. Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεν- 12
τεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος 13
ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα. Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ 14
γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε· σωθήσεται δὲ 15
διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν 'μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγά-
πῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ '' σωφροσύνης.

Πιστὸς ὁ λόγος· Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ 3
ἔργου ἐπιθυμεῖ. Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον 2

1. Παρακάλει. 6. οὗ τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις ἐδόθη, εἰς 7. ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ '' † ἐν Χριστῷ, ''' πνεύματι 8. ∾ διαλογισμῶν. 9. κοσμίως, 15. μένῃ '' σωφροσύνης· πιστὸς ὁ λόγος.

εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, ' νηφάλιον, σώφρονα, κό-
3 σμιον, φιλόξενον, διδακτικόν· μὴ πάροινον, μὴ πλή-
4 κτην, ' ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον· τοῦ ἰδίου
οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ
5 μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου
προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσε-
6 ται;) μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ
7 τοῦ διαβόλου· δεῖ δὲ ' αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν
ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ
8 καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως
σεμνούς, μὴ ' διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας,
9 μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως
10 ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν
11 πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες. Γυ-
ναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ ' διαβόλους, '' νηφαλίους,
12 πιστὰς ἐν πᾶσι. Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄν-
δρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴ-
13 κων. Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς
καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει
14 τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπί-
15 ζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον· ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰ-
δῇς, πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν
ἐκκλησία Θεοῦ ' ζῶντος.
16 Στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ' ἀληθείας καὶ ὁμολο-
γουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς '' εὐσεβείας '' μυστήριον·
''' Ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι,
ὤφθη '''' ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν
4 κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς

2. r. νηφάλεον, Al. νηφάλαιον, 3. † μὴ αἰσχρο-
κερδῆ, 7. ⇉ αὐτὸν 8. δικολόγους, 11. διλόγους,
'' r. νηφαλέους, ſ. νηφαλαίους, 15. ζῶντος· (στύ-
λος . . . μυστήριον·) ὅς ἐφαν. Al. ζῶντος, στύλος
καὶ ἑδρ. τῆς ἀληθείας. Καὶ ὁμολ. etc. '' ἐκκλησίας
16. ἐκκλησίας '' μυστήριον, ὃ ἐφαν. ''' r. Θεὸς Al.
∾ὃ '''' ἀνθρώποις,

λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς
πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι ' πλάνοις " καὶ διδα-
σκαλίαις ''' δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κε- 2
καυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γα- 3
μεῖν, ' ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς με-
τάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι
τὴν ἀλήθειαν. Ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν, καὶ οὐ- 4
δὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἁγιά- 5
ζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα 6
ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως,
καὶ ' τῆς καλῆς διδασκαλίας, ᾗ παρηκολούθηκας. Τοὺς 7
δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ· γύμναζε
δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνα- 8
σία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς
πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς
νῦν καὶ τῆς μελλούσης. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης 9
ἀποδοχῆς ἄξιος. Εἰς τοῦτο γὰρ ' καὶ κοπιῶμεν καὶ 10
" ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι
σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. Παράγ- 11
γελλε ταῦτα καὶ δίδασκε.

Μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύ- 12
πος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν
ἀγάπῃ, ' ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. Ἕως ἔρχομαι, πρόσεχε 13
τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ 14
ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προ-
φητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτε-
ρίου. Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι· ἵνα σοῦ ἡ προ- 15
κοπὴ φανερὰ ᾖ ' ἐν πᾶσιν. Ἔπεχε σεαυτῷ, καὶ τῇ δι- 16
δασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σε-
αυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

1. ∾ πλάνης " *om.* καὶ ''' δαιμόνων 3. *Conj.* ἀντέχεσθαι *Al.* ἀπεχόντων 6. τῇ καλῇ διδασκαλίᾳ, 10. → καὶ " ∾ ἀγωνιζόμεθα, 12. † ἐν πνεύματι, 15. ⇉ ἐν

1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς
2 πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· πρεσβυτέρας, ὡς
μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφὰς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
3.4 Χήρας τίμα, τὰς ὄντως χήρας. Εἰ δέ τις χήρα
τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον
οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγό-
νοις· τοῦτο γάρ ἐστιν ' ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν
Θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς
6 νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε.
7.8 Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. Εἰ δέ
τις τῶν ἰδίων, καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων, οὐ προνοεῖ,
9 τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. Χή-
ρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ' ἑξήκοντα γεγο-
10 νυῖα, ἑνὸς ἀνδρὸς γυνὴ, ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρου-
μένη· εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων
πόδας ἔνιψεν. εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ
11 ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ·
ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέ-
12 λουσιν· ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτη-
13 σαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς
οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ πε-
14 ρίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. Βούλομαι οὖν νεω-
τέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν
15 ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. Ἤδη
16 γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. Εἴ τις ' πι-
στὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ
βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρ-
κέσῃ.

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς
ἀξιούσθωσαν· μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ
18 διδασκαλίᾳ. Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Βοῦν ἀλοῶντα

4. † καλὸν καὶ 9. ἑξήκοντα, γεγονυῖα ἑνὸς
16. → πιστὸς ἢ

οὐ ' φιμώσεις· καί· ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐ-
τοῦ. Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παρα- 19
δέχου, ' ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. Τοὺς 20
ἁμαρτάνοντας, ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ
λοιποὶ φόβον ἔχωσι. Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ 21
καὶ ' κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέ-
λων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν
ποιῶν κατὰ " πρόσκλισιν. Χεῖρας ταχέως μηδενὶ 22
ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις.

Σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' 23
οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυ-
κνάς σου ἀσθενείας.

Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προ- 24
άγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. Ὡσ-
αύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι· καὶ τὰ ἄλ-
λως ἔχοντα, κρυβῆναι οὐ δύναται.

Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπό- 6
τας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. Οἱ δὲ 2
πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι
ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί
εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι.
Ταῦτα δίδασκε, καὶ παρακάλει.

Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ ' προσέρχεται ὑγιαί- 3
νουσι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ· ' τετύφωται, μηδὲν 4
ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομα-
χίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπό-
νοιαι πονηραὶ, ' διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώ- 5
πων τὸν νοῦν, καὶ " ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νο-

18. κημώσεις· 19. *om.* ἐκτὸς εἰ . . . μαρτύρων. 21. ⇉ κυρίου " πρόσκλησιν. *Al.* χάριν. 3. *Conj.* προσέχεται *f.* προσέχει 4. τετύφλωται, 5. *r.* παραδιατριβαὶ " ἀπεστραμμένων ἀπὸ τῆς

μιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ''' Ἀφίστασο
6 ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ
7 εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν
εἰς τὸν κόσμον· ' δῆλον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνά-
8 μεθα. Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τού-
9 τοις ἀρκεσθησόμεθα. Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμ-
πίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα ', καὶ ἐπιθυμίας
πολλὰς " ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυθίζουσι
10 τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. Ῥίζα γὰρ
πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρε-
γόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς
11 ' περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. Σὺ δὲ, ὦ ἄν-
θρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν, ' πρᾳότητα·
12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ
τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ' ἐκλήθης, καὶ ὡμολόγησας
τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.
13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ' ζωοποιοῦν-
τος τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ μαρτυρήσαντος
14 ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τηρῆσαί
σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπι-
15 φανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς
ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασι-
λεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων,
16 ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν
εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ
καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν.
17 Τοῖς πλουσίοις ' ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, παράγγελλε μὴ
ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι,
ἀλλ' " ἐν τῷ Θεῷ ''' τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάν-

5. ''' ⇉ Ἀφίστασο ἀπὸ τ. τοιούτων. 7. → δῆλον, 9. add. τοῦ διαβόλου, " ἀνονήτους 10. περιέσπειραν 11. ≈ πρᾳϋπάθειαν. 12. † καὶ 13. ∾ ζωογονοῦντος 17. τοῦ νῦν αἰῶνος, " ἐπὶ ''' → τῷ ζῶντι,

τα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν· ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν 18
ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικοὺς, ἀπο- 19
θησαυρίζοντας ἑαυτοῖς ' θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον,
ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς '' ὄντως ζωῆς.
ʼΩ Τιμόθεε, τὴν ' παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπό- 20
μενος τὰς βεβήλους '' κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς
ψευδωνύμου γνώσεως· ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ 21
τὴν πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ.'

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ 2
θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων 3
' ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ
σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ '' ἡμέρας,
ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα 4
χαρᾶς πληρωθῶ· ὑπόμνησιν ' λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ 5
ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ
μάμμῃ σου Λωΐδι, καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ· πέπει-
σμαι δὲ, ὅτι καὶ ἐν σοί.

19. *Conj.* κειμήλιον *f.* θέμα λίαν '' *r.* αἰωνίου
20. *r.* ∾ παρακαταθήκην '' καινοφωνίας 21. † Ἀμήν.
3. *Conj.* ἐκ καθαρᾶς συνειδήσεως ἀδιάλειπτον ἔχων
'' ἡμέρας ἐπιποθῶν 5. ∾ λαβὼν

6 Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ
χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως
7 τῶν χειρῶν μου· οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦ-
μα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονι-
8 σμοῦ. Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ
κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ συγ-
9 κακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, τοῦ
σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ
τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν
τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰω-
10 νίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν
θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ
11 εὐαγγελίου, εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος
12 καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πά-
σχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα,
καὶ πέπεισμαι, ὅτι δυνατός ἐστι τὴν ' παραθήκην μου
13 φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ὑποτύπωσιν
ἔχε ὑγιαινόντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν
14 πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τὴν καλὴν
παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου, τοῦ ἐνοι-
κοῦντος ἐν ἡμῖν.

15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν
16 τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης. Δῴη
ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις
17 με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ' ἐπῃσχύνθη, ἀλ-
λὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ, ' σπουδαιότερον ἐζήτησέ με,
18 καὶ εὗρε· (δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυ-
ρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ·) καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκό-
νησε ', βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν
2 Χριστῷ Ἰησοῦ· καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ ' διὰ πολλῶν

12. r. παρακαταθήκην 16. ἐπαισχύνθη, 17. σπουδαίως
18. *add.* μοι, 2. *Conj.* διὰ πολλῶν, μαρτυρῶν ταῦτα

μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες
ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. ˈΣὺ οὖν κακοπά- 3
θησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐ- 4
δεὶς στρατευόμενος ˈἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγμα-
τείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ 5
ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν με- 6
ταλαμβάνειν. Νόει, ἃ λέγω· ˈδῴη γάρ σοι ὁ κύριος 7
σύνεσιν ἐν πᾶσι. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν 8
ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυΐδ, κατὰ
τὸ εὐαγγέλιόν μου· ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, 9
ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται.
Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα 10
καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, με-
τὰ δόξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθά- 11
νομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασι- 12
λεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ 13
ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ˈἀρνήσασθαι ἑαυτὸν
οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμε- 14
νος ἐνώπιον τοῦ ˈκυρίου, ˈˈμὴ λογομαχεῖν, ˈˈˈεἰς οὐδὲν
χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. Σπούδα- 15
σον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην
ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.
Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον 16
γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς 17
γάγγραινα νομὴν ˈἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φίλη-
τος, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες 18
ˈτὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τήν
τινων πίστιν. Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ 19
Θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· Ἔγνω κύ-
ριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καί· Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας

3. ∾ Συγκακοπάθησον 4. add. τῷ Θεῷ 7. ∾ δώσει
13. ∾ ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν 14. Θεοῦ, ˈˈλογομάχει,
ˈˈˈ ἐπ' οὐδὲν f. ἐπ' οὐδενὶ 17. ἔχει 18. om. τὴν

18. την αναστασιν) It was ye humour of all ye sects of Grecian philosophers, on their admission into Xtianity, to allegorize ye doctrine of ye resurrection. For being in their moral lectures in their schools accustomed to call vicious habits, death; & reformation to a good life αναστασις or a resurrection (in imitation of ye language of ye mysteries, whose phraseology it was ye custom to use both in schools & Courts) — they were disposed to understand "the resurrection of the just" in ye same sense. Warburton Div. Leg. B III. sect. 4. Vol. II. p. 237. 4th Ed.

20 πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα ' κυρίου. Ἐν μεγάλῃ δὲ
οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ
καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ
21 εἰς ἀτιμίαν. Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τού-
των, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, ' καὶ εὔχρη-
στον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμέ-
22 νον. Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε
δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ ' τῶν
23 ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. Τὰς
δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς,
24 ὅτι γεννῶσι μάχας· δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι,
ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκα-
25 κον, ἐν πρᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ' ἀντιδιατιθεμένους·
μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀλη-
26 θείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος,
ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.
3 Τοῦτο δὲ ' γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐν-
2 στήσονται καιροὶ χαλεποί. Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι
φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσ-
3 φημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ' ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστορ-
γοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλά-
4 γαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι
5 μᾶλλον ἢ φιλόθεοι· ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν
δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. Καὶ τούτους ἀποτρέπου.
6 Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ
' αἰχμαλωτίζοντες '' γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις,
7 ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις ''', πάντοτε μανθάνοντα,
καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.
8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ ' Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋ-
σεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρω-

19. r. Χριστοῦ. 21. ⇒ καὶ 22. add. πάντων
25. ἀντικειμένους· 1. γινώσκετε, 2. ἄχρηστοι,
6. r. αἰχμαλωτεύοντες '' † τὰ ''' καὶ ἡδοναῖς,
8. Μαμβρῆς

ποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πί-
στιν. Ἀλλ᾽ οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια 9
αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγέ-
νετο. Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκα- 10
λίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυ-
μίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς πα- 11
θήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν
Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων
με ἐῤῥύσατο ὁ κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐ- 12
σεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται. Πο- 13
νηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ
χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν 14
οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς, παρὰ ꜌τίνος ἔμαθες,
καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ꜌τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυ- 15
νάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ· Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος ꜌καὶ ὠφέ- 16
λιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρ-
θωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ꜌ἄρτιος 17
ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρ-
τισμένος. Διαμαρτύρομαι꜌ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ 4
꜌꜌Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νε-
κρούς, ꜌꜌꜌καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ· κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαί- 2
ρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ ꜌μα-
κροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. Ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς 3
ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ
꜌τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκά-
λους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀλη- 4
θείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους
ἐκτραπήσονται. Σὺ δὲ ꜌νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, 5

14. τίνων 15. om. τὰ 16. om. καὶ 17. τέλειος
1. † οὖν ἐγὼ ꜌꜌ † τοῦ κυρίου ꜌꜌꜌ r. ∾ κατὰ 2. προ-
θυμίᾳ 3. r. τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας 5. νῆφε, ἐν
πᾶσι κακοπάθησον,

ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πλη-
ροφόρησον.
6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς
7 ἀναλύσεως ἐφέστηκε· τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνι-
8 σμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοι-
πὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀπο-
δώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κρι-
τής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ ˡπᾶσι τοῖς ἠγαπη-
κόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.
9.10 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως. Δημᾶς γάρ
με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπο-
ρεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς ˡΓαλατίαν, Τί-
11 τος εἰς Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ᾽ ἐμοῦ.
Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι
12 εὔχρηστος εἰς διακονίαν. Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς
13 Ἔφεσον. Τὸν ˡφελόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ
Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς
14 μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι
κακὰ ἐνεδείξατο· ˡἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ
15 ἔργα αὐτοῦ· ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἀνθέστηκε
16 τοῖς ἡμετέροις λόγοις. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολο-
γίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκα-
17 τέλιπον· (μὴ αὐτοῖς λογισθείη·) ὁ δὲ κύριός μοι πα-
ρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι᾽ ἐμοῦ τὸ κήρυγμα
πληροφορηθῇ, καὶ ˡἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύ-
18 σθην ἐκ στόματος λέοντος· ˡκαὶ ῥύσεταί με ὁ κύριος
ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασι-
λείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
19 Ἄσπασαι ˡΠρίσκαν καὶ Ἀκύλαν ", καὶ τὸν Ὀνησι-

8. → πᾶσι 10. Γαλλίαν. 13. φαιλώνην, 14. ∾ ἀπο-
δώσει 17. ∾ ἀκούσωσι 18. → καὶ 19. Πρίσκιλλαν
" add. Λέκτραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ Σιμαίαν
καὶ Ζήνωνα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.

φόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον 20
δὲ ἀπέλιπον ἐν ¹ Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. Σπούδασον πρὸ 21
χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος, καὶ
Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάν-
τες. ¹ Ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός 22
σου. ¹¹ Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.¹¹¹

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

Παῦλος δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ, 1
(κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας
τῆς κατ' εὐσέβειαν, ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπ- 2
ηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφα- 3
νέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύ-
γματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος
ἡμῶν Θεοῦ,) Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· 4
χάρις, ¹ ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

Τούτου χάριν ¹ κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λεί- 5
ποντα ¹¹ ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσ-
βυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· εἴ τις ἐστὶν ἀνέγ- 6
κλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ
ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. Δεῖ γὰρ τὸν 7
ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ ¹ οἰκονόμον· μὴ

20. Μηλωτῷ *Al. conj.* Μελίτῃ 22. *om.* Ὁ κύριος ... πνεύματός σου. ¹¹ → Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. *Al.* Ἔῤῥωσο ἐν εἰρήνῃ. ¹¹¹ † Ἀμήν. 4. ∾ καὶ 5. ∾ ἀπέλιπον ¹¹ ἐπιδιορθώσῃς, 7. διάκονον

αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ
8 ''' αἰσχροκερδῆ, ἀλλὰ ' φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα,
9 δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ ' καὶ παρακαλεῖν
ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγον-
10 τας ἐλέγχειν. Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ ' καὶ ἀνυπότα-
κτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ πε-
11 ριτομῆς, οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οἵτινες ὅλους οἴκους
ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους
12 χάριν. Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης·
13 Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Ἡ
μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐ-
14 τοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσ-
έχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων
15 ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. Πάντα ' μὲν καθαρὰ
τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐ-
δὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ
16 ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔρ-
γοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, ' καὶ
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.
2 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ·
2 πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαί-
3 νοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· πρεσβύτι-
δας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ' ἱεροπρεπεῖς, μὴ '' δια-
βόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκά-
4 λους, ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι,
5 φιλοτέκνους, σώφρονας, ἁγνάς, ' οἰκουρούς, ἀγαθάς,
ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος
6 τοῦ Θεοῦ βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσ-
7 αύτως παρακάλει σωφρονεῖν· περὶ πάντα σεαυτὸν
παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ

7. '' αἰσχρολόγον, 8. φιλόπτωχον, 9. om. καὶ
10. → καὶ 15. ⇄ μὲν 3. ἱεροπρεπεῖ, '' διαβόλῳ,
5. ∼ οἰκουργούς,

'ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα", λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνω- 8
στον· ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ
'ἡμῶν λέγειν φαῦλον. Δούλους, ἰδίοις δεσπό- 9
ταις ' ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀν-
τιλέγοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐν- 10
δεικνυμένους ἀγαθήν· ἵνα τὴν 'διδασκαλίαν τοῦ σωτῆ-
ρος ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν". Ἐπεφάνη 11
γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ 'ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις,
παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ 12
τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ
εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι· προσδεχόμενοι τὴν 13
μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγά-
λου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἔδω- 14
κεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πά-
σης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον,
ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει 15
καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου 'περι-
φρονείτω.

Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς 'καὶ ἐξουσίαις ὑπο- 3
τάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοί-
μους εἶναι, μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιει- 2
κεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς πάντας ἀν-
θρώπους. Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, 3
ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδο-
ναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, 'στυ-
γητοί, μισοῦντες ἀλλήλους. Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ 4
ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, οὐκ 5
ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ 'ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς,
ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λου-

7. ∾ἀφθορίαν, *Al.* ἀφθονίαν, *ſ.* ἀδιαφορίαν, *Al. add.* ἁγνείαν, "*add.* ἀφθαρσίαν, 8. *r.* ὑμῶν 9. ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν, 10. ∾διδασκαλίαν τὴν τοῦ "*add.* ἀνθρώποις. 11. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν 15. καταφρονείτω. 1. →καὶ 3. μισητοί, 5. ἃ

τροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ″ ἀνακαινώσεως πνεύματος
6 ἁγίου, οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ Χρι-
7 στοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου
χάριτι, κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰω-
8 νίου. Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε
διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐ-
στασθαι οἱ πεπιστευκότες ˈ τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι
9 ″ τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζη-
τήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς
10 περιΐστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἱρετι-
κὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν ˈ καὶ δευτέραν νουθεσίαν πα-
11 ραιτοῦ· εἰδὼς, ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρ-
τάνει, ὢν αὐτοκατάκριτος.
12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικὸν, σπού-
δασον ἐλθεῖν πρός με εἰς ˈ Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρι-
13 κα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼ
14 σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μαν-
θανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστα-
σθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρ-
15 ποι. Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες· ἄσπα-
σαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ
πάντων ὑμῶν.ˈ

5. ″ *add.* διὰ 8. → τῷ ″ ⇄ τὰ 10. *om.* καὶ δευ-
τέραν *Al. transp.* 12. *Conj.* Νεάπολιν· 15. † Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

Παῦλος, δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ 1
ἀδελφὸς, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,
καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ' ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώ- 2
τῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν 3
καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ' μου πάντοτε, μνείαν σου 4
ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἀκούων σου τὴν 5
ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις ' πρὸς τὸν κύριον Ἰη-
σοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους· ὅπως ἡ κοινωνία 6
τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται, ἐν ἐπιγνώσει παν-
τὸς ἀγαθοῦ ' τοῦ ἐν " ἡμῖν, εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. ' Χα- 7
ρὰν γὰρ " ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγά-
πῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ
σοῦ, ἀδελφέ.
Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσ- 8
σειν σοι τὸ ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακα- 9
λῶ· τοιοῦτος ὢν, ὡς Παῦλος ' πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ
δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ· παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ 10
τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς ' μου, Ὀνήσιμον,

2. ≈ ἀδελφῇ, 4. μου, πάντοτε μνείαν 5. εἰς
6. *add.* ἔργου " *r.* ∾ ὑμῖν, 7. *r.* ≈ Χάριν " ∾ ἔσχον
9. *Conj.* πρεσβευτής, 10. ⊐ μου,

11 τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρη-
12 στον, ὃν ' ἀνέπεμψα· σὺ δὲ αὐτὸν, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐμὰ
13 σπλάγχνα, ' προσλαβοῦ. "Ον ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς
ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς
14 δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐ-
δὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ
15 ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον. Τάχα γὰρ διὰ
τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέ-
16 χῃς· οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν
ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ, καὶ ἐν
17 σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ. Εἰ οὖν ' με ἔχεις κοινωνὸν,
18 προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε, ἢ
19 ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει. Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα
τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι, ὅτι καὶ
20 σεαυτόν μοι προσοφείλεις. Ναὶ, ἀδελφὲ, ἐγώ σου
ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ ' σπλάγχνα ἐν
21 " Χριστῷ. Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰ-
δὼς, ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.
22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ, ὅτι
23 διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. ' Ἀσπά-
ζεταί σε Ἐπαφρᾶς, ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ
24 Ἰησοῦ, Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συν-
25 εργοί μου. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.'

11. ~ ἔπεμψά σοι· 12. om. προσλαβοῦ. 17. r. ἐμὲ
20. σπλάγχνα. Ἐν Χριστῷ πεποιθὼς " r. κυρίῳ.
23. r. Ἀσπάζονταί 25. † Ἀμήν.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας 1
τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ' ἐσχάτου τῶν
ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κλη- 2
ρονόμον πάντων, (' δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν,)
ὃς (ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑπο- 3
στάσεως αὐτοῦ, ' φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς
δυνάμεως '' αὐτοῦ,) ''' δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμε-
νος τῶν ἁμαρτιῶν '''' ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς με-
γαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς· τοσούτῳ κρείττων γε- 4
νόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς
κεκληρονόμηκεν ὄνομα.
Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων· Υἱός μου εἶ σύ, 5
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι
αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν 6
δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμέ-
νην, λέγει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγ-
γελοι θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Ὁ 7
ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ' πνεύματα, καὶ τοὺς λει-
τουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· πρὸς δὲ τὸν υἱόν· Ὁ 8
' θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· '' ῥάβδος

1. r. ἐσχάτων 2. *Conj.* διότι καὶ 3. φανερῶν '' *om.* αὐτοῦ, *Al.* αὐτοῦ, ''' *om.* δι' ἑαυτοῦ '''' ⇉ ἡμῶν, 7. πνεῦμα. 8. θρόνος σου, ὁ θεὸς, εἰς '' *add.* καὶ ἡ *omisso mox* ἡ

Calvin has said of this Epistle "Ego ut Paulum agnoscam auctorem adduci nequeo. Ipsa docendi ratio & stylus alienum quam Paulum esse satis testantur.

5. By αγγελων in this chapt. the writer means the former prophets & messengers – Moses &c. whom he shews that Jesus was superior to. (John is called αγγελος Matth. 11; 10 comp. also vv. 9 & 2; 2. of this book. Belsham's C. Inq. P. 1. Sec. 6. p. 205.

2. αγγελων —) Messengers — i.e. former prophets who were only servants — Belsham's C. Inq. P. 1. Sect. 6. p. 210 — Imp. ver.

9 εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. Ἠγάπησας δι-
καιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ' ἔχρισέ
σε ὁ Θεὸς, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς
10 μετόχους σου. Καί· Σὺ κατ' ἀρχὰς, κύριε, τὴν γῆν
ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρα-
11 νοί. Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ ' διαμένεις· καὶ πάντες
12 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον
' ἑλίξεις αὐτοὺς ", καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
13 εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. Πρὸς τίνα δὲ τῶν
ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
14 θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Οὐ-
χὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν
ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σω-
τηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς
2 ἀκουσθεῖσι, μήποτε παραῤῥυῶμεν. Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγ-
γέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα πα-
ράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν·
3 πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτη-
ρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου,
4 ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρ-
τυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποι-
κίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ
5 τὴν αὐτοῦ θέλησιν. Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε
τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.
6 Διεμαρτύρατο δέ πού τις, λέγων· ' Τί ἐστιν ἄνθρω-
πος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπι-
7 σκέπτῃ αὐτόν; Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγ-
8 γέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν· ' πάντα
ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ

9. ἔχρισέ σε, ὁ Θεὸς, ὁ Θεός σου ἔλαιον 11. δια-
μενεῖς· 12. ἀλλάξεις " *add.* ὡς ἱμάτιον, 6. Τίς
7. † καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν
σου·

ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπό-
τακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτετα-
γμένα. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον 9
βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ
τιμῇ ἐστεφανωμένον· ὅπως ' χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς
γεύσηται θανάτου. Ἔπρεπε γὰρ ' αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα 10
καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα
τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τε-
λειῶσαι. Ὅ, τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, ἐξ 11
ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς
αὐτοὺς καλεῖν, λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς 12
ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. Καὶ 13
πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ· καὶ πάλιν·
Ἰδοὺ ἐγὼ, καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. Ἐπεὶ 14
οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε ' σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ
αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν", ἵνα διὰ τοῦ
θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανά-
του, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους 15
ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῇν ἔνοχοι ἦσαν
' δουλείας. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, 16
ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. Ὅθεν ὤφει- 17
λε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων
γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεὸν, εἰς
τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ 18
πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται τοῖς πειραζομέ-
νοις βοηθῆσαι.

Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτο- 3
χοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς
ὁμολογίας ἡμῶν, ' Ἰησοῦν· πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαν- 2
τι αὐτὸν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.
Πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται, 3

9. χωρὶς 10. αὐτῷ δι' ὃν 14. ∾ αἵματος καὶ σαρκὸς, " *add.* παθημάτων, 15. *Conj.* δειλίας.
1. † Χριστὸν

3. καθ' ὅσον — — αὐτον.) — inasmuch as he (Christ) who buildeth (αὐτον) a house (christian church) hath more honour of that [very] house [than any other person. Taylor's Key. Ch. 6. § 103.

4. As if he had said in qualification of the above figurative remark "In erecting every particular dispensation some subordinate builder is employed, but still God is the supreme builder who directs & establishes every constitution. Taylor's Key ib.

καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευά-
4 σας αὐτόν. (Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος·
5 ὁ δὲ ˈτὰ πάντα κατασκευάσας, Θεός.) Καὶ Μωϋσῆς
μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς
6 μαρτύριον τῶν λαληθησομένων· Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς
ἐπὶ τὸν οἶκον ˈαὐτοῦ· ˈˈοὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ
τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέ-
λους βεβαίαν κατάσχωμεν.
7 Διὸ, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον,
8 ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν
9 ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ ˈἐπείρασάν με
οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ˈˈἔργα
10 μου, τεσσαράκοντα ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ
ˈἐκείνῃ, καὶ εἶπον· Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ
11 δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου· ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ
12 μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· Βλέ-
πετε, ἀδελφοὶ, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πο-
νηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος·
13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις
οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ὑμῶν
14 τις ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας. Μέτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ
γεγόναμεν, ἐάνπερ τὴν ˈἀρχὴν τῆς ˈˈὑποστάσεως μέ-
15 χρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. Ἐν τῷ λέγεσθαι·
Σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε· μὴ ˈσκλη-
ρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.
16 ˈΤίνες γὰρ ἀκούσαντες ˈˈπαρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάν-
17 τες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως; Τίσι δὲ
προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ˈἁμαρτήσασιν;

4. → τὰ 6. αὐτοῦ, ˈˈ∾ὅς 9. ∾ἐπείρασαν οἱ πατέ-
ρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ, καὶ ˈˈἔργα μου. Τεσσαρά-
κοντα ἔτη προσώχθισα 10. ≈ταύτῃ, 14. ἀπαρχὴν
ˈˈπίστεως 15. σκληρύνετε 16. r. Τινὲς ˈˈπαρε-
πίκραναν ἀλλ' 17. ἀπειθήσασιν;

ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ 18
εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς
ἀπειθήσασι; Καὶ βλέπομεν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελ- 19
θεῖν δι᾽ ἀπιστίαν. Φοβηθῶμεν οὖν, μήποτε, κα- 4
ταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυ-
σιν αὐτοῦ, δοκῇ τις 'ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. Καὶ γὰρ 2
ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ᾽ οὐκ
ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ 'συγκεκρα-
μένος τῇ πίστει ''τοῖς ἀκούσασιν. 'Εἰσερχόμεθα γὰρ 3
εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν·
Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου γενηθέντων. Εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδό- 4
μης οὕτω· Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ· καὶ ἐν τού- 5
τῳ πάλιν· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.
Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ 6
οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι᾽ ἀπεί-
θειαν· πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυῒδ 7
λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον· (καθὼς 'εἴρηται·)
Σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκλη-
ρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς 8
κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα
ἡμέρας. Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ 9
Θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ 10
αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ
τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν 11
εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος 12
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργής, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν

1. *om.* ἐξ ὑμῶν *Al.* ἐξ ἡμῶν 2. ∾ συγκεκερασμένους *f.* συγκεκραμένους '' τῶν ἀκουσάντων. *Al.* τοῖς ἀκουσθεῖσι. 3. Εἰσερχώμεθα οὖν 7. ∾ προείρηται·

6. Seeing then, (it is so) or Hence – it remaineth (follows) that since &c – Taylor's. Key 234. Gerard § 959.

6. On the person & dignity Melchisedeck see a dissertation in Chalmet's Dictionary of the Bible Vol. IV. p. 203 in which the writer attempts to prove he was Shem the son of Noah.

μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ
ψυχῆς ' τε καὶ '' πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ ''' μυελῶν,
13 καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ
οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυ-
μνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς
ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.
14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς
οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς
15 ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον
συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, ' πεπειρασμένον δὲ
16 κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερ-
χώμεθα οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος,
ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὕρωμεν ' εἰς εὔκαιρον
5 βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανό-
μενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεὸν,
2 ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν· με-
τριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις,
3 ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν· καὶ διὰ ταύτην
ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ
4 προσφέρειν ' ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις
λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ' καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
5 καθάπερ καὶ '' Ἀαρών. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυ-
τὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
αὐτόν· Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα,
7 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνά-
μενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυ-
ρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ ' εἰσακουσθεὶς ἀπὸ
8 τῆς εὐλαβείας, (καίπερ ὢν υἱὸς,) ἔμαθεν, ἀφ' ὧν

12. ⇉τε '' σώματος, ''' μελῶν, 15. ∾πεπειραμέ-
νον *Al. conject.* πεπλασμένον 16. *om.* εἰς 3. ∾περὶ
4. † ὁ '' † ὁ 7. εἰσακουσθεὶς, ἀπὸ τῆς εὐλαβείας
(κ. ὢ. υ.) ἔμαθεν,

ἔπαθε, τὴν ὑπακοήν· καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς 9
ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου,
προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τά- 10
ξιν Μελχισεδέκ.
Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος 11
λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. Καὶ γὰρ 12
ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν
χρείαν ἔχετε τοῦ ' διδάσκειν " ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα
τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρείαν
ἔχοντες γάλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. Πᾶς γὰρ 13
ὁ μετέχων γάλακτος, ἄπειρος λόγου ' δικαιοσύνης· νή-
πιος γάρ " ἐστι· τελείων δέ ἐστι ἡ στερεὰ τροφὴ, τῶν 14
διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων
πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέν- 6
τες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειό-
τητα φερώμεθα· μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι
μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεὸν,
' βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστά- 2
σεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. Καὶ τοῦτο 3
' ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός. Ἀδύνατον 4
γὰρ, τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δω-
ρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύ-
ματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ῥῆμα, δυνά- 5
μεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ ' παραπεσόντας, πάλιν 6
ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντες ἑαυτοῖς
τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. Γῆ γὰρ 7
ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετὸν, καὶ
τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις, δι' οὓς καὶ γεωρ-
γεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐκφέ- 8
ρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατά-

12. διδάσκεσθαι " ὑμᾶς τινα, 13. *add.* καὶ " *add.* ἀμήν 2. βαπτισμῶν, διδαχῆς, *Al.* βαπτισμῶν διαδοχῆς, 3. ∾ ποιήσωμεν, 6. παραπεσόντας πάλιν,

1. Tota haec narratio de hospitio, quo Melchisedecus Abrahamum e pugna redeuntem ejusque servos excepit, nec non de illius voto, ut Abrahamo etiam in posterum omnia prospere cedant, genio antiquissimorum temporum nostris digna est. Similiter apud Homerum Agamemnon, rex idem et sacerdos, Achillem e proelio redeuntem hospitio excepit, et omnia abunde suppeditat. Rosenmüller ad Gen. 14:19.

9 ρας ἐγγὺς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν. Πεπείσμεθα
δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοὶ, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα
10 σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ
Θεὸς, ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ ' τῆς ἀγάπης,
ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς
11 ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. Ἐπιθυμοῦμεν δὲ, ἕκαστον
ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πλη-
12 ροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους· ἵνα μὴ νωθροὶ γέ-
νησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας
13 κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ
ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεὸς, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζο-
14 νος ὀμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, λέγων· [1]Ἦ μὴν εὐλο-
15 γῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. Καὶ
16 οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρω-
ποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης
17 αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. Ἐν
ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κλη-
ρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς
18 αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων
ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεὸν, ἰσχυρὰν
παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
19 προκειμένης ἐλπίδος· ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυ-
χῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ
20 ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ
ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ
ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.
7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, βασιλεὺς Σαλὴμ, ἱερεὺς
τοῦ Θεοῦ ' τοῦ ὑψίστου, (ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑπο-
στρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας
2 αὐτὸν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραὰμ,)
πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπει-
τα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλὴμ, (ὅ ἐστι, βασιλεὺς εἰρή-
3 νης,) ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν

10. † τοῦ κόπου 14 Εἰ μὴν 1. r. om. τοῦ

ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ
υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε 4
δὲ, πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ
τῶν ἀκροθινίων, ὁ πατριάρχης. Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν 5
υἱῶν Λευῒ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχου-
σιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ᾽ ἔστι,
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς
ὀσφύος Ἀβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν, 6
δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραὰμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγε-
λίας εὐλόγηκε. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλατ- 7
τον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. Καὶ ὧδε μὲν δε- 8
κάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ,
μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ 9
Ἀβραὰμ καὶ Λευῒ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται·
ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν 10
αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ 11
τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' ˈαὐτῇ
νενομοθέτητο·) τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν Μελχι-
σεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν
Ἀαρὼν λέγεσθαι; Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, 12
ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. Ἐφ' ὃν γὰρ 13
λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐ-
δεὶς ˈπροσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ· πρόδηλον γὰρ, ὅτι 14
ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν
ˈοὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς ἐλάλησε. Καὶ 15
περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιό-
τητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ 16
νόμον ἐντολῆς ˈσαρκίνης γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν
ζωῆς ἀκαταλύτου. ˈΜαρτυρεῖ γάρ· Ὅτι σὺ ἱερεὺς 17
εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀθέ- 18
τησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ

11. ∾αὐτῆς *Al.* αὐτὴν 13. ≈προσέσχε *Al.* προσέστηκε 14. ∾περὶ ἱερέων οὐδὲν 16. *r.* ∾σαρκικῆς 17. ≈Μαρτυρεῖται

4. Quia Melchisedecus Abrahamo panes et vinum offerebat, et eum faustis precationibus excipiebat, hic gratiam ei rependit, decimam praedae partem donans. Rosenmüller ad Gen. 14; 20.

19 αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· (ʹ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν
ὁ νόμος·) ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς
20 ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμο-
21 σίας· (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γε-
γονότες· ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος
πρὸς αὐτόν· Ὤμοσε κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται·
Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ʹ κατὰ τὴν τάξιν Μελχισε-
22 δέκ·) κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγ-
23 γυος Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες
24 ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ,
διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει
25 τὴν ἱερωσύνην· ὅθεν καί σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύνα-
ται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε
26 ζῶν, εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιοῦτος
γὰρ ἡμῖν ʹ ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαν-
τος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλό-
27 τερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέ-
ραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν
ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ
λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας.
28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχον-
τας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ
τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.
8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχο-
μεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς
2 μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουρ-
γὸς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύ-
3 ριος, ʹ καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ
προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγ-
4 καῖον, ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. Εἰ μὲν ʹ γὰρ
ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων ʺ τῶν ἱερέων
5 τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα· (οἵτινες

19. οὐδένα 21. → κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ·
26. ∽ καὶ ἔπρεπεν 2. → καὶ 4. οὖν ʺ ⇄ τῶν ἱερέων

ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων,
καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς, μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν
σκηνήν· Ὅρα γάρ, φησί, ʹποιήσῃς πάντα κατὰ τὸν τύ-
πον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει·) νυνὶ δὲ διαφορω- 6
τέρας ʹτέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι
διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νε-
νομοθέτηται. Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμ- 7
πτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. Μεμφόμενος 8
γὰρ αὐτοῖς λέγει· Ἰδού, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ-
ριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ
τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν· οὐ κατὰ τὴν δια- 9
θήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπι-
λαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ δια-
θήκῃ μου; κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος. Ὅτι 10
αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ
τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς ʹ νόμους μου
εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπι-
γράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ
ἔσονταί μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος 11
τὸν ʹπολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
λέγων· Γνῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με,
ἀπὸ μικροῦ ʺαὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. Ὅτι ἵλεως 12
ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ἐν τῷ 13
λέγειν καινήν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ πα-
λαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη ʹ δικαιώματα λατρείας, 9
τό, τε ἅγιον κοσμικόν. Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ 2
πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρό-

5. ποιήσεις 6. τέτυχε *f.* τετύχηκε 10. *add.* δώ-
σω *Conject.* 11. *r.* πλησίον ʺ→αὐτῶν 2. † σκηνὴ
Al. ἐκείνη *Al.* διαθήκη

3 θεσις τῶν ἄρτων,' ἥτις λέγεται "ἅγια· μετὰ δὲ τὸ
δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ, ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων,
4 'χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς
διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ
στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος 'Ααρὼν
5 ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης· ὑπεράνω
δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης, κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστή-
6 ριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τού-
των δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην
σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας ἐπι-
7 τελοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μό-
νος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ
8 ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· τοῦτο δηλοῦν-
τος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν
τῶν ἁγίων ὁδὸν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στά-
9 σιν· ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα',
καθ' "ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ '''δυνά-
10 μεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, μό-
νον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτι-
σμοῖς,' "δικαιώμασι σαρκὸς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως
11 '''ἐπικείμενα. Χριστὸς δὲ παραγενόμενος, ἀρχιε-
ρεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ
τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, (τοῦτ' ἔστιν, οὐ
12 ταύτης τῆς κτίσεως,) οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ
μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν ἐφάπαξ
13 εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. Εἰ γὰρ τὸ
αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαν-
|τίζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς
14 σαρκὸς καθαρότητα· πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χρι-
στοῦ, ὃς 'διὰ πνεύματος "αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν

2. *add.* καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον, "ἁγία· 4. *om.* χρυσοῦν *et* θυμιατήριον, καὶ 9. *add.* καθέστηκε, "ὃν '''δυνάμενα 10. † καὶ "δικαιώματα '''ἐπικείμεναι. 14. δι' ἁγνεύματος "ἁγίου

ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ''' ὑμῶν ἀπὸ
νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι. Καὶ 15
διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν, ὅπως θανά-
του γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ
διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κε-
κλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. Ὅπου γὰρ δια- 16
θήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· δια- 17
θήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε
ζῇ ὁ ' διαθέμενος. Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος 18
ἐγκεκαίνισται. Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ 19
' νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ
αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου
κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ '' βιβλίον καὶ
πάντα τὸν λαὸν ἐῤῥάντισε, λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα 20
τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός· καὶ 21
τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας
τῷ αἵματι ὁμοίως ἐῤῥάντισε. Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι 22
πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱμα-
τεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν 23
ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζε-
σθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ
ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χρι- 24
στὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐ-
ρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ
ἡμῶν. Οὐδ', ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσ- 25
περ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν
ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· (ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις πα- 26
θεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου·) νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντε-
λείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ' ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυ-
σίας αὐτοῦ πεφανέρωται. Καὶ ' καθ' ὅσον ἀπόκειται 27

14. ''' ∾ ἡμῶν 17. διαθέμενος; 19. *add.* τὸν '' βιβλίον, καὶ πάντα *Al. conject.* βιβλίον, πάντα 26. ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ, 27. καθ' ἃ *Al. conject.* καθὼς

τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις·
28 οὕτω ' καὶ ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολ-
λῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς '' ἁμαρ-
τίας ὀφθήσεται, τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτη-
10 ρίαν '''. Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων
ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ'
ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ
διηνεκὲς, οὐδέποτε ' δύναται τοὺς προσερχομένους τε-
2 λειῶσαι. Ἐπεὶ ' οὐκ '' ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι,
διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς
3 λατρεύοντας, ἅπαξ ''' κεκαθαρμένους; Ἀλλ' ἐν αὐταῖς
4 ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύνατον γὰρ αἷ-
5 μα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. Διὸ εἰς-
ερχόμενος εἰς τὸν κόσμον, λέγει· Θυσίαν καὶ προσ-
6 φορὰν οὐκ ἠθέλησας, ' σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὁλο-
7 καυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. Τότε
εἶπον· Ἰδοὺ ἥκω, (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται
περὶ ἐμοῦ,) τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεὸς, τὸ θέλημά σου.
8 Ἀνώτερον λέγων· Ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλο-
καυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ εὐ-
9 δόκησας· (αἵτινες κατὰ ' τὸν νόμον προσφέρονται·) τό-
τε εἴρηκεν· Ἰδοὺ, ἥκω τοῦ ποιῆσαι ' τὸ θέλημά σου.
10 Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. Ἐν ᾧ
θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν ' διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ
11 '' σώματος ''' Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν
' ἱερεὺς ἕστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐ-
τὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύ-
12 νανται περιελεῖν ἁμαρτίας· ' αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρ-
τιῶν προσενέγκας '' θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν

28. *r. om.* καὶ '' αἵματος ''' *add.* διὰ πίστεως.
2. δύνανται 2. *r. om.* οὐκ '' κἂν ἐπαύσαντο *Al. conject.* ἐπαύσαντο ἂν ''' κεκαθαρμένους. 5. ὠτία
8. → τὸν 9. † ὁ θεὸς, 10. *add.* οἱ '' αἵματος ''' † τοῦ
11. ἀρχιερεὺς 12. ~ οὗτος '' θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς,

ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν 13
οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ' Μιᾷ 13
γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγια-
ζομένους. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 15
Μετὰ γὰρ τὸ ' προειρηκέναι· Αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν δια- 16
θήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας· λέγει
κύριος· Διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ
ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, ' καὶ τῶν 17
ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
σθῶ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ 18
περὶ ἁμαρτίας.

Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοὶ, παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσοδον 19
τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν 20
ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος,
(τοῦτ' ἔστι, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,) καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ 21
τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ· προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς 22
καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐῤῥαντισμένοι τὰς
καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς· καὶ λελουμένοι τὸ 23
σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς
ἐλπίδος ἀκλινῆ· (πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·) καὶ 24
' κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ
καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν 25
ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ
τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέ-
ραν. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ
τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ
ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία· φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ 27
κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς
ὑπεναντίους. Ἀθετήσας τὶς νόμον Μωϋσέως, χωρὶς 28
οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει· πό- 29
σῳ, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν
υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης

14. Μία γὰρ προσφορὰ 16. ~ εἰρηκέναι·
17. *add.* ὕστερον λέγει· 24. *Conj.* κατακονῶμεν

κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
30 χάριτος ἐνυβρίσας; Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐμοὶ
ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, ˈλέγει κύριος· καὶ πά-
31 λιν· Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. Φοβερὸν τὸ ἐμ-
32 πεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. Ἀναμιμνήσκεσθε
δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν
33 ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων· τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς
τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι· τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν
34 οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς ˈδε-
σμίοις συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόν-
των ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες
ἔχειν ''ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν '''ἐν οὐρανοῖς καὶ
35 μένουσαν. Μὴ ˈἀποβάλητε οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν,
36 ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. Ὑπομονῆς γὰρ ἔχε-
τε χρείαν· ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες, κομί-
37 σησθε τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον,
38 ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονιεῖ. Ὁ δὲ δίκαιος
ˈἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδο-
39 κεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑπο-
στολῆς, εἰς ἀπώλειαν· ἀλλὰ πίστεως, εἰς περιποίησιν
ψυχῆς.

11 Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων ˈὑπόστασις, πραγμά-
2 των ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρ-
3 τυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει νοοῦμεν κα-
τηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ ˈμὴ ἐκ
4 φαινομένων ''τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει
πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ θεῷ,
δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ
τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν

30. ⇉λέγει κύριος· 34. r. δεσμοῖς μου ''† ἐν Al. ἑαυτοὺς '''→ἐν οὐρανοῖς 35. ἀπολύητε 38. μου ἐκ πίστεως Al. ἐκ πίστεώς μου 1. ὑπόστασις πραγμάτων, 3. ἐκ μὴ ''∾τὸ βλεπόμενον

ἔτι ' λαλεῖ. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη, τοῦ μὴ ἰδεῖν 5
θάνατον· καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν
ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως ' αὐτοῦ μεμαρτύρηται
εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ. Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον 6
εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ
Θεῷ, ὅτι ἐστὶ, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδό-
της γίνεται. Πίστει χρηματισθεὶς ' Νῶε περὶ τῶν μη- 7
δέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν
εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν
κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κλη-
ρονόμος. Πίστει ' καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξ- 8
ελθεῖν εἰς τὸν τόπον, ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρο-
νομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. Πί- 9
στει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλο-
τρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ
τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξε- 10
δέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς
τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Πίστει καὶ ' αὐτὴ 11
Σάῤῥα '' δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε, '''
καὶ παρὰ καιρὸν '''' ἡλικίας, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν
ἐπαγγειλάμενον. Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ 12
ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
τῷ πλήθει, καὶ ' ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς
θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι 13
πάντες, μὴ ' λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόῤῥω-
θεν αὐτὰς ἰδόντες '' καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαν-
τες, ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ 14
γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν, ὅτι πατρίδα ἐπιζη-
τοῦσι. Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλ- 15

4. r. ∾ λαλεῖται. 5. → αὐτοῦ 7. Νῶε, περὶ τ. μ. βλεπομένων εὐλαβηθείς, 8. *add.* ὁ 11. αὐτὴ Σάῤῥα '' *add.* ἡ στεῖρα ∫. στεῖρα οὖσα ''' *add.* εἰς τὸ τεκνῶσαι '''' r. ∾ ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ 12. r. ὡσεὶ ἄμμος 13. κομισάμενοι '' † καὶ πεισθέντες,

16 θον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· νῦν δὲ κρείττονος
ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου. Διὸ οὐκ ἐπαισχύ-
νεται αὐτοὺς ὁ θεὸς, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοί-
17 μασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ
τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν
18 ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, πρὸς ὃν ἐλαλήθη·
19 Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα· λογισάμενος,
ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν αὐ-
20 τὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. Πίστει περὶ μελλόν-
21 των εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Πί-
στει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ
εὐλόγησε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου
22 αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐ-
23 τοῦ ἐνετείλατο. Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύ-
βη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον
ἀστεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα
24 τοῦ βασιλέως. ' Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρ-
25 νήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραὼ, μᾶλλον ἑλό-
μενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, ἢ πρόσκαι-
26 ρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν· μείζονα πλοῦτον ἡγη-
σάμενος τῶν ' Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ
27 Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. Πίστει
κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βα-
28 σιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ' ὁρῶν ἐκαρτέρησε. Πί-
στει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵμα-
τος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα, θίγῃ ' αὐ-
29 τῶν. Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ
ξηρᾶς· ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι, κατεπόθη-
30 σαν. Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσε, κυκλωθέντα

24. *add.* Πίστει μέγας γενόμενος Μωϋσῆς, ἀνεῖλεν τὸν Αἰγύπτιον, κατανοῶν τὴν ταπείνωσιν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. 26. *r.* τῶν ἐν Αἰγύπτῳ *Al.* ἐν Αἰγύπτου 27. ὁρῶντα

ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώ- 31
λετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους
μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει γάρ 32
με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεὼν, Βαράκ τε καὶ
Σαμψὼν, καὶ Ἰεφθάε, Δαυΐδ τε καὶ Σαμουὴλ, καὶ
τῶν προφητῶν· οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασι- 33
λείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν,
ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρὸς, 34
ἔφυγον ' στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθε-
νείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς
ἔκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως 35
τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ
προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀνα-
στάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων 36
πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθη- 37
σαν, ' ἐπρίσθησαν, '' ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας
ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμα-
σιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, (ὧν 38
οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος,) ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ
ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ 39
οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκο-
μίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖτ- 40
τόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειω-
θῶσι. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες 12
περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ' ὄγκον ἀποθέμενοι
πάντα, καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς
τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα· ἀφορῶντες εἰς 2
τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς
ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε σταυρὸν,
αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ
θεοῦ ' κεκάθικεν. Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην 3

34. στόμα 37. *om.* ἐπρίσθησαν, *Al. om.* ἐπειράσθησαν, '' *Conj.* ἐπυράσθησαν, *ſ.* ἐπυρώθησαν, *ſ.* ἐπρήσθησαν, *ſ.* ἐπηρώθησαν *etc.* 1. *Conj.* ὄκνον 2. *r.* ἐκάθισεν.

31. ἡ πόρνη) Vid. Jos. II. 1. In Heb. זונה — LXX Intt πορνην interpretatur — Vulg. meretricem — Chal. Int. "quae diversorio quosvis exciperet". Ex re ipsa quidem liquet mulierem peregrinos hospitio excipere solitam; sed nullum aliud profertur exemplum ex quo constet, voce זונה, cauponariam mulierem significari. Nihil probabilius eorum sententiâ, qui putant eam & diversorium habuisse peregrinis apertum, & quaestum corpore fecisse; quae duo olim non raro conjuncta esse solebant, ut docebit Isaac. Casaubonus. Nos quidem non intercedimus, quominus casta tunc castā fuisse censeamus; sed nomen infame ei frustra impositum vix putamus. Potuit resipuisse, & ad meliorem frugem traducta, arte cauponaria, vitam sine ulla impudicitia sustentasse. — Clericus ad Jos. II. 1.

Mulier, quae nutrimenta parat & vendit, et peregrinantes hospitio excipit — Vid. Schleusneri Lex ad verbum.

ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντι-
λογίαν, ἵνα μὴ 'κάμητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυό-
μενοι.
4 Οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν
5 ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι· καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρα-
κλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· Υἱέ μου,
μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ
6 ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει· μαστι-
7 γοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. 'Εἰ παιδείαν ὑπο-
μένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γάρ
8 ἐστιν υἱὸς, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Εἰ δὲ χωρίς ἐστε
παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ
9 καὶ οὐχ υἱοί. 'Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πα-
τέρας εἴχομεν παιδευτὰς, καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολ-
λῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων,
10 καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ
τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,
11 εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παι-
δεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ
λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς
γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.
12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα
13 γόνατα ἀνορθώσατε· καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς
ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλ-
14 λον. Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγια-
15 σμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον· ἐπισκοποῦν-
τες, μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· μή
τις 'ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα "ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύ-
16 της μιανθῶσι πολλοί· μή τις 'πόρνος, ἢ βέβηλος ὡς
Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια
17 αὐτοῦ. Ἴστε γὰρ, ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονο-

3. κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, 7. Εἰς 9. Εἰ δὲ
15. ῥίζα, πικρίας "ἐν χολῇ, 16. πόρνος ἢ βέβη-
λος, ὡς

μῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τό-
πον οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐ-
τήν. Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ' ψηλαφωμένῳ '' ὄρει, 18
καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ ''' σκότῳ, καὶ
θυέλλῃ, καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς 19
οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο, μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς
λόγον· (οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· Κἂν 20
θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται '· καὶ, [οὕτω 21
φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον,] Μωϋσῆς εἶπεν· Ἔκφο-
βός εἰμι καὶ ἔντρομος·) ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν 22
ὄρει· καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ·
καὶ ' μυριάσιν, ἀγγέλων πανηγύρει· καὶ ἐκκλησίᾳ πρω- 23
τοτόκων, ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς· καὶ κριτῇ Θεῷ
πάντων· καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων· καὶ 24
διαθήκης νέας μεσίτῃ, Ἰησοῦ· καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ,
' κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ '' τὸν Ἄβελ. Βλέπετε, 25
μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
ἔφυγον, τὸν ἐπὶ ' γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα,
πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφό-
μενοι· οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε· νῦν δὲ 26
ἐπήγγελται, λέγων· Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ ' σείω οὐ μόνον
τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Τὸ δὲ, ἔτι ἅπαξ, 27
δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς ' πεποιη-
μένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. Διὸ βασιλείαν 28
ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς ' λα-
τρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ '' αἰδοῦς καὶ εὐλα-
βείας. Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον. 29
Ἡ φιλαδελφία μενέτω. Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπι- 2 13

18. Conj. add. μὴ s. οὐ '' om. ὄρει, ''' ~ ζόφῳ,
20. † ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· 22. μυριάσιν ἀγ-
γέλων· πανηγύρει καὶ 24. r. κρείττονα '' ~ τὸ Al.
conj. τὸ τοῦ 25. † τῆς 21. ~ σείσω 27. Conj. πε-
ποιημένων, 28. ~ λατρεύομεν '' ~ εὐλαβείας καὶ
δέους.

17. In h. loc. vox μετανοια non poenitentiam, quasi Esavo denegatam, sed Isaaci retractionem frustra quaesitam, denotat Hutchinson. Xen.

λανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες
3 ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμέ-
νοι· τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν
4 σώματι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη
ἀμίαντος· πόρνους ' δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός.
5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν·
αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· Οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ᾽ οὐ μή σε
6 ἐγκαταλίπω· ὥστε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος
ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄν-
7 θρωπος; Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν,
οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ὧν ἀνα-
θεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν
8 πίστιν. Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς,
9 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις
μὴ ' περιφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν
καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ
10 περιπατήσαντες. Ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν
11 οὐκ ἔχουσιν ' ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. Ὧν
γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα ' περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ
ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατα-
12 καίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα
ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαὸν, ἔξω τῆς ' πύ-
13 λης ἔπαθε. Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς
14 παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ
ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπι-
15 ζητοῦμεν. Δι᾽ αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως
διαπαντὸς τῷ Θεῷ, τοῦτ᾽ ἔστι, καρπὸν χειλέων ὁμο-
16 λογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ
κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις
17 ' εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν,
καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυ-

4. ∾ γὰρ   9. *r.* περιφέρεσθε·   10. *om.* ἐξουσίαν
11. *om.* περὶ ἁμαρτίας *Al. transp.*   12. πόλεως *f.* πα-
ρεμβολῆς   16. εὐεργετεῖται

χῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς
τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ' ἀλυσιτελὲς γὰρ
ὑμῖν τοῦτο. Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν ' πεποίθαμεν 18
γὰρ, ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς
θέλοντες ἀναστρέφεσθαι· περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ 19
τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ ' νεκρῶν 20
τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι δια-
θήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι 21
ὑμᾶς ἐν παντὶ ' ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα
αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ,
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας " τῶν
αἰώνων· ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου 22
τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα
ὑμῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ' Τιμόθεον ἀπολε- 23
λυμένον ", μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.
Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάν- 24
τας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰτα-
λίας. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ' ἀμήν. 25

17. λυσιτελὲς 18. ≈ πειθόμεθα 20. γῆς
21. *om.* ἔργῳ *Al. add.* καὶ λόγῳ " ⇉ τῶν αἰώνων·
23. *add.* ἡμῶν " *add.* πρὸς ὑμᾶς, 25. → ἀμήν.

ΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Ἰάκωβος, θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος,
ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.
2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρα-
3 σμοῖς περιπέσητε ποικίλοις· γινώσκοντες, ὅτι τὸ δοκί-
4 μιον ὑμῶν ' τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. Ἡ δὲ
ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλό-
5 κληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν
λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶ-
σιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος· καὶ δοθήσεται αὐτῷ.
6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ δια-
κρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
7 ῥιπιζομένῳ. Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι
8 λήψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου. Ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατά-
9 στατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω
10 δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ πλού-
σιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου
11 παρελεύσεται. Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι,
καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε,
καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕ-
τω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς ' πορείαις αὐτοῦ μαρανθή-
12 σεται. Μακάριος ἀνὴρ, ὃς ' ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι

3. *om.* τῆς πίστεως 11. πορίαις *Conj.* ἐμπορίαις
12. ὑπομενεῖ

δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν
ἐπηγγείλατο ‖ ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μη- 13
δεὶς πειραζόμενος λεγέτω· Ὅτι ἀπὸ ˈ θεοῦ πειράζο-
μαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ
αὐτὸς οὐδένα. Ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας 14
ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπι- 15
θυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀπο-
τελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελ- 16
φοί μου ἀγαπητοί. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα 17
τέλειον, ἄνωθέν ˈ ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν
‖ φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγή, ἢ τροπῆς ἀπο-
σκίασμα. Βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, 18
εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμά-
των. ˈ῞Ωστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς 19
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆ-
σαι, βραδὺς εἰς ὀργήν. Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύ- 20
νην θεοῦ οὐ κατεργάζεται. Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν 21
ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξα-
σθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυ-
χὰς ὑμῶν.

Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ ˈ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροα- 22
ταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς 23
λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατα-
νοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·
κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως 24
ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέ- 25
λειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, ˈ οὗτος οὐκ
ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου,
οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις 26
δοκεῖ θρῆσκος ˈ εἶναι, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐ-
τοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ

12. ‖ → ὁ κύριος 13. † τοῦ 17. ἐστι, καταβαῖνον
‖ *Conj.* πνευμάτων, 19. ∾ Ἴστε, 22. νόμου,
25. → οὗτος *Al.* οὕτως, 26. r. ∾ εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ

27 θρησκεία. Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ ' τῷ
Θεῷ καὶ πατρὶ, αὕτη ἐστὶν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς
καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν
ἀπὸ τοῦ κόσμου.
2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν
πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ' τῆς δόξης.
2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυ-
σοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
3 ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα
τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε '· Σὺ κάθου ὧδε
καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· Σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ κά-
4 θου " ὧδε ''' ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· ' καὶ " οὐ διεκρί-
θητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν
5 ''' πονηρῶν; Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ
Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου ' πλουσίους
ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας, ἧς ἐπηγγεί-
6 λατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν
πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν,
7 καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; Οὐκ αὐτοὶ
βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ᾽ ὑμᾶς;
8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν, κατὰ τὴν γραφήν·
Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς ποι-
9 εῖτε· εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε,
10 ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. Ὅστις γὰρ
ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἑνὶ, γέγονε
11 πάντων ἔνοχος. Ὁ γὰρ εἰπών· Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε
καί· Μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δὲ,
12 γέγονας ' παραβάτης νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω
ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι.
13 Ἡ γὰρ κρίσις ' ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· " κα-
τακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

27. ⇄ τῷ . . om. τῆς δόξης. *Alii transp.* 3. † αὐτῷ
" ⇄ ὧδε ''' ἐπὶ 4. ⇄ καὶ " *om.* οὐ ''' πονηρῶν.
5. † τούτου 11. ἀποστάτης 13. ∾ ἀνέλεος " † καὶ
Al. κατακαυχᾷ τε *Al.* κατακαυχάσθω δὲ

Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις 14
ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι
αὐτόν; Ἐὰν ' δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, 15
" καὶ λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ 16
τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, ' θερμαίνεσθε
καὶ χορτάζεσθε· μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
σώματος, τί τὸ ὄφελος; Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ 17
ἔχῃ ἔργα, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Σὺ 18
πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν
σου ' χωρὶς τῶν ἔργων " σου, κἀγὼ δείξω σοι ''' ἐκ
τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν '''' μου. Σὺ πιστεύεις, ὅτι 19
ὁ θεὸς εἷς ἐστι· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πι-
στεύουσι, καὶ φρίσσουσι. Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄν- 20
θρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ' νεκρά
ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώ- 21
θη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον; Βλέπεις, ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐ- 22
τοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; καὶ ἐπλη- 23
ρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ
θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· καὶ ' φίλος
θεοῦ ἐκλήθη. Ὁρᾶτε ", ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄν- 24
θρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; Ὁμοίως δὲ καὶ 25
Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη
τοὺς ' ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; Ὥσπερ 26
γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω
καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.

Μὴ ' πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰ- 3
δότες, ὅτι μεῖζον κρίμα ληψόμεθα. Πολλὰ γὰρ πταίο- 2
μεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος
ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα.
' Ἴδε, τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλ- 3

15. ⇄ δὲ " ἢ 16. ἐργάζεσθε 18. r. ἐκ " ⇄ σου,
''' τὰ ἔργα μου ἐκ τῆς πίστεώς μου. '''' ⇄ μου.
20. ἀργή 23. δοῦλος 24. † τοίνυν 25. κατασκό-
πους, 1. Conj. πολυλάλοι 3. r. Ἰδού, Al. ∾ Εἰ δὲ

λομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ
4 σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα, τηλι-
καῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα,
μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ
5 τοῦ 'εὐθύνοντος βούληται. Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μι-
κρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ. Ἰδοὺ, 'ὀλίγον πῦρ
6 ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος
τῆς ἀδικίας· 'οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς
μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογί-
ζουσα τὸν "τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη
7 ὑπὸ τῆς γεέννης. Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ
πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ
8 δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν
οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον κα-
9 κὸν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν
τὸν 'θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς
10 ἀνθρώπους τοὺς καθ᾽ ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ
αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ
11 χρὴ, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. Μήτι ἡ
πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πι-
12 κρόν; Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆ-
σαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; 'οὕτως "οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ
13 ποιῆσαι ὕδωρ. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν;
δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν
14 πραΰτητι σοφίας· εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρι-
θείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύ-
15 δεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας; Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία
ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ᾽ ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμο-
16 νιώδης. Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκατα-
17 στασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία
πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς,

4. ἰθύνοντος 5. ἡλίκον 6. ⊐ οὕτως " ∾ τρόχον
9. ∾ κύριον 12. ⊐ οὕτως " r. οὐδεμία πηγὴ ἁλυ-
κὸν καὶ γλυκὺ

εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκρι-
τος ' καὶ ἀνυπόκριτος. Καρπὸς δὲ ' δικαιοσύνης ἐν 18
εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.
Πόθεν πόλεμοι ' καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν, 4
ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς
μέλεσιν ὑμῶν; Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· ' φονεύετε 2
καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ
πολεμεῖτε, " οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς·
αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα 3
ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. Μοιχοὶ καὶ μοιχα- 4
λίδες, οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ' ἔχθρα τοῦ
Θεοῦ ἐστιν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου,
ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. Ἢ δοκεῖτε, ὅτι κενῶς 5
ἡ γραφὴ ' λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ
κατῴκησεν ἐν ἡμῖν; Μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ 6
λέγει '· Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς
δὲ δίδωσι χάριν. Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ· ἀντίστητε 7
τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ 8
Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν· καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί,
καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. Ταλαιπωρήσατε καὶ 9
πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. Ταπεινώ- 10
θητε ἐνώπιον ' τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. Μὴ 11
καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελ-
φοῦ, ' καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νό-
μου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ
ποιητὴς " νόμου, ἀλλὰ κριτής. Εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης 12

17. ⇉ καὶ 18. † τῆς 1. ∾ καὶ πόθεν μάχαι 2. φθονεῖτε " r. οὐκ ἔχετε δέ, *Al.* ∾ καὶ οὐκ ἔχετε, 4. ἐχθρὰ 5. r. λέγει· Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ *Al.* λέγει; πρὸς φθόνον; (*f.* φθόνον·) Ἐπιποθεῖ *f.* Ἐπιποθεῖ δὲ *f.* ὅτι ἐπιποθεῖ 6. *add.* κύριος· *Al. add.* Σολομών· 10. ⇉ τοῦ 11. ∾ ἢ " νόμου. Ἀλλὰ κριτὴς εἷς ἐστιν,

' καὶ κριτὴς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ " δὲ
τίς εἶ, ''' ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;
13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· Σήμερον ' καὶ αὔριον " πο-
ρευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ
ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ ἐμπορευσώμεθα, καὶ κερδήσωμεν·
14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· (ποία γὰρ ἡ ζωὴ
ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ' ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη,
15 ἔπειτα " δὲ ἀφανιζομένη·) ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς· Ἐὰν
ὁ κύριος ' θελήσῃ καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο
16 ἢ ἐκεῖνο· νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν.
17 Πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. Εἰδότι οὖν κα-
λὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦντι ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.
5 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ
2 ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. Ὁ πλοῦ-
τος ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέ-
3 γονεν· ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ
ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται
τὰς σάρκας ' ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις
4 ἡμέραις. Ἰδού, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάν-
των τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, κρά-
ζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυρίου
5 σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς ' καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν
6 ἡμέρᾳ σφαγῆς. Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον·
οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.
7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας
τοῦ κυρίου. Ἰδού, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως ἂν λάβῃ

12. *r. om.* καὶ κριτὴς, " *r. om.* δὲ ''' ∾ ὁ κρίνων τὸν πλησίον; 13. *r.* ἢ " *r.* πορευσόμεθα .. ποιήσομεν .. ἐμπορευσόμεθα .. κερδήσομεν· 14. ∾ ἔσται *Al.* ἐστε " *om.* δὲ *Al.* καὶ *f.* δὲ καὶ 15. θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν 3. ὑμῶν· ὡς πῦρ ἐθησαυρίσατε *Al.* ὑμῶν ὡς πῦρ, ὃ ἐθησ. *Al.* ὑμῶν ὁ ἰός· ὡς πῦρ ἐθησ. 5. σάρκας

᾿ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον· μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, 8
στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυ-
ρίου ἤγγικε. Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελ- 9
φοὶ, ἵνα μὴ ᾿κριθῆτε· ἰδοὺ, ᾿᾿ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν
ἕστηκεν. Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακο- 10
παθείας καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, οἳ ἐλά-
λησαν ᾿τῷ ὀνόματι κυρίου. Ἰδοὺ, μακαρίζομεν τοὺς 11
᾿ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ
᾿᾿τέλος κυρίου εἴδετε, ὅτι ᾿᾿᾿πολύσπλαγχνός ἐστιν ᾿᾿᾿᾿ὁ
κύριος καὶ οἰκτίρμων.

Πρὸ πάντων δὲ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε 12
τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον·
ἤτω δὲ ᾿ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ, οὔ· ἵνα μὴ
᾿᾿ὑπὸ κρίσιν πέσητε.

Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν, προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις, 13
ψαλλέτω. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν, προσκαλεσάσθω τοὺς 14
πρεσβυτέρους ᾿τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν
ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ, ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου. Καὶ ἡ ᾿εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κά- 15
μνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ
πεποιηκὼς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. Ἐξομολογεῖσθε ἀλλή- 16
λοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων,
ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.
Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ 17
προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς
γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύ- 18
ξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστη-
σε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοὶ, ἐάν τις ἐν ὑμῖν 19
πλανηθῇ ἀπὸ ᾿τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτὸν,

7. *om.* ὑετὸν 9. *r.* κατακριθῆτε· ᾿᾿*r. om.* ὁ
19. *add.* ἐν *f.* ἐπὶ 11. ∾ ὑπομείναντας ᾿᾿ἔλεος
᾿᾿᾿∾ πολυεύσπλαγχνός ᾿᾿᾿᾿⇄ ὁ κύριος 12. *add.* ὁ λό-
γος ᾿᾿εἰς κρίσιν *Al.* εἰς ὑπόκρισιν 14. *om.* τῆς ἐκ-
κλησίας 15. προσευχὴ 19. *add.* τῆς ὁδοῦ

20 γινωσκέτω, ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης
ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ' ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει
πλῆθος ἁμαρτιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρ-
επιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας,
2 Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, κατὰ ' πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς, ἐν
ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ " ῥαντισμὸν αἵμα-
τος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυν-
θείη.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεν-
νήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ' ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ
4 Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ
ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς
5 ' ὑμᾶς, τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πί-
στεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ
6 ἐσχάτῳ· ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι (εἰ δέον ἐστὶ)
7 λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον
ὑμῶν τῆς πίστεως ' πολυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολ-
λυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς
ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
8 Χριστοῦ· ὃν οὐκ ' εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν, ἄρτι μὴ
ὁρῶντες ", πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλα-

20. *add.* αὐτοῦ *f.* αὐτοῦ 2. πρόθεσιν " ῥαντισμῷ
3. ζωῆς 4. ἡμᾶς, 7. *r.* πολὺ τιμιώτερον 8. ἰδόν-
τες " *add.* πιστεύετε,

λήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πί- 9
στεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. Περὶ ἧς σωτηρίας 10
ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται, οἱ περὶ τῆς εἰς
ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες· ἐρευνῶντες, εἰς τίνα ἢ 11
ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ˈΧριστοῦ,
προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς
μετὰ ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη, ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, 12
ˈὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ
τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ''ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀπο-
σταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι πα-
ρακύψαι.

Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, 13
ˈνήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν
χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὡς τέκνα ὑπα- 14
κοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ
ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς 15
ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε·
διότι γέγραπται· Ἅγιοι ˈγένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. 16
Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρί- 17
νοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροι-
κίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· εἰδότες, ὅτι οὐ φθαρ- 18
τοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵμα- 19
τι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, Χριστοῦ· προε- 20
γνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος
δὲ ἐπ' ˈἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς, τοὺς δι' αὐτοῦ 21
ˈπιστεύοντας εἰς θεὸν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν
καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλ-
πίδα εἶναι εἰς θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν 22
τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας ˈδιὰ πνεύματος εἰς φιλαδελ-
φίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγα-

11. *om.* Χριστοῦ, *Al.* θεοῦ, 12. *r.* ∾ἡμῖν ''→ἐν
13. νήφοντες τελείως, 16. ∾γίνεσθε, 20. ∾ἐσχάτου
21. πιστοὺς 22. ⊐διὰ πνεύματος

10. See Hosea Ch. I. 10 & II. 23. In order to reconcile this passage with his hypothesis upon Lo-ammi Bp. Horsley has to suppose ye words "people" & "no people" in this place applied only in a spiritual sense. For he imagines that ye Jews will continue to be "no people" of God until their great restoration at ye Millennium. But this passage alone was considered as an insurmountable objection to that doctrine by ye learned Dr. Pocock. It would lead us to suppose that ye prophecies of Hosea looked no further forward than ye advent of ye Messiah if so far. See Bp. Horsley's a – Pref. p. XXIV.

23 τήσατε ἐκτενῶς· ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρ-
τῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος ' θεοῦ καὶ μέ-
24 νοντος ". Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα
' αὐτῆς ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
25 ἄνθος " αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς
τὸν αἰῶνα· τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν
2 εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα
δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλα-
2 λιάς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα
ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε ' εἰς σωτηρίαν·
3. 4 εἴπερ ἐγεύσασθε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. Πρὸς ὃν
προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀπο-
5 δεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον, καὶ
αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες ' οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευμα-
τικὸς, " ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυ-
6 σίας, εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ' Διό-
τι '' περιέχει ''' ἐν τῇ γραφῇ· Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιὼν λί-
θον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων
7 ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς
πιστεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ, ' λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας,
8 καὶ λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα σκανδάλου· ' οἳ
" προσκόπτουσι, τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, ''' εἰς ὃ καὶ ἐτέ-
9 θησαν. Ὑμεῖς δὲ, γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευ-
μα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρε-
τὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς
10 τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· οἵ ποτε οὐ λαὸς, νῦν δὲ Hos. 2:23
λαὸς θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

23. om. θεοῦ Al. transp. " † εἰς τὸν αἰῶνα.
24. r. ∾ ἀνθρώπου ὡς " ⇉ αὐτοῦ 2. r. om. εἰς σωτη-
ρίαν· 5. ἐποικοδομεῖσθε, " add. εἰς 6. r. Διὸ καὶ
" Conj. περιέχεται ''' ἡ γραφή· 7. λίθος Al. om. λί-
θον . . γωνίας, καὶ 8. ὅσοι Al. conject. οἷς Al. ἢ
" προσκόπτουσι τῷ λόγῳ, ''' ὃν καὶ ἠθέτησαν.

Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπι- 11
δήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες
στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν 12
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ' ἔχοντες καλήν· ἵνα ἐν ᾧ καταλα-
λοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων,
ἐποπτεύσαντες, δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκο-
πῆς. Ὑποτάγητε ' οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ '' κτίσει 13
διὰ τὸν κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· εἴτε 14
ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν ' κα-
κοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· (ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ 15
θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν
ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν·) ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ 16
ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν,
ἀλλ' ὡς δοῦλοι ' Θεοῦ. Πάντας τιμήσατε· τὴν ἀδελ- 17
φότητα ἀγαπᾶτε· τὸν Θεὸν φοβεῖσθε· τὸν βασιλέα
τιμᾶτε.

Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς 18
δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ
καὶ τοῖς σκολιοῖς. Τοῦτο γὰρ χάρις ', εἰ διὰ συνείδη- 19
σιν '' Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως. Ποῖον 20
γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπο-
μενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομε-
νεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλή- 21
θητε· ὅτι καὶ Χριστὸς ' ἔπαθεν ὑπὲρ '' ὑμῶν, ὑμῖν ὑπο-
λιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνε-
σιν αὐτοῦ· ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη 22
δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος οὐκ 23
ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ
κρίνοντι ' δικαίως· ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνή- 24
νεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς

12. ἔχοντας *Al.* ἔχειν 13. ⇌ οὖν '' φύσει *Al. conject.* κρίσει 14. † μὲν 16. Θεοῦ πάντας 19. *add.* παρὰ τῷ Θεῷ, '' ἀγαθὴν 21. ἀπέθανεν '' ∾ ἡμῶν, ὑμῖν *Al.* ἡμῶν, ἡμῖν 23. ἀδίκως

ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ
25 τῷ μώλωπι ' αὐτοῦ ἰάθητε. Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα
' πλανώμενα· ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα
καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.
3 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς
τῶν γυναικῶν ' ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου '' κερδηθήσων-
2 ται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν
3 ὑμῶν. Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν, ' ἐμπλοκῆς τριχῶν
καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων, κόσμος·
4 ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ' ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρ-
τῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώ-
5 πιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές. Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ
ἅγιαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ' ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἐκόσμουν
6 ἑαυτὰς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· ὡς Σάῤῥα
ὑπήκουσε τῷ Ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγε-
νήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδε-
7 μίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες
κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ ' σκεύει τῷ γυναικείῳ,
ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ '' συγκληρονόμοι χάριτος
''' ζωῆς, εἰς τὸ μὴ '''' ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.
8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλά-
9 δελφοι, εὔσπλαγχνοι, ' ταπεινόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες
κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐ-
ναντίον δὲ εὐλογοῦντες· ' εἰδότες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλή-
10 θητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. Ὁ γὰρ θέλων
ζωὴν ' ἀγαπᾷν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν
γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ
11 λαλῆσαι δόλον· ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω

24. → αὐτοῦ 25. πλανώμενοι· 1. ὑποταγῆς '' ∾ κερδηθήσονται, 3. ἐκ πλοκῆς 4. *Conject.* ἀνθρώποις ſ. κόσμος, 5. ∾ εἰς Θεὸν, 7. μέρει '' r. ∾ συγκληρονόμοις ''' ζώσης, '''' r. ἐκκόπτεσθαι 8. r. φιλόφρονες, 9. ⇄ εἰδότες, 10. καὶ ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν

ἀγαθόν· ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν. Ὅτι 12
οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς
δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κα-
κά. Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ' μιμη- 13
ταὶ γένησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, 14
μακάριοι. Τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ
ταραχθῆτε· κύριον δὲ τὸν ' Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρ- 15
δίαις ὑμῶν. Ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παν-
τὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος,
'' μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου· συνείδησιν ἔχοντες ἀγα- 16
θὴν, ἵνα ἐν ᾧ ' καταλαλῶσιν ὑμῶν '' ὡς κακοποιῶν,
καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν
Χριστῷ ἀναστροφήν. Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, 17
εἰ ' θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦν-
τας· ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ ' περὶ ἁμαρτιῶν '' ἔπαθε, 18
δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ,
θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ, ζωοποιηθεὶς δὲ ''' πνεύματι· ' ἐν 19
ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ '' ''' πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυ-
ξεν, ἀπειθήσασί ποτε, ' ὅτε '' ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ 20
μακροθυμία, ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κι-
βωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι (τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ) ψυχαὶ δι-
εσώθησαν δι' ὕδατος· ' ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει 21
βάπτισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδή-
σεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεὸν,) δι' ἀναστάσεως Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ· ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς 22
εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξου-
σιῶν καὶ δυνάμεων. Χριστοῦ οὖν παθόντος ' ὑπὲρ 4

13. ≈ ζηλωταὶ 15. ∾ Χριστὸν '' *add.* ἀλλὰ
16. ∾ καταλαλοῦσιν '' *om.* ὡς κακοποιῶν, 17. *r.* θέ-
λει 18. ὑπὲρ ἡμῶν *Al.* περὶ ἁμαρτιῶν ὑπὲρ ὑμῶν
'' ∾ ἀπέθανε, ''' † τῷ 19. *Conject.* Νῶε καὶ *f.*
Ἐνὼχ καὶ *f.* ἐν ᾧ καὶ Ἐνὼχ '' *add.* κατακλεισμέ-
νοις ''' πνεύματι *Al.* πνεύματι ἁγίῳ 20. ὅτε
'' *r.* ἅπαξ ἐξεδέχετο *Al.* ἅπαξ ἐδέχετο 21. *r.* ᾧ
Conject. οὗ 1. → ὑπὲρ ἡμῶν

18, 19, 20.) See a sermon on these verses "on Christ's descent into Hell" subjoined to his Translation of Hosea by Bp. Horsley:— in wh. he undertakes to shew that ye soul of Jesus really went down to ye place where ye souls of men reside in their intermediate state between death & judgement & preached to them!!! —

ἡμῶν σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε,
2 (ὅτι ὁ παθὼν ″ἐν σαρκὶ, πέπαυται ἁμαρτίας,) εἰς τὸ
μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν
3 ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. Ἀρκετὸς γὰρ ′ἡμῖν
ὁ παρεληλυθὼς χρόνος ″τοῦ βίου τὸ ‴θέλημα τῶν
ἐθνῶν κατεργάσασθαι, ⁗πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις,
ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμί-
4 τοις εἰδωλολατρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόν-
των ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τὴν ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασ-
5 φημοῦντες· οἳ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι
6 κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νε-
κροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ′ἀνθρώπους
σαρκὶ, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.
7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε· σωφρονήσατε οὖν,
8 καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς. Πρὸ πάντων δὲ τὴν
εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες· ὅτι ′ἡ ἀγάπη
9 ″καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν· φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους,
10 ἄνευ ′γογγυσμῶν· ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς
ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποι-
11 κίλης χάριτος Θεοῦ. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ·
εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα
ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν
ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·
ἀμήν.
12 Ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς
πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνον-
13 τος· ἀλλὰ ′καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθή-
μασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης
14 αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνό-
ματι Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς ′δόξης ″καὶ τὸ

1. ″⇉ἐν 3. →ἡμῖν *Al.* ὑμῖν ″⇉τοῦ βίου ‴≈βού-
λημα ⁗πεπορευμένοις 6. ἄνθρωπον 8. ⇉ἡ
″≈καλύπτει 9. ≈γογγυσμοῦ· 13. *r.* καθὼς
14. ∾δόξης καὶ τῆς δυνάμεως καὶ ″*om.* καὶ τὸ

τοῦ Θεοῦ ‴πνεῦμα ἐφ' ἀναπαύεται· ⁗κατὰ μὲν
αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζηται. Μὴ 15
γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακο-
ποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανὸς, 16
μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ ′μέρει
τούτῳ. Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ 17
οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος
τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ ὁ 18
δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ
φανεῖται; Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ 19
Θεοῦ, ′ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς
″ἑαυτῶν ἐν ‴ἀγαθοποιΐᾳ.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ, ′ὁ συμ- 5
πρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων,
ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός·
ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον ′τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦν- 2
τες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως ″· μηδὲ αἰσχροκερ-
δῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες ′τῶν 3
κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φα- 4
νερωθέντος τοῦ ἀρχιποιμένος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντι-
νον τῆς δόξης στέφανον. Ὁμοίως νεώτεροι ὑπο- 5
τάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις ′ὑποτασσό-
μενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ″ἐγκομβώσασθε· ὅτι ὁ
Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι
χάριν. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ 6
Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ ′· πᾶσαν τὴν μέριμναν 7
ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ
ὑμῶν. Νήψατε, γρηγορήσατε· ′ὁ ἀντίδικος ὑμῶν 8
διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, ″περιπατεῖ, ζητῶν

14. ‴ ὄνομα *Al.* ὄνομα καὶ πνεῦμα ⁗ ⇉ κατὰ μὲν .. δοξάζεται. 16. ≈ ὀνόματι 19. *om.* ὡς ″∽ αὑτῶν ‴ ἀγαθοποιΐαις. 1. ὡς 2. τοῦ κυρίου, *Al. om.* ″ *add.* κατὰ Θεόν· 3. τοῦ κλήρου, 5. → ὑποτασσόμενοι, ″ ἐγκολπώσασθε· 6. ` *add.* ἐπισκοπῆς· 8. † ὅτι ″ περιέρχεται,

9 ‴τίνα καταπίῃ· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδό-
τες, τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν
ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.
10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ʹἡμᾶς εἰς τὴν
αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόν-
τας, αὐτὸς ″καταρτίσαι ‴ὑμᾶς, ⁗στηρίξει, σθενώσει,
11 θεμελιώσει. Αὐτῷ ʹἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λο-
γίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρ-
τυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν
13 ʹἑστήκατε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν ʹΒαβυλῶνι συνεκλε-
14 κτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
ἐν φιλήματι ἀγάπης. Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χρι-
στῷ ʹἸησοῦ.″

ΠΕΤΡΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Συμεὼν ʹΠέτρος, δοῦλος ″καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ
2 τοῦ ‴Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει ʹτοῦ Θεοῦ,
καὶ ″ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ‴ἡμῶν.

8. ‴τινὰ καταπιεῖν. 10. ∾ὑμᾶς ″≈καταρτίσει ‴→ὑμᾶς, ⁗r.∾στηρίξαι, σθενῶσαι, θεμελιῶσαι. *Al.*⇉θεμελιώσει. 11.→ἡ δόξα καὶ 12. στῆτε. 13. Ἰόππῃ *Al.* Ῥώμῃ *Al. add.* ἐκκλησίᾳ 14.⇉Ἰησοῦ. ″† Ἀμήν. 1. *Conject. om.* Πέτρος, ″*om.* καὶ ἀπόστολος ‴κυρίου 2. *om.* τοῦ Θεοῦ καὶ ″*add.* σωτῆρος ‴ἡμῶν· ὡς

ʽΩς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς 3
ζωὴν καὶ εὐσέβειαν ' δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώ-
σεως τοῦ καλέσαντες ἡμᾶς " διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς· (δι' 4
' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια επαγγέλματα δεδώρη-
ται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως,
ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ " ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς·)
' καὶ " αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, 5
ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ
τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκρά- 6
τειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ
ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλα- 7
δελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. Ταῦτα 8
γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἀργοὺς
οὐδὲ ' ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν· ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, 9
τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρι-
σμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ' ἁμαρτημάτων. Διὸ μᾶλλον, 10
ἀδελφοὶ, σπουδάσατε ' βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ
ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταί-
σητέ ποτε. Οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται 11
ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου
ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὸ οὐκ ' ἀμελήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ 12
τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ πα-
ρούσῃ ἀληθείᾳ. Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν 13
τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει·
εἰδὼς, ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ ' σκηνώματός 14
μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδή-

3. δεδωρημένα, *Al.* δεδωρημένοις, "∾ ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ· 4. ὃν " ἐπιθυμίας *Al.* ἐπιθυμίας καὶ 5. *Conject.* κατ' " αὐτοὶ δὲ σπ. *Al. conj.* αὐτοὶ δὲ τούτῳ σπ. 8. ἀπράκτους 9. *r.* ∾ ἁμαρτιῶν. 10. *add.* ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν .. ποιῆσθε· 12. ∾ μελλήσω 14. σώματος

15 λωσέ μοι. ʹΣπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε, ἔχειν ὑμᾶς
μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τὴν τούτων μνήμην ποιεῖ-
16 σθαι. Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθή-
σαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενη-
17 θέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. Λαβὼν γὰρ παρὰ
Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ
τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· Οὗτός ἐστιν
18 ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. Καὶ
ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνε-
19 χθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ʹἁγίῳ, καὶ
ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον· ᾧ καλῶς
ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν ʹαὐχμηρῷ
τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ ʺφωσφόρος ἀνατεί-
20 λῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· τοῦτο πρῶτον γινώσκον-
τες, ὅτι πᾶσα ʹπροφητεία γραφῆς, ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ
21 γίνεται. Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ
προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλά-
λησαν ʹ ʺἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι.
2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς
καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισά-
ξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς
δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώ-
2 λειαν· (καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς
ʹἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημη-
3 θήσεται·) καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ʹὑμᾶς
ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ
4 ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς
ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς
ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν ʹτηρουμένους·

15. Σπουδάσατε 18. r. ἁγίῳ. Καὶ 19. ἀχμηρῷ
ʺ ἑωσφόρος 20. γραφὴ προφητείας, 21. † οἱ
ʺ om. ἅγιοι 2. r. ἀπωλείαις, 3. add. εἰς Conject.
4. r. τετηρημένους·

καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε 5
δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ
ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας 6
τεφρώσας ˈκαταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελ-
λόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς· καὶ δίκαιον Λὼτ καταπο- 7
νούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστρο-
φῆς ἐῤῥύσατο· (βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, 8
ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δι-
καίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν·) οἶδε κύριος εὐσε- 9
βεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν
κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν· μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω 10
σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριό-
τητος καταφρονοῦντας. Τολμηταὶ, αὐθάδεις, δόξας
οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ 11
δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' ˈαὐτῶν ˈˈπα-
ρὰ κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν· οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα 12
ζῶα, ˈφυσικὰ, γεγεννημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθορὰν,
ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν
καταφθαρήσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας· ἡδονὴν 13
ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ ˈτρυφὴν, σπῖλοι καὶ μῶμοι,
ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ˈˈἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμε-
νοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς ˈμοιχαλίδος καὶ 14
ˈˈἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρί-
κτους, καρδίαν ˈˈˈγεγυμνασμένην ˈˈˈˈπλεονεξίας ἔχοντες,
κατάρας τέκνα, καταλιπόντες ˈεὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανή- 15
θησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ
ˈˈΒοσὸρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν 16
ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου
φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παρα-

6. *om.* καταστροφῇ 11. ἑαυτῶν ˈˈ⇄ παρὰ κυρίῳ
12. γεγενημένα φυσικὰ *Al. om.* φυσικά. 13. τροφὴν,
ˈˈ∾ ἀγάπαις 14. μοιχαλίας ˈˈ∾ ἀκαταπαύστου
ˈˈˈ γεγεμισμένην ˈˈˈˈ *r.* ∾ πλεονεξίαις 15. † τὴν
ˈˈ Βεὼρ,

17 φρονίαν. Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, 'καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ
λαίλαπος ἐλαυνόμεναι· οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους" εἰς
18 αἰῶνα τετήρηται· Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγ-
γόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις 'σαρκὸς, ἀσελγείαις,
τοὺς "ὀλίγως ''' ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρε-
19 φομένους· ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ
δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται,
20 τούτῳ καὶ δεδούλωται. 'Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιά-
σματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆ-
ρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡτ-
τῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώ-
21 των. Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς, μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν
ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς
22 παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. Συμβέβηκε δὲ
αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· Κύων ἐπιστρέψας
ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καὶ· Ὗς λουσαμένη, εἰς κύλι-
σμα βορβόρου.

3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοὶ, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπι-
στολὴν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλι-
2 κρινῆ διάνοιαν· μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων
ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς 'τῶν ἀποστόλων
3 "ἡμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος· τοῦτο πρῶ-
τον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμε-
ρῶν 'ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυ-
4 μίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ἡ
ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέ-
ρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτί-
5 σεως. Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι
οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδα-
6 τος συνεστῶσα, τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, δι' 'ὧν ὁ τότε

17. r. νεφέλαι ὑπὸ " ⇄ εἰς αἰῶνα 18. r. σαρκὸς, ἐν ἀσελγείαις, *Al.* ≈ σαρκὸς ἀσελγείας, " r. ὄντως ''' ≈ ἀποφεύγοντας 20. Οἱ *et mox* καὶ γέγονεν 2. διὰ τῶν *Conj.* " ὑμῶν 3. r. *om.* ἐν ἐμπαιγμονῇ 6. ὃν *f.* οἷ

κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· οἱ δὲ νῦν οὐρα- 7
νοὶ καὶ ἡ γῆ ' τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι " εἰσὶ,
πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας
τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ' Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λαν- 8
θανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ
ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. Οὐ βρα- 9
δύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδυτῆτα
ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ ' εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός
" τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆ-
σαι. Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ', ἐν ᾗ οἱ 10
οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσού-
μενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα " κατα-
καήσεται. Τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποτα- 11
ποὺς δεῖ ὑπάρχειν ' ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ
εὐσεβείαις; προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρου- 12
σίαν τῆς τοῦ ' θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμε-
νοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα " τήκεται.
Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν ' κατὰ τὸ ἐπάγ- 13
γελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοι-
κεῖ.

Διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε 14
ἄσπιλοι καὶ ' ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ 15
τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖ-
σθε· καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος
κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, ὡς καὶ 16
ἐν πάσαις ' ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ
τούτων· ἐν " οἷς ἐστι δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ
ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς,
πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. Ὑμεῖς οὖν, ἀγα- 17

7. r. τῷ αὐτῷ " εἰσὶ πυρὶ, 8. Ἐν δὲ τούτῳ
9. ∾ δι' ὑμᾶς, *Al.* ∾ εἰς ὑμᾶς, " τινα 10. † ἐν νυκτὶ,
" ἀφανισθήσεται. *Al.* εὑρεθήσεται. 11. ὑμᾶς; Ἐν
12. κυρίου, " τακήσεται. 13. καὶ τὰ ἐπαγγέλματα
14. ∾ ἄμωμοι 16. *om.* ταῖς " ∾ αἷς

πητοὶ, προγινώσκοντες, φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν
ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου
18 στηριγμοῦ· αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δό-
ξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος· ᾽ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν
2 ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· (καὶ ἡ ζωὴ
ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ
ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν
3 πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ᾽ἡμῖν·) ὃ ἑωράκα-
μεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ᾽ὑμῖν, ἵνα καὶ
ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ᾽ ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ
ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
4 Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ταῦτα γράφομεν ᾽ὑμῖν, ἵνα ἡ
χαρὰ ῞ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.
5 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ᾽ἀγγελία, ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ᾽ αὐ-
τοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστι, καὶ
6 σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι
κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περι-
πατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν·
7 ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν
τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ ᾽ἀλλήλων, καὶ τὸ

18. → ἀμήν. 2. add. ἐν 3. add. καὶ 4. ∾ ἡμεῖς, ῞ἡμῶν 5. r. ∾ ἐπαγγελία, 7. αὐτοῦ,

'αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ '' καθαρίζει ἡμᾶς
ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἁμαρ- 8
τίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια
οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας 9
ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρ-
τίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. Ἐὰν εἴ- 10
πωμεν, ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐ-
τὸν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία 2
μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἐάν
τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰη-
σοῦν Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ 2
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον,
ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτὸν, 3
ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. Ὁ λέγων· Ἔγνωκα 4
αὐτὸν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης
ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. Ὃς δ' ἂν 5
τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη
τοῦ Θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐν
αὐτῷ ἐσμεν. Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, κα- 6
θὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς 'οὕτως περιπα-
τεῖν. ''Ἀγαπητοὶ, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, 7
ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ
ἡ παλαιά, ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ''ἀπ' ἀρχῆς.
Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω 'ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς 8
ἐν αὐτῷ καὶ ἐν '' ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία ''' παράγεται, καὶ
τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. Ὁ λέγων ἐν τῷ 9
φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκο-
τίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, 10
ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν·
ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ 11

7. '' καθαριεῖ 6. om. οὕτως 7. r. Ἀδελφοὶ
'' ⇉ ἀπ' ἀρχῆς· 8. ὑμῖν· ὅ ἐστιν '' ∾ ἡμῖν·
''' παραγίνεται,

23. It is curious, that in King James's version this last clause he that acknowledgeth the Son hath the Father also," is printed as spurious, or as a mere supplement; though it stands upon the highest ground of evidence. Eclectic Review. of Impr. Vers.

ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι
ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
12 Γράφω ὑμῖν, ¹τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρ-
13 τίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, πατέρες,
ὅτι ἐγνώκατε ¹τὸν ἀπ' ἀρχῆς· γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι,
ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν· ‖ γράφω ὑμῖν, παιδία,
14 ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ¹Ἔγραψα ὑμῖν, πατέ-
ρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Ἔγραψα ὑμῖν,
νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν
15 ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. Μὴ ἀγα-
πᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις
ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ ¹πατρὸς
16 ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς
σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζο-
νεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ
17 κόσμου ἐστί. Καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυ-
μία ¹αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει
18 εἰς τὸν αἰῶνα. Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ
καθὼς ἠκούσατε, ¹ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν
ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν, ὅτι
19 ἐσχάτη ὥρα ἐστίν· Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν
ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ'
ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν, ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ
20 ἡμῶν. Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ
21 οἴδατε πάντα. Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν
ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτὴν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος
22 ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ
μὴ ὁ ἀρνούμενος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός;
οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα
23 καὶ τὸν υἱόν. Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν
πατέρα ἔχει· ¹ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πατέρα

12. παιδία 13. *Conject.* αὐτὸν *Al.* τὸ ‖ ∾ ἔγραψα
14. *om.* Ἔγραψα . . . ἀρχῆς, 15. Θεοῦ 17. → αὐ-
τοῦ· 18. *om.* ὅτι 23. *r.* *om.* ὁ ὁμολογῶν . . . ἔχει.

ἔχει. Ὑμεῖς 'οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέ- 24
τω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ
ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. Καὶ αὕτη 25
ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν 26
πλανώντων ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς τὸ 'χρίσμα ὃ ἐλάβετε 27
ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε, ἵνα
τις διδάσκῃ ''ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ '''αὐτὸ χρίσμα διδά-
σκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ
ἔστι 'ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ''μενεῖτε ἐν
αὐτῷ. Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα 28
'ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰσχυν-
θῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.
Ἐὰν 'εἰδῆτε, ὅτι δίκαιός ἐστι, γινώσκετε, ὅτι πᾶς 29
ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. Ἴδε- 3
τε, ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ, ἵνα τέκνα
Θεοῦ κληθῶμεν'. Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει
ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. Ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα 2
Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη, τί ἐσόμεθα· οἴδα-
μεν 'δὲ, ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα· ὅτι
ὀψόμεθα αὐτὸν, καθώς ἐστι. Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν 3
ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖ-
νος ἁγνός ἐστι. Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν 4
ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ 5
οἴδατε, ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας
'ἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. Πᾶς ὁ 6
ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων,
οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. 'Τεκνία, 7
μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δί-
καιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. Ὁ ποιῶν 8

24. ⇉οὖν 27. χάρισμα *Al.* πνεῦμα ''ὑμᾶς ἄλλος· τὸ *Al. om.* ὡς '''∾αὐτοῦ 'ψεῦδος, καὶ ''∾μένετε 28. ἐὰν 29. ἴδητε, 1. *add.* καὶ ἐσμεν. 2. ⇉δὲ, 5. ⇉ἡμῶν 7. Παιδία

τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς
ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς
9 τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ
γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι
σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρ-
10 τάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. Ἐν τούτῳ φανε-
ρά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβό-
λου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ
11 τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ὅτι
αὕτη ἐστὶν ἡ ' ἀγγελία, ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
12 ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ
ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος
ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ
13 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί
14 ' μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι
μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι
ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν,
15 μένει ἐν τῷ θανάτῳ. Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστί· καὶ οἴδατε, ὅτι πᾶς ἀνθρω-
ποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένου-
16 σαν. Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην ', ὅτι
ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς
17 ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι. Ὃς
δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα
18 αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ' μένει ἐν
αὐτῷ; Τεκνία ' μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ '' τῇ
19 γλώσσῃ, ἀλλ' ''' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. Καὶ ἐν τούτῳ
' γινώσκομεν, ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμὲν, καὶ ἔμπροσθεν
20 αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν, ὅτι, ἐὰν καταγι-
νώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ' ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς

11. ἐπαγγελία, 13. ⇉ μου, 16. *add.* τοῦ Θεοῦ, *s.* αὐτοῦ, 17. μενεῖ 18. ⇉ μου, '' *r. om.* τῇ ''' *r. om.* ἐν 19. ∾ γινωσόμεθα, 20. *om.* ὅτι *Al. conject.* ἔτι

καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. Ἀγαπητοὶ, ἐὰν 21
ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχο-
μεν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν 22
παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ
ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ 23
ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα ' πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, κα-
θὼς ἔδωκεν ἐντολὴν " ἡμῖν. Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντο- 24
λὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ
ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος, οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

Ἀγαπητοὶ, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ 4
δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὅτι
πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.
Ἐν τούτῳ ' γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦ- 2
μα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα,
ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι· ' Καὶ πᾶν πνεῦμα " ὃ μὴ ὁμολογεῖ 3
''' τὸν Ἰησοῦν', ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστι· καὶ τοῦτό ἐστι
τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, " ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ
νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, 4
τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν
ὑμῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί· 5
διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐ-
τῶν ἀκούει. Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων 6
τὸν Θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ,
οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα
τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

Ἀγαπητοὶ, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ 7
τοῦ Θεοῦ ἐστι, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν', ἐκ τοῦ Θεοῦ γε-
γέννηται, καὶ γινώσκει τὸν Θεόν· ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ 8

23. ∾ πιστεύωμεν " om. ἡμῖν. 2. ∾ γινώσκεται
3. om. Καὶ πᾶν . . οὐκ ἔστι· " ὃ λύει τὸν. ''' → τὸν
' + Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, " Conject. ὃν
7. add. τὸν Θεὸν,

9 ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. Ἐν τούτῳ
ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν
αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον,
10 ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη,
οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς
ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν
11 περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοὶ, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς
ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγα-
12 πᾷν. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται. Ἐὰν ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ
13 τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν,
ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ
14 πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. Καὶ ἡμεῖς τεθεά-
μεθα καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν
15 υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ, ὅτι Ἰη-
σοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει,
16 καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ ' πε-
πιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ
Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ
17 μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ ". Ἐν τούτῳ τετελείωται
ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς
18 ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ
ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον·
ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετε-
19 λείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἡμεῖς ' ἀγαπῶμεν " αὐτὸν, ὅτι
20 αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. Ἐάν τις εἴπῃ·
Ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ,
ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν, ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται
21 ἀγαπᾷν; Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ,
ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

16. πιστεύομεν " *add.* μένει. 19. *add.* οὖν " *om.* αὐτὸν, *Al.* τὸν Θεὸν,

Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς, ἐκ 1
τοῦ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννή-
σαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. Ἐν 2
τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἀγαπῶμεν 'τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ,
ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ''τη-
ρῶμεν. Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς 3
ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βα-
ρεῖαι οὐκ εἰσὶν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ, 4
νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα
τὸν κόσμον, ἡ πίστις 'ἡμῶν. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν 5
κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ; Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δἰ ὕδατος καὶ 6
'αἵματος, Ἰησοῦς ''ὁ Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μό-
νον, ἀλλ' ἐν τῷ '''ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦ-
μά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι 'τὸ πνεῦμά ἐστιν ''ἡ ἀλή-
θεια. Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες·' τὸ πνεῦμα, 7.8
καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· 'καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν
εἰσιν. Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, 9
ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν
ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, 'ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔχει τὴν 10
μαρτυρίαν 'ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ ''Θεῷ, ψεύ-
στην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν
μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώ- 11
νιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ

2. *Conject.* τὸν Θεὸν, ὅταν τὰ τέκνα τ. Θ. ἀγαπῶμεν *Al. transponunt* ὅταν *et* ὅτι ''∾ποιῶμεν· 4. ὑμῶν. 6. πνεύματος, *Al.* αἵματος καὶ πνεύματος (ἁγίου), ''⊐ὁ '''ὕδατι καὶ ἐν τῷ πνεύματι· *Al.* αἵματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι 'Χριστὸς ''*om.* ἡ 7. † ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, 8. *om.* καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. 9. ∾ὅτι 10. τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ· ''∾υἱῷ,

12 αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ
13 ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. Ταῦ-
τα ἔγραψα ὑμῖν †, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε
" οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.
14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤῥησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐ-
τὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ ' θέλημα αὐτοῦ,
15 ἀκούει ἡμῶν· καὶ ἐὰν οἴδαμεν, ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἂν
αἰτώμεθα, οἴδαμεν, ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκα-
16 μεν παρ' αὐτοῦ. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, ' καὶ
δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον.
Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω
17 ἵνα " ἐρωτήσῃ. Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστί· καὶ ἔστιν
18 ἁμαρτία ' οὐ πρὸς θάνατον. Οἴδαμεν, ὅτι πᾶς ὁ
γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ
γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ὁ πονηρὸς
19 οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. Οἴδαμεν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν,
20 καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. ' Καὶ οἴδα-
μεν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διά-
νοιαν, ἵνα γινώσκωμεν " τὸν ἀληθινόν· καί ἐσμεν ἐν
τῷ ἀληθινῷ, ''' ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ' Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὗ-
τός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς " Θεὸς καὶ ''' ἡ ζωὴ αἰώνιος.
21 Τεκνία, φυλάξατε ' ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων."

13. † τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, " r. καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς 14. ὄνομα 16. om. καὶ δώσει *Al.* καὶ δοθήσεται " *add.* τις 17. om. οὐ 20. r. Οἴδαμεν δὲ, " τὸ ἀληθινόν· *Al.* τὸν ἀληθινὸν Θεόν· ''' om. ἐν τῷ ' → Ἰησοῦ Χριστῷ. " om. Θεός, ''' ∾ ζωὴ *Al.* ἡ ζωὴ ἡ 21. ἑαυτὰ " † Ἀμήν.

2 John. 7 v.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ὁ πρεσβύτερος ' ἐκλεκτῇ '' Κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις 1
αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, (καὶ οὐκ ἐγὼ
μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν,)
διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ' ἡμῖν, καὶ μεθ' 2
ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ' ἔσται μεθ' '' ὑμῶν χάρις, 3
ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ ''' κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ
ἀγάπῃ.
Ἐχάρην λίαν, ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4
' περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν
παρὰ τοῦ πατρός. Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, Κυρία, οὐχ 5
ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλ ἣν εἴχομεν ἀπ'
ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ 6
ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.
Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. Ὅτι πολλοὶ πλάνοι ' εἰσῆλ- 7
θον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χρι-
στὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ
ὁ ἀντίχριστος. Βλέπετε ' ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ '' ἀπολέσω- 8
μεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν

1. τῇ ἐκλεκτῇ *Al.* Ἐκλεκτῇ τῇ '' *Conj.* ἐν κυρίᾳ, 2. ὑμῖν, καὶ μεθ' ὑμῶν. 3. *om.* ἔσται μεθ' ὑμῶν '' ἡμῶν ''' ⇉ κυρίου. 4. περιπατοῦντα 7. ∾ ἐξῆλθον 8. αὐτοὺς, '' ∾ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ... ἀπολάβητε.

ἀξίως τοῦ Θεοῦ. Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ˡ ἐξῆλθον, 7
μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ˡˡ ἐθνῶν. Ἡμεῖς οὖν ὀφεί- 8
λομεν ˡ ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γι-
νώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

Ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐ- 9
τῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο, ἐὰν 10
ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονη-
ροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις,
οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς βουλο-
μένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. Ἀγα- 11
πητὲ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἀγα-
θοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὁ ˡ κακοποιῶν, οὐχ ἑώ-
ρακε τὸν Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάν- 12
των, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρ-
τυροῦμεν, καὶ ˡ οἴδατε, ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής
ἐστι.

Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος 13
καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, 14
καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι. Ἀσπά- 15
ζονταί σε οἱ ˡ φίλοι· ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἰούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, 1
τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ˡ ἡγιασμένοις καὶ Ἰησοῦ ˡˡ Χριστῷ
τετηρημένοις κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγά- 2
πη πληθυνθείη.

7. † αὐτοῦ ˡˡ ∾ ἐθνικῶν. 8. ∾ ὑπολαμβάνειν
11. † δὲ 12. ∾ οἴδας, *Al.* οἴδαμεν, 15. ἀδελφοί
1. ∾ ἠγαπημένοις ˡˡ Χριστοῦ

3 Ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν
ˈὑμῖν, περὶ τῆς κοινῆς ˈˈσωτηρίας ἀνάγκην ἔσχον
γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ πα-
4 ραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. Παρεισέδυσαν γάρ τινες
ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρί-
μα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες
εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην ˈκαὶ κύριον
5 ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι. Ὑπομνῆσαι δὲ
ὑμᾶς βούλομαι, ˈεἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύ-
ριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς
6 μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τη-
ρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ
ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς
7 ˈἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ Γόμορ-
ῥα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τούτοις
τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς
ˈἑτέρας, πρόκεινται ˈˈδεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην
8 ὑπέχουσαι. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζό-
μενοι σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι,
9 ˈδόξας δὲ βλασφημοῦσιν. Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγε-
λος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ
τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγ-
κεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· Ἐπιτιμήσαι σοι κύριος.
10 Οὗτοι δὲ, ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ
φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις
11 φθείρονται. Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπο-
ρεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθη-
12 σαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Οὗ-

3. *ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας,* ˈˈ*add. ἡμῶν*
4. † *Θεὸν Al. transp.* 5. ∾ *εἰδότας, ἅπαξ ὅτι ὁ κύ-
ριος f. Ἰησοῦς λαὸν* 6. *ἀλύτοις ὑπὸ ζόφον ἀγρίων
ἀγγέλων τετήρηκεν·* 7. *Conject. ἑτέροις πρόκεινται*
ˈˈ*δεῖγμα πυρὸς* 8. *δόξαν*

τοί εἰσιν ¹ἐν ταῖς ²ἀγάπαις ³ὑμῶν σπιλάδες, ¹συνευω-
χούμενοι ²ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυ-
δροι, ὑπὸ ἀνέμων ³παραφερόμεναι· δένδρα φθινοπω-
ρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα· κύματα 13
ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας·
ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς ¹αἰῶ-
να τετήρηται. Προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδο- 14
μος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων· Ἰδοὺ, ἦλθε κύριος ἐν
¹ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, 15
καὶ ¹ἐξελέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς ²αὐτῶν περὶ πάν-
των τῶν ἔργων ³ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ
περὶ πάντων τῶν σκληρῶν⁴, ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐ-
τοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. Οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμψί- 16
μοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι· καὶ
τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσ-
ωπα, ὠφελείας χάριν. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνή- 17
σθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀπο-
στόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅτι ἔλεγον 18
ὑμῖν, ὅτι ¹ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ²ἔσονται ἐμπαῖκται, κα-
τὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες ¹ἑαυτοὺς, ψυχικοὶ, πνεῦ- 19
μα μὴ ἔχοντες.

Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, τῇ ἁγιωτάτῃ ¹ὑμῶν πίστει 20
ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ²ἁγίῳ προσευ-
χόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, προσδεχό- 21
μενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς

12. ∾οἱ ἐν ²ἀπάταις ³αὐτῶν ¹συνευωχούμε-
νοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ²add. ὑμῖν ³r. περιφερό-
μεναι· 13. † τὸν 14. r. μυριάσιν ἁγίαις Al. μυριά-
σιν ἁγίων Al. μυριάσιν ἁγίων ἀγγέλων 15. ≈ ἐλέγ-
ξαι ²⇉ αὐτῶν ³→ ἀσεβείας ⁴add. λόγων,
18. ≈ ἐπ' ἐσχάτου (τοῦ) χρόνου *f.* τῶν χρόνων
²∾ ἐλεύσονται 19. ⇉ ἑαυτοὺς, 20. ἡμῶν ²ἁγίῳ,

22 ζωὴν αἰώνιον. ' Καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι·
23 οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες·
μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χι-
τῶνα.
24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ' ὑμᾶς ἀπταίστους, καὶ
στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλ-
25 λιάσει, μόνῳ 'Θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, '' διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν δόξα. ''' καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ
ἐξουσία, '''' καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

---

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς,
δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει,
καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ
2 δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ· ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα ' εἶδε.
3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λό-
γους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γε-
γραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.
4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ·
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ ' ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχό-

22. 23. ∾ Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους· οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ, μισοῦντες *Al.* ∾ Καὶ οὓς μὲν ἐκ πυρὸς ἁρπάζετε, διακρινομένους δὲ, ἐλεεῖτε, μισοῦντες 24. ∾ αὐτοὺς 25. † σοφῷ '' *r.* → διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ''' ⇄ καὶ '''' *add.* ∾ πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος, 2. † τε 4. † τοῦ *Al.* Θεοῦ *Al.* κυρίου

μενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ '' ἐστιν ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ 5
μάρτυς ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος ' τῶν νεκρῶν, καὶ
ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ '' ἀγαπῶντι ἡμᾶς
καὶ ''' λούσαντι ἡμᾶς ' ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν '' ἡμῶν ἐν τῷ
αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ' ἡμᾶς '' βασιλείαν, ἱερεῖς 6
τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. Ἰδοὺ, ἔρχεται 7
μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς,
καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται ἐπ' αὐ-
τὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ, ἀμήν. Ἐγώ εἰμι τὸ 8
Α καὶ τὸ Ω, ' λέγει '' κύριος ὁ θεὸς, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ
ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ 9
' ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ '' συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ
''' βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ '''' Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐγενόμην
ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, καὶ ' διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ '' Χριστοῦ. Ἐγε- 10
νόμην ἐν πνεύματι ἐν ' τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα
ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος, λεγούσης ' 11
'' Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς '' ἑπτὰ
ἐκκλησίαις ''', εἰς Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς
Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς
Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν. Καὶ ' ἐπέ- 12
στρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις '' ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ·
καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, καὶ ἐν μέ- 13

4. '' ⇄ ἐστιν 5. † ἐκ '' r. ἀγαπήσαντι ''' λύσαντι ' ἐκ '' om. ἡμῶν 6. ἡμῖν '' r. βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς *Al.* βασίλειον ἱεράτευμα 8. † ἀρχὴ καὶ τέλος, '' r. ὁ κύριος ὁ ὢν 9. † καὶ '' ∾ κοινωνὸς ''' † ἐν τῇ '''' ≈ ἐν Χριστῷ, *f.* ἐν Ἰησοῦ, *Al.* ∾ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, *Al.* Ἰησοῦ, ' → διὰ '' ⇄ Χριστοῦ. 10. om. τῇ 11. † Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος· καί· '' r. om. ἑπτὰ ''' † ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, 12. add. ἐκεῖ '' ≈ ἐλάλει *Al.* λαλεῖ

σῳ τῶν 'ἑπτὰ λυχνιῶν ''ὅμοιον '''υἱῷ ἀνθρώπου, ἐν-
δεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς ''''μα-
14 στοῖς ζώνην χρυσῆν· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρί-
χες, λευκαὶ 'ὡς ἔριον λευκὸν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλ-
15 μοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός· καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι
'χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ ''πεπυρωμένοι· καὶ ἡ
16 φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ ἔχων ἐν
τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτά· καὶ ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη·
καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει
17 αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας
αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ 'ἔθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ'' ἐπ'
ἐμὲ, λέγων'''· Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ
18 ἔσχατος, καὶ ὁ ζῶν· καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ
ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων'· καὶ ἔχω τὰς
19 ''κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου. Γράψον 'οὖν ἃ
εἶδες, καὶ ἅ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα·
20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς''. Οἱ
ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ
''αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί.

2 Τῷ ἀγγέλῳ 'τῆς ''ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ
αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν
2 χρυσῶν· Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον 'σου, καὶ
τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ 'βαστάσαι κακούς·
καὶ ''ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους

13. ⇄ἑπτὰ '' ὁμοίωμα ''' υἱὸν '''' μαζοῖς
14. r. ὡσεὶ 15. *Conject.* χαλκοκλιβάνῳ, '' πεπυ-
ρωμένῳ· 17. r. ἐπέθηκε '' † χεῖρα ''' † μοι·
18. † ἀμήν· '' κλεῖδας 19. r. *om.* οὖν 20. *add.* ταῦ-
τα εἰσὶν '' r. αἱ ἑπτὰ λυχνίαι ἃς εἶδες, ἑπτὰ
1. ∾τῷ '' Ἐφεσίνης 2. ⇄σου, '' r. ἐπειράσω
τοὺς φάσκοντας εἶναι ἀποστόλους.

''' εἶναι, καὶ οὐκ εἰσί· καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· καὶ 3
' ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ '' ἐβάστασας ''' διὰ τὸ ὄνομά μου,
καὶ οὐκ ἐκοπίασας. Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν 4
ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. Μνημόνευε οὖν 5
πόθεν ' πέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔρ-
γα ποίησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι '' ταχὺ, καὶ κινήσω
τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετα-
νοήσῃς. Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν 6
Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου- 7
σάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι
δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν
ἐν ' τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ '' μου.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ' ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γρά- 8
ψον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο
νεκρὸς, καὶ ἔζησεν· Οἶδά σου ' τὰ ἔργα, καὶ τὴν θλί- 9
ψιν, καὶ τὴν πτωχείαν, ('' ἀλλὰ πλούσιος εἶ,) καὶ τὴν
βλασφημίαν ''' ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυ-
τοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.
' Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν· ἰδοὺ '', μέλλει βα- 10
λεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρα-
σθῆτε· καὶ ἕξετε θλίψιν ''' ἡμερῶν δέκα. Γίνου πι-
στὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς
ζωῆς. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέ- 11
γει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ
θανάτου τοῦ δευτέρου.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γρά- 12
ψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον

2. ''' εἶναι, 3. *r.* ἐβάστασας, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας, καὶ οὐ κέκμηκας. Ἀλλ' '' ἐβάπτισας ''' *add.* με *f.* αὐτοὺς 5. *r.* ἐκπέπτωκας, '' ⇄ ταχὺ, 7. *r.* μέσῳ τοῦ παραδείσου '' *r. om.* μου. 8. *r.* ἐκκλησίας Σμυρναίων 9. ⇄ τὰ ἔργα, καὶ '' *r.* πλούσιος δὲ, καὶ ''' *r. om.* ἐκ 10. ∾ Μὴ '' *add.* δὴ, ''' ἡμέρας

13 τὴν ὀξεῖαν· Οἶδα ' τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς,
ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου,
καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου, " καὶ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ''' ἐν αἷς ' Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, " ὃς ἀπε-
14 κτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ σατανᾶς κατοικεῖ. Ἀλλ'
ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν
διδαχὴν Βαλαὰμ, ὃς ' ἐδίδασκε " τῷ Βαλὰκ βαλεῖν
σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδω-
15 λόθυτα καὶ πορνεῦσαι. Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦν-
16 τας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ' ὁμοίως. Μετανόη-
σον ' οὖν· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ταχὺ, καὶ πολεμήσω
17 μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. Ὁ
ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ ' τοῦ μάννα τοῦ κε-
κρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ
τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς " οἶδεν
εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν ' Θυατείροις ἐκκλησίας γρά-
ψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
19 ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ· Οἶδά σου ' τὰ ἔργα, καὶ τὴν
ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν, καὶ τὴν διακονίαν, καὶ τὴν
ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου " τὰ ἔσχατα ''' πλείονα
20 τῶν πρώτων. Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ', ὅτι " ἀφεῖς τὴν
γυναῖκά ''' σου ' Ἰεζάβελ, " ἡ λέγουσα ἑαυτὴν προφῆ-
τιν, ''' καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους,

13. → τὰ ἔργα σου, καὶ " ⇉ καὶ " ⇉ ἐν *Al. om.* ἐν αἷς ' ἀντείπας " *om.* ὃς 14. ∾ ἐδίδαξε " *r.* τὸν *Al.* ἐν τῷ 15. *r.* ὃ μισῶ. *Al.* ὁμοίως, ὃ μισῶ. *Al.* Ὁμοίως μετανόησον, εἰ 16. *r. om.* οὖν· 17. † φαγεῖν ἀπὸ " *r.* ἔγνω 18. Θυατείραις *f.* Θυατείρῃ 19. → τὰ ἔργα, καὶ " † καὶ ''' κρείττονα *Al.* χείρονα 20. † ὀλίγα, *Al.* πολὺ, " *r.* ἐᾷς *Al.* ἀφίης *f.* ἀφῆκας ''' *r.* → σου ' *r.* Ἰεζαβῆλ, " *r.* τὴν λέγουσαν *Al.* ἣ λέγει ''' *r.* διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι

πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα. Καὶ ἔδωκα αὐτῇ 21
χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, ' καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ
τῆς πορνείας αὐτῆς. Ἰδού, 'βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, 22
καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην,
ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων " αὐτῆς, καὶ τὰ 23
τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσονται πᾶ-
σαι αἱ ἐκκλησίαι, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ
καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ' ὑμῶν.
Ὑμῖν δὲ λέγω, ' τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, " ὅσοι 24
οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν
τὰ ''' βαθέα τοῦ σατανᾶ (ὡς λέγουσιν)· Οὐ '''' βαλῶ
ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε ἄχρις 25
οὗ ' ἂν ἥξω. Καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι 26
τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν
ἐθνῶν· καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ 27
σκεύη τὰ κεραμικὰ ' συντρίβεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα
παρὰ τοῦ πατρός μου· καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα 28
τὸν πρωϊνόν. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα 29
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γρά- 3
ψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ,
καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ' ὄνο-
μα ἔχεις" ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. Γίνου γρηγορῶν, 2
καὶ ' στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ " ἔμελλον ἀποθανεῖν· οὐ
γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ ''' μου. Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας ' καὶ ἤκου- 3
σας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρηγο-
ρήσῃς, ἥξω " ἐπί σε ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ ''' γνῷς

21. r. ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. 22. † ἐγὼ " r. ∾ αὐτῶν, 23. αὐτοῦ. 24. r. καὶ λοιποῖς " † καὶ ''' r. βάθη '''' ≈ βάλλω 25. ἀνοίξω. 27. ∾ συντριβήσεται, 1. † τὸ " καὶ 2. r. στήριξον Al. τήρησον " r. μέλλει ἀποθανεῖν· Al. ∾ ἔμελλες ἀποβάλλειν· ''' r. om. μου 3. ⇉ καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει, " → ἐπί σε ''' γνώσῃ

4 ποίαν ὥραν ἥξω ἐπί σε. ' Ἀλλ' ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα
''ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν·
καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί
5 εἰσιν. Ὁ νικῶν, ' οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις
λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς
βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ''ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
6 αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει
ταῖς ἐκκλησίαις.

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας
γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινὸς, ὁ ἔχων τὴν
' κλεῖν τοῦ ''Δαυϊδ· ὁ ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς ''' κλείει·
8 καὶ κλείει, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει· Οἶδά σου τὰ ἔργα·
ἰδοὺ, δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳγμένην, ' ἣν
οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι ''μικρὰν ἔχεις δύνα-
μιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω
9 τὸ ὄνομά μου. Ἰδοὺ, δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ
σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ
οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ, ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα
' ἥξωσι καὶ '' προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου,
10 καὶ '''γνῶσιν, ὅτι '''' ἐγὼ ἠγάπησά σε· ὅτι ἐτήρησας
τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγὼ σὲ τηρήσω ἐκ τῆς
ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς
οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
11 γῆς. ' Ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λά-
12 βῃ τὸν στέφανόν σου. Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν
στύλον ἐν τῷ ' ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ
ἐξέλθῃ ἔτι· καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ

4. r. om. Ἀλλ' '' † καὶ 5. οὕτως '' r. ἐξομολογή-
σομαι 7. r. κλεῖδα '' ᾅδου ''' κλείσει αὐτὴν, εἰ
μὴ ὁ ἀνοίγων, (al. add. καὶ κλείων,) καὶ οὐδεὶς ἀνοί-
ξει· 8. r. καὶ '' add. οὐ 9. ∾ ἥξουσι ''∾ προσ-
κυνήσουσιν ''' γνώσῃ, '''' ⇉ ἐγώ . 11. † Ἰδοὺ
12. r. λαῷ

μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς
καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ''ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. Ὁ 13
ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς 'ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γρά- 14
ψον· Τάδε λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀλη-
θινὸς, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ· Οἶδά σου τὰ 15
ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυ-
χρὸς 'ἦς, ''ἢ ζεστός. Οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ 16
οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ
στόματός μου. Ὅτι λέγεις· 'Ὅτι πλούσιός εἰμι, καὶ 17
πεπλούτηκα, καὶ ''οὐδενὸς χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶ-
δας, ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ '''ὁ ἐλεεινὸς, καὶ
πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός· συμβουλεύω σοι ἀγο- 18
ράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς, ἵνα
πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ
φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ 'κολ-
λούριον, ''ἐγχρίσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.
Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· 'ζήλω- 19
σον οὖν καὶ μετανόησον. Ἰδοὺ, ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν, 20
καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοί-
ξῃ τὴν θύραν, 'εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνή-
σω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ νικῶν, 21
δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς
κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν
τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦ- 22
μα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ, θύρα ἀνεῳγμένη ἐν 4
τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, ἣν ἤκουσα ὡς σάλ-

12. r. ἣ καταβαίνει 14. r. ἐκκλησίας Λαοδικέων
15. r. εἴης ''ὁ 17. →Ὅτι ''∾οὐδὲν '''r. om. ὁ
18. κολλύριον, ''r. ἔγχρισον Al. ἵνα ἐγχρίσῃ
19. ≈ζήλευε 20. ∾καὶ εἰσελεύσομαι

πιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, ' λέγων· Ἀνάβα ὧδε, καὶ
2 δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι '' μετὰ ταῦτα. ' Καὶ εὐθέως
ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ
3 οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος· ' καὶ ὁ καθή-
μενος '' ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ ''' σαρδίῳ· καὶ
ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ' ὅμοιος '' ὁράσει σμαραγδίνῳ.
4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἰκοσιτέσσαρες· καὶ
ἐπὶ τοὺς ' θρόνους '' εἰκοσιτέσσαρας πρεσβυτέρους κα-
θημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ
5 ''' ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. Καὶ
ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ
βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον
τοῦ ' θρόνου, '' αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ·
6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ' ὡς θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία
κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου '' καὶ κύκλῳ τοῦ
θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν
7 καὶ ὄπισθεν. Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι,
καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον
ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ' ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον
8 ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. Καὶ ' τὰ τέσσαρα ζῶα,
ἓν '' καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν
''' καὶ ἔσωθεν '''' γέμουσιν ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν
οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ' λέγοντες· '' Ἅγιος,
ἅγιος, ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ''' ὁ ἦν
9 καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. Καὶ ὅταν ' δώσουσι τὰ

1. r. λέγουσα· '' Μετὰ ταῦτα εὐθέως 2. ⇉ Καὶ
3. ⇉ καὶ ὁ καθήμενος '' † ἦν ''' r. σαρδίνῳ·
' r. ὁμοία Al. ∾ ὁμοίως '' ὅρασις σμαραγδίνων.
4. κδ. θρόνους πρεσβυτέρους '' † εἶδον τοὺς ''' † ἔσχον
5. ∾ θρόνου αὐτοῦ, '' καὶ τὰ Al. → τὰ 6. r. om. ὡς
'' om. καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου 7. r. ὡς ἄνθρωπος,
Al. ∾ ὡς ἀνθρώπου, 8. r. om. τὰ '' r. καθ' ἑαυ-
τὸ εἶχον Al. ∾ καθ' ἓν ἔχον f. ἔχων ''' om. καὶ ἔσω-
θεν Al. καὶ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν '''' r. γέμοντα
' r. λέγοντα· '' ἅγιος novies repetitur. ''' ὁ ὢν καὶ
ὁ ἦν 9. ∾ δῶσι f. δώσωσι

2 – 7 – This scene is drawn in allusion to (Numb. I. II) the

ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ
ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων, πεσοῦνται οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον 10
'τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ''προσκυνήσουσι
τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι
τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγον-
τες· Ἄξιος εἶ, 'κύριε, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τι- 11
μὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας ''τὰ πάντα, καὶ
διὰ τὸ θέλημά σου '''ἦσαν, καὶ ἐκτίσθησαν.
Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ 5
θρόνου βιβλίον γεγραμμένον 'ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κα-
τεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. Καὶ εἶδον ἄγγελον 2
ἰσχυρὸν, κηρύσσοντα 'ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Τίς ''ἐστιν
ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας
αὐτοῦ; Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ 'οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ 3
τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον,
οὐδὲ βλέπειν αὐτό. Καὶ 'ἐγὼ ἔκλαιον ''πολλὰ, ὅτι 4
οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι '''τὸ βιβλίον, οὔτε βλέ-
πειν αὐτό. Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· 5
Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ 'ἐκ τῆς φυλῆς
Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυῒδ, ''ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ '''τὰς
ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. Καὶ εἶδον 'ἐν μέσῳ τοῦ 6
θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν
πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ''ἐσφαγμένον, ἔχον
κέρατα ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, '''οἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ
πνεύματα τοῦ θεοῦ ''''τὰ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν
γῆν. Καὶ ἦλθε καὶ εἴληφε 'τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς 7

10. *om.* τοῦ καθημένου ἐπὶ ''προσκυνοῦσι ... βάλλουσι 11. ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν, *Al. praeterea add.* ὁ ἅγιος, ''*om.* τὰ '''*r.* εἰσι, 1. ἔσωθεν, καὶ ὄπισθεν *Al.* ∾ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν 2. *r. om.* ἐν ''⇉ ἐστιν 3. ∾ οὐρανῷ ἄνω, 4. *om.* ἐγὼ ''≈ πολὺ, '''† καὶ ἀναγνῶναι 5. † ὢν ''≈ ὁ ἀνοίγων '''† λῦσαι 6. † καὶ ἰδοὺ, ''ἐσφραγισμένον, '''∾ ἃ ''''≈ ἀποστελλόμενα 7. ⇉ τὸ βιβλίον

8 τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ
βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσ-
βύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος
'κιθάρας, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων,
9 αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν
καινὴν, λέγοντες· Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ
ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ· ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγό-
ρασας τῷ θεῷ 'ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυ-
10 λῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας
'αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν ''βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ '''βα-
11 σιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα 'φω-
νὴν ἀγγέλων πολλῶν ''κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν
ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· '''καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐ-
12 τῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων· λέ-
γοντες φωνῇ μεγάλῃ· Ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφα-
γμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν
13 καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ
πᾶν κτίσμα 'ὅ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ''ἐπὶ τῆς γῆς,
'''καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ ἐστι,
καὶ 'τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα ''λέγοντας· Τῷ κα-
θημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ
ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
14 αἰώνων'''. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα 'ἔλεγον· ''Ἀμήν·
καὶ οἱ''' πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν''''.
6 Καὶ εἶδον 'ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν
''ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων

8. κιθάραν, 9. → ἡμᾶς 10. *r.* ἡμᾶς ''∾ βασιλείαν
''' *r.* βασιλεύσομεν 11. *add.* ὡς '' *r.* κυκλόθεν
''' *om.* καὶ ἦν ... μυριάδων, 13. *om.* ὅ ἐστιν *Al.*
⇉ ἐστιν '' *r.* ἐν τῇ γῇ, ''' *om.* καὶ ὑποκάτω τ. γῆς,
'∾ τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας ἤκουσα '' λέγοντα·
''' *add.* ἀμήν. 14. ∾ λέγοντα· '' *add.* τὸ ''' † εἰκο-
σιτέσσαρες '''' † ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. 1. ὅτι '' *r. om.* ἑπτὰ

ζώων λέγοντος, ὡς ''' φωνὴ βροντῆς· Ἔρχου '''' καὶ
ἴδε· ' Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ καθή- 2
μενος ἐπ' '' αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφα-
νος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. Καὶ ὅτε 3
ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευ-
τέρου ζώου λέγοντος· Ἔρχου '· Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος 4
ἵππος ' πυῤῥός· καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' '' αὐτὸν ἐδόθη
αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ''' ἐκ τῆς γῆς, '''' καὶ ἵνα
ἀλλήλους σφάξωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγά-
λη. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην, 5
ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· Ἔρχου ' καὶ ἴδε.
'' Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος
ἐπ' ''' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤκου- 6
σα ' φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν·
Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες '' κριθῆς
δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδική-
σῃς. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, 7
ἤκουσα ' τοῦ τετάρτου ζώου '' λέγοντος· Ἔρχου ''' καὶ
ἴδε. ' Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθή- 8
μενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος· καὶ ὁ
ᾅδης ἠκολούθει '' μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη ''' αὐτῷ ἐξου-
σία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ
καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων
τῆς γῆς. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖδα, 9
εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφα-
γμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν ' μαρτυ-

1. ''' r. φωνῆς '''' r. καὶ βλέπε. Al.→καὶ ἴδε.
2. ⇉Καὶ εἶδον, '' r. αὐτῷ 3. r. add. καὶ βλέπε.
4. πυρός· '' r. αὐτῷ ''' r. ἀπὸ Al.⇉ἐκ '''' ⇉καὶ
5. r. καὶ βλέπε. Al.→καὶ ἴδε. '' ⇉Καὶ εἶδον,
''' r. αὐτῷ 6. add. ὡς '' κριθῶν, 7. † φωνὴν
'' r. λέγουσαν· ''' r. καὶ βλέπε. Al.→καὶ ἴδε.
8. ⇉Καὶ εἶδον, '' ∾αὐτῷ· ''' r.∾αὐτοῖς 9. ἐκ-
κλησίαν

10 ρίαν ''ἣν εἶχον· καὶ 'ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγον-
τες· Ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινὸς, οὐ
κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ''ἀπὸ τῶν κατοι-
11 κούντων ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ 'ἐδόθη ''αὐτοῖς '''στολὴ
λευκὴ, καὶ ἐῤῥέθη αὐτοῖς, ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρό-
νον'''', ἕως' ''πληρώσωσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, '''οἱ μέλλοντες ἀποκτέννεσθαι ὡς
12 καὶ αὐτοί. Καὶ 'εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν
ἕκτην, καὶ ''σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέ-
λας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη '''ὅλη
13 ἐγένετο ''''ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπε-
σαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ 'βάλλει τοὺς ὀλύνθους
14 αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη, καὶ 'ὁ οὐρανὸς
ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ''εἱλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος
15 καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν· καὶ οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι
καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ 'ἰσχυροὶ, καὶ πᾶς δοῦλος καὶ
''πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ
16 εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ
ταῖς πέτραις· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ
προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ
17 τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου· ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα 'ἡ μεγάλη
τῆς ὀργῆς ''αὐτοῦ· καὶ τίς δύναται '''σταθῆναι;
7 Καὶ μετὰ 'ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶ-
τας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας
τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος

9. ''*add.* τοῦ ἀρνίου *Al. add.* Ἰησοῦ Χριστοῦ
10. *r.* ἔκραζον ''∾ἐκ 11. *r.* ἐδόθησαν ''*r.* ἑκά-
στοις *Al.*∾αὐτοῖς ἑκάστῳ '''*r.* στολαὶ λευκαὶ,
''''† μικρὸν, '† οὗ ''*r.* πληρώσονται *Al.*∾πλη-
ρωθῶσι '''*add.* καὶ 12. *om.* εἶδον ''† ἰδοὺ,
'''*r. om.* ὅλη ''''εἰς 13.∾βαλοῦσα 14. *r. om.* ὁ
''ἑλισσόμενος, 15. *r.* δυνατοὶ, ''⇄πᾶς 17. *om.* ἡ με-
γάλη ''αὐτῶν· '''σαθῆναι; 1.∾τοῦτο

ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ ''πᾶν
δένδρον. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον 'ἀναβαίνοντα ἀπὸ 2
ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα Θεοῦ ζῶντος· καὶ
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς
ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, λέ- 3
γων· Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν,
μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ 'σφραγίσωμεν τοὺς δούλους
τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα 4
τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν τεσσαράκον-
τα τέσσαρες χιλιάδες 'ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς
υἱῶν Ἰσραήλ· ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ιβ' χιλιάδες 'ἐσφρα- 5
γισμένοι· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν, ιβ' χιλιάδες ''ἐσφραγισμέ-
νοι· ἐκ φυλῆς '''Γὰδ, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ 6
φυλῆς Ἀσὴρ, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς
Νεφθαλεὶμ, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Μα-
νασσῆ, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Συμεὼν, 7
ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Λευῒ, ιβ' χιλιά-
δες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰσαχὰρ, ιβ' χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, ιβ' χιλιάδες 8
ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ, ιβ' χιλιάδες ἐσφρα-
γισμένοι· ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγι-
σμένοι. Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πο- 9
λὺς, ὃν ἀριθμῆσαι 'αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς
ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ''ἑστῶτες
ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, '''περι-
βεβλημένους στολὰς λευκὰς, καὶ ''''φοίνικες ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτῶν· καὶ 'κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ, λέγον- 10
τες· Ἡ σωτηρία ''τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ

1. ''~τι 2. *r.* ἀναβάντα 3. σφραγίζωμεν
4. ἐσφραγισμένων 5. ἐσφραγισμέναι· '' 5.6.7.8 *Decies* ⇉ἐσφραγισμένοι *excepto primo et ultimo.*
5. '''Δὰν, 9. → αὐτὸν ''ἑστῶτας ''' *r.* περιβεβλημένοι ''''~φοίνικας 10. *r.* κράζοντες ''τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ

11 ''' τοῦ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ. Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι
ἑστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ
θρόνου ἐπὶ ' τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν
12 τῷ θεῷ, λέγοντες· ° Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ
ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις
καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
13 νων '' ἀμήν. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων,
λέγων μοι· Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς
14 λευκὰς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; Καὶ εἴρηκα αὐ-
τῷ· Κύριε 'μου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοί εἰσιν
οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυ-
ναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν '' αὐτὰς ἐν τῷ
15 αἵματι τοῦ ἀρνίου. Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυ-
κτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρό-
16 νου, σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ
διψήσουσιν 'ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος,
17 οὐδὲ πᾶν καῦμα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρό-
νου 'ποιμανεῖ αὐτοὺς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ '' ζωῆς
πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον '''ἐκ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγέ-
2 νετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. Καὶ
εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστή-
3 κασι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Καὶ ἄλ-
λος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ 'τὸ θυσιαστήριον,
ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιά-

10. '''∾ τῷ θρόνῳ, 11. r. ∾ τὸ πρόσωπον 12. om. ° Ἀμήν·
'' om. ἀμήν. 14. r. om. μου, '' r. στολὰς αὐτῶν Al. ⇉ utrumque. 16. om. ἔτι, 17. ∾ ποιμαίνει . . . ὁδηγεῖ '' r. ζώσας ''' r. ∾ ἀπὸ 3. ⇜ τοῦ θυσιαστηρίου

ματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ '' ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων
πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον
τοῦ θρόνου. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων 4
' ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου,
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος ' τὸν λιβα- 5
νωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσια-
στηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ
καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. Καὶ οἱ ἑπτὰ 6
ἄγγελοι, ' οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν
ἑαυτοὺς, ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶτος ' ἐσάλ- 7
πισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα '' ἐν αἵ-
ματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· ''' καὶ τὸ τρίτον τῆς
γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη,
καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. Καὶ ὁ δεύτε- 8
ρος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα ' πυρὶ καιό-
μενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρί-
τον τῆς θαλάσσης, αἷμα· καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν 9
κτισμάτων ' τῶν '' ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς·
καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων ''' διεφθάρη. Καὶ ὁ 10
τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπὰς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ
τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ' τῶν ὑδάτων.
Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ' ὁ Ἄψινθος· καὶ 11
'' γίνεται τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ''' ἄψινθον· καὶ
πολλοὶ '''' τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων,
ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλ- 12
πισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον
τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτι-

3. '' τὰς προσευχὰς 4. τῶν προσευχῶν 5. τὸ . . . αὐτὸ 6. *r. om.* οἱ 7. † ἄγγελος '' *r. om.* ἐν ''' *r. om.* καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη. 8. ⇉ πυρὶ 9. ⇉ τῶν '' *om.* ἐν τῇ θαλάσσῃ, ''' ≈ διεφθάρησαν. 10. *r. om.* τῶν 11. *r. om.* ὁ '' ∾ ἐγένετο ''' ἀψίνθιον '''' *r. om.* τῶν

σθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ' ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρί-
13 τον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα
ἑνὸς ' ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος
φωνῇ μεγάλῃ· Οὐαὶ, οὐαὶ, οὐαὶ " τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ
τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν
9 τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν. Καὶ
ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ
1 οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ
2 κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου· ' καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ
τῆς ἀβύσσου. Καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς
καπνὸς καμίνου " μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ
3 ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. Καὶ ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς
4 ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς· καὶ
ἐῤῥέθη αὐταῖς, ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς,
οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀν-
θρώπους ' οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα " τοῦ θεοῦ
5 ἐπὶ τῶν μετώπων ''' αὐτῶν· καὶ ἐδόθη αὐταῖς, ἵνα
μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας
πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορ-
6 πίου, ὅταν " παίσῃ ἄνθρωπον. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐ
μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν,
7 καὶ φεύξεται ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος. Καὶ τὰ ὁμοιώ-
ματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πό-
λεμον· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ' χρυ-
σοῖ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων,
8 καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες
9 αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώ-

12. ∾ τὸ τρίτον αὐτῆς (ʃ. αὐτῶν) μὴ φανῇ· ἡ ἡμέρα καὶ 13. r. ἀγγέλου " ∾ τοὺς κατοικοῦντας 2. → καὶ ἤνοιξε ... ἀβύσσου. " ∾ καιομένης, 4. † μόνους " → τοῦ θεοῦ ''' → αὐτῶν· 5. βασανίσωσι " πλήξῃ 7. r. ∾ ὅμοιοι χρυσῷ,

ρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς
φωνὴ ἁρμάτων ' ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλε-
μον. Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ ' κέν- 10
τρα ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν
ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. ' ''Ἔχουσιν 11
ἐφ' αὐτῶν βασιλέα ''' τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα
αὐτῷ Ἑβραϊστὶ, Ἀβαδδὼν, '''' καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ
ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ, 12
' ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ '' μετὰ ταῦτα. Καὶ ὁ ἕκτος 13
ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν
' τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ' λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ '' ὁ 14
ἔχων τὴν σάλπιγγα· Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους
τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.
Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς 15
τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀπο-
κτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὁ ἀριθμὸς 16
' τῶν στρατευμάτων '' τοῦ ἱππικοῦ, ''' δύο μυριάδες μυ-
ριάδων· '''' ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ οὕτως 17
εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους
ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθί-
νους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς
κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκ-
πορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ' Ἀπὸ τῶν τριῶν 18
'' πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώ-
πων, ''' ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ' τοῦ καπνοῦ καὶ '' τοῦ θείου
τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. ' Ἡ γὰρ 19

9. *om.* ἵππων 10. ∾ κέντρα· ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν τοῦ ἀδικῆσαι 11. † Καὶ '' ∾ ἔχουσαι ''' *om.* τὸν '''' ≈ ἐν δὲ 12. ∾ ἔρχεται '' Καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ὁ 13. *om.* τεσσάρων 14. ∾ λέγοντος *f.* λέγοντα '' *r.* ὃς εἶχε 16. *r. om.* τῶν '' ∾ τοῦ ἵππου ''' *om.* δύο *Al.* δυσμυριάδες '''' † καὶ 18. *r.* Ὑπὸ '' *r. om.* πληγῶν ''' ∾ ἀπὸ ' † ἐκ '' † ἐκ 19. *r.* Αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν

ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ″ἐστι, ‴καὶ
ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφε-
20 σιν, ἔχουσαι κεφαλάς· καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. Καὶ
οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς
πληγαῖς ταύταις, ′οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν
χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ
″τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ‴καὶ τὰ χαλκᾶ
καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται,
21 οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ
τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν ′φαρμακειῶν αὐτῶν,
οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμά-
των αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ′ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ″ἡ ἶρις
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ‴αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς
2 ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός· καὶ
′ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ″βιβλαρίδιον ἀνεῳγμένον·
καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ ‴τῆς θαλάσ-
3 σης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔκραξε φωνῇ
μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται. Καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλά-
4 λησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς· Καὶ ὅτε
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ′, ἔμελλον γράφειν· καὶ
ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν″· Σφράγισον
ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ μὴ ‴ταῦτα γράψῃς.
5 Καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ′τὴν δεξιὰν εἰς τὸν
6 οὐρανὸν, καὶ ὤμοσεν ′ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ

19. ″r. εἰσι ‴r. om. καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν·
20. r. οὔτε ″r. om. τὰ ‴om. καὶ τὰ χαλκᾶ
21. φαρμάκων 1. → ἄλλον ″r. om. ἡ ‴r. om. αὐ-
τοῦ, 2. r. εἶχεν ″∾ βιβλίον ‴r. τὴν θάλασ-
σαν . . . τὴν γῆν 4. † τὰς φωνὰς ἑαυτῶν, ″† μοι·
‴∾ αὐτὰ 5. r. om. τὴν δεξιὰν 6. om. ἐν

καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ
τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος ''οὐκέτι ἔσται· ἀλλὰ ἐν ταῖς 7
ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλ-
λῃ σαλπίζειν, καὶ 'ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ,
ὡς εὐηγγέλισε ''τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφή-
τας. Καὶ *ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,* 8
πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ, καὶ λέγουσα· ''Ὕπαγε, λάβε
τὸ βιβλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ 'τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
Καὶ *ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ, 'δοῦναί* 9
μοι τὸ βιβλαρίδιον. Καὶ *λέγει μοι· Λάβε καὶ κατά-*
φαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ
στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. Καὶ *ἔλαβον τὸ* 10
βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφα-
γον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι, γλυκύ·
καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτὸ, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. Καὶ 11
'λέγει μοι· Δ*εῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ*
ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς. Καὶ 11
ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, 'λέγων· Ἔ*γειραι,*
καὶ ''μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστή-
ριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν 2
τὴν 'ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν με-
τρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν
ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. Καὶ *δώσω* 3
τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας
χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους.
Οὗ*τοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ 'αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώ-* 4
πιον τοῦ ''κυρίου τῆς γῆς '''ἑστῶτες. Καὶ *εἴ τις αὐ-* 5
τοὺς 'θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόμα-

6. ''*r.* οὐκ ἔσται ἔτι· 7. *r.* τελεσθῇ ''*r.* τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις. 8. *r. om.* τοῦ 9. *r.* δός μοι 11. λέγουσί μοι· 1. † καὶ ὁ ἄγγελος εἱστήκει, *Al.* καὶ εἱστήκει ὁ ἄγγελος ''μέρισον *et mox* μερίσῃς 2. ἔσωθεν. 4. *r. om.* αἱ ''*r.* θεοῦ '''*r.* ἑστῶσαι 5. *r.* θέλῃ *bis.*

τος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ
τις αὐτοὺς ˈθέλει ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆ-
6 ναι. Οὗτοι ἔχουσιν τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν κλεῖσαι, ἵνα
μὴ ὑετὸς βρέχῃ ˈτὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν·
καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ
εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσι,
7 ˈˈἐν πάσῃ πληγῇ. Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν
αὐτῶν, τὸ θηρίον ˈτὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιή-
σει μετ' αὐτῶν πόλεμον, καὶ νικήσει αὐτοὺς, καὶ ἀπο-
8 κτενεῖ αὐτούς. Καὶ ˈˈτὸ πτῶμα αὐτῶν ˈˈἐπὶ τῆς πλα-
τείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματι-
κῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος ˈˈˈαὐ-
9 τῶν ἐσταυρώθη. Καὶ ˈβλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ
φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν ˈˈτὸ πτῶμα αὐτῶν
ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
10 ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς ˈˈˈμνῆμα. Καὶ οἱ κατοικοῦντες
ἐπὶ τῆς γῆς ˈχαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ˈˈεὐφρανθήσον-
ται, καὶ δῶρα ˈˈˈπέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο
προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς
ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ˈἐν αὐτοῖς· καὶ ἔστησαν ἐπὶ
τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ˈˈἔπεσεν ἐπὶ τοὺς
12 θεωροῦντας αὐτούς. Καὶ ˈἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς· Ἀνάβητε ὧδε· Καὶ
ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ ἐθεώρη-
13 σαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ˈὥρᾳ
ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως
ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀν-

6. r. ἐν ἡμέραις ˈˈr. om. ἐν 7. add. τὸ τέταρτον 8. r. τὰ πτώματα ˈˈadd. ἐάσει ˈˈˈr. ἡμῶν 9. r. βλέψουσιν ˈˈr. τὰ πτώματα ˈˈˈr. μνήματα. 10. r. χαροῦσιν ˈˈ∾ εὐφραίνονται, ˈˈˈ≈ δώσουσιν 11. ≈ αὐτοῖς· r. ἐπ' αὐτούς· Al. εἰς αὐτούς· ˈˈ≈ ἐπέπεσεν 12. ≈ ἤκουσα 13. ≈ ἡμέρᾳ

θρώπων χιλιάδες ἑπτά· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο,
καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ οὐαὶ 14
ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ' ἰδοὺ, ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται
ταχύ.

Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο 15
φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, ' λέγοντες· Ἐγένετο
ἡ βασιλεία '' τοῦ κόσμου, τοῦ κυρίου ἡμῶν ''' καὶ τοῦ
Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. Καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ 16
ἐνώπιον ' τοῦ Θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν,
ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ
Θεῷ, λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ Θεὸς ὁ 17
παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν', ὅτι εἴληφας τὴν δύνα-
μίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. Καὶ τὰ ἔθνη 18
ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν
νεκρῶν, κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις
σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμέ-
νοις τὸ ὄνομά σου τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ
διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. Καὶ ἠνοί- 19
γη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβω-
τὸς τῆς διαθήκης ' του κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ
ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ '' καὶ σει-
σμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ· γυνὴ περι- 12
βεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν πο-
δῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέ-
ρων δώδεκα, καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ' κράζει ὠδίνουσα 2
καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν 3

14. ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη, ἰδοὺ, ἔρχεται 15. r. λέγου-
σαι Ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι '' om. τοῦ κόσμου,
''' Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύει 16. τοῦ θρόνου
τοῦ Θεοῦ, οἳ κάθηνται 17. † καὶ ὁ ἐρχόμενος,
19. r. αὐτοῦ, *Al.* τοῦ Θεοῦ *Al.* om. '' → καὶ σεισμὸς
2. ∾ ἔκραξεν *f.* ἔκραζεν

τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας ' πυῤῥὸς, ἔχων κε-
φαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
4 αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα· καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρί-
τον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς
τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναι-
κὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον
5 αὐτῆς καταφάγῃ. Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα, ὃς μέλλει
ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρ-
πάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ' πρὸς τὸν
6 θρόνον αὐτοῦ. Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον,
ὅπου ἔχει ' ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα
ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκον-
7 τα. Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μι-
χαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ' τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ
δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι
8 αὐτοῦ, καὶ οὐκ ' ἴσχυσεν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη '' αὐτῶν
9 ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας,
ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ' ὁ σα-
τανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς
τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαν·
Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ·
ὅτι ' κατεβλήθη ὁ '' κατήγωρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ
κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ
11 νυκτός· καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ
ἀρνίου, καὶ ' διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν· καὶ
12 οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. Διὰ
τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκη-
νοῦντες· Οὐαὶ ' τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ, ὅτι κατέβη ὁ

3. πυῤῥὸς, 5. r. om. πρὸς 6. r. om. ἐκεῖ 7. r. ἐπο-
λέμησαν κατὰ τοῦ 8. r. ἴσχυσαν, '' ~ αὐτῷ 9. → ὁ
10. ~ ἐβλήθη '' r. κατήγορος 11. διὰ τὴν μαρτυρίαν
12. r. τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,

διάβολος πρὸς ὑμᾶς, ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς, ὅτι
ὀλίγον καιρὸν ἔχει. Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων, 13
ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις
ἔτεκε τὸν ἄῤῥενα. Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέ- 14
ρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν
ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ᾿ὅπου τρέφεται ἐκεῖ και-
ρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ
ὄφεως. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ 15
ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα ᾿αὐτὴν
ποταμοφόρητον ποιήσῃ. Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυ- 16
ναικὶ, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε
τὸν ποταμὸν, ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ. Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ, καὶ 17
ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρ-
ματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ,
καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν ᾿Ἰησοῦ.

Καὶ ᾿ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· 18
καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον 13
κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν κερά-
των αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
τοῦ ᾿ὀνόματα βλασφημίας. Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον, ἦν 2
ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ᾿ἄρκου, καὶ
τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐ-
τῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην καὶ ᾿μίαν ʺἐκ τῶν κεφα- 3
λῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ
τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη. Καὶ ἐθαύμασεν ὅλη
ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, καὶ προσεκύνησαν ᾿τῷ δρά- 4
κοντι, ὅτι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσ-
εκύνησαν ʺτῷ θηρίῳ, λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ;

14. ∾ὅπως τρέφηται 15. r. ταύτην 17. r. τοῦ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. 18. ∾ἐστάθη 1. r. ∾ὄνομα 2. r. ἄρ-
κτου, 3. † εἶδον ʺ r. om. ἐκ 4. r. τὸν δράκον-
τα, ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν ʺ r. τὸ θηρίον

5 ''' καὶ τίς '''' δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; Καὶ ἐδόθη
αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ' βλασφημίας· καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία '' ''' ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο.
6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν
Θεὸν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν
7 αὐτοῦ, ' καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. Καὶ
ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ
νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν
8 φυλὴν ' καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. Καὶ προσ-
κυνήσουσιν ' αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς,
ὧν οὐ γέγραπται '' τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς
τοῦ ἀρνίου. ''' τοῦ '''' ἐσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κό-
9.10 σμου. Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. ' Εἴ τις αἰχμα-
λωσίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· '' εἴ τις
ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀπο-
κτανθῆναι. Ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν
11 ἁγίων. Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς
γῆς, καὶ εἶχε κέρατα ' δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει
12 ὡς δράκων. Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου
πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ
τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θη-
ρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου
13 αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ' καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καταβῇ εἰς τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ-
14 πων. Καὶ πλανᾷ ' τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ
τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου·

4. ''' r. → καὶ '''' ≈ δυνατὸς 5. ≈ βλασφημίαν· *Al.* ∾ βλάσφημα· '' † πόλεμον ''' ⇉ ποιῆσαι 6. ⇉ καὶ 7. r. *om.* καὶ λαὸν 8. r. αὐτῷ '' r. τὰ ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ ''' r. *om.* τοῦ '''' ἐσφραγισμένου 10. ∾ Εἴ τις (εἰς) αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· *Al.* Εἴ τις ἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει. '' εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ, δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 11. *om.* δύο 13. r. ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 14. *add.* τοὺς ἐμοὺς

λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι εἰκόνα
τῷ θηρίῳ, ὃ "ἔχει τὴν πληγὴν ‴τῆς μαχαίρας καὶ
ἔζησε. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ 15
θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποι-
ήσῃ, ʹὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσι "τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου
‴ἵνα ἀποκτανθῶσι. Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς 16
καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτω-
χοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα
ʹδῶσιν αὐτοῖς "χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς
δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ ‴τὸ μέτωπον αὐτῶν· ʹκαὶ ἵνα μή τις 17
δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάρα-
γμα," ‴τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ. Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων ʹνοῦν, ψη- 18
φισάτω "τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώ-
που ἐστὶ, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ‴χξς΄.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ʹτὸ ἀρνίον "ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ 14
ὄρος Σιὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ ‴ἑκατὸν τεσσαρακοντα-
τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα ⁗αὐτοῦ καὶ τὸ
ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώ-
πων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς 2
φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγά-
λης· ʹκαὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα, ὡς κιθαρῳδῶν κιθαρι-
ζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. Καὶ ᾄδουσιν ʹᾠδὴν 3
καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσά-
ρων ζώων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο
μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσα-
ρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. Οὗτοί εἰ- 4
σιν, οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ

14. "∾εἶχε ‴καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας.
15. add. ἵνα "r. τὴν εἰκόνα ‴om. ἵνα 16. r. δώ-
σῃ Al. ∾δώσουσιν "∾χαράγματα ‴r. τῶν μετώ-
πων 17. ⇉καὶ "† ἢ ‴τοῦ ὀνόματος 18. † τὸν
"τὸ ὄνομα ‴χις΄. 1. r. om. τὸ "ἑστὼς ‴add. ἀρι-
θμὸς ⁗r. om. αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα 2. r. καὶ φω-
νὴν ἤκουσα κιθαρῳδῶν 3. † ὡς

εἰσιν· αὗτοί 'εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου
ἂν ὑπάγῃ· οὗτοι ''ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων
5 '''ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· καὶ ἐν τῷ στόματι
6 αὐτῶν οὐχ εὑρέθη 'ψεῦδος· ἄμωμοι ''γάρ εἰσι'''. Καὶ
εἶδον 'ἄλλον ἄγγελον ''πετόμενον ἐν μεσουρανήματι,
ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς '''καθη-
μένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ''''ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν
7 καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν· 'λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φο-
βήθητε τὸν ''Θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ
ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιή-
σαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ '''τὴν θάλασσαν
8 καὶ πηγὰς ὑδάτων. Καὶ ἄλλος 'ἄγγελος ἠκολούθησε,
λέγων· Ἔπεσεν, ''ἔπεσε Βαβυλὼν '''ἡ μεγάλη· 'ὅτι
ἐκ τοῦ οἴνου ''τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς '''πεπό-
9 τικε πάντα ἔθνη. Καὶ 'ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολού-
θησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ τις προσ-
κυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χά-
ραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ·
10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ
κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ,
καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν
11 'ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. Καὶ ὁ κα-
πνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαί-
νει· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ
προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
12 εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὧδε
'ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστὶν, ''οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς
13 τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνῆς

4. → εἰσιν ''add. ὑπὸ Ἰησοῦ '''ἀπ' ἀρχῆς 5. r. δό-
λος· ''→ γὰρ '''† ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.
6. ⇄ ἄλλον ''r. πετώμενον '''r. κατοικοῦντας
''''r. om. ἐπὶ 7. r. λέγοντα· ''∾ κύριον '''r. om. τὴν
8. add. δεύτερος ''om. ἔπεσε '''† ἡ πόλις '⇄ ὅτι
''→ τοῦ θυμοῦ '''add. ἧς ∫. καὶ 9. r. τρίτος ἄγ-
γελος Al. → τρίτος 10. → ἁγίων 12. add. ἡ ''† ὧδε

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης ' Γράψον· Μακάριοι οἱ
νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ '' ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι· ναὶ,
λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων
αὐτῶν· ''' τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐ-
τῶν. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ 14
ἐπὶ τὴν νεφέλην ' καθήμενον ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου,
'' ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος 15
ἐξῆλθεν ' ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμψον τὸ δρέπανόν σου,
καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν '' ἡ ὥρα ''' τοῦ θερίσαι, ὅτι
ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ καθή- 16
μενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
γῆν· καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν 17
ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέ-
πανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ' ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ 18
θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός· '' καὶ
ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ
ὀξὺ, λέγων· Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ, καὶ
τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι
''' ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ '''' αὐτῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγε- 19
λος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν
ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς ' τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ
τοῦ θεοῦ '' τὸν μέγαν. Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ' ἔξωθεν 20
τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν
χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ 15
θαυμαστὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ, ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς

13: † μοι· '' ἀποθνήσκοντες· ἀπ' ἄρτι λέγει ναὶ τὸ ''' ∾ τὰ γὰρ 14. r. καθήμενος ὅμοιος '' ἔχοντα *Al.* ἔχοντι 15. → ἐκ τοῦ ναοῦ, *Al.* ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, '' † σοι ''' ⇉ τοῦ 18. → ἐξῆλθεν '' *om.* καὶ ''' ≈ ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ '''' ∾ τῆς γῆς 19. τὸν '' r. τὴν μεγάλην. 20. r. ἔξω

ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.
2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρὶ, καὶ
τοὺς νικῶντας 'ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐ-
τοῦ, καὶ ''ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶ-
τας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας
3 τοῦ Θεοῦ. Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως 'δούλου
τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες· Μεγά-
λα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ Θεὸς ὁ παν-
τοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασι-
4 λεὺς τῶν ''ἐθνῶν· τίς οὐ μὴ φοβηθῇ 'σε, ''κύριε, καὶ
δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος '''ὅσιος· ὅτι ''''πάντα
τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ὅτι
5 τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. Καὶ μετὰ
ταῦτα εἶδον, καὶ'' ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
6 τυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι
'οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ''ἐκ τοῦ ναοῦ, '''ἐνδεδυ-
μένοι 'λίνον καθαρὸν ''λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι
7 περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς. Καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας
χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς
8 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς 'κα-
πνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν,
ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέ-
16 λων. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης 'ἐκ τοῦ ναοῦ,
λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις· Ὑπάγετε ''καὶ ἐκχέα-
τε τὰς '''ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν

'2. ἐκ τῆς εἰκόνος καὶ ἐκ τοῦ θηρίου αὐτοῦ, '' † ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ 3. add. τοῦ '' r. ἁγίων· Al. ∾αἰώνων· 4. ⇉σε, ''→κύριε, '''≈ἅγιος εἶ· ''''≈πάντες ἥξουσι 5. † ἰδοὺ, 6. r. om. οἱ ''⇉ἐκ τοῦ ναοῦ, Al. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ''' add. οἳ ἦσαν ' λίθον '' † καὶ 8. add. ἐκ τοῦ 1. ⇉ἐκ τοῦ ναοῦ, Al. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ''→καὶ ''' r. om. ἑπτὰ

γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος', καὶ ἐξέχεε τὴν 2
φιάλην αὐτοῦ ''ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος '''κα-
κὸν καὶ πονηρὸν '''' εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας
τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ
εἰκόνι αὐτοῦ. Καὶ ὁ δεύτερος 'ἄγγελος ἐξέχεε 3
τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα
ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ''ζωῆς ἀπέθανεν ἐν τῇ
θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος 'ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ- 4
τοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδά-
των· καὶ ''ἐγένετο αἷμα. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου 5
τῶν ὑδάτων λέγοντος· Δίκαιος 'εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν,
''ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· ὅτι αἷμα ἁγίων 'καὶ προ- 6
φητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοι
''εἰσί. Καὶ ἤκουσα 'τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· Ναὶ, 7
κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ
κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρτος 'ἐξέχεε τὴν φιάλην 8
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς
ἀνθρώπους ἐν πυρί. Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρω- 9
ποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν 'τὸ ὄνομα τοῦ
θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας·
καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. Καὶ ὁ 10
πέμπτος 'ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον
τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμέ-
νη· καὶ ''ἐμασσῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πό-
νου, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν 11
πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν· καὶ οὐ μετε-
νόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος 'ἐξέ- 12
χεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν'' Εὐ-

2. *add.* ἄγγελος, '' ≈ εἰς ''' *om.* κακὸν καὶ '''' ∾ ἐπὶ
3. ⇉ ἄγγελος '' → ζωῆς *Al. r.* ζῶσα 4. † ἄγγελος
'' ἐγένοντο 5. † κύριε, '' † καὶ *Al.* καὶ ὁ ἐσόμε-
νος, ὅτι 6. *om.* καὶ '' † γὰρ 7. † ἄλλου ἐκ *Al.* φω-
νὴν ἐκ 8. † ἄγγελος 9. ∾ οἱ ἄνθρωποι τὸ 10. † ἄγ-
γελος '' ἐμασῶντο 12. † ἄγγελος '' † τὸν

φράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ
13 ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ‴ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ
εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στό-
ματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπρο-
14 φήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ʹὡς βάτραχοι″· (εἰσὶ
γὰρ πνεύματα ʹδαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα·) ″ἃ ἐκ-
πορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ‴τῆς οἰκουμένης ὅλης,
συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς ʹτὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ″ἐκεί-
15 νης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. (ʹἸδοὺ,
ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τη-
ρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ
16 βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.) Καὶ συνήγαγεν αὐ-
τοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ ʹἈρμα-
17 γεδών. Καὶ ὁ ἕβδομος ʹἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ-
τοῦ ″ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ ‴μεγάλη ʹἀπὸ
τοῦ ναοῦ ″τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα·
18 Γέγονε. Καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρον-
ταὶ, καὶ σεισμὸς ʹἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽
οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σει-
19 σμὸς οὕτω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς
τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βα-
βυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι
αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐ-
20 τοῦ· καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν·
21 καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ
ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι
μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ ʹαὐτῆς σφόδρα.

12. ‴≈ ἀνατολῆς 13. *r.* ὅμοια βατράχοις. ″*add.* ἐκ-πορευθέντα. 14. *r.* δαιμόνων ″→ ἃ ἐκπορεύεται *Al.* ἐκπορεύεσθαι ‴† τῆς γῆς καὶ ʹ*r. om.* τὸν ″→ ἐκείνης 15. *add.* Οὕτω γὰρ ἔλεγεν ὁ κύριος. *Al.* ʹἸδοὺ ἔρχεται 16. *r.* ʹἈρμαγεδδών. *Al.* ∾ Μαγε-δών. 17. † ἄγγελος ″*r.* ∾ εἰς ‴→ μεγάλη ʹ∾ ἐκ ″⇉ τοῦ οὐρανοῦ, 18. → ἐγένετο 21. αὕτη

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόν- 1
των τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων'·
Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης,
τῆς καθημένης ''ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν· μεθ' ἧς 2
ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ
κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐ-
τῆς. Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον 'ἐν πνεύματι· καὶ 3
εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον
''ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρα-
τα δέκα. Καὶ ἡ γυνὴ 'ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν 4
καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ''χρυσίῳ καὶ λίθῳ τι-
μίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων, καὶ '''τὰ ἀκάθαρτα
τῆς πορνείας '''' αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς 'ὄνο- 5
μα ''γεγραμμένον· Μυστήριον· Βαβυλὼν ἡ μεγάλη,
ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς.
Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν 6
ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ.
Καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτὴν, θαῦμα μέγα. Καὶ 7
εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· Διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι ἐρῶ
τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστά-
ζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ
δέκα κέρατα. 'Τὸ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, 8
καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώ-
λειαν ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ
τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον
τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ''βλεπόντων τὸ θη-
ρίον ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, '''καὶ πάρεσται. Ὧδε ὁ 9
νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ἑπτὰ ὄρη

1. † μοι ''∾ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν· 3. om. ἐν ''ὀνό-
ματα 4. r. ἡ περιβεβλημένη πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ,
''r. χρυσῷ '''r. ἀκαθάρτητος πορνείας ''''∾ τῆς γῆς,
5. om. ὄνομα ''γεγραμμένον μυστήριον· 8. r. om. Τὸ
''r. βλέποντες '''r. καίπερ ἐστίν. Al. καὶ πάρεστιν.

10 εἰσὶν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν. Καὶ βασιλεῖς
ἑπτά εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν, 'ὁ εἷς ἐστὶν, ὁ ἄλλος
οὔπω ἦλθε, καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι.
11 Καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός
ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.
12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵ-
τινες βασιλείαν 'οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βα-
13 σιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ "τοῦ θηρίου. Οὗ-
τοι μίαν ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξου-
14 σίαν 'ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ "διδόασιν. Οὗτοι μετὰ τοῦ
ἀρνίου πολεμήσουσι· καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτοὺς,
ὅτι κύριος 'κυρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς βασιλέων· καὶ
15 οἱ μετ' αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. Καὶ
λέγει μοι· Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται,
16 λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. Καὶ τὰ
δέκα κέρατα ἃ εἶδες, 'καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι
τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν "καὶ
γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν
17 κατακαύσουσιν ἐν πυρί. Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς
καρδίας αὐτῶν, ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆ-
σαι γνώμην μίαν, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ
18 θηρίῳ, ἄχρι 'τελεσθήσονται "οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ. Καὶ
ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα
βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον 'ἄλλον ἄγγελον καταβαί-
νοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ
2 ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. Καὶ ἔκραξεν 'ἐν
ἰσχυρᾷ φωνῇ, λέγων· Ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ με-

10. † καὶ 12. οὐκ "τὸ θηρίον 13. ∾ αὐτῶν
" *r.* διαδιδώσουσιν. 14. ὁ θεός ἐστι 16. *r.* ἐπὶ τὸ
" *om.* καὶ γυμνὴν, *Al.* καὶ γυμνὴν ποιήσουσιν αὐτὴν,
17. *r.* τελεσθῇ *Al.* ∾ τελεσθῶσιν " *r.* τὰ ῥήματα
1. *r. om.* ἄλλον 2. *r.* ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ, *Al.*
∾ ἐν ἰσχύϊ

γάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυ-
λακὴ παντὸς πνεύματος "ἀκαθάρτου''', καὶ φυλακὴ
παντὸς '''' ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου· ὅτι ἐκ 3
'τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς "πέπωκε
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς
ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως
τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν. Καὶ ἤκουσα 4
ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν· 'Ἐξέλθετε
ἐξ αὐτῆς, ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς
ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ
"λάβητε· ὅτι 'ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι 5
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν" ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα
αὐτῆς. Ἀπόδοτε αὐτῇ, ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε', καὶ 6
διπλώσατε "αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ
ποτηρίῳ''' ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα 7
ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ
βασανισμὸν καὶ πένθος. "Ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέ-
γει· 'Κάθημαι βασίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ, καὶ πέν-
θος οὐ μὴ ἴδω· διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ 8
πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός· καὶ ἐν
πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ Θεὸς ὁ
'κρίνας αὐτήν. Καὶ 'κλαύσονται "καὶ κόψονται 9
ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύ-
σαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν
τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ 10
τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ,
οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ,

2. " *add.* δαιμονίου ''' *add.* καὶ μεμισημένου, '''' θη-
ρίου *Alii utrumque conjungunt.* 3. *om.* τοῦ οἴνου *Al.*
om. τοῦ θυμοῦ *Al. om.* τῆς πορνείας " πεπότικε *Al.*
πέπτωκαν *f.* πεπτώκασι 4. ∾ Ἔξελθε " βλαβῆτε·
5. *r.* ἠκολούθησαν " *add.* αὐτῆς 6. † ὑμῖν " *om.* αὐ-
τῇ *Al.* τὰ ''' *add.* αὐτῆς 7. "Ὅτι κάθημαι *Al.* "Ὅτι
καθὼς *Al.* Καθὼς κάθημαι 8. *r.* κρίνων *Al.* κρινῶν
9. ≈ κλαύσουσι " † αὐτὴν

11 ὅτι 'μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. Καὶ οἱ ἔμποροι
τῆς γῆς 'κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν "ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν
12 γόμον αὐτῶν οὐδεὶς '''ἀγοράζει οὐκέτι· γόμον χρυσοῦ
καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου, καὶ
'βυσσίνου καὶ "πορφύρας, καὶ σηρικοῦ καὶ κοκκίνου·
καὶ πᾶν '''ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον,
καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ 'ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ
13 σιδήρου καὶ "μαρμάρου· καὶ κινάμωμον, 'καὶ ἄμωμον,
καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβανον, καὶ οἶνον,
καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ κτήνη, καὶ
πρόβατα· καὶ ἵππων, καὶ "ῥεδῶν, καὶ σωμάτων· καὶ
14 ψυχὰς ἀνθρώπων. Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς
ψυχῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ
καὶ τὰ λαμπρὰ 'ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ
15 "εὑρήσῃς αὐτά. Οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες
ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται, διὰ τὸν φόβον
16 τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 'καὶ
λέγοντες· Οὐαὶ, οὐαί· ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβε-
βλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ
κεχρυσωμένη "ἐν '''χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαρ-
γαρίταις· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
17 Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς 'ὁ ἐπὶ τόπον πλέων, καὶ
ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρό-
18 θεν ἔστησαν, καὶ ἔκραζον 'βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς
πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ με-
19 γάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 'λέγοντες· Οὐαὶ,

10. † ἐν 11. ~ κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν "ἐφ' ἑαυτούς, *Al.* ἐπ' αὐτούς, '''ἀγοράζει· οὐκέτι γόμον 12. *r.* βύσσου "~ πορφυροῦ, '''σκεῦος 'λίθου "μαργάρου· 13. *r. om.* καὶ ἄμωμον, "ῥαιδῶν, 14. *r.* ἀπῆλθεν "~ εὕρῃς 16. ⇉ καὶ "⇉ ἐν '''*r.* χρυσῷ 17. *r.* ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος, *Al.* ὁ ἐπὶ τῶν πλοίων πλέων, 18. *r.* ὁρῶντες 19. ~ καὶ λέγοντες·

οὐαί· ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ
ἔχοντες ''πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐ-
τῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. Εὐφραίνου 'ἐπ' αὐ- 20
τῇ, οὐρανὲ, καὶ οἱ ἅγιοι ''καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ
προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐ-
τῆς. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύ- 21
λον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων·
Οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πό-
λις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ 22
μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρε-
θῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ
ἔτι, καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ 23
νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· 'ὅτι
οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ
φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐν 24
αὐτῇ 'αἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάν-
των τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. 'Μετὰ ταῦτα 19
ἤκουσα ''ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ
οὐρανῷ, '''λεγόντων· Ἀλληλούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ
'δόξα ''καὶ ἡ δύναμις '''τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὅτι ἀληθιναὶ 2
καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην
τὴν μεγάλην, ἥτις 'ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ
αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ''
χειρὸς αὐτῆς. Καὶ δεύτερον 'εἴρηκαν· Ἀλληλούϊα· 3
καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἰκοσιτέσσαρες, 4
καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ 'τοῦ θρόνου, λέγοντες· Ἀμὴν· ἀλλη-

19. ''∾τὰ πλοῖα 20. *r.* ἐπ' αὐτὴν ''*r. om.* καὶ οἱ
23. *om.* ὅτι 24. *r.* αἷμα 1. † Καὶ ''*om.* ὡς '''*r.* λέ-
γοντος· '∾δύναμις καὶ ἡ δόξα ''† καὶ ἡ τιμὴ
'''*r.* κυρίῳ τῷ θεῷ *Al.* τῷ θεῷ 2. ∾διέφθειρε
''† τῆς 3. εἴρηκεν 4. ∾τῷ θρόνῳ,

5 λούϊα. Καὶ φωνὴ ᴵἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε, λέγουσα·
Αἰνεῖτε ᴵᴵτὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ
οἱ φοβούμενοι αὐτὸν ᴵᴵᴵοἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.
6 Καὶ ἤκουσα ᴵὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φω-
νὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυ-
ρῶν, ᴵᴵλέγοντες· Ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβασίλευσε κύριος
7 ὁ θεὸς ᴵᴵᴵἡμῶν, ὁ παντοκράτωρ. Χαίρωμεν καὶ ἀγαλ-
λιώμεθα, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ
γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ ᴵαὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυ-
8 τήν· καὶ ἐδόθη αὐτῇ, ἵνα περιβάληται βύσσινον λαμ-
πρὸν καὶ καθαρόν. (Τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ δικαιώματά
9 ἐστι τῶν ἁγίων.) Καὶ λέγει μοι· Γράψον· Μα-
κάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλη-
μένοι. Καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοί εἰσι
10 τοῦ θεοῦ. Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ
προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι· ᴵὍρα μή· σύνδου-
λός σου εἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν
μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον. (Ἡ γὰρ
μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ, ἐστι τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.)
11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵπ-
πος λευκὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν, ᴵκαλούμενος
πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ
12 πολεμεῖ· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ᴵὡς φλὸξ πυρὸς, καὶ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων ᴵᴵὄνο-
13 μα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ αὐτός· καὶ περι-
βεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ ᴵκαλεῖται
14 τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Καὶ τὰ στρα-
τεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις
15 λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν ᴵκαθαρόν. Καὶ

5. ∾ ἀπὸ ᴵᴵ∾ τῷ θεῷ ᴵᴵᴵ† καὶ 6. *om.* ὡς ᴵᴵ*r.* λε-
γόντων· *Al.* ∾ λέγοντας· ᴵᴵᴵ*r. om.* ἡμῶν, 7. *om.* αὐ-
τοῦ 10. Ὅρα, μὴ ποιήσῃς· σύνδουλός σου *Al.*
Ὅρα, μὴ σύνδουλός σου 11. *om.* καλούμενος
12. ⇉ ὡς ᴵᴵ*add.* ὀνόματα γεγραμμένα καὶ 13. ∾ κέ-
κληται 14. † καὶ

ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ' ὀξεῖα,
ἵνα ἐν αὐτῇ '' πατάξῃ τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ
αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν
τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ ''' τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παν-
τοκράτορος. Καὶ ἔχει ' ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν 16
μηρὸν αὐτοῦ '' ὄνομα γεγραμμένον· Βασιλεὺς βασιλέων
καὶ κύριος κυρίων. Καὶ εἶδον ' ἕνα ἄγγελον 17
ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανή-
ματι· Δεῦτε, '' συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον ''' τὸ μέγα τοῦ
θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρ- 18
χων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν
καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων
' τε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν '' καὶ μεγάλων. Καὶ 19
εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ
στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα, ποιῆσαι ' πόλεμον με-
τὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρα-
τεύματος αὐτοῦ. Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ ' ὁ μετ' 20
αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον
αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα
τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ·
ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς
τὴν καιομένην ἐν '' θείῳ. Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθη- 21
σαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ
' ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ
ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν. Καὶ 20
εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα
τὴν ' κλεῖν τῆς ἀβύσσου, καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν
χεῖρα αὐτοῦ. Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν 2

15. ∾ δίστομος ὀξεῖα, '' r. πατάσσῃ ''' † καὶ
16. om. ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ '' † τὸ 17. → ἕνα Al.
ἄλλον '' r. καὶ συνάγεσθε ''' r. τοῦ μεγάλου θεοῦ·
18. r. om. τε '' ∾ τε καὶ 19. ∾ τὸν πόλεμον 20. r. με-
τὰ τούτου ὁ Al. ὁ μετ' αὐτοῦ '' † τῷ 21. r. ἐκπο-
ρευομένῃ 1. r. κλεῖδα

τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστι διάβολος καὶ σατανᾶς, ' καὶ ἔδη-
3 σεν αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσ-
σον, καὶ ἔκλεισε ' καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα
μὴ '' πλανᾷ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ ''' τὰ χίλια ἔτη·
'''' καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.
4 Καὶ εἶδον θρόνους· καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ
κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμέ-
νων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν ' τὸ θηρίον οὔτε
'' τῇ εἰκόνι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ
μέτωπον ''' καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ
5 ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ '''' τὰ χίλια ἔτη· ' οἱ
δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ '' ἔζησαν ''' ἄχρι τελεσθῇ
6 τὰ χίλια ἔτη. '''' Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. Μακά-
ριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώ-
τῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν,
ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ
βασιλεύσουσι ' μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη.
7 Καὶ ' ὅταν τελεσθῇ '' τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ
8 σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεται πλα-
νῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς,
τὸν Γὼγ καὶ ' τὸν Μαγὼγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
'' πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς ''' αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς
9 θαλάσσης. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ
' ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πό-
λιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
10 '' ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς. Καὶ ὁ διάβο-
λος ὁ πλανῶν αὐτοὺς, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ

2. *add.* ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, 3. † αὐτὸν '' *r.* πλανήσῃ ''' *om.* τὰ '''' ⇉ καὶ 4. *r.* τῷ θηρίῳ '' ∾ τὴν εἰκόνα ''' † αὐτῶν '''' → τὰ 5. *om.* οἱ δὲ λοιποὶ . . . ἔτη. '' *r.* ἀνέζησαν ''' *r.* ἕως '''' ὅτι αὕτη 6. ∾ μετὰ ταῦτα 7. ∾ μετὰ τὰ '' *om.* τὰ 8. *om.* τὸν '' ∾ τὸν πόλεμον, ''' *r. om.* αὐτῶν 9. ∾ ἐκύκλευσαν '' → ἀπὸ τοῦ θεοῦ,

πυρὸς καὶ θείου, ὅπου 'καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδο-
προφήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς
"εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκὸν, καὶ τὸν καθήμε- 11
νον ἐπ' 'αὐτὸν, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ
ὁ οὐρανὸς, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. Καὶ εἶδον 12
τοὺς νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώ-
πιον τοῦ 'θρόνου, καὶ βιβλία "ἠνοίχθησαν· καὶ ἄλλο
βιβλίον ἠνεῴχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ
νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν· Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς 13
τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς
νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν 14
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος 'ὁ θάνατος ὁ δεύτερος
"ἐστί. Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν 'τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς 15
γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.
Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ 21
πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ 'ἀπῆλθον, καὶ ἡ θά-
λασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. 'Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, 'Ιε- 2
ρουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμη-
μένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης 3
ἐκ τοῦ 'οὐρανοῦ, λεγούσης· Ἰδοὺ, ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ
μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ
αὐτοὶ "λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετ' αὐ-

10. *r.* *om.* καὶ "*om.* εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
11. *r.* αὐτοῦ, 12. *r.* θεοῦ, "*r.* ἠνεῴχθησαν
14. *r.* ἐστὶν ὁ δεύτερος θάνατος. "∾ἐστὶν ἡ λίμνη
τοῦ πυρός. 15. ∾τῷ βιβλίῳ 1. *r.* παρῆλθε, *Al.*
ἀπῆλθε, 2. *r.* Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν
τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλὴμ καινὴν, καταβαίνουσαν ἀπὸ
τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην 3. θρόνου,
"*r.* ∾λαοὶ

4 τῶν ἔσται, '''Θεὸς αὐτῶν· καὶ ἐξαλείψει' ''πᾶν δά-
κρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ
ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ
5 ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶπεν ὁ καθή-
μενος ἐπὶ 'τῷ θρόνῳ· Ἰδοὺ, καινὰ πάντα ποιῶ. Καὶ
λέγει ''μοι· Γράψον· ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ
6 ἀληθινοί '''εἰσι. Καὶ εἶπέ μοι· 'Γέγονε. Ἐγώ εἰμι τὸ
Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ διψῶντι
''δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν·
7 ὁ νικῶν 'κληρονομήσει ''ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς,
8 καὶ αὐτὸς ἔσται μοι '''ὁ υἱός. 'Τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ
''ἀπίστοις, καὶ ἐβδελυγμένοις, καὶ φονεῦσι καὶ πόρ-
νοις, καὶ '''φαρμακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι
τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιο-
μένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ''''ὁ θάνατος ὁ δεύτε-
9 ρος. Καὶ ἦλθε' εἷς ''τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόν-
των τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας '''τῶν ἑπτὰ πλη-
γῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων· Δεῦ-
ρο, δείξω σοι ''''τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα.
10 Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψη-
λὸν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν 'τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ,
11 καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσαν
τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· 'ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ
12 τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· 'ἔχουσα
τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλὸν, ''ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα,

3. '''⇉Θεὸς αὐτῶν· 4. † ὁ Θεὸς ''*add.* ἀπ' αὐτῶν
5. *r.* τοῦ θρόνου· ''⇉μοι· '''*add.* τοῦ Θεοῦ
6. ≈γέγοναν. Ἐγὼ τὸ *Al.* ∾Γέγονα τὸ ''∾δώσω
αὐτῷ ἐκ 7. ∾δώσω αὐτῷ ''*r.* πάντα, '''*om.* ὁ
8. *r.* Δειλοῖς δὲ ''∾ἀπίστοις καὶ ἁμαρτωλοῖς, καὶ
'''*r.* φαρμακεῦσι, ''''*r.* δεύτερος θάνατος. 9. † πρός
με ''∾ἐκ τῶν '''→τῶν ''''≈τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρ-
νίου. *Al.* ∾τὴν νύμφην, τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου.
10. † τὴν μεγάλην 11. † καὶ 12. *r.* ἔχουσάν τε
'*r.* ἔχουσαν

καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα
ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστι ''' τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν
Ἰσραήλ. ' Ἀπὸ ἀνατολῶν, πυλῶνες τρεῖς· '' ἀπὸ Βοῤ- 13
ῥᾶ, πυλῶνες τρεῖς· '' ἀπὸ Νότου, πυλῶνες τρεῖς· '' ἀπὸ
δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς. Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως 14
ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ' ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνό-
ματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. Καὶ ὁ λα- 15
λῶν μετ' ἐμοῦ, εἶχε ' μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα
μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, '' καὶ τὸ
τεῖχος αὐτῆς. Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ 16
μῆκος αὐτῆς † ὅσον '' καὶ τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησε τὴν
πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ ''' σταδίους δώδεκα χιλιάδων '·
τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος '' καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί.
Καὶ ' ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαρακοντα- 17
τεσσάρων '' πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου.
Καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς, ἴασπις· καὶ ἡ 18
πόλις χρυσίον καθαρὸν ' ὁμοία ὑάλῳ καθαρῷ. ' Καὶ 19
οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ
κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύτε-
ρος, σάπφειρος· ὁ τρίτος, '' χαλκηδών· ὁ τέταρτος,
σμάραγδος· ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ ἕκτος, ' σάρδιος· 20
ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ ἔννα-
τος, τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἑνδέκατος,
ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος. Καὶ οἱ δώδεκα 21
πυλῶνες, δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν
πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς
πόλεως, χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος ' διαυγής. Καὶ 22
ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παν-

12. ''' *add.* ὀνόματα 13. *r.* Ἀπ' ἀνατολῆς, '' *ter* ∾ καὶ ἀπό 14. *r.* ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν 15. *r. om.* μέτρον '' *om.* καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16. † τοσοῦτόν ἐστιν '' ⇉ καὶ ''' σταδίων ' *add.* δώδεκα· '' *om.* καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς 17. *om.* ἐμέτρησε '' σταδίων, *Al. om.* πηχῶν, 18. ∾ ὅμοιον 19. → Καὶ '' ∾ καρχηδών· 20. ∾ σάρδιον· 21. *r.* διαφανής.

23 τοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον. Καὶ ἡ πό-
λις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα
φαίνωσιν ' ''αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐ-
24 τὴν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον· καὶ ' περιπατή-
σουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς. Καὶ οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς φέρουσι ''τὴν δόξαν '''καὶ τὴν τιμὴν ''''αὐτῶν
25 εἰς αὐτήν· καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν
26 ἡμέρας· (νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ·) καὶ οἴσουσι τὴν
27 δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν '. Καὶ οὐ
μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν ' κοινὸν, καὶ ''ποιοῦν βδέλυ-
γμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ
22 τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου. Καὶ ἔδειξέ μοι ' ποταμὸν ὕδα-
τος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ
2 τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. Ἐν μέσῳ τῆς
πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν ' καὶ ἐντεῦ-
θεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ''
''' ἕκαστον ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα
3 τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. Καὶ πᾶν ' κατά-
θεμα οὐκ ἔσται. ''ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ
ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσου-
4 σιν αὐτῷ· καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ
5 ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ νὺξ οὐκ
ἔσται ' ἔτι· καὶ ''οὐ χρεία '''λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου,
ὅτι κύριος ὁ Θεὸς ' φωτιεῖ ''ἐπ' αὐτούς· καὶ βασιλεύ-
σουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

23. † ἐν ''∾ αὐτὴ γὰρ ἡ δόξα 24. r. τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι. '' αὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν ''''⇉ καὶ τὴν τιμὴν '''' τῶν ἐθνῶν εἰς 26. add. ἵνα εἰσέλθωσι. 27. r. κοινοῦν, ''∾ ποιῶν 1. † καθαρὸν 2. ∾ καὶ ἐκεῖθεν '' † ἕνα '''∾ ἀποδιδοὺς ἕκαστος f. ἕκαστον Al. ∾ ἀποδιδοὺς ἑκάστῳ 3. r. κατανάθεμα ''∾ ἐκεῖ· 5. r. ἐκεῖ· Al. ⇉ ἐκεῖ· '' r. χρείαν οὐκ ἔχουσι Al. ∾ οὐκ ἕξουσι χρείαν '''∾ φωτὸς λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Al. λύχνου καὶ φωτὸς, ὅτι ' r. φωτίζει '' r. → ἐπ

Καὶ ˈεἶπέ μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθι- 6
νοί· καὶ κύριος ὁ θεὸς ˈˈτῶν πνευμάτων τῶν προφη-
τῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις
αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. ˈΚαὶ ἰδοὺ, ἔρχομαι 7
ταχύ· μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας
τοῦ βιβλίου τούτου. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ ˈἀκούων 8
καὶ βλέπων ταῦτα· καὶ ὅτε ἤκουσα ˈˈκαὶ ἔβλεψα,
ἔπεσον προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. Καὶ λέγει μοι· Ὅρα 9
μή· σύνδουλός σου ˈεἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν
προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βι-
βλίου τούτου· τῷ θεῷ προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι· 10
Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βι-
βλίου τούτου· ˈὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. Ὁ ἀδικῶν ἀδι- 11
κησάτω ἔτι, καὶ ὁ ˈῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι· καὶ ὁ
δίκαιος ˈˈδικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγια-
σθήτω ἔτι. ˈἸδοὺ, ἔρχομαι ταχὺ, καὶ ὁ μισθός 12
μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ
ˈˈἔσται. Ἐγὼ ˈτὸ Α καὶ τὸ Ω, ˈˈὁ πρῶτος καὶ ὁ 13
ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Μακάριοι ˈοἱ 14
ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία
αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσ-
έλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. Ἔξω ˈοἱ κύνες καὶ οἱ φαρμα- 15
κοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι,
καὶ πᾶς ˈˈὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. Ἐγὼ Ἰη- 16
σοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα
ˈἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις· ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος

6. ∾λέγει ˈˈ*r.* τῶν ἁγίων προφητῶν 7. *r.* → Καὶ
8. *r.* βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· ˈˈ∾καὶ ὅτε εἶ-
δον, ἔπεσα 9. † γὰρ 10. *r.* ὅτι ὁ καιρὸς *Al.* ∾ὁ και-
ρὸς γὰρ 11. *r.* ῥυπῶν ῥυπωσάτω ˈˈ*r.* δικαιωθή-
τω ἔτι, 12. † Καὶ ˈˈ→ἔσται. *Al.* ἐστιν. 13. † εἰμι
ˈˈ*r.* ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.
14. ∾οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν, 15. † δὲ
ˈˈ⇉ὁ 16. → ἐπὶ *Al.* ἐν

17 ''Δαυΐδ, ὁ ἀστὴρ ὁ ''' λαμπρὸς ὁ πρωϊνός. Καὶ
τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· '"Ερχου· καὶ ὁ
ἀκούων εἰπάτω· ''"Ερχου· καὶ ὁ διψῶν ''' ἐρχέσθω, ' ὁ
θέλων '' λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.
18 ' Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· Ἐάν τις '' ἐπιθῇ
ἐπ' αὐτὰ, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς
19 γεγραμμένας ἐν ''' τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ' ἀφέ-
λῃ ἀπὸ τῶν λόγων '' τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύ-
της, ''' ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ ' τοῦ ξύλου
τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, '' τῶν γε-
20 γραμμένων ἐν ''' τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Λέγει ὁ μαρ-
τυρῶν ταῦτα· Ναὶ ἔρχομαι ' ταχύ. Ἀμὴν, ἔρχου κύ-
ριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ''Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάν-
των '' τῶν ἁγίων.

16. '' † τοῦ '''r. λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός. 17. r. Ἐλθέ· '' r. Ἐλθέ· ''' r. ἐλθέτω, ' † καὶ '' r. λαμβανέ-τω τὸ 18. r. Συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκούοντι '' r. ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα, ''' r. om. τῷ 19. r. ἀφαιρῇ '' r. βίβλου ''' ἀφαιρήσει ' r. βίβλου '' † καὶ ''' r. om. τῷ 20. r. ταχύ· ἀμήν. Ναὶ, ἔρχου 21. † ἡμῶν *Al. om.* τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ '' r. ὑμῶν. Ἀμήν. *Al.* → ὑμῶν *f.* τῶν ἁγίων.